

6

Cont. 66

Barnabas Celsanus Bartholomæo paiello Equiti Vicenti-
no. S. P. D. Multa sunt Bartholomæe Paielle: quæ uel in-
uidiæ: uel malignitatis aculeos subterfugere nequeunt: si ea
laudate institeris: ut ingêtes diuitiæ: magnæ cliētelæ: sum-
mæ dignitates: generis nobilitas: & alia eiusmodi: quæ non
minus fortunæ temeritati subiecta: q̄ ab eadē nobis p̄cario
cōcessa uidem⁹. Sūt & alia iuidiosa minus: qualia q̄ ad uali-
tudinem: bonamq; corporis habitudinem pertinent: quæ
diuina quadā benignitate: & cælesti dono mortalibus elar-
giunt. Nō ea tamē sunt: ut uerā hōi laudē: aut gloriā cōpa-
re possint. Oia qdē hæc in te conspiciunt amplissima: Sed
sunt cū aliis coia plurib⁹. Alia igit̄ in te longe āpliora reful-
gēt: quæ cū pro sui dignitate non sint aliūde cōquisita: sed
tū animi: & industria tua cōparata: te non laude mō dignū:
sed etiam admirandum quodam modo reddere uidentur.
Quāobrem nihil est mi Paielle: q; tanti facias opum & di-
uitiarum tuarum affluentiam: maiorum splendorem: gene-
ris nobilitatē: neq; illud i primis: (id enī paielloꝝ generi iā-
pridē peculiare extitit) q; Lodouicū patrē & te piter con-
spicias in eq̄stri ordine collocatū. Illud inq; plaris æstimes
uelim. q; eo ingenio: ea doctrina p̄ditus sis: ut in arte poetica
emineas. Multū (mibi crede) nois tibi hancq; addideris: si
ea: quæ ingenii calore confecisti: in lucem de sinu tuo pro-
tuleris. Opinor iam te ematuruisse panægyras tuas heroi-
co stilo compositas de italis principibus: de Venetis pre-
sertim dictatoribus: quorum auspiciis præclarissimæ res
terra mariq; gestæ fuerūt. Quid in editionem cessas? An
uereris: ne hic tuus labor in reprehensiones incurrat? Nul-
la te uel improborum iniquitas: uel maliuolorum odium
de illius arcis præsidio deiiciet: in quo certa disciplinæ ra-
tione: & singulari quadam scribēdi facultate es collocatus.
Cupiebam equidem applicare scripta tua hisce Claudiani
operibus: cum ut in iustam magnitudinē codex accresce-
ret: tum ut eruditorum ingenia pensitarēt quo flumine elo-
quentiæ in panægyricis atq; elegia fereris: quo nitore uer-
borum floureres: quæue sententiarum grauitate refulgeres.
Atqui longe secus mibi: q̄ uolebā: euenit. Tu enim nō ex-
oratus me mea opinione fefellisti: nihil tuarum panægy-
rum: aut elegiarum edendo: q; eis nondum extremam ma-
num imposuisse diceres. Perlege igitur Claudianum solū:
cuius uitā: ut potuimus: in hūc modū edidim⁹. Errata autē
si qua inueneris: partim humanæ imbecillitati: partim li-
brariorum incuriæ uelim ascribas. Vale musaq; decus.

CL. Claudianus poetarum omnium: qui habentur: ferme
recentissimus Alexandria Aegypti urbe oriundus fuit: quæ
sunt: qui Hispania malint. Romæ floruit Theodosii ætate:
qui ante alios Imperatores fuit christianissimus, quo item
tempore Augustinus: Horosius, Euagrius, Ioannes dama-
scen⁹: & alii plerique religionis nostræ fortissimi atleta clau-
ruerunt. Scripsit autem de raptu Proserpinæ libros quat-
tuor. Sed quart⁹ nescio quo pacto ad nostram non puenit æta-
te. In Ruffinum libros tres. In Eutropium eunuchum in-
uectiuas duas. Epitalamia in Honorii & Mariæ nuptiis:
quæ non minoris elegantia habentur quam lasciuia. De nu-
ptiis ite Honorii & Mariæ. In tertium & quartum consula-
tum Honorii Panægyres. Panægyricas quoque laudes in Sti-
liconem: & Probum. Fuit: ut tradit Augustinus in libris
de ciuitate dei a christi: ut ita dixerim: incarnatione alie-
nus: quauis de religione nostra sancte simul & pie aliqua-
do loquatur. Quod ut Theodosio blandiretur fecisse: cre-
ditum est. Profert idem Augustinus diuinos eius illos uer-
sus: quibus uictoriam Theodosii⁹ aduersus Eugenium im-
pium Gallorem regem descripsit.

Te propter gelidis aquilo de monte procellis
Obruit aduersas aëres: reuolutaque tela
Vertit in auctores: & turbine reppulit hastas.
O nimium dilecte deo: cui fundit ab antris
Aeolus armatas hyemes: cui militat æther:
Et coniurati ueniunt ad classica uenti:
Vsus est familiarissime Florentiuo monacho. Vsq; eadeo
in pauperes: sed uirtute prædiros liberalem se præbuit: ut
uulgo pater pauperum diceretur:

Finis

Claudi Claudiani præfatio in raptum Proserpinæ.

i Nuenta secuit primus q naue pfundū:
Et rudibus remis sollicitauit aquas:
Qui dubiis aus⁹ cōmittere flatib⁹ alnū:
Quas natura negat: præbuit arte uias.
Tranquillis primum trepidus se credidit undis:
Littora securo tramite summa legens:
Mox longos tentare sinus: & linquere terras:
Et leni cœpit pandere uela noto.
Ast ubi paulatim præceps audacia creuit:
Cordaq; languentem didicere metum:
Iam uagus irrupit pelago: cælumq; secutus
Aegæas hyemes: ioniumq; domat.

CL. Claudiani de raptu Proserpinæ
liber primus Incipit.

i Nferni raptoris equos: afflataq; curru
Sidera tænareo: caligantesq; profundæ
Iunonis thalamos audaci pmere cantu
Mens cōgesta iubet. gressus remouete pphani.
Iam furor humanos nostro de pectore sensus
Expulit: & totum spirant præcordia phœbum.
Iam mihi cernuntur trepidis delubra moueri
Sedibus: & claram dispergere lumina lucem
Aduentum testata dei. iam magnus ab imis
Auditur fremitus terris: templumq; remugit:
Cecropidum sanctasq; faces extollit eleusis.
Angues triptolemi strident: & squamea curuis
Colla leuant astricta iugis: lapsuq; sereno
Erecti roseas tendunt ad carmina cristas.
Ecce procul ternis hecate uariata figuris
Exoritur: lenisq; simul procedit iachus
Crinali florens hedera: quem parthica tigris
Velat & auratos in nodum colligit ungues.
Ebria mæoniis figit uestigia thyrsis.
Dii: quibus in numerū uacui famulantur auerni
Vulgus iners: opibus quōrum donatur avaris
Quicqd i orbe præerit: quos styx luētib⁹ ambit
Iterfusa uadis: & quos fumantia torquens
Aequora gurgitib⁹ phlegeton plustrat anhelis:
Vos mihi sacrarum penetralia pandite rerum:
Et uestri secreta poli: qua lampade ditem
Flexit amor: quo ducta ferox proserpina raptu

Possedit dotale chaos: quantasq; per oras
Sollicito genitrix errauerit anxia cursu.
Vnde datæ fruges populis: & glande relicta
Cesserit inuentis dodonia quercus aristis.
Dux erebi quondam tumidas exarsit in iras
Prælia moturus superis: quod solus egeret
Connubiis: sterileq; diu consumeret annos
Impatiens nescire torum: nullasq; mariti
Illecebras, & dulce patris cognoscere nomen.
Iam quæcunq; latent ferali mōnstra barathros:
In turmas aciemq; ruunt: contraq; tonantem
Coniurant furia: crinitaq; fontibus hydris.
Tisiphone quatiens in fausto lumine pinum
Armatus ad castra mouet pallentia manes.
Pene reluctatis iterum pugnancia rebus
Rupissent elementa fidem: penitusq; reuulso
Carcere laxatis pubes titania uinclis
Vidisset cæleste iubar: rursusq; cruentus
Aegæon positis arcto de corpore nodis
Obuia centeno uexasset fulmina motu.
Sed paræ uetere minas: orbicq; timentes
Ante pedes soliumq; ducis fudere sæueram
Caniciem: genibusq; suas cum supplice fletu
Admouere manus: quarum sub iure tenentur
Omnia: quæ serie fatorum pollice ducunt:
Longaq; ferratis euoluunt sæcula pensis.
Prima fero lachesis clamabat talia regi
Incultas dispersa comas. o maxime noetis
Arbiter: umbrarumq; potēs: cui nostra laborāt
Stamina: qui finem cunctis & semina præbes
Nascendiq; uices alterna morte rependis:
Qui uitam letumq; regis. nam quicquid ubiq;
Gignit materies: hoc te donante creatur:
Debeturq; tibi cunctis ambagibus æui:
Rursus corporeos animæ mutantur in artus.
Ne pete firmatas pacis dissoluere leges:
Quas dedim⁹: uenitq; colus: neu prælia fratrum
Ciuili conuerte tuba. cur impia tollis
Signa? quid incæstis aperis titanibus auras?
Posce iouem. dabitur coniunx. uix ille pepercit:
Erubuitq; preces: animusq; relanguit atrox:
Quauis indocilis flecti ceu turbine rauco:
Cum grauis armatur boreas: glacieq; niuali

Tartara. saturni ueteres laxabo catenas.
Obducam tenebris lucem: compage soluta
Lucidus umbroso miscebitur aer auerno.
Vix ea fatus erat. iam nuncius astra tenebat.
Audierat mandata pater. secumq; uoluit
Diuersos ducens animos. quæ tale sequatur
Coniugium: stygiosq; uelit pro sole recessus.
Certa requirit ni tandem sententia sedit.
Aetnææ cereri proles optata uirebat
Vnica. nec tribuit sobolem lucina secundam.
Fessaq; post primos hæserunt uiscera partus:
Infœcunda quidem: sed cunctis altior extat
Matribus: & numeri damnum proserpina pēsat.
Hæc fouet: hæc sequitur: uitulâ nō blâdi⁹ ambit
Torua parens: pedibus quæ non proterit arua:
Nec noua lunatæ curuauit germina frontis.
Iam uicina toro plenis adoleuerat annis
Virginitas: tenerum iam pronuba flâma pudorē
Sollicitat: mixtaq; t remit formidine uotum.
Personat aula p̄cis: pariterq; p̄ uirgine certât.
Mars clipeo melior. phœbus præstantior arcu.
Mars donat rhodopē. phœb⁹ largitur amyclas:
Et delon: clariosq; lares. hinc æmula iuno:
Hinc poscit latona nurum. despexit utrunq;
Flaua. ceres. raptusq; timens (heu cæca futuri)
Cōmendat siculis furtim sua pignora terris.
Infidis natam laribus commisit alendam:
Aethera deseruit: siculasq; relegat in oras
Ingenio confisa loci. trinacria quondam
Italix pars una fuit: sed pontus & æstus
Mutauere situm. rapuit confinia nereus
Victor: & abscissos interluit æquore montes:
Paruaq; cognatas prohibent discrimina terras.
Nunc illam sociam rapta tellure trifulca
Opponit natura mari. caput inde pachyni
Respicit ionias protentis rupibus iras.
Hinc latrat getula thetis: lilybæaq; pulsat
Brachia consurgens. hinc dedignata teneri
Concutit obiectum rabies tyrrhena pelorum.
In medio scopulis se porrigit ætna perustis:
Aetna gigantæos nunq̄ tacitura triumphos:
Enceladi bustum: qui saucia membra reuinctus

Hispidus. & gelida concretus grandine pennas
Flare cupit: pelagus sylvas campos & sonoro
Flamine rapturus: si forte aduersus ahenos
Aeolus obiecit postes. uanescit inanis
Impetus. & fractæ redeunt in claustra procellæ
Tum maia genitum: qui feruida dicta reportet:
Imperat acciri. cyllenius astitit ales
Somniferam quatiens uirgam: tectusq; galeros
Ipse rudi solio fultus: nigraq; uerendus
Maiestate sedet. squallet immania fædo
Sceptra situ. sublime caput mæstissima nubes
Asperat: & diræ riget inclementia formæ.
Terrorem dolor augebat. tunc talia celso
Ore tonat. tremefacta silent dicente tyranno
Atria: latratum triplicem compescuit ingens
Ianitor. & presso lachrymarum fonte resedit
Cocytus. tacitis acheron obmutuit undis:
Et phlegethontææ requierunt murmura ripæ
Atlantis tegæe nepos cōmune profundis:
Et superis numen: qui fas per limen utrunq;
Solut habes: geminoq; facis cōmertia mundo:
I celer: & proscinde notos: & iussa superbo
Redde ioui: tantum ne tibi sæuissime fratrum
In me iuris habes? si nobis noxia uires
Cum fortuna tulit: non robur & arma
Perdidimus. si rapta dies: an forte iacentes
Ignauosq; putas? q; non cyclopeia tela
Stringimus: aut uanos tonitru deludim⁹ auras.
Nunne satis uisum est: grati q; luminis experts
Tertia supremæ patior dispendia sortis?
Informesq; plagas? cum te lætissimus ornet
Signifer: & uario cingant splendore triones:
Sed thalamos etiam prohibes. nereia glauco
Neptunum gremio complectitur amphitryte.
Te consanguineo recepit post fulmina fessum
Iuno sinu. quid enim narrem latitantia furta?
Quid cererem? magnaq; themi? ubi tāta creādi
Copia? te felix natorum turba coronat.
Ast ego deserta mærens inglorius aula
Implacidas nullo solabor pignore curas.
Non adeo toleranda quies: primordia testor
Noctis: & horrendæ stagna intemerata paludis.
Si dicto parere neges: patefacta ciebo

Spirat in exhaustum flagranti pectore sulfur:
Et quotiens detrectat onus ceruice rebeli
In dextrum:leuumq; latus:tunc insula fundo
Vellitur:& dubiæ nutant cum mœnibus urbes.
Aetnæos apices solo cognoscere uisu:
Non aditu tentare licet.pars cætera frondet
Arboribus:teritur nullo cultore cacumen.
Nūc mouet indigenas nimbos:piceaq; grauātū
Fœdat nube diem:nunc motibus astra lacessit
Terrificis:damnisq; suis incendia nutrit.
Sed quanuis nimio feruens excuberet æstu:
Scit nubibus seruare fidem:pariterq; fauillis
Durescit glacies tanti secura uaporis.
Arcano defensa gelu fumoq; fideli:
Lambit contiguas innoxia flāma pruinas.
Quæ scopulos tormenta rotent:q̄ tāta cauernas
Vis glomeret:quo fonte ruat uulcanius ignis.
Sive q; obicibus discurrens uentus opertis
Offenso per saxa furit rimosa meatu:
Dum scrutatur iter libertatemq; reposcens
Putrida multiuagis populatur flatibus antra.
Seu mare sulfurei ductum per uiscera montis
Oppressis ignescit aquis:& pondera librat.
Hic ubi seruandum mater fidissima pignus
Abdidit:ad phrygios tendit secura penates:
Turrigeramq; petit cybelem:sinuosa draconū
Membra regēs uolucris per peruia nubila tractu
Signant:& placidis humectant frena uenenis.
Frontem crista tegit.pingunt maculosa uirētes
Terga notæ:rutilum squā mis intermicat aurū.
Nunc spiris zephyros tranant:nunc arua uolatu
Inferiore secant.cano rota puluere labens
Sulcatam fœcundat humum.flauescit aristas
Orbita:surgentes scindunt uestigia fruges.
Vestit iter comitata seges.iam linquitur ætna:
Totaq; decrescit refugo trinacria uisu.
Heu quotiens præsaga mali uiolauit aborto
Rore genas.quotiens oculos ad tecta retorsit
Talia uoce mouens.Salue gratissima tellus:
Quam nos prætulimus cælo:tibi gaudia nostri
Sanguinis.& charos uteri commendo labores.
Præmia digna manent,nullos patiere ligones:

Et nullo rigidi uersabere uomeris ictu.
Sponte tuus florebit ager cessante iuuenco.
Ditior oblatas mirabitur incola messes.
Sic ait: & fuluis serpentibus attigit idam:
Hic sedes angusta deæ: templiq; colendi
Relligiosa silex: densis quam pinus obumbrat
Frondeb; & nulla lucos agitante procella
Stridula corniferis modulatur carmina ramis:
Terribiles intus thyasi: uesanaq; mixto
Concentu delubra gemunt. ululatibus ide
Bacchatur. timidæ inclinant gargara syluas.
Postq; uisa ceres: mugitum tympana frenant.
Conticuere chori. corybas non impulit ensem:
Non buxus: non æra sonant: blandiq; leones
Summisere iubas. adytis gauisa cybelle
Exiit: & pronas intendit ad oscula turres.
Viderat hæc dudum summa speculatus ab arce
Iuppiter: & ueneri mentis penetralia monstrat:
Curarum secreta tibi cytherea fatebor
Candida tartareo nuptum proserpina regi
Iamdudum decreta dari. sic atropos urget:
Sic cecinit longæua themis. nunc matre remota
Rem peragit tempus. fines inuade sicanos:
Et cereris prolem patulis illudere campis:
Crastina puniceos cum lux detexerit ortus:
Coge tuis armata dolis: quibus urere cuncta
Me quoq; sæpe soles. cur ultima regna qescunt?
Nulla sit immunis regio. nullumq; sub umbris:
Pectus in accessum ueneri. iam tristis erynnis
Sentiât ardores acheron: ditisc; seueri
Ferreâ lasciuis mollescant corda sagittis.
Accelerat præcepta uenus: iussuq; parentis
Pallas: & inflexo quæ terret mænala cornu
Addunt se comites. diuino semita gressu
Claruit. augurium qualis laturus in orbem
Præceps sanguineo delabitur igne cometes
Prodigiale rubens. non illum nauita tuto:
Non impune uident populi: sed crine minaci
Nunciat: aut ratibus uentos: aut nubibus ignes:
Deuenerè locum: cereris qua tecta nitebant
Cyclopum firmata manu: stant ardua ferro
Mœnia: ferrati postes: immensaq; necit
Claustra calybs. nunq; tanto sudore pyragmon:

Nec steropes construxit opes: nec talibus unquam
Spirauere notis animæ: nec flumine tanto
Incoctum maduit lassa ceruice methallum.
Attria cingit ebur. trabibus solidatur abenis
Culmen: & in celsas surgunt belectra columnas.
Ipsa domum mulcens tenero proserpina cantu
Irrita texebat reditura munera matri.
Hic elementorum series: sedesque paternas
Insignabat acu. ueterem qua lege tumultum
Discreuit natura parens: & semina iustis
Discessere locis quicquid leue fertur in altum
In medium grauiora cadunt. incanduit æther.
Egit flamma polum. fluxit mare: terra pepedit.
Non color unus inest. stellas accendit in auro:
Ostro fundit aquas. attollit littora gemmis.
Filaque mentitis subter cælantia fluctus.
Arte tument: credas illidi cautibus alga.
Et raucum bibulis inserpere murmur arenis:
Addit quinque plagas: mediã sub tegmine rubro
Obsessam feruore notat. squallebat adustus
Limes: & assiduo sitiebant stamina sole.
Vitales utrinque duas: quas mitis oberrat
Temperies. habitanda uiris cum fine supremo:
Torpentes traxit geminas: brumaque perenni
Fœdat: & æterno constringit frigore telas.
Nec non & patru pingit sacraria ditis:
Fatalesque sibi manes: nec defuit omen:
Præscia nam subitis maduerunt fletibus ora:
Cœperat & uitreis summo iam margine texti
Oceanum sinuare uadis: sed cardine uerso
Sensit adesse deas: imperfectumque laborem
Deserit: & niueos infecit purpura uultus
Per liquidas succensa genas: castique pudoris
Illuxere faces. non sic decus ardet eburnum
Lydia sidonio quod fœmina texuit ostro.
Merferat unda diem. sparso nox humida somno
Languida ceruleis inuexerat ocia bigis.
Iamque uiam pluto siculas molitur ad arces
Germani monitu. toruos inuisa iugales
Aleto temone ligat: qui pascua mandunt
Cocytis: spaciisque erchi nigrantibus errant:
Stagnaque tranquillæ potâtes marcida lethes:
Aegra soporatis spumant obliuia linguis

Orneus crudele micans. Ethonisq; sagitta
Ocyor. & Stygii sublimis gloria Nycteus
Armenti. Ditisq; nota signatus Alaster.
Stabant ante fores iuncti: sæuumq; fremebat
Crastina uenturæ spectantes gaudia prædæ

Præfatio secundi libri

o Cia sopitis ageret cū cantibus orpheus
Neglectumq; diu deposuisset opus:
Lugebant erepta sibi solatia nymphæ.
Lugebant dulces flumina mœsta modos.
Sæua feris natura redit: metuensq; leonem
Implorat citharæ uacca tacentis opem.
Illius & duri fleuere silentia montes:
Syluaq; bistoniam sæpe secuta lyram.
Sed postq; inachiis alcides missus ab argis
Thraeia pacifero contigit arua pede:
Diraq; sanguinei uertit præsepia regis:
Et diomedæos gramine pauit equos.
Tum primæ festo lætatui tempore uates
Desuetæ repetit fila canora lyræ:
Et resides leui modulatus pectine neruo
Pollice festiuo nobile duxit ebur.
Vix auditus erat: uenti sternuntur: & undæ
Pigrior astrictis torpuit hebrus aquis.
Porrexit rhodope sitientes carmina montes:
Excussit gelidas pronior ossa niues.
Ardua nudato descendit populus emō:
Et comitem quercum pinus amica trahit.
Cirrheasq; dei quanuis despexerit arces:
Orphei laurus uocibus apta uenit.
Securum blandi leporem fouere molossi:
Viciniumq; lupo præbuit agna latus.
Concordes uaria ludunt cum tigride damæ.
Massyliam cerui non timuere iubam.
Ille nouere ales stimulosq; actusq; canebat
Herculis: & forti monstra subacta manu.
Qui timidæ matri pressos ostenderit angues
Intrpidusq; fero riserit ore puer.
Te neq; dictæas quatiens mugitibus urbes
Taurus: non stygii terruit ira canis.
Non leo sidereos cæli rediturus ad axes:
Non erymanthæi gloria montis aper:
Solutus amazonio cinctus stymphalidas arco

Appetis. occiduo ducis ab orbe greges.
Tergeminiq; ducis numerosos deiicis artus;
Et totiens uno uictor ab hoste redis.
Non cadere antæo: non crescere profuit hydræ.
Non ceruam uolucres eripuerè pedes.
Caci flamma perit. rubuit busiride nilus.
Prostratis rubuit nubigenis pholæ.
Te libyci timuere siuns. te maximus atlas
Horruit: imposito cum premerere polo.
Firmior herculea mundus ceruice pependit.
Lustratunt humeros phœbus & astra tuos.
Thracius hæc uates: sed tu tiryntius alter
Florentine mihi nam mea plectra moues:
Antraq; musarum longo torpentia somno
Excutis: & placidos ducis ab ore sonos.

Liber secundus Incipit.

i Mpulit ionios præmissò lumine fluctus
Nundū pura dies. tremulis uibrat i undis
Ardor: & errantes ludunt per cerula flammæ.
Iamq; audax animi: fideiq; oblita parentis
Fraude dionæa riguos proserpina saltus
(Sic parca iussere) petit. tunc cardine uerso
Præfage cecinere fores. ter conscia facti
Flebile terrificis gemuit mugitibus ætna
Nullis illa tamen monstris: nulloq; tenetur
Prodigio. comites gressum iunxere sorores.
Prima dolo gaudens: & tanti conscia furti
It uenus: & raptus metitur corde futuros.
Iam durum flexura chaos: iam dite subactò:
Ingenti famulos manes ductura triumpho.
Illi multiplices crinis uariatur in orbes
Idalia diuisus acui: sudata marito
Fibula purpureos gemma suspendit amictus.
Candida parrhasii post hanc regina lycæi:
Et pandionæas quæ cuspide protegit arces:
Vtraq; uirgo ruunt. hæc tristibus aspera bellis:
Hæc metuenda feris. tritonia casside fulua;
Cælatum pythona gerit: qui summa peremptus
Ima parte uiget: moriens & parte superstes:
Hastaq; terribili surgens per nubila gyro
Instar habet syluæ: tantum stridentia colla
Gorgonis obtectu pallæ fulgentis obumbrat.
At triuie lenis species: & multus in ore

Fater erat: phœbiq; genas: & luminâ phœbi
Esse putes: solusque dabat discrimina sexus.
Brachia nuda nitent. leuibus proiecerat auris
Indociles errare comas. arcuq; remisso
Ocia neruus agit. pendent post terga sagittæ.
Crispatur gemino uestis corinthia cinctu
Poplite fusa tenus: motuq; in stamine delos
Errat: & aurato trahitur circumflua ponto:
Quas inter cereris proles: nunc gloria matris:
Mox dolor: æquali tendit per gramina passus:
Nec mēbris nec honore minor: potuitq; uideri
Pallas: si clypeum ferret. si spicula: phœbe.
Collectæ tereti nodant iaspide uestes.
Pectinis ingenio nunq; felicior arti
Contigit euentus. nulli sic consona telæ
Filla: nec intantum ueri duxere figuram.
Hic hyperionæo solem de semite nasci
Fecerat: & pariter lunam sed dispare forma
Auroræ noctisq; duces cunabula tethys
Præbet: & infantes gremio solatur anhelos:
Ceruleusq; sinus roseis radiatur alumnis.
Inualidum dextro portat titana lacertō
Nondum luce grauem: nec pubescentibus alte
Cristatum radiis. primo clementior æuo
Fingitur: & tenerum uagitu despuit ignem.
Læua parte soror uitrei libamina potat
Vberis: & paruo signantur tempora cornu.
Tali luxuriat cultu: comitantur euntes
Naiades: & sociâ stipant utrinq; coronâ.
Quæ fontes erasine tuos: & saxa rotantem
Pantagiam: nomenq; gelan qui præbuit urbi:
Cōcelebrât: quas pigra uado camerina palustri:
Quas arethusæi latices: quas aduena nutrit
Alpheus. cyane totum supereminet agmen:
Qualis amazonidum peltis exultat ademptis
Pulchra cohors: quotiēs arcton populata uirago
Hippolyte niueas ducit post prælia turmas:
Seu flauos strauere getas: seu forte rigentem
Thermodontiaca thanaim fregere securi:
Aut quales referunt baccho solennia nymphæ
Mœoniæ: quas hermus alit: ripasq; paternas
Percurrunt auro madidæ. lætatur in antro
Amnis: & undantem declinat prodigus urnam.

Viderat herboſo ſacrum de uertice uulguſ
Aetna parens florum: curuaq; in ualle ſedentē
Compellat zephyrum. pater o gratiſſime ueris.
Qui mea laſciuo regnas per prata meatu:
Semper & aſſiduis irroras flatibus annum:
Reſpice nympharum cœtus: & celfa tonantis
Germina per noſtros dignātia ludere campos.
Nunc adſis: faueaſq; precor: nunc omnia fœtu
Pubefcant uirgulta uelis: ut fertilis hybla
Inuideat: uinciſq; ſuos non abnuat hortos.
Quicquid turiferis ſpirat panchaia ſyluis.
Quicquid odoratus longe blanditur hidaſpes:
Quicquid ab externis ales longæua colonis
Colligit optati referens exordia ſeculi
In uenas diſperge meas: & flammine largo
Rura foue: ut merear diuino pollice carpi:
Et noſtris cupiant ornari numina fertis.
Dixerat. ille nouo madidantes neſtare pennas
Concutit: & glebas fœcundo rore maritat:
Quaſq; uolat: uern⁹ ſequitur color. ois in herbas
Targeſ humus: medioq; patent conuexa ſereno
Sanguineo ſplendore roſas: uacinia nigro
Induit. & dolci uiolas ſerugine pingit.
Parthica quæ tantis uariantur cingula gemmis
Regales iunctura ſinus: quæ uellera tantum
Ditibus aſſyrii ſpumis fuſcantur abeni?
Non tales uolucris pandit iunonia pennas:
Nec ſic innumeros arcu mutante colores
Incipiens redimitur hyems: cum tramite flexo
Semita diſcretis interuiret humida nimbis.
Forma loci ſuperat flores: curuata tumore
Paruo planicies: & mollibus edita cliuis
Creuerat in collem. niueo de pumice fontes.
Roſida mobilibus lambebant gramina riuis.
Syluaq; torrentes: ramorum frigore ſoles
Temperat: & modico brumã ſibi uedicat æſtu
Apta fretis abies. bellis accōmoda cornus:
Querc⁹ amica ioui: tumulos tectura cupreſſus:
Ilex plena fauis: uenturi præſcia laurus.
Fluctuat hinc denſo criſpata cacumine buxus.
Hic edere ſerpunt: hic pampinus induit ulmos.
Haud procul inde lacus: (pergũ dixere ſicani.)
Panditur: & nemorũ frondoso margine cinctus

Vicinis palescit aquis: admittit in altum
Cernentes oculos: & late peruius humor
Ducit inoffensos liquido sub gurgite uisus:
Iam quoque perspicui prodit secreta profundi.
Huc elapsa cohors gaudet: per florea rura.
Hortatur cytherea legant: nunc ite sorores:
Dum matutinis præsudat solibus aer:
Dum meus humectat flauentes lucifer agros
Roranti prouectus equo, sic fata doloris
Carpit signa sui, uarios tunc cætera saltus
Inuasere cohors, credas examina fundi:
Hyblæum raptura thymum, cun cærea reges
Castra mouent: fagique cauo demissus ab aluo
Mellifer electis exercitus ostrepit herbis.
Pratorum spoliatur honos, hæc lilia fuscis
Intexit uiolis, hanc molis amaracus ornat.
Hæc graditur stelata rosis: hæc alba ligustris.
Te quoque flebilibus mœrens iacynthe figuris:
Narcisumque metuit: nunc inclyta gramina ueris:
Præstantes olim pueros, tu natus amyclis.
Hunc helicon genuit, te disci perculit error.
Hunc fontis decepit amor, te fronte retusa
Delius: hunc fracta cephisus arundine luget.
Aestuat ante alias auido feruore legendi
Frugiferæ spes una deæ: nunc uimine textos
Ridentes calathos foliis agrestibus implet:
Nunc sociat flores: seseque ignara coronat:
Augurium fatale tori: quippe ipsa tubarum
Armorumque potens: dextram qua fortia turbat
Agmina: qua stabiles portas & mœnia uellit:
Iam leuibus laxat studiis: hastamque reponit.
Insolitisque docet galeam mitescere sertis:
Ferratus lasciuit apex: horrorque recessit
Martius: & cristæ placato fulgure uernant:
Hæc quoque partheniū canibus scrutatur odoris
Aspernata toros: libertatemque comarum:
Iniecta uoluit tandem frenare corona,
Talia uirgineo passim dum more geruntur:
Ecce recens mugire fragor: configere turre:
Pronaque uibratis radicibus oppida uerti.
Causa latet, dubios agnouit sola tumultus
Diua paphi, mixtoque metu perterrita gaudet,
Iamque per anfractus animarum rector opacos

Sub terris quærebat iter: grauiusq; gemeantem
Enceladum calcabat equis. immania findunt
Membra rotæ: pressaq; graui ceruice laborat:
Sicaniam cum dite ferens: tentatq; moueri
Debilis: & fessis serpentibus impedit axem.
Fumida sulfureo prolabitur orbita dorso:
Ac uelut occultus securum prodit in hostem
Miles: & effosi subter fundamina campi
Transilit inclusos arcano limite muros:
Turbaq; deceptas uictrix erumpit in arces:
Terrigenas imitata uiros: sic tertius hæres
Saturni tenebrosa uagis rimatur habenis
Deuia: fraternum cupiens exire sub orbem.
Ianua nulla patet. prohibebant undiq; rupes
Oppositæ: duræq; deum compage tenebant.
Non tulit ille moras: indignatusq; trabali
Saxa ferit sceptro. siculæ sonuere cauernæ.
Turbatur liparis. stupuit fornace relicta
Mulciber: & trepidus deiecit fulmina cyclops.
Audiit: & si quem glacies alpina cohercet:
Et qui te latis nondum præcincte trophæis
Tybri natat: missamq; pado qui remigat alnū.
Sic cum thessaliam scopulis inclusa teneret
Peneo stagnante palus: & mersa negaret
Arua colistrida neptunus cuspide montes
Impulit aduersos. tum forti saucius ictu
Dissiluit gelido uertex osæus olympo.
Carceribus laxantur aquæ: fractoq; meatu
Redduntur fluuiiq; mari: tellusq; colonis
Postq; uicta manu duros trinacria nexus
Soluit: & immenso late discessit biatu:
Apparet subitus cælo timor. astra uiarum
Mutauere fidē. uetito se proluit arctos
Aequore. præcipitat pigrum formido bootem
Horruit orion. audito palluit atlas
Hinnitū. rutilos obscurat anhelitus axes
Discolor: & longa solitos caligine pasci.
Terruit orbis equos: pressis hæserē lupatis
Attoniti meliore polo: rursusq; uerendum
In chaos obliquo pugnāt temone reuerti.
Mox ubi pulsato senserunt uerbera tergo:
Et solem didicere pati: torrentius amne
Hyberno: torta q; ruunt pernicious hasta.

Quantum non iaculum parthi: nō ipetus austru:
Non leue sollicitæ mentis discurret acumen:
Sanguine frena calent: corrumpit spiritus auras
Letifer. infectæ spumis uitirntur harenæ.
Diffugiunt nymphæ. rapitur proserpina currus
Imploratq; deas. iam gorgonis ora reuelat
Pallas: & intento festinat delia cornu:
Nec patruo cedunt. stimulat cōmunis in arma
Virginitas: crimenq; feri raptoris arcebat.
Ille uelut stabuli decus armentiq; iuuentam
Cum leo possedit: nudataq; pectora fodit
Vnguibus: & rabiem totos exegit in armos:
Stat crassa turpis sanie: nodosq; iubarum
Excudit: & uiles pastorum despicit iras:
Ignauī domitor mundi teterrime fratrum
Pallas ait: quæ te stimulis facibusq; prophanis
Eumenides mouere tuæ? cur sede relicta
Audes tartareis mundum incæstare quadrigis?
Sunt tibi deformes diræ: sunt altera lethæ
Flumina. sunt tristes furia te coniuge dignæ
Fratris linque domos: alienam desere sortem:
Nocte tua contentus abi. quid uiua sepultis
Admisces? nostrū quid proteris aduena mūdū?
Talia uociferans auidos transire minaci
Cornipedes umbone ferit: clipei q; retardat
Obice: gorgoneisq; premens assibilat hydris:
Prætentaq; operit crista: libratur in ictum
Fraxinus: & nigros illuminat obuia currus.
Missaq; pene foret: ni iuppiter æthere summo
Pacificas rubri torsisset luminis alas.
Confessus generum nimbis hymenæus hiulcis
Intonat: & testes firmant connubia flammæ.
Inuitæ cessere deæ. compescuit arcum
Cum gemitu: talesq; dedit latonia uoces.
Sis memor o: longumq; uale: reuerentia patris
Obstitit auxilio: nec nos defendere contra
Possumus. imperio uinci maiore fatemur.
In te coniurat genitor: populoq; silenti
Traderis: heu cupidus non aspectura sorores.
Aequalesq; choros: quæ te fortuna supernis
Abstulit? & tanto damnauit sidera luctu.
Iam neq; patheniis innectere retia lustris:
Nec pharetram gestare libet. securus ubiq;

Spumet aper: sæuicq; fremant impune leones.
Te iuga taygeti:posito te mænala ftebunt
Venatu:mæstoq; diu lugebere cyntho.
Delphica quinetiam fratris delubra tacebunt.
Interea uolucris fertur proserpina curru
Cæsariem diffusa noto:planctuq; lacertos
Verberat:& quæstus ad nubila fundit inanes.
Cur non torlisti manibus fabricata cyclosum
In nos tela pater? sic me crudelibus umbris
Tradere? sic toto placuit depellere mundo?
Nulla ne te flectit pietas? nullum ne paternæ
Mentis inest? tãtas quo crimine mouimus iras?
Nõ ego te cõtra:quateret cū phlegra tumultu:
Signa deis aduersa tuli:non robore nostro
Ossa pruinorum uexit glacialis olympum.
Quod conata nephas? aut cuius conscia culpæ
Exul ad immanes herebi detrudor hiatus?
O fortunatas:alii quascunq; tulere
Raptores:saltem cõmuni luce fruuntur.
Sed mihi uirginitas:pariterq; cælūq; negatur:
Eripitur cum luce pudor:terriscq; relictis
Infelix stygio ducor captiua tyranno.
O male dilecti flores:despectaq; matris
Consilia:o ueneris deprensæ serius artes.
Mater io:seu te phrygiis in uallibus idæ
Mygdonio buxus circunsonat horrida cantu.
Seu tu sanguineis ululantia dindima gallis
Incolis:& strictos curetum deseris enses:
Exicio succurre meo:compesce furentem:
Comprime ferales torui prædonis habenas.
Talibus ille ferox dictis:fletuq; decoro
Vincitur:& primi suspiria sentit amoris.
Tunc ferugineo lachrymas detexit amictu:
Et placida mæstum solatur uoce dolorem.
Desine funestis animum proserpina curis:
Et uano uexare metu:maiora dabuntur
Sceptra:nec indigni tædas patiere mariti.
Illa ergo saturni proles:cui machina rerum
Seruit:& immensum tendit per inane potestas.
Amissum ne crede diem,sunt altera nobis
Sidera:sunt orbis alii:lumenq; uidebis
Purius:elysiosq; magis mirabere campos.
Cultoresq; pios,illic preciosior ætas:

Aurea progenies habitat:semperq; tenemus:
Quod superi meruere semel:nec mollia defunt
Prata tibi:zephyris illic melioribus balant
Perpetui flores:quos nec tua protulit ætæna.
Est etiam lucis arbor prædiues opacis
Fulgentes uiridi ramos curuata methallo.
Hæc tibi sacra datur:fortunatumq; tenebis
Autumnum.& fuluis semper ditabere pomis.
Parua loquor.quicquid liquid⁹ cõplectitur aer:
Quicquid alit tellus:quicquid maris æquora uerrunt:
Quod fluuui uoluunt:quod nutriuere paludes:
Cuncta tuis pariter cedent animalia regnis
Lunari subiecta globo:qui septimus auras
Ambit:& æternis mortalia separat astris.
Sub tua purpurei uenient uestigia reges
Deposito luxu turba cum paupere mixti.
Omnia mors æquat.tu damnatura nocentes:
Tu requiem latura piis.te iudice fontes
Improba cogentur uitæ commissa fateri.
Accipe lethæo famulas cum gurgite parcas.
Sit fatum quodcunq; uelis.hæc fatus ouantes
Exhortatur equos:& tartara mitior intrat.
Conueniunt animæ:quantas trūculētior auster
Decutit arboribus frōdes:aut nubib⁹ hymbres
Colligit:aut frangit fluctus:aut torq̄t harenas:
Cunctaq; præcipiti stipantur tartara cursu.
Insignem uisura nurum.mox ipse serenus
Ingreditur facili passus mollescere risu:
Dissimilisq; sui dominis intrantibus ingens
Assurgit phlegeton.flagrantibus hispida riuus
Barba madet:totoq; fluunt incendia uultu.
Occurrunt propere lecta de plebe ministri.
Pars altos reuocant currus:frenisq; solutis
Vertunt emeritos ad pascua nota iugales.
Paras aulea tenent.alii prætexere ramis
Limina:& in thalamis cultas extollere uestes.
Reginam casto cinxerunt agmine matres
Elysiæ:tenerosq; leuant sermone dolores:
Et sparsos religant crines:& uultibus addunt
Flammea sollicitum præuellatura pudorem.
Pallida lætatur regio:gentesq; sepultæ
Luxuriant:epulisq; uaccant genialibus umbræ.
Grata coronati peragunt conuia manes.

Rumpunt insoliti tenebrosa silentia cantus.
Sedantur gemitus herebi. se sponte relaxat
Squalor: & æternam patitur rarefcere noctem:
Vrna nec incertas uersat minoia sortes.
Verbera nulla sonant: nulloq; frementia luctu
Impia dilatis respirant tartara pœnis.
Non rota suspensum præceps ifiona torquet.
Non aqua tantalicis subducitur inuida labris.
Soluitur ixion: inuenit tantalus undas.
Et tityus tandem spaciosos erigit artus:
Squalentisq; nouem detexit iugera campi.
Tantus erat: laterisq; piger sulcator opaci.
Inuitus trahitur lasso de pectore uultur:
Abreptasq; dolet iam non sibi crescere fibras.
Oblitæ scelerum: formidatiq; furoris.
Eumenides cratera parant: & uina feroci
Crine bibunt: flexisq; minis iam lene canêtes
Extendunt socios ad pocula plena cerastas.
Ac festas alio succendunt lumine tædas:
Tunc & pestiferi pacatum limen auerni
Innocuæ transistis aues: flatumq; repressit
Anfractus. tacuit fixo torrente uorago:
Tunc acherontæos mutato gurgite fontes
Lacte nouo tumuisse ferunt: hederisq; uirentem
Coccyton dulci peribent stagnasse lyæo.
Stamina non rupit lachesis: nec turbida sacris
Obstrepiât lamêta choris. mors nulla uagatur
In terris: nulliq; rogam planxere parentes.
Nauita non moritur fluctu: non cuspide miles.
Oppida funerei pollent immunia leti.
Impexosq; senex uelauit arundine crines
Portitor: & uacuos egit cum carmine remos.
Iam suus infetno processerat hesperus orbi:
Ducitur in thalamû uirgo. stat pronuba iuxta
Stellantes nox picta sinus: tangensq; cubile
Omnia perpetuo genitalia fœdere sanxit.
Exultant cum uoce pii: ditisq; sub aula
Talia peruigili sumunt exordia plausu:
Nostra parens iuno: tuq; o germane tonantis:
Et gener: unanimis consortia ducite somni:
Mutuaq; alternis innectite colla lacertis.
Iam felix oritur proles: iam læta futuros
Expectat natura deos: noua numina rebus
Addite: & optatos cereri proferte nepotes.

Præfatio tertii libri.

o Mnia: quæ sensu uoluuntur uota diurno:
Tempore nocturno redit amica quies.
Venator defessa toro cum membra reponit:
Mens tamen ad syluas & sua lustra redit.
Iudicibus lites: aurigæ somnia currus:
Vanaq; nocturnis meta cauetur equis.
Gaudet amans furto. permutat nauita merces:
Et uigil elapsas quærit auarus opes.
Blandaq; largitur frustra sitientibus ægris
Irriguus gelido pocula fonte sopor.
Me quoq; musarum studium sub nocte silenti
Artibus assiduis sollicitare solet.
Namq; poli media stellantis in arce uidebar
Ante pedes summi carmina ferre iouis
Vtq; fauet somnus: plaudebant numina dictis:
Et circumfusi sacra corona chori:
Enceladus mihi carmen erat: uictusq; typhœus
Hunc premit inarime: hunc grauis ætæ domat.
Quam letus post bella iouem suscepit æther
Phlegrææ referens præmia militiæ:
Additur ecce fides: nec me mea lusit imago:
Irrita nec falsum somnia misit ebur.
En princeps: en orbis apex æquatur olympo.
En quales memini turba uerenda deos.
Fingere nil maius potuit sopor: altaq; menti
Conuentum cælo præbuit aula parem.

Tertius liber incipit.

i Vppiter interea cinctâ thaumâtida nibis
Ire iubet: totoq; deos accersere mundo.
Illa colorato zephyros transgressa uolatu
Numina conclamat pelagi: nymphasq; morâtes
Increpat: & fluuios humentibus euocat antris.
Ancipites trepidiq; ruunt. quos causa quietos
Excierit: tanto quæ res agitanda tumultu.
Vt patuit stellata domus: considerare iussi.
Non confusus honor. cælestibus ordine sedes
Prima datur. tractum procures tenuere secundū
Aequorei. placidus nereus: & lucida phorci
Canicies. glaucum series extrema biformem
Accipit: & certo mansurum prothea uultu.
Necnon & senibus fluuiis concessa sedendi
Gloria. plebeio stat cætera more iuuentus.
Mille annes liquidis incumbunt patribus. udx

Naiades & placidi mirantur numina fauni:
 Tum grauis ex alto genitor sic orsus olympo.
 Abduxere meas iterum mortalia curas
 Iam pridem neglecta mihi: saturnia postq̄
 Ocia: & ignaui senium cognouimus æui:
 Sopitosq; diu populos sopore paterno
 Sollicitæ placuit stimulos impellere uitæ:
 Incultis ne sponte seges grandesceret aruis:
 Vndaret neu sylua fauis: neu uina tumerent
 Fontibus: & totæ fremerent in pocula ripæ.
 Haud equidem inuideo: (nec eni liuescere fas:
 Vel nocuisse deos:) sed quod dissuasor honesti
 Luxus: & humanas oblimat copia mentes.
 Prouocet ut segnes animos: rerumq; remotas
 Ingeniosa uias paulatim exploret egestas:
 Vtq; artes pariat solertia: nutriat usus.
 Nunc mihi cum magnis instat natura quærelis
 Humanum releuare genus: dirumq; tyrannum.
 Immitemq; uocat: regnataq; sæcula patri
 Côm memorat. parcumq; iouem se diuite clamat.
 Cur campos horrere situ: dumisq; repleri
 Rura uelim: nullis exornem fructibus annum?
 Semina quæ nutrix mortalibus ante fuisset
 In diræ subito mores transisse noueræ:
 Quid mentem traxisse polo? quid profuit altū
 Erexisse caput: pecudum si more pererrant
 Auia? si frangunt cômunia pabula glandes?
 Hæccine uita iuuat syluestribus addita lustris
 Indiscreta feris: tales cum sæpe parentis
 Pertulerim quæstus: tandem clementior orbi
 Chaonio statui gentes auertere uictu:
 Atq; adeo cererem: quæ nunc ignara malorum
 Verberat idæos torua cum matre leones:
 Per mare: per terras auido discurrere luctu
 Decretum donec natæ lætata reperte
 Indicio tribuat fruges: currusq; feratur
 Nubibus: ignotas populis sparsurus aristas.
 Et iuga cerulei subeant actæa dracones.
 Quod si quis cereri raptorem prodere diuum
 Audeat: imperii molem pacemq; profundam
 Obtestor rerum: natus licet ille. sororue:
 Vel coniunx fuerit: natarumue agminis una:
 Se licet illa meo conceptam uertice iactet:
 Sentiet iratum procul ægida: sentiet ictum

Fulminis: & genitum diuina sorte pigebit.
Optabitq; mori. tunc uulnere languidus ipsi
Tradetur genero: passurus prodita regna:
Et sciet an propriæ conspirent tartara causæ.
Hoc sanctum. mansura fluant hoc ordine fata:
Dixit: & horrendo concussit sidera motu.
At procul armisoni cererem sub rupibus antri
Securam placidamq; diu iam certa peracti
Terrebant simulacra mali: noctesq; timorem
Ingeminant: omniq; perit proserpina somno.
Namq; modo immixtis inuadi uiscera telis:
Nunc sibi mutatas horret nigrescere uestes:
Nunc steriles mediis frondere penatibus ornos.
Stabat præterea luco dilectior omni
Laurus: uirgineos quæ quondam fronde pudica
Umbrabat thalamos. hanc imo stipite cæsam
Vidit: & incomptos fœdari puluere ramos:
Quæsiuitq; nefas. driades dixere gementes
Tartarea furias debellauisse bipenni.
Sed tunc ipsa sui: iam non ambagibus ullis
Nuncia materno facies inserta sopori.
Namq; uidebatur tenebroso obtecta recessu
Carceris: & sæuis proserpina uincta catenis.
Non qualem siculis olim mandauerat aruis:
Nec qualem roseis nuper conuallibus ætnæ
Suspexere deæ. squalebatur pulchrior auro
Cæsaries: & nox oculorum infecerat ignes:
Exhaustusq; gelu palet rubor: ille superbi
Flammeus oris honos: & non cessura pruinis
Membra colorantur picei caligine regni.
Ergo hanc ut dubio uix tãdem agnoscere uultu
Eualuit: cuius tot pœnæ criminis inquit.
Vnde hæc informis macies? cui tanta potestas
In me sæuiciæ est rigidi cur uinncula ferri
Vix aptanda feris molles meruere lacertis?
Tu mea tu proles? an uana fallimur umbra?
Illa refert: heu dira parens: natæq; peremptæ
Immemor: heu fuluas animo transgressa lænas
Tanta te ne nôstri tenuere obliuia? tantum
Vnica despicior? certe prosepina nomen
Dulce tibi: tali quæ nunc ut cernis: hiatu.
Suppliciis inclusa feror. tu sæua choreis
Indulgas: phrygiasq; etiã nû interstrepis urbes.
Quod si nõ omnem pepulisti pectore matrem:

Si tu sancta ceres: & te non caspia tigris
Edidit: his oro miseram defende catenis:
Inq; superna refer, prohibent si fata reuertis
Vel saltem uisura ueni. sic fata trementes
Tendere conatur palmas. uis improba ferri
Impedit: & motæ somnum excussere catenæ.
Obriguit uisis. gaudet non uera fuisse.
Complexu caruisse dolet. penetralibus amens
Profiliit: & tali compellat uoce cybellem.
Iam non ulterius phrygia tellure morabor
Sancta parens. reuocat tandem custodia chari
Pignoris. & cunctis obiecti fraudibus anni.
Non mihi cyclopum quanuis extracta caminis
Culmina fida satis timeo ne fama latebras
Prodiderit: leuiusq; meum trinacria cælet
Depositum: terret nimium uulgata locorum
Nobilitas: aliis sedes obscurior oris
Exquirenda mihi gemitu flammisq; ppinquis
Enceladi nequeunt umbracula nostra taceri.
Somnia quinetiam uariis infausta figuris
Sæpe monent: nullusq; dies non triste minatur
Augurium: quotiens flauentia ferta comarum
Sponte cadūt: quoties exudat ab ubere sanguis.
Larga uel inuito prorumpunt flumina uultu:
Immissæq; manus mirantia pectora tundunt.
Si buxos inflare uelim: ferale gemiscunt
Tympanæ si q̄tiā: plāctū mihi tympana reddūt
Ab uereor ne quid portendant omina ueri
Ne longæ nocuere moræ. procul irrita uenti
Dicta ferant. subiicit cybele. non tanta tonanti
Segnicies. ut non pro pignore fulmina mittat.
I tamen: & nullo turbata reuertere casu.
Hæc ubi digreditur templis: sed nulla tuenti
Mobilitas: tardos quæritur non ire iugales.
Immeritas mouens alterno uerbere pœnas
Sicaniam quærit. cum necdum ascenderit idā:
Cuncta pauet: speratq; nihil. sic æstuat ales:
Quæ teneros humili fœtus commiserit orno
Allatura cibos: & plurima cogitat absens:
Ne gracilem uentus dicussit arbore nidum:
Ne furtum iaceat homini: neu præda colubris.
Ut domus excubiis incustodita remotis:
Et resupinati neglecto cardine postes
Flebilis: & tacitæ species apparuit aulæ:

Non expectato respectu cladis amictus
Conscidit: & fractas cum crine auellit aristas:
Hæserunt lachrymæ, nec uox aut spiritus oris
Redditur, atq; imis uibrat tremor ossa medulis.
Succidui titubant gressus: foribusq; reclusis:
Dum uacuas sedes: & desolata pererrat
Atria: semirutas confuso stamine telas:
Atq; interceptas agnoscit pectinis artes:
Diuinus perit ille labor: spaciumq; relictum
Audax sacrilego supplebat aranea textu.
Nec deflet: plangitq; malum: tamē oscula telæ
Figit: & abrumpit mutas in fila querelas:
Attritosq; manu radios: proiectaq; pensa:
Cunctaq; uirgineo sparsa oblectamina ludo:
Ceu natam pressat gremio: castumq; cubile:
Desertosq; toros: & sicubi sederat olim
Perlegit: attonitus stabulo ceu pastor inani:
Quem lupus aut rabies penorum inopina leonū:
Aut populatrices infestauere cateruæ.
Serus at ille reddit: uastataq; pascua lustrans
Non responsuros ciet: imploratq; iuuenocos:
Atq; ibi secreta tectorum in parte iacentem
Aspicit electram: natæ quæ sedula nutrix
Oceani priscas inter notissima nymphas.
Par cereri pietas: hæc post cunabula dulci
Ferre sinu: summoq; ioui deducere paruum
Sueuerat: & genibus ludentem aptare paternis:
Hæc comes: hæc custos: hæc p̄xia mater hēri.
Tum laceras effusa comas: & puluere canos
Sordida sideræ raptus lugebat alumna.
Hanc aggressa ceres postq̄ suspiria tandem
Laxauit frenosq; dolor: quod cernimus inquit
Excidium? cui præda feror? regnatne maritus?
Iam cælum titanes habent? quæ talia uiuo
Ausa tonante manus? rupit ne tiphœia ceruix
Inarimen? fracta ne iugi compage ueseui
Alcyoneus p̄ stagna pedes tyrrhena cucurrit?
An uicina mihi quassatis faucibus ætna
Protulit enceladum? nostros an forte penates
Appetiit centum briareia turba lacertis?
Heus ubi nūc ē nata mihi? quo mille ministræ?
Quo cyanæ? uolucres quæ uis sirenas abegit?
Hæccine uestra fides? sic fas aliena tueri
Pignora? contremuit nutrix: merorq; timori

Cessit: & aspectus miseræ non ferre parentis
Emptū morte uelit: longūq; immota moratur
Autorem dubium: certumq; expromere funus.
Vix tamen hæc. acies utinam uexana gigantum
Hanc dederit cladem. leuius cōmunia tangunt:
Sed diuæ: multoq; minus quod rere sorores
In nostras nimium coniurauere ruinas.
Insidias superum: cognataq; uulnera cernis
Inuidiæ phlegra nobis incensior æther.
Florebat tranquilla domus: nec liminia uirgo
Linquere: nec uirides audebat uisere saltus
Præceptis obstricta tuis: telæ labor illi
Syrenes requies: sermonum gratia mecum:
Mecum somnus erat. casti simul atria ludi.
Cum subito (quonam dubiū mōstrāte tenebras
Præscierit) cytherea uenit: suspectaq; nobis
Ne foret: hinc plebe comites: hinc pallada iūxit
Protinus effuso lætam se fingere risu
Nec semel amplecti neq; iterare sororis:
Et dura de matre quæri: quæ tale recessu
Maluerit damnare decus: uetitamq; dearum
Colloquio: patriis procul absentauerat astris
Nostra rudis gaudere malis: & nectare largo
Instaurare dapes. nunc arma habitumq; dianæ
Induirur: digitis attentat mollibus arcum.
Nunc crinita iubis galeam laudante minerua
Implet: & ingentem clypeum gestare laborat.
Prima uenus campos ætnæaq; rura maligno
Ingerit affatu: uicinos callida flores
Ingeminat: meritumq; loci uelut inscia quærit:
Nec credit: q; bruma rosas innoxia seruet:
Quod gelidi rubeant alieno gramine messes:
Verna nec iratum timeant uirgulta bootem.
Dum loca miratur: studio dum flagrat eundi:
Persuadet teneris heu lubrica moribus ætas
Quos ego nec quicq; planctus? quas irrita fudi
Ore preces: ruit illa tamen confisa sororum
Præsidio famulæ longo post ordine nymphæ.
Itur in æterno uestitos gramine campos.
Et prima sub luce legunt: cum rore serenus
Alget ager: sparsosq; bibunt uiolaria succos:
Sed postq; medio sol altior astitit orbe:
Ecce polum nox alta rapit: tremefactaq; nutat
Insula cornipedum strepitu: cursuq; rotarum:

Nosce nec aurigam licuit: seu mortifer ille:
Seu mors ipsa fuit. lutor permansit in herbis.
Deficiunt riui. squalent rubigine prata.
Et nihil afflatum uiuit: pallere ligustra:
Expirare rosas: decrescere lilia uidi.
Vt reduces rauco tractu detraxit habenas:
Nox sua prosequitur currū: lux redditur orbi.
Persephone nulla est: uoto rediere peracto
Nec mansere deæ: mediis inuenimus aruis
Exanimen cyanen. ceruix redimita iacebat:
Et caligantes marcebant fronte coronæ.
Aggredimur subito: casus scitamus heriles.
(Nam propior cladi steterat) q̄s uult⁹ equorū?
Quis regat? illa nihil tacito. sed lapsa ueneno
Soluitur in laticem: subrepsit crinibus humor.
Liquitur: in roremq; pedes: & brachia manant:
Nostraq; mox lambit uestigia perspicuus fons.
Discedunt aliæ rapidis acheloides alis
Sublatæ: siculi latus obsedere pelori:
Accensæq; malo iam non impune canoras
In pestem uertere lyras. uox blanda carinas
Alligat. audito frenantur carmine remi.
Solla domi luctu senium tractura relinquor.
Mœret adhuc suspensa ceres: & singula demēs:
Ceū nondū trāfacta timet. mox lumina torquēs
Vultu ad cælicolas furiato pectore fertur.
Arduus byrcana quatitur sic matre niphates:
Cuius achemenio regi ludibria natos
Auexit tremebundus eques. fremit illa marito
Mobilior zephyro: totamq; uirentibus iram
Dispersit maculis: nimiūq; haustura profundo
Ore uirum uitreæ tardatur imagine formæ.
Haud aliter genitrix toto bacchatur olympo:
Reddite uociferans: nō me uagus edidit amnis:
Non driadum de plebe sumus. turrita cybelle
Me quoq; saturno genuit. quo iura deorum?
Quo leges cecidere poli? quid uiuere recte
Proderit? en audet noti cytherea pudoris
Ostentare suos post lemnia uicula uultus?
Hos animos bonus ille sopor? castumq; cubile
Præbuit? amplexus hoc promeruerē pudici?
Nec mirum: si turpe nihil post talia ducit.
Quid uos expertes thalami? tantum ne relictis
Virginitatis bonos? tantū mutatata uoluntas?

Iam ueneri:& sociis uinctæ raptoribus itis:
O templis scythiæ:atq; hominē sitiētibus aris
Vtraq; digna coli:tanti quæ causa furoris?
Quam mea uel dicto tenui proserpina læsit?
Scilicet hæc charis pepulit te delia syluis:
Aut tibi commissas rapuit tritonia pugnæ.
An grauis alloquio uestros an forte petebat
Importuna choros?atque trinacria longe
Esset ne nobis oneri:deserta colebat:
Quid latuisse iuuat?rabiem liuoris acerbi
Nulla potest placare dies.his increpat omnes
Vocibus.ast ille (prohibet reuerentia patris:)
Aut reticent:aut nosce negant:responsoq; matri
Dāt lachrymas.qd agat:rurs⁹ se uicta remittit:
Inq; humiles demissa preces:ignoscite siquid
Intumuit pietas:si quid flagrantibus actum est:
Quā decuit miserā:supplex miserandaq; uestris
Aduoluo genibus:liceat cognoscere sortem.
Hoc tantum.liceat certos habuisse furores:
Si reparet quoq; forma mali:quācunq; dedistis
Fortunam:sit rapta feram:fatumq; putabo.
Non scelus.aspectum precor indulgete parenti.
Non repetam quæsitā manu:securus habeto.
Quisquis es:affirmo prædam:desiste uereri.
Quod si uos aliquo præuenit munere raptor:
Tu certe latona refer.confessa diana:
Forte tibi.nosti quid sit lucina:timorq;
Pro genitis:& quantus amor:partusq; tulisti
Tu geminos.hæc una mihi.sic crine fruaris
Semper apollineo:sic me felicior æuum
Mater agas.largis tūc hymbrib⁹ ora madescūt.
Quid tantum dignum fieri:dignumq; taceri?
Heu mihi:discedunt omnes:quid uana moraris
Vlterius?non bella palam cælestia sentis?
Quin potius natam pelago terrisq; requiris?
Accingar lustrare diem per deuia rerum
Indefessa ferar.nullā cessabitur hora.
Nō requies:nō somnus erit:dū pignus ademptū
Inueniam:gremio quanuis mergatur iberæ
Tethyos:& rubro iaceat uelata profundo.
Non rheni glacies:non me ryp hæa tenebunt
Frigora:non dubio syrtis conctabitur æstu.
Stat fines penetrare noti:boreæq; niualem

Vestigare domum. primo calcabitur atlas
Occasu: facibusq; meis lucebit bidaspes.
Impius errantem uideat per rura per urbes
Iuppiter: extincta satietur pellice iuno.
Insultate mihi: cælo regnate superbi.
Ducite præclarum cereris de stirpe triumphū.
Sic fatur. notæq; iugis illabitur ætnæ:
Noctiuago tædas inflammatura labori.
Lucus erat ppe flumen atym: qd cādida pfert
Sæpe mari: pulchroq; secat galatea natatu:
Densus: & innexis ætnæa cacumina ramis
Qualibet usq; tegens: illic posuisse cruentam
Aegida: captiuamq; pater post prælia prædam
Aduexisse datur: phlegæis sylua superbit
Exuuiis: totumq; uestit uictoria nemus.
Hic patuli rictus. hic prodigiosa gigantum
Tergora dependent: & adhuc crudele minantur
Affixæ facies truncis: immaniaq; ossa
Serpentum passim tumulis exanguibus albes:
Et rigidæ multo suspirant fulmine pelles:
Nullaq; non magni iactat se nominis arbor.
Hæc centumgemini strictos ægeonis enses
Curuata uix fronte leuat: liuentibus illa
Exultat caci spoliis. hæc arma minantis
Sustinet. hos onerat ramos exutus ophias.
Altior & cunctis abies: umbrosaq; late
Ipsius enceladi fumantia gestat opima
Summi terrigenum regis: caderetq; grauata
Pondere: ni lapsum fulciret proxima quercus.
Inde timor: numenq; loco: nemorisq; senectæ
Parcitur: æthereisq; nefas nocuisse trophæis.
Pascere nullus oues: nec robora lædere cyclops
Audet: & ipse fugit sacra polyphemus ab ūbra.
Non tamen hoc tardata ceres: accenditur ultro
Relligione loci: uibratq; incerta securim.
Ipsam etiam petitura iouem: succidere pinus.
At magis enodes properat prosternere cedros:
Exploratq; abies: truncos: rectiq; tenorem
Stipitis: & certo prætentat brachia nixu:
Sic qui uecturus longinqua per æquora merces
Molitur tellure ratem: uitamq; procellis
Obiectare parat: fagos metitur: & alnos:
Et uarium rudibus syluis accomodat usum.

Quæ longa est: tumidis præbebit cornua uelis.
Quæ fortis: clauo potior: quæ lenta: fauebit
Remigio. stagni patiens aptanda carinæ.
Tollebant gemine capita inuiolata cupressus
Cespite uicino: quales non rupibus idæ
Miratur symois: quales non diuite ripa
Lambit apollinei nemoris nutritor orontes:
Germanas adeo creda: sic frondibus æquis
Astant: & socio despectant uertice lucum.
Hæ placuere faces: pernix inuadit utrâq;
Cincta sinus: exerta manus: armata bipenni:
Alternasq; ferit: totisq; obnixa trementes
Viribus impellit. pariter traxere ruinam:
Et pariter posuere comam: campoq; recumbunt:
Faunorum driadûq; dolor. cõplectitur ambas:
Sicut erat: alteq; leuat: retroq; solutis
Crinibus: ascendit fastigia montis anbeli.
Exuperatq; æstus: & nulli peruia saxa:
Atq; indignantes uestigia calcat harenas:
Qualis pestiferas animare ad crimina taxos
Torua megæra ruit: cadmi seu mœnia poscat:
Siue thyestæis properet seuire mycænis.
Dant tenebræ manesq; locû: plantisq; resultant
Tartara ferratis donec phlegetontis in unda
Consistit: & plenos accepit lampade fluctus.
Postq; è peruentum scopuli flagrantis in ora
Protinus arsuras auersa fronte cupressus
Faucibus iniecit mediis: lateq; caueruas
Texit: & undantem flâmarum obstruxit hiatû
Compresso mons igne tonat claususq; laborat
Mulciber: obducti nequeunt exire uapores
Coniferi micuere apices: creuitq; fauillis
Aetna nouis: strident admissio sulfure rami.
Tum ne deficerent tantis erroribus ignes
Semper inocciduos insopitosq; manere
Iussit: & arcano perfudit robora succo:
Quo phaeton irrorat equos: quo luna iuencos.
Iamq; soporiferis nocturna silentia terris
Erpicuere uices laniato pectore longas
Inchoat illa uias: & sic ingressa profatur.
Non tales gestare tibi proserpina tædas
Sperabam: sed nota mihi cõmunia matrum:
Et thalami: festeq; faces: cœloq; canendus

Ante oculos hymenæ⁹ erat: sic numina fati
Voluimus & lachesis nullo discrimine sæuit.
Quā nuper sublimis eram? quantisq; procorum
Cingebat studiis? quæ nō mihi pignus ob unum
Cedebat numerosa parens: tu prima uoluptas.
Tu postrema mihi: per te fœcunda uidebar.
O decus: o requies: o grata superbia matris:
Qua gessi florente deam qua sospite nunq̃
Inferior iunone fui: nunc squalida: uilis.
Hoc placitum patri: cur autem ascribim⁹ illū
His lachrymis: ego te fateor crudelis ademi.
Quæ te deserui solam quæ instantibus ultro
Hostibus exposui raucis secura fruebar
Nimirum thiasis & læta sonantibus armis
Iungebam phrygios: cum tu raperere: leones
Accipe quas merui pœnas: en ora fatiscunt
Vulneribus: grandescq; rubent in pectore sulci.
Immemor en uterus crebro contunditur ictu.
Qua te parte polli: quo te sub cardine quæram?
Quis monstrator erit? quæ me uestigia ducēt?
Quis currus? ferus ille quis ē terræne? marisne?
Incola? quæ uolucrum deprēdam signa rotarū?
Ibo ibo quocunq; pedes: quocunq; iubebit
Casus: sic uenerem quærat deserta dione.
Efficiet ne labor rursus te nata licebit
Amplecti: manet ille decor: manet ille genarum
Fulgor: an infelix tandem fortasse uidebo:
Qualis nocte uenis: qualem per somnia uidi.
Sic ait: & prima gressus molitur ab ætæna:
Exicii⁹ reos flores ipsumq; rapinæ
Detestata locum sequitur dispersa uiarum
Indicia: & pleno rimatur lumine campos:
Inclinatq; faces: omnis madet orbita fletu.
Omnibus admugit: quocūq; it in æquore fuluis
Annatat umbra fretis: extremaq; lucis imago
Italiam libyamq; ferit: clarescit hetruscum
Littus: & accenso replendent æquore firtes.
Antra procul scylla petit: canibusq; reductis
Pars stupefacta silet: pars nōdū exterrita latrat

Finis CL. Claudiani de raptu Proserpinæ:
eius quod inuenitur, nam ultimū uolumen apud
nos non extat.

CL. Claudiani in Ruffinum liber primus
incipit.

Phoebæo domitus phiton quum
decidit arcu:
Membræq; cyrrhæo fudit an-
hela iugo:

Qui spiris tegeter montes: hauriret hiatu
Flumina: sanguineis tingeret astra iubis:
Iam liber parnasus erat: nexuq; soluto
Coeperat erecta surgere fronde nemus:
Concussæq; diu spaciosis tractibus orni
Securas uentis explicuere comas.
Et qui uipereo spumauit sæpe ueneno
Cephisus: nitidis purior ibat aquis.
Omnis io pæan regio sonat. omnia phoebum
Rura canunt. tripodas plenior aura notat.
Auditq; procul musarum carmine dulci
Ad themidis coennt antra seuera dei.
Nunc alio domini telis phitone perempto
Conuenit ad nostram sacra caterua lyram.
Qui stabilem seruant augustis fratribus orbem:
Iusticia pacem: uiribus arma regunt.

Sæpe mihi dubiam traxit sen-
tentia mentem:
Curarent superi terras: an
nullus inesset

Rector: & incerto fuerent mortalia casu.
Nam cum dispositi quæsissem foedera mundi:
Per scriptosq; maris fines: anniq; meatus:
Et lucis: noctisq; uices: tunc omnia rebar
Consilio firmata dei: qui lege moueri
Sidera: qui fruges diuerso tempore nasci:
Qui uariam phoeben alieno iusserit igne
Compleri: solemq; suo. porrexerit undis
Littora: tellurem medio librauerit axe.
Sed quum res hominum tanta caligine uolui
Aspicerem: lætosq; diu florere nocentes:
Vexariq; pios: rursus labefacta cadebat
Relligio: causæq; uiam non sponte sequebar
Alterius: uacuo quæ semina currere motu
Affirmat: magnumq; nouas per inane figuras
Fortuna: non arte regi: quæ numina sensu

Ambiguo: uel nulla putat: uel nescia nostri.
Abstulit hūc tandem ruffini poena tumultum
Absoluitq; deos. iam non ad culmina rerum
Iniustos creuisse queror. Tolluntur in altum:
Ut lapsu maiore ruant. Vos pandite uati
Pierides: quo tanta lues eruperit ortu.
Inuidiæ quondam stimulus incanduit atrox
Alecto: placidas late quum cerneret urbes:
Protinus infernas ad limina tetra sorores
Concilium deforme uocat. glomerant in unum
Innumera pestes heredi: quascunq; sinistro
Nox genuit foetu: nutrix discordia belli.
Imperiosa fames: leto uicina senectus:
Impatiensq; sui morbus: liuorq; secundis
Anxius: & scisso mœrens uelamine luctus:
Et timor: & cæco præceps audacia uultus:
Et luxus populator opum: quoi semp adhærens
Infelix humili gressu comitatur egestas:
Fœdaq; auariciæ complexæ pectora matris
Insomnes longo ueniunt examine curæ
Complentur uario ferrata sedilia coetu.
Toruaq; collectis stipatur curia monstris.
Alecto stetit in mediis: uulgusq; tacere
Iussit: & obstantes in tergum reppulit angues:
Perq; humeros errare dedit. tum corde sub imo
Inclusam rabidis patefecit uocibus iram.
Siccine tranquillo produci sæcula cursu?
Sic fortunatas patiemur uiuere gentes?
Quæ noua corrumpit nostros clementia mores?
Quo rabies innata perit? quid inania profunt
Verbera? quid facibus nequicq; cingimur atris?
Heu minus ignauæ: Quas celo iuppiter arcet
Theodosius terris. En aurea nascitur ætas.
En proles antiqua redit: concordia: uirtus:
Cunq; fide pietas alta ceruice uagantur:
Insignemq; canunt hostra de plebe triumphū.
Pro dolor: ipsa mihi liquidas delapsa per auras
Iusticia insultat: uitiisq; a stirpe recisis
Elicit oppressas tenebroso in carcere leges.
At nos indecores longo torpebimus æuo?
Omnibus eiectæ regnis? agnoscite tandem
Quid furias deceat? consuetas sumite uires:
Conuentuq; nefas tanto discrimine dignum

Iam cupio stygiis inuadere nubibus astra:
 Iam flatu uiolare diem: laxare profundo
 Frena mari: fluuios ruptis immittere ripis:
 Et rerum laxare fidem: Sic fata cruentum
 Mugit: & totos serpentum erexit hiatus.
 Noxiaq; effudit concusso crine uenena:
 Anceps motus erat uulgi, pars maxima bellum
 Indicit superis: pars ditis iura tuetur:
 Dissensuq; alitur rumor: ceu murmurat alti
 Impacata quies pelagi: quum flammine fracto
 Durat adhuc: sæuitq; timor: dubiūq; per æstū
 Lassa recedentis fluitant uestigia uenti.
 Improba mox surgit tristi de sede megæra:
 Quā penes insani fremitus: animiq; prophanus
 Error: & undantes spumis furialibus iræ.
 Non nisi quæsitum cognata cæde cruorem
 Illicitumq; bibit: patrius quem fuderit ensis:
 Quē dederint fratres, hæc torruit herculis ora:
 Hæc defensores terrarum polluit artus.
 Hæc athamantææ direxit spicula dextræ.
 Hæc agamemnonios inter bacchata penates:
 Alterius lusit iugulis, hac auspice thedæ
 Oedipodem matri: natæ iunxere thyesten:
 Quæ tunc horrifonis effatur talia dictis.
 Signa quidem o sociæ diuos attollere contra
 Nec fas est: nec posse reor: sed lædere mundum
 Si libet: & populis commune intendere letum:
 Est mihi prodigium cunctis immanius hydri
 Tigride mobilibus fœta: uiolentius austris
 Acrius hirpys: flauis incertius undis:
 Ruffinus: quæ prima meo de matre cadentem
 Suscepi gremio, paruus reptauit in isto
 Sæpe sinu: tenero perq; ardua colla uolutus
 Vbera quæsiuit fletu: linguisq; trifulcis
 Mollia lambentes fixerunt membra cerastæ:
 Meq; etiam tradente dolos: artemq; nocendi
 Edidicit simulare fidem: sensusq; nocentes
 Protegere: & blando fraudem prætexere risu.
 Plenus sæuitiæ: lucriq; cupidine feruens
 Non tartthesiacis illum facialet harenis
 Tempesta pretiosa tagi, non stagna rubentis
 Aurea pactoli: totumq; exhauferit hermum:
 Ardebit maiori siti, Quam fallere mentes

Doctus: & unanimes odiis turbare sodales.
Talem progenies hominum si prisca tulisset
Pirithoum fugeret theseus. offensus orestem
Desereret pilades. odisset castora pollux.
Ipsa quidem fateor uinci: rabidoq; magistram
Præuenit ingenio: nec plus sermone morabor.
Solutus habet scelerum quicquid possedimus omnes.
Hunc ego: si uestræ res est accomoda turbæ:
Regalem ad summi perducam principis aulam:
Sit licet ille numa grauior: sit deniq; minos.
Cædet: & insidiis nostri flectetur alumni.
Orantem sequitur clamor: cunctaq; prophanas
Porrexere manus: inuentaq; tristia laudant.
Illa ubi ceruleo uestes connexuit angue:
Nodauitq; adamante comas: phlegetonta sonorum
Poscit: & ambusto flagrantis ab aggere ripæ
Ingentem piceo succendit gurgite pinum:
Pigraq; ueloces per tartara concutit ales.
Est locus: extremum pandit qua gallia littus
Oceani prætentus aquis: quo fertur ulyxes
Sanguine libato populum nouisse silentium.
Illic umbrarum tenui stridore uolantum
Flebilis auditur questus: simulacra coloni
Pallida: defunctasq; uident migrare figuras
Hinc dea profiluit: phœbiq; egressa serenos
Infecit radios: ululatuq; æthera rupit
Terrifico. sensit fatale britannia murmur:
Et senonum quatit arua fragor: reuolutaq; tethys
Substitit: & rhenus proiecta torpuit unda.
Tunc in canitiem mutatis sponte colubris
Longæuum mentita senem: rugisq; seueras
Perfalcata genas: & ficto languida passu
Inuadit muros elisæ. notissima dudum
Tecta petit: oculisq; diu liuentibus hæsit:
Peiorem mirata uirum. tunc talia fatur.
Ocia te ruffine iuuant: frustra q; iuuentæ
Consumis florem patriis inglorius armis.
Heu nescis quid fata tibi: quid sidera donent:
Quid fortuna paret. toti dominabere mundo:
Si parere uelis. artus ne sperne seniles.
Namq; mihi magicæ uires: æuiq; futuri
Præscius ardor inest: noui quo thessala cantu
Eripiat lunare iubar: quid signa sagacis

Aegypti ualeant: Qua gens caldæa uocatis
Imperat arte deis: nec me latuere fluentes
Arboribus succi: funestarumq; potestas
Herbarum: quicquid letali gramine pollens
Caucasus: & scythicæ uernant i gramine rupes:
Quas legit medea ferox: & callida circe.
Sæpius horrendos manes: sacrisque litauit
Nocturnis hecaten: & condita funera traxi
Carminibus uictura meis: multosq; canendo
Quauis parcarum restarent fila peremi.
Ire uagas quercus: & flumina stare coegi:
Versaq; non prono curuauit flumina lapsu
In fontes reditura suos. neu uana loquutam
Me fortasse putes: mutatos cerne penates.
Dixerat: & niuæ (mirum) cœpere columnæ
Ditari: subitoq; trabes lucere methallo.
Illecebris capitur: nimiumq; elatus auaro
Pascitur intuitu: Sic rex ad prima ruebat
Mæonius: pulchro quum uerteret omnia tactu:
Sed postq; riguisse dapes: fuluamq; reductos
In glaciem uertit latices: tunc minus acerbum
Sensit: & inuiso uotum damnauit in auro:
Ergo animi uictus: Segmur quocunq; uocabis:
Seu tu uir: seu numen ait: patriaq; relicta
Aeos iussu furia tendebat ad arces:
Instabilesq; olim synplegedas: & freta remis
Incluta thessalicis: celsa qua bosporus arce
Splendet: & odrisiis asiam discriminat oris.
Ut longum permensus iter: ductusq; maligno
Stamine fatorum: claram subrepsit in aulam.
Ilicet ambitio nasci: discedere rectum:
Venum cuncta dari: profert arcana: clientes
Fallit: & ambitos a principe uendit honores.
Ingeminat crimen commoti pectoris ignem.
At ueluti innumeros amnes accedere nereus
Nescit: & undatam quauis hinc hauriat istrû:
Hinc bibat æstium septeno gurgite nilum:
Par semper: similisq; manet: sic fluctibus auri
Expleri calor ille nequit: quoicunq; monile
Contextum gemmis: aut prædia culta fuissent:
Ruffino populandus erat: dominoq; ferebat
Exitium fæcundus ager: metuenda colonis
Fertilitas: laribus pellit: detrudit a uitis

Finibus: aut aufert uiuis: aut occupat hæres
Congestæ comulantur opes: orbisq; ruinas
Accipit una domus: populi seruire coacti:
Plenaq; priuato succumbunt oppida regno.
Quo uelane ruis? teneas utrunq; licebit
Oceanum: laxet rutilos tibi lidia fontes
Iungantur solium tyri: croæsiq; thyræ:
Nunq̄ diues eris: nuq̄ faciabere quæstu:
Semper inops quicumq; cupit. cōtent⁹ honesto
Fabricius paruo. spernebat munera regum.
Sudabatq; graui consul seranus aratro.
Et casa pugnaces curios angusta tenebat.
Hæc mihi paupertas augustior. hæc mihi tectā
Culminibus maiora tuis. tibi quærit inanes
Luxuries nocitura cibos. mihi donat inemptas
Terra dapes: rapiunt tyrios tibi uellera succos:
Et picturata saturantur murice uestes.
Hic radiant flores: & prati uiua uoluptas
Ingenio uariata suo. fulgentibus illic
Surgunt structa toris: hic mollis pāditur herba
Sollicitum curis non abruptura soporem.
Turba salutantum latas tibi perstrepat ædes:
Hic auium cantus: labentis murmura riui:
Viuitur exiguo melius. natura beatas
Omnibus esse dedit: si quis cognouerit uti.
Hæc si nota forent. frueremur simplici cultu.
Classica non fremerēt. non stridula fraxin⁹ iret.
Non uentus q̄teret puppes. nō machina muros.
Crescebat scelerata sitis: predæq; recentis
Incestus flagrabat amor: nullusq; petendi
Cogendiu pudor: crebris periuria nectit
Blandiciis: sociat perituro fœdere dextras:
Si semel e tantis poscenti quisq; negasset.
Effera prætumido quatiebat corda furore.
Quæ sic getuli iaculo percussa læna:
Aut hyrcana premens raptorem belua partus:
Aut serpens calcata furit. iurata deorum
Maestas teritur. nunq̄ reuerentia mensæ:
Non coniunx: non ipse simul: non pignora cæsa
Sufficiunt odiis: non extinxisse propinquos:
Non notos egisse sat est: extinguere ciues
Funditus: & nomen gentis delere laborat.
Nec celeri mittit leto. crudelibus ante

Suppliciis fruitur: cruciatus: uincla: tenebras
Dilato mucrone parat. pro scæuior ense
Parcendi rabies: concessaq; uita dolori.
Mors adeo ne parū est? causis fallacibus instat:
Arguit attonitos se iudice: cætera segnis
Ad facinus uelox: penitus regione remotas
Impiger ire uias. non illum syrius ardens
Brumaue ryp hæo stridens aquilone retardat
Effera torquebant nudæ præcordia curæ:
Effugeret ne quis gladios: ne perderet ullum
Augusto miserante nefas: non flectitur annis:
Non ætate labat: iuuenum rorantia colla
Ante patrum uultus stricta cecidere securi.
Ibat grandæuus nato moriente superstes
Post trabeas exul. quis prodere tãta relatu
Funera? quis cædes posset deffere nefandas?
Quid tale immanes unq; gessisse feruntur
Vel sinis isthmiata pinu: uel rupe profunda
Scyron? uel phalaris tauro? uel carcere sylla?
O mites diomedis equi. Busiridis aræ
Clementes: iam cinna pius: iã sparthace lentis
Ruffino collatus eris: deiecerat amens
Occultis odiis terror: tacitiq; sepultos
Suspirant gemitus: indignariq; uerentur:
At non magnanimi uirtus stiliconis eodem
Fracta metu: sese medio sed turbine rerum
Contra letiferos rictus: contraq; rapacem
Mouit tela feram: uolucris nō præpete cursu
Vectus equi: non pegaseis adiutus habenis.
Hic cunctis optata quies: hic sola pericli
Turris erat: clipeusq; trucem porreçt⁹ in hostē
Hic profugis sedes: aduersaq; regna furori:
Seruandis hic castra bonis: hucusq; minatus
Hærebat: retroq; fuga cædebat inertī.
Haud secus hiberno tumidus cū uertice torrēs
Saxa rotat: uoluitq; nemus: pontesq; reuellit:
Frangitur obiectu scopuli: quærensq; meatum
Spumat: & illisa montem circumsonat unda:
Qua dignum te laude feram? qui pene ruentis
Lapsuroq; tuos humeros obieceris orbi.
Te nobis trepidæ ceu sidus dulce carinæ!
Ostendere dei: geminis quæ lapsa procellis
Tunditur: & uictō trahitur iam cæca magistro.

Inachus rubro perhibetur in æquore perseus
Neptuni domuisse pecus: sed tutior alis
Te non penna uehit: rigida cū gorgona pseus
Tu non uipereo defensus crine medusæ:
Illum uilis amor suspensæ coniugis egit:
Te romana salus: taceat superata uetustas
Herculeos conferre tuis iam desinat actus:
Vna eleonæum pascebat sylua leonem
Archadiæ saltum uastabat dentibus unum
Sæuus aper: tuq; o compressa matre rebellis
Non ultra libiæ fines antheæ nocebas:
Solaq; fulmineo resonabat creta iuuenco:
Lerneamq; uirens obsederat hydra paludem:
Hoc monstrū non una palus: non una tremebat
Insula: sed latia quicquid regione subactum
Viuit: & a primis ganges horrebat hiberis
Hoc neq; geryones triplex: nec turbid⁹ ori
Ianitor æquabat: nec si concurrat in unum
Vis hydræ: siclæq; fames: & flamma chimeræ
Certamen sublime diu: sed moribus impar
Virtutum scelerumq; fuit: iugulare minatur:
Tu prohibes. ditem spoliat. tu reddis egenti:
Eruit: instauras: accendit prælia: uincis.
At uelut infecto morbus crudescere cælo
Incipiens primos pecudum depascitur artus:
Mox populos urbescq; rapit: mēbrsq; perustis
Corruptos stygiam pestem diffundit in amnes:
Sic auidus prædo iam non per singula sæuit:
Sed sceptris inferre minas: omniq; perempto
Milite: romanas ardet prosternere uires:
Iam gentes istrumq; mouet: scythiāq; receptat
Auxilio: traxitq; suas hostilibus armis
Reliquias: mixtis descendit sarmata daxis:
Et qui cornipedes in pocula uulnerat audax
Masagetes: patriumq; bibens mæotis orontem:
Membraq; qui ferro gaudet pinxisse gelonus:
Ruffino collecta manus. uetat ille domari:
Innectitq; moras: & congrua tempora differt.
Nam tua quū geticus strauisset dextera turmas
Vlta ducis socii letum: pars una maneret
Debilior: facilisq; capi: Tunc proditor ille
Impius imperii: coniuratusq; getarum.
Distulit instantes eluso principe pugnas

Hunnorum laturus opem: quos affore bello
Narat: & inuisis mox se coniungere castris.
Est genus extremos scythiæ uergentis in ortus
Trans gelidum tanaim: quo non deformius ullū
Arctos habet: tristes habitus: obsænaq; uisu
Corpora: mens duro nunq; cæssura labori:
Præda cibus: uitanda ceres: fratresq; secare
Ludus: & occisos pulchrum iurare parentes.
Nec plus nubigenas duplex natura biformis
Cognatis aptauit equis: accerrima nullo
Ordine nobilitas: insperatiq; recursus:
Quos tamē impuidos cōtra spumantis ad hebrei
Tendis aquas: sic ante tubas: ferrūq; præcatu s.
Mauors: nubifero seu tu procumbis in hemo
Seu te cana gelu rhodope: seu remige nudo
Sollicitatus atbos: seu caligantia nigris
Ilicibus pangea tenent: accingere mecum
Et thracas defende tuos: si lætior adsit
Gloria: uestita spoliis donabere quærcu
Audiit illa pater: scopulisq; niualibus hemi
Surgit: & hortatur celeres clamore ministros
Fer galeam Bellona mihi: nexuq; rotarum
Tende pauor: rapidos frenet formido iugales.
Festinas urgere manus: meus ecce paratur
Ad bellum stilico: qui me de more tropheis
Ditat: & hostiles suspendit in arbore cristas
Communes semper litui: communia nobis
Signa canunt: iunctoq; sequor tehtoria curru.
Sic fatus campo insiliit: lateq; fugantes
Hinc stilico turmas: illinc gradiuus agebat
Et clipeis: & mole pares: stat cassis utriq;
Sidereis hirsuta iubis: loricaq; cursu
Extuat: & largo faciatur uulnere conus:
Acrior interea uoto: multoq; megæra
Luxuriata malo: mæstam deprehendit in arce
Iusticiam: atq; prior diro sic ore laceffit.
En tibi prisca quies: reuocataq; sæcula rursus
Ut rebare uigent. en nostra potentia cessit.
Nec locus est usq; furiis: hunc lumina flecte:
Aspice barbaricis iaceant quot mœnia flammis
Quas mihi ruffinus strages: quantuuq; cruoris
Præbeat: & quantis epulentur cædibus hydri.
Linque homines sorteq; meã: pete sidera: notis

Autumni te redde plagis: qua uergit in austrum
Signifer: æstiuo sedes uicina leoni
Iam pridem geminæ cessant confinia libra:
Atq; utinam per magna sequi conuexa liceret.
Diua refert: non ulterius bacchabere. Clemens
Iam pœnas dabit iste tuus: iam debitus ultor
Imminet: & terras qui nunc ipsumq; fatigat
Aetherea: nec uili moriens condetur harena.
Iamq; aderit læto promissus honorius æuo:
Nec forti genitore minor: nec fratre corusco:
Qui subiget medos: & cuspide proteret indos
Sub iuga uenturi reges. calcabitur asper
Phasis equo: fontemq; pati cogetur araxes
Tuq; simul grauibus ferri religata catenis
Expellere die: debellatasq; draconum
Tonsa comas: uno baratri claudere recessu.
Tunc tellus communis erit: tunc limite nullo
Discernetur ager: nec uomere sulcus obunco
Findetur: subitis messor gaudebit aristis.
Rorabunt querceta fauis. stagnantia passim
Vina fluent: olimq; lacus: nec murice tinctis
Velleribus quæretur honor: sed sponte rubebunt
Attonito pastore greges: pontumq; per omnem
Ridebunt uirides gemmis nascentibus algæ

CL: Claudiani liber. ii. Incipit.

i Am post edomitas alpes: defensaq; regna
Hesperia: merita complexus sede parentū
Auctior adiecto fulgebat sidere mundus.
Iamq; tuis stilico romana potentia curis:
Et rerum commissus apex. tibi credita fratrum
Vtraq; maiestas: geminæq; exitus aulae.
Ruffinus (neq; enim patiuntur sæua quietem
Crimina: pollutæq; negant arefcere fauces)
Infandis iterum terras accendere bellis
Inchoat: & solito pacem uexare tumultu.
Hæc etiam secum: qua nam ratione tuebor
Spem uitæ fragilem? qua tot depellere fluctus
Arte queã? p̄mor hinc odiis: hinc milite cingor
Heu quid agã? nō arma mihi: nō principis ullus
Auxiliatur amor: matura pericula surgunt
Vndiq;: & impositis radiant ceruicibus enses.
Quid restat: nisi cuncta nouo confundere luctu?
Insontesq; meæ populos miscere ruinae:

Euerso iuuat orbe mori: solatia leto
Exitium commune dabit: nec territus ante
Discedam: cum luce simul linquenda potestas.
Hæc fatus: uentis ueluti si frena remittat
Aeolus: abrupto gentes sic obice fudit:
Laxauitq; uiam bellis: & nequa maneret
Immunis regio: cladem dimisit in orbem:
Disposuitq; nefas. alia per terga ferocis
Danubii solidata ruunt: expertaq; remos
Frangunt stagna rotis. alii per caspia claustra:
Armeniasq; niues inopino tramite ducti
Inuadunt orientis opes. iam pascua fumant
Cappadocum: uolucrūq; parens argeus equorū.
Iam rubet altus alis: nec se defendit iniquo
Monte cilix. syriæ tractus uastantur amœni:
Assuetumq; coris: & læta plebe canorum.
Proterit imbellem sonipes hostilis orontem:
Hinc planctus asiæ: geticis europa cateruis
Ludibrio: prædæq; datur: frondentisq; adusq;
Dalmatiæ fines: omnis quæ mobile ponti
Aequor: & adriacas tellus interiacet undas
Squalet inops pecudum: nullis habitata colonis
Instar anhelantis libyæ: que torrida semper
Solibus humano nescit mansuescere cultu.
Thessalus ardet ager. reticet pastore fugato
Pelion: emathias ignis populatur aristas
Iam plaga pannoniæ: miserādaq; mœnia thracū:
Aruaq; myforum: iam nulli flebile damnum:
Sed cursus solennis erat: campusq; furori
Expositus: sensumq; malis detraxerat usus.
Heu heu q̄ breuib; pereunt ingentia causis:
Imperium tanto quæsitum sanguine: tanto
Seruatum: quod mille ducum peperere labores
Quod tantis romona manus contexit annis
Proditor: unus: iners: angusto tempore uertit.
Urbs etiam: magnæ quæ dicitur æmula romæ:
Et calcedonias contra despectat harenas:
Iam non finitimo martis terrore mouetur:
Sed propius lucere faces: & rauca sonare
Cornua: uibratisq; peti fastigia telis
Aspicit. ii uigili muros statione tueri
Li iunctis properant portus munire carinis:
Obsessa tamen ille ferus lætatur in urbe:

Exultatq; malis:summoq; a culmine turris
Impia uicini cernit certamina campi.
Vinctas ire nurus:hunc per uada cerula mergi
Seminecem:hunc subito percussum uulnere labi
Dum fugit:hunc animā portis efflare sub ipsis:
Nec canos prodesse seni:pueriq; cruore
Maternos undare sinus:immensa uoluptas:
Et risus plerumq; subit:dolor afficit unus:
Quod feriat non ipse manu.uidet omnia late
Præceptis incensa suis:& crimine tanto
Luxuriat:carumq; sibi non abnegat hostem.
Iactabatq; ultro:quod soli castra paterent:
Sermonumq; foret uicibus permessa potestas.
Egregii quōtiens exisset fœderis auctor
Stipatus sociis:circumq; armenta clientum
Agmina priuatis ibant famulantia signis.
Ipse inter medios:ne qua de parte relinquat
Barbariem:reuocat fuluas in pectore pelles:
Frenaq;:& immanes pharetras:arcusq; sonorōs
Assimilat:mentemq; palam testatur amictus.
Nec pudet ausonios currus:& iura regentem
Sumere deformes ritus:uestemq; getarum:
Insignemq; habitum lacii mutare togæq;.
Mœrent captiuæ pellito iudice leges.
Quis populi tūc uultus erat? q̄ murmura furti?
Nam miseris nec flere quidē:aut lenire dolores
Colloquiis impune licet:quo nam usq; feremus
Exiciale iugum? duræ quis terminus unq;
Mortis erat? quis nos funesto turbine rerum:
Aut tātis soluet lachrymis? quos barbar⁹ illinc
Hinc ruffin⁹ agit:quibus arua:fretūq; negatur:
Magna quidē post iura luens:sed maior oberrat
Inter tecta timor:tandem succurre ruenti
Heu patriæ stilico:dilecta hic pignora certe
Hic dom⁹:hic thalami:primū genitalib⁹ omen
Hic tibi felices erexit regia thedas.
Vel solus sperate ueni.te prælia uisō
Languescunt:auidiq; cadet dementia monstri.
Talibus urgetur discors aurora procellis.
At stilico zephyrus quū primū bruma remittis
Et iuga diffusis nudari cœpta pruinis
Partibus italiæ tranquilla in pace locatis
Vtraq; castra mouens phœbi pperabat ad ort⁹

Gallica discretis:æoaq; robora turmis
Complexus:nunq̄ tantæ ditione sub una
Conuenere manus:nec tot discrimina uocum.
Illic armenix̄ uibratæ crinibus alæ
Feruida collectæ facili uelamina nodo.
Inde truces flauo comitantur uertice galli:
Quos rhodan⁹uelox:araris quos tardior ambit.
Et quos nascentes explorat gurgite rhemis.
Quosq; rigat retro pernicios unda garumnæ:
Oceani pleno quotiens impellitur æstu.
Mens eadem cunctis:animiq; recentia ponunt
Vulnera,non odit uictus:uictorue superbit.
Et quanuis præsens tumor:& ciuilia nuper
Classica:bellatrixq; etiam nunc ira caleret:
In ducis eximium conspirauere fauorem.
Haud aliter xerxem toto simul orbe sequutus
Narratur rapuisse uagos exercitus amnes:
Et telis umbrasse diem:quum classibus iret
Per scopulos:tectumq; pedes contēneret æquor.
Vix alpes transgressus erat:nec iā amplius errat
Barbarus:aduentumq; tremens:se cogit in unā
Planiciem:tutoq; includit pascua gyro.
Tum duplici fossa non exuperabile uallum
Asperat alternis sudibus:muriq; locatum
In spetiem:cæsis obtendit claustra iuuenis.
At procul exanguis ruffinum perculit horror
Infectæ terrore genæ.stetit ore gelato
Incertus peteret ne fugam:ueniam ne fugatus
Posceret:an tantos sese transferret in hostes.
Quid nunc diuitiæ? quid fului uasta methalli
Congeries? quid purpureas effulta methallis
Atria? prolatæue iuuant ad sidera moles?
Audit iter:numeratq; dies:spacioq; uiarum
Metitur uitam.torquetur peste futura.
Nec recipit somnos:& sæpe cubilibus amens
Excutitur:pœnamq; luit formidine pœnæ.
Sed redit in faciem:scelerūq; immane resumit
Ingenium:sacrasq; fores prædiuitis aulæ
Intrat:& archadium mixto terrore precatur.
Per fratris regale iubar:per facta parentis
Aetherei:floremq; tui te deprecor æui:
Eripe me gladiis,liceat stiliconis iniquas
Euitare manus,in nostram gallia cædem

Coniurata uenit: quicquid ligat ultima tethys
Extremos ultra uolitat gens si qua britannos
Mota mihi: tantis capiendi credimur armis
Tot signis unum petitur caput. unde cruoris
Ista sitis? geminum cæli sibi uendicat axem
Cuncta sibi. regit italiam: libyamq; coercet.
Hispanis: gallisq; iubet non orbita solis:
Non illum natura capit. quascunq; parauit
Hic augustus opes: & quas post bella recepit:
Solutus habet. possessa semel non reddere curata
Scilicet ille quidem tranquilla pace fruatur?
Nos p̄mat obsidio? quid partē inuadere tentat?
Deserat illyricos fines: eoa remittat
Agmina: fraternas ex æquo diuidat hastas:
Nec sceptri fueris tantum: sed militis heres.
Quod si dissimiles nostræ succurrere morti:
Nec prohibere paras: manes & sidera testor:
Hæc ceruix non sola cadet. miscebitur alter.
Sanguis: nec stygias ferar icomitat⁹ ad umbras.
Nec mea securus ridebit funera uictor.
Hic ubi uitatur facinus: missusq; repente
Qui ferat exortas inuito principe uoces.
Interea stilico iam lætior hoste propinquo
Nec multo spaciū distantibus æquore uallis
Pugnandi cupidas accendit uoce cohortes.
Armeniis frons læua datur. per cornua gallōs
Dexteriora locat: spumis ignescere frena:
Pulueris extolli nimbos: lateq; uideres
Surgere purpureis undantes anguibus hastas:
Serpentumq; uago cælum sæuire uolatu.
Implet thessaliam ferri nitor: antraq; docti
Cornipedis: teneroq; amnis reptatus achilli:
Et nemus oethæum radiat. clamore niualis
Ossa tonat: pulsoq; fragor geminatur olympo.
Intumuit uirtus: & lucis prodigus arsit
Impetus: haud illos rupes: haud alta uetarent
Flumina: præcipiti strauissent omnia cursu.
Si tunc his animis acies collata fuisset:
Prodita non tantas uidisset græcia clades
Oppida semoto pelopeia marte uigerent:
Starent archadiæ: starent lacedæmonis arces
Non mare fumasset geminū flagrante corintho.
Nec fera cecropias traxissent uincula matres.

Illa dies potuit nostris imponere finem
Cladibus: & sceleris causas auferre futuri.
Inuida pro quantum rapuit fortuna triumphū.
Inter equos: interq; tubas mandata feruntur
Regia: & armati ueniunt ductoris ad aures.
Obstupuit: simul ira uirum: simul obruit ingens
Mœror: & ignauo tantum licuisse nocenti
Miratur. dubios anceps sententia uoluit
Euentus: peragat pugnas: an fortia cœpta
Deserat: illyricis ardet succurrere damnis.
Præceptis obstare timet: reuerentia frangit
Virtutis stimulos: hinc publica cōmoda suadēt
Hinc metus inuidiæ. tandē indignatus ad astra
Extollit palmas: & ab imo pectore fatur.
Numina romanis nundum faciata ruinis:
Si iuuat imperium penitus de stirpe reuelli.
Vno si placuit deleri sæcula lapsu.
Si piget humani generis: prorumpat in arua
Libertas effrena maris: uel limite nullo
Deuius errantes phaeton confundat habenas.
Quur per ruffinum geritur. procūbere mūdum
Hoc auctore pudz: mediis reuocamur ab armis:
Pro dolor: & strictos deponere cogimur enses.
Vos arsuræ urbes: perituraq; mœnia testor.
Credo equidē: & miserū permitto cladib⁹ orbē.
Flectite signa duces: redeat iam miles æous
Parcendum est: taceant litui. phibite sagittas.
Parcite. contiguo ruffinus præcipit hosti.
His dictis omnes una omnes fremuere manipulis
Quantum non italo percussa ceraunia fluctu.
Quantum non madidis illisa tonitrua coris:
Insignemq; ducem populus defendit uterq;
Et sibi quisq; trahit: magno certatur amore:
Alternantq; fidem: non illaudata quiescit
Seditio: taliq; simul clamore mouentur.
Quis mihi nudatos enses? quis tela lacertis
Excutit? & solui curuatos imperat arcus?
Quis nam audet stricto leges imponere ferro?
Inflammata semel nescit mitescece uirtus.
Iam mihi barbaricos sitientia tela cruores
Sponte uolant: ultroq; manus mucrone furente
Ducitur: & siccum gladium uagina recusat.
Nun patiar? semper ne getis discordia nostra

Proderit? en iterum belli ciuilis imago.
Quid consanguineas acies? quid diuidit olim
Concordes aquilas? non dissociabile corpus:
Coniunctūq; sumus. te quolibet ire sequamur.
Te uel hyperboreo damnatum sidere thulens:
Te uel ad incensas libyæ comitabor harenas.
Indorum si stagna petas: rubricq; recessus
Littoris: auriferum ueniam poturus hidaspem.
Si calcare notum: secretaq; littora nili
Nascentis iubeas: mundum post terga relinquā:
Et quocunq; loco stilico tentoria figet:
Hic patria est: dux inde uetat: desistite quæso
Atq; quidem differte manū. cadat iste minacis
Inuidiæ cumulus. non est uictoria tanti:
Ut uidear uicisse mihi. uos fida iuuentus
Ite mei quondam socii. nec plura locutus:
Flexit iter. uacuo qualis discedit hiatu
Impatiens remeare leo: quem plurima cuspis:
Et pastorales pepulerunt igne cateruæ:
Inclinatq; iubas: demissaq; lumina uelat:
Et trepidas mœsto rimatur murmure syluas.
Ut sese legio uidit disiuncta relinquit:
Ingentem tollit gemitum: galeasq; solutis
Humeat lachrymis: pressamq; morantia uocē
Thoracum ualidos pulsant supiria nexus:
Tradimur heu: tantūq; sequi prohibemur amorē
Exclamant: tradis ne tuas dux optime dextras?
Quas tibi uictrices totiens bellona parauit.
Nos adeo uiles? adeo foeliciores axis
Hesperius? meruit qui te rectore teneri?
Quid nobis patriam? quid chara reuifere tandē
Pignora? dilectosue iuuat coluisse penates?
Te sine dulce nihil. iam formidata tyranni
Tempestat subeunda mihi: qui forte nefandas
Iam parat insidias: qui nos aut turpibus hūnis:
Aut implacatis famulos præstabit alanis.
Quantū non adeo robur defecerit omnes:
Tanta ne gestandi fuerit penuria ferri.
Tu licet occiduo maneat sub culmine coeli:
Tu mihi dux semper stilico: nostrāq; uel absens
Experire fidem. dabitur tibi debita pridem
Victima: promissis longe placabere sacris.
Tristior emoniis miles progressus ab oris

Tangebatur macedum fines: murosque subibat
Thessalonica tuos. sensu dolor hæret in alto
Abditus: & tacitas uindictæ præstruit iras:
Spectaturque fauens odiis locus: aptaque leto
Tempora: nec quisquam tanta de plebe repertus
Proderit in cautis qui corda minantia uerbis
Quæ non posteritas: quæ non mirabitur ætas
Tanti consilium uulgi potuisse taceri!
Aut facinus tam grande tegi mentisque calorem
Non sermone uix: non inter pocula rumpi?
Aequalis tantam tenuit constantia turbam:
Et fuit arcanum populo. percurritur hebrus:
Deseritur rhodope: thracumque per ardua tendunt:
Donec ad herculei peruentum nominis urbem.
Ut cessisse ducem: propius uenisse cohortes
Cognita ruffino: magna ceruice triumphat.
Omnia tuta intus: sceptrumque capescere feruet:
Et coniuratos hortatur uoce clientes
Vicimus: expulimus: facilis iam copia regni
Nullus ab hoste timor: quis enim quem uincere solum
Horruit? hunc tanto munitum milite uincat?
Quis ferat armatum? quem non superauit inermem?
I: nunc exitium nobis meditare remotus
In cassum stilico: dum nos longissima tellus
Diuidat: & mediis nereus interstrepit undis:
Alpinas transire tibi me sospite rupes
Haud dabitur: iaculis illic me figere tenta.
Quære ferox enses qui nostra ad mœnia tendi
Possit ab italia: non te monumenta priorum:
Non exempla uetant: quis nam conatus adire
Has iactat uitasse manus. detrusimus orbe
Te medio: tantisque simul spoliauimus armis:
Nunc epulas tempus socii: nunc larga parare
Munera: donandumque nouis legionibus aurum:
Opportuna meis oritur lux crastina uotis.
Quod nolit rex ipse uelit: iubeatque coactus
In partem mihi regna dari: contingat in uno
Priuati fugisse modum: crimenque tyranni:
Talibus acclamat dictis impudens nocentum
Concilium: qui perpetuis creuere rapinis:
Et quos una facit ruffino causa sodales
Illicitum dixisse nihil: dilecta fuere
Nexus amiciciae. iam iam connubia læti

Despondent aliena sibi: frustraꝫ uicissim
Promittūt quas q̄sq; petat: quas deuoret urbes.
Cœperat humanos alto sopire labores
Nox gremio: pigraꝫ sopor diffuderat alas.
Ille diu curis animum stimulantibus æger
Labitur in somnos: uix toto corde quierat:
Ecce uidet diras alludere protinus umbras
Quas dedit ipse neci: quarum quæ clarior una
Visa loqui: prosurge toro: quid plurima uoluis
Anxius? hæc requiem rebus: finemq; labori
Allatura dies: omni iam plebe redibis
Altior: & læti manibus portabere uulgi.
Has canit ambages. occulto fallitur ille
Omne: nec capitis fixi prælagia sensit.
Iam summum radiis stringebat lucifer hemū:
Festinaꝫ rotam solito propantior urget.
Tandem ruffini uisurus funera titan
Prosiluit stratis: densæq; capacia turbæ
Atria regifico iussit splendere paratu
Exceptura dapes: & quod post uota daretur
Inscribi propriis aurum fatale figuris.
Ipse salutantum reduces post prælia turmas
Iam regale tumens: & principe celsior ibat:
Collaꝫ fœmineo gestabat mollia gestu
Imperii certus: tegetet ceu purpura nudum
Corpus: & ambirent ardentes tempora gemmæ.
Vrbis ab angusto tractu: quæ uergit in austrū:
Planicies uicina patet: nan cætera pontus
Circuit: eximio dirimit se tramite passus.
Hic ultrix acies ornatu fulgida ferri
Explicuit cuneos. pedites in parte sinistra
Consistunt. equites illinc poscentia cursum
Ora reluctantur præssis sedare lupatis.
Hic alii senium cristato uertice mutant:
Et tremulos humeris gaudent uibrare colores:
Quos operit. formatq; calybs. cōiuncta per artē
Flexilis inductis animatur lamina membris
(Horribilis uisu) credas simulacra moueri
Ferreæ: cognatoꝫ uiros spirare methallo
Peruestitus equis: ferrata fronte minantur:
Ferratosq; mouent securi uulneris armos:
Et iusso stat quisq; loco: metuenda uoluptas
Cernenti: pulcherq; timor: spirisq; remissis

Manfuefcunt uarii uento ceffante dracones.
Augustus ueneranda prior uexilla falutat
Ruffinus fequitur: qui fallere cuncta folebat
Callidus affatu: deuotaq; brachia laudat
Nomine quẽq; uocans: notofq; patrefq; reuerfis
Nunciat incolumes. illi dum plurima ficto
Certatim fermone petunt: intendere longos
A tergo amplexus: infperatoq; fuprema
Circuitu fociare parant. decrefcere campus
Incipit: & clipeis in fe redeuntia iunctis
Curuo paulatim finuantur cornua ductu:
Sic ligat immenfa uirides indagine fyluas
Venator: fic attonitos ad littora pifces
Aequoreus populator agit: rarofq; plagarum
Contrahit anfractus: & hiantes colligit oras.
Excludunt alios: cingi fe feruidus ille
Nefcit adhuc: grauiterq; aprenfa uefte morantẽ
Increpat auguftum: fcandat fublime tribunal
Participem fceptri: focium declarat honoris:
Quum fubito ftringũt gladios: uox defup ingẽs
Infremuit: nobis etiam deterrime nobis
Sperafte famulas imponere poffe catenas?
Vnde redi nefcis? patiar ne audire fatelles?
Qui leges aliis: libertatemq; reduxi?
Bis domitum ciuile nefas: bis rupimus alpes:
Tot nos bella docent nulli feruire tyranno.
Dirrigunt. fpes nulla fugæ: feget undiq; ferri
Circumfufa micat: dextra leuaq; reuinctus
Hæfit: & enfiferæ ftupuit mucrone coronæ:
Vt fera: quæ montes nuper dimifit auitos:
Altorumq; exul nemorum: damnatur barenæ
Vulneribus cõmota ruit. uir murmure contra
Hortatur: nixufq; genu uenabula tendit.
Illa pauet ftrepitus: cuneofq; erecta theatri
Despiciat: & tanti miratur fibila uulgi:
Vnus per medios audendi pronior enfe
Profilit erecto: dictifq; & uulnere toruus
Appetit. hac ftilico: quem iactas pellere dextras:
Te ferit: hoc abfens inuadit uifcera ferro.
Sic fatus: meritoq; latus tranfuerberat ic̃tu:
Fœlix illa manus: talem quæ prima cruorem
Hauferit: & fefsi pœnam librauerit orbis.
Mox omnes fodiunt haftis: artufq; nefandos

Dilaniant: uno tot corpore pila tepescunt:
Et non infecto puduit mucrone reuerti:
Hi uultus auidos: & adhuc spirantia uellunt
Lumina. truncatos alii rapuere lacertos
Amputat ille pedes. humerum quatit ille solutis
Nexibus. hic fracti referat curuamina dorsi.
Hic iecur. hic cordis fibras: hic pandit anbelas
Pulmonis latebras. spacium non inuenit ira.
Nec locus est odiis. consumpto funere uix tum
Deseritur: sparsumq; cadit per tela cadauer.
Sic mōs aonius rubuit quum penthea ferrent
Mœnades: aut subito mutatum a cteona ceruo
Traderet insanis latonia uirgo molossis.
Criminibus ne tuis credas fortuna mederi?
Et male donatum speras æquare fauorem
Supliciis? una tot milia morte rependis?
Euersis age dum ruffinum diuide terris
Da caput otrisiis: truncum mereantur achiui
Quid reliqs dabitur? nec singula mēbra pēptis
Sufficiunt populis: uacuo plebs undiq; muro
Iam secura ruit. senibus non obstitit ætas:
Virginibusue pudor: uiduæ: quibus ille maritos
Abstulit: orbatæq; ruunt ad gaudia matres:
Insultantq; alacres. laceros iuuat ire per artus:
Pressaq; calcato uestigia sanguine tingi.
Nec minus assiduis certant illidere saxis
Prodigiale caput: quod iam de cuspide summa
Nutabat digna rediens ad mœnia pompa.
Dextera ruum etiam ludo concessa uagatur
Aera petens: pœnasq; animi persoluit auari
Terribili lucro: uiuosq; imitata retentus
Cogitur adductis digitos inflectere neruis.
Desinat elatis quisq; confidere rebus
Instabilesq; deos: ac lubrica numina discat.
Illa manus quæ sceptris sibi gestanda parabat
Quouis se totiens submitit ad oscula supplex
Nobilitas: inhumata diu: miseroq; reuulsa
Corpore: feralem quæstum post fata poposcit:
Aspiciat nequis nimium sublata secundis
Colla gerat: triuiis calcandus spargitur ecce
Qui sibi pyramidas: qui non cædentia templis
Ornatura suos extruxit culmina manes:
Et qui sydonio uelari credidit ostro:

Nudus pascit aues. iacet heu qui possidet orbē
Exiguæ telluris inops: & puluere raro
Per partes tegitur: nusq̄ totiensq̄ sepultus
Senserunt conuexa necem: tellusq̄ nefandum
Emolitur onus. iam respirantibus astris
Infernos grauat umbra lac⁹. pater æac⁹ horret:
Intrantemq̄ etiam latratu cerberus urget.
Tunc animæ: quas ille fero sub iure peremit:
Circumstant: nigriq̄ trabunt ad iudicis urnam
Infesto fremitu. ueluti pastoris in ora
Collectæ glomerantur apes: qui dulcia raptu
Mella trahit: pennasq̄ cient: & spicula tendunt:
Et tenuis saxi per propugnacula cinctæ
Rimosam patriam: dilectaq̄ punicis antra
Defendunt: pronosq̄ fauos examine uelant.
Est locus in faustis: quo conciliatur in unum
Cocytus flegetonq̄ uadis: in amœnus uterq̄
Alueus: hic uoluit lachrymas. hic igne redūdat
Turris per geminos flammis uicinior amnes
Porrigitur: solidoq̄ rigens adamante: sinistro
Proluit igne latus. dextraq̄ cocycia fundit
Aequora: triste gemens: & fletu concita plāgit.
Huc post emeritam mortalia sæcula uitam
Deueniunt: ubi nulla manent discrimina fati:
Nullus honor: uanoq̄ exutum nomine regem
Perturbat plebeius egens. quæsitō in alto
Conspicuis solio pertemptat crimina minos.
Et iustis dirimit fontes: quos nolle fateri
Viderit ad mali mox trāsmittit uerbera fratris
Nam iuxta rhædamanthus agit. congesta supni
Curriculi: totosq̄ diu prospexerit actus
Exæquat damnū meritis: & muta ferarum
Cogit uincla pati: trunculentos ingerit uris:
Prædonesq̄ lupis: fallaces uulpibus addit.
At qui desidia semper: uinoq̄ grauatus
Indulgens ueneri uoluit torpescere luxu:
Hunc suis imundæ pingues detrudit in artus.
Qui iusto plus esse loquax: arcanaq̄ sueuit
Prodere: piscosus fertur uicturus in undas
Ut nimiam pensent æterna silentia uocem.
Quos ubi per uarios amnes: per mille figuras
Egit lethæo purgatos flumine: tandem
Rursus ad humanæ reuocat primordia formæ.

Tum quoque dum lites stygiisque negocia soluit
Dura fori:ueteresque reos ex ordine quaerit
Ruffinum procul ecce notat:uisusque seuro
Lustrat:& ex uno concussa sede profatur.
Huc superum clades:huc insatiabilis auri
Proluies:praecioque nihil non ausae parato:
Quodque mihi summum scelus est:huc improbe legum
Venditor:arctori stimulator perfide martis:
Quouis ob innumeras strages angustus auerni
Iam suus:& plena lassatur portitor alno.
Quid demens manifesta negas?en peccus iniustae
Deformant maculae:uitiisque inoleuit imago:
Nec sese commissa tegunt:genus omne dolorum
In te ferre lubet:dubio tibi pendula rupes
Immineat lapsus.uolucer te torqueat axis.
Te refugi fallant latices:atque ore natanti
Arescat decepta sitis:dapibusque relictis
In tua mansurus migret praecordia uultur.
Quam omnes alii quos haec tormenta fatigant
Pars quota sint ruffine tui,quid tale uel audax
Fulmine salmoneus:uel lingua tantalus egit?
Aut inconcesso tycius deliquit amore?
Cunctorum si facta simul iungantur in unum
Praecedes numero,quo tanta piacula quisque
Supplicio conferre ualet?quid denique dignum
Omnibus inueniam?uincant quom singula poenas.
Tollite de mediis animarum dedecus umbris:
Aspexisse sat est:oculis iam parcite nostris
Et ditis purgate domos,agitate flagellis
Trans styga:trans herebum:uacuo madate baratro
Infra titanum tenebras:infraque recessus
Tartareos:nostrumque chaos:quo ditis opaci
Fundamenta latent:penitusque ibi mersus anhelet:
Dum rotat astra polus:ferunt dum littora uenti?

Claudii cluadiani liber.iii.Incipit.

p Andite defensum reduces heliconae sorores:
Pandite,permissis iam licet ire choris
Nulla per aonios hostilis bucina campos
Carmina mugitu deteriore uetat.
Tu quoque securis pulsa formidine delphis
Floribus ultorem deliae cinge tuum.
Nullus castallos latices:& praescia fati
Flumina polluto barbarus ore bibet.

Alpheus late rubuit: siculumq; per æquor
Sanguineas belli rettulit unda notas.
Agnouitq; nouos absens arethusa triumphos
Gildonis sensit teste cruore necem.
Immensis stilico succedant ocia curis:
Et nostræ patiens corda remitte lyræ.
Nec pudeat longos interrupisse labores.
Et tenuem musis constituisse moram.
Fertur & indomitus tandē post prælia mauors:
Lassa per othrisias funderè membra niues:
Oblitusq; sui posita clementior hasta
Pieriis aures pacificare modis.

r Eddit⁹ iperiis auster subiectaq; rursus
Alterius conuexa poli rectore sub uno
Conspirant gemini frenis communibus orbès.
Iunximus europam libyæ: concordia factum,
Plena redit patriis: quod solum defuit: aruis.
Tertius occubuit nati uirtute tyrannus.
Horrz adhuc anim⁹: mǎifestaq; gaudia differt:
Dum stupet: & tanto cunctatur credere uoto.
Nec dum cinyphias exercitus attigit oras.
Iam domitus gildon, nullis uictoria nodis
Hæsit: non spacio terræ: non obice ponti:
Congressum: profugum: captū uox nunciat uha:
Rumoremq; sui præuenit laurea belli.
Quo (precor) hæc effecta deo? robusta uetusq;
Tempore tam paruo potuit dementia uinci:
Quē ueniens indixit byems. uer pertulit hostē.
Exicium iam roma timens: & fessa negatis
Frugibus: ad rapidi limen tendebat olympi
Non solito uultu: nec qualis iura britannis
Diuidit: aut trepidos submittit fascibus indos:
Vox tenuis: tardiq; gradus: oculiq; latentes
Interius sedere genæ. ieiunia lacertos
Excedit macies: humeris uix sustinet ægris
Squalentem clipeum laxata casside prodit
Canitiem: plenamq; trahit rubiginis hastam:
Attigit ut tandem cælum: genibusq; tonantis
Procubuit: talesq; orditur mæsta quærelas.
Si mea mansuris meruerunt nomina nasci
Iuppiter auguriis: si stant immota sibyllæ
Carmina: tarpeias si nec dum despicias arces:

Aduenio supplex: non ut proculcet oaxem
Consul ouās: nostræ ne p̄māt pharetrata secures
Susa: nec in rubris aquilas figamus harenis.
Hæc nobis: hæc ante dabas. nunc pabula tantū
Roma precor: miserere tuæ pater optime gētis:
Extremam defende famem. faciauius iram:
Si qua fuit: lugenda getis: & flenda sueuis
Haulimus: ipsa meos horrebat parthia casus.
Quid referam morbiue luē? tumulosue repletos
Stragibus: & crebras corrupto sidere mortes?
An fluuium per tecta uagum? summisq; minātē
Collibus? ingentes uexi submersæ carinas:
Remorumq; sonos: & pyrrhæ sæcula sensi.
Heu mihi: quo latæ uires? orbisq; potestas
Decidit? in qualem paulatim fluximus umbrā?
Armatis quondam populis: patrumq; uigebam
Consiliis. domui terras: hominesq; reuinxī
Legibus: ad solem uictrix utrunq; cucurri.
Postq̄ iura ferox in se communia cæsar
Transtulit: & lapsi mores: desuetaq; priscis
Artibus: in gremium pacis senile recessi
Tot mihi pro meritis libyam: nilumq; dedere:
Vt dominam plebem: bellatoremq; senatum
Classibus æstiuis alerent: gemin oq; uicissim
Littore diuersi complerent ore a uenti.
Stabat certa solus: mēphis si forte negasset
Pensabam pharum getulis messibus annum
Frugiferas certasse rates: lateq; uidebam
Punica niliacis concurrere carbasa uelis:
Quum subito par roma mihi diuisaq; sumpsit
Aequales aurora togas: ægyptia rura
In partem cessere nouam. spes unica nobis
Restabat libyæ: quæ uix ægreq; ferebat
Solo ducta noto: nunq̄ secura futuri
Semper inops: uentiq; fidem poscebat & anni.
Hanc quoq; nunc gildo rapuit sub fine cadētis
Autumni: pauido metimur cerula uoto.
Puppis si qua uenit: si quid fortasse potenti
Vel pudor extorsit domino: uel præda reliquit:
Pascimur arbitrio mauri: nec debita reddi:
Sed sua concedi iactat: gaudetq; diurnos
Vt famulæ præbere cibos: uitamq; famemq;
Librat barbarico fastu: uulgiq; superbit

Fletibus: & tantæ suspendit fata ruinæ
Romuleas uendit segetes: & possidet arua
Vulneribus quæsitæ meis: ideo ne tot annos
Flebile cum tumida bellum carthagine gessi?
Iccirco uoluit contenta luce reuerti
Regulus? hæc damnis genitor cannensibus egi
In cassum totiens lituis naualibus arsit
Hispanum siculumq; fretum: uastataq; tellus:
Totq; duces cæsi: raptaq; emissus ab alpe
Pænus: & attonitæ iam p̄ximus hannibal urbi:
Scilicet ut domitis frueretur barbarus afris:
Mauro sustinui martem: noctesq; cruentas
Collina pro turre tuli gildonis ad usum
Carthago ter uicta ruit. hæc mille gementis
Italix clades: impensaq; sæcula bellis:
Hoc fabius: fortisq; simul marcellus agebant:
Ut gildo cumulare opes: haurire uenena
Compulim⁹ dirum siphacem: fractūq; metello.
Traxim⁹ immanem marii sub uincla iugurthæ.
Et numidæ gildonis erunt? pro funera tanta
Pro dolor in boci regnum sudauit uterq;
Scipio: romano uicistis sanguine mauri.
Ille diu miles populus: qui prefuit orbi:
Qui trabeas: & sceptræ dabat: quæ semp in armis
Horribilem gentes: placidum sensere subactæ
Nunc inhonorus egens: perfert miserabile pacis
Supplicium: nulloq; palam circumdatus hoste:
Obsessi discrimen habet. per singula letum
Impendet momenta mihi: dubitandaq; pauci
Præscribunt alimenta dies: heu prospera fata:
Quid mihi septenos montes: turbamq; dedisti:
Quæ paruo non posset ali. fœlicior essem
Angustis opibus: malletm tollerare sabinos
Et ueios. breuior duxi sæcurius æuum.
Ipsa nocet moles. utinam remeare liceret
Aduerteres fines: & mœnia pauperis anci.
Sufficerent betrusca mihi: campanaq; culta:
Et quinti: curiiq; seges: patriæq; potenti
Rusticus: & proprias ferret dictator aristas.
Nam quid agam? libyã gildo tenet: altera nilū.
Ast ego quæ terras humeris: pontumq; subegi:
Deseror. emeritæ iam premia nulla senectæ.
Dii: quibus iratis creui: succurrite tandem:

Exorate patrem. tuq; o si sponte per altum
Vecta palatinis mutasti collibus idam:
Prelatoq; lauas phrygias almone leones
Maternis precibus natum iam flecte cybelle
Sin prohibent parca: falsisq; elusa uetustas
Auspiciis: alio saltem prosternite casu:
Et poenae mutate genus. porfenna reducat
Tarquinos: renouet ferales allia caedes.
Me potius saui manibus prosternite pyrrhi:
Me senonum furiis. brenni me reddite flammis
Cuncta fame leuiora mihi. Sic fata refusis
Obticuit lachrymis mater cytherea parensq;
Flet maors: sancta q; memor tritonia uesta.
Nec sicco cybele: nec stabat lumine iuno.
Maerent indigetes: & si quos roma recepit:
Aut dedit ipsa deos. genitor ia corde remittit:
Coepit & sacrum dextra fadare tumultum:
Quum procul insanis quatiens ululatibus axem:
Et contusa genas: mediis apparet in astris
Africa: recisa uestes: & spicea sparsim
Serta iacent: lacero crinales uertice dentes:
Et fractum pendebat ebur: taliq; superbas
Irrupit clamore fores. Quid magne moraris
Iuppiter: auulso nexu: pelagiq; solutis
Legibus: iratum terris immittere fratrem?
Mergi prima peto. ueniant praerupta pachymo
Aequora. lassatis subsidant syrtibus urbes:
Si mihi gildonem nequeunt abducere fata.
Me rape gildoni. felicior illa perusta
Pars libyae: medio qua se munita calore
Defendat: tantiq; uacat secura tyranni.
Crescat zona rubens. medius flagrantis olympi
Me quoq; limes agat: melius deserta iacebo
Vomeris impatiens pulsus dominantur aratris:
Dypsades: & sitiens attollat gleba cerastas.
Quid me temperies iuuat? quid mitior aether.
Gildoni facunda fuit iam solis habenae
Bissenas torquent hyemes ceruicibus: ex quo
Haeret triste iugum: nostris iam luctibus ille
Consenuit: regnumq; sibi tot uendicat annis.
Atq; utinam regnum: priuato iure tenemur
Exigui spetie fundi: quod nilus & atlas
Dissidet occiduis quod gadibus arida parthae

Quodq; pharetonio secedit littore ganges
Hoc sibi transcribit propriū. pars tertia mundi
Vnius prædonis ager. distantibus idem.
Inter se uitiis cinctus quodcunq; profunda
Traxit auaricia: luxu peiore refundit.
Instat terribilis unus morientibus hæres:
Virginibus raptu: thalamis obscænus adulter:
Nulla quies oritur præda cessante libido
Diuitibusq; dies: & nox metuenda maritis:
Quisquis uel locuplex: pulchra uel cõiuge notus
Crimine pulsatur falso: sed crimina desunt
Accitus conuiua perit: mors nulla refugit
Artificem: uarios succos: spumasq; requirit
Serpentum uirides: & adhuc ignota nouercis
Gramina: si quisq; uultu præsentia damnet
Liberiusue gemat: dapibus crudelis in ipsis
Emicat ad nutum stricto mucrone minister.
Fixus quisq; toro tacita formidine libat
Carnifices epulas: incertaq; pocula pallens
Haurit: & intentos capiti circūspicit enses
Splendet tartareo furialis mensa paratu
Cæde madens: atrox gladio. suspecta ueneno
Ut uino calefacta uenus: tum sæuior ardet
Luxuries: mixtis redolent unguenta coronis
Crinitos inter famulo s: pubemq; decoram
Orbatas iubet ire nurus: nuperq; peremptis
Arridere uiris: phalarim tormentaq; flammæ
Præfuit: & siculi mugitus ferre iuenci:
Quam tales audire choros: nec damna pudoris
Turpia sufficiunt: mauris clarissima quæq;
Fastidita datur: media carthagine ductæ.
Barbara sydoniæ subeunt connubia matres
Aethiopem nobis generum: nasamona maritū
Ingerit: & terret cunabula discolor infans
His fretus sociis ipso iam principe maior
Incedit. peditum præcurrunt agmina longe.
Circundant equitum turmæ: regesq; clientes:
Quos nostris ditat spoliis. perturbat auita
Quæq; domo: ueteres detrudit rure colonos.
Exiliis dispersa feror. nunq; ne reuerti
Fas erit? errantesq; solo iam reddere ciues?
Iret adhuc in uerba dolor: nisi iuppiter alto
Cæpisset solio: uoces adamante notabat

Atropos: & lachesis urgebat stamina dictis.
Nec te roma diu: nec te patiemur inultam
Africa cōmunem prosterneret honoris hostē.
Pergite securæ uestrum uis nulla tenorem
Seperat: & soli famulabitur africa romæ.
Dixit: & affluit romam meliore inuenta.
Continuo redit ille uigor: seniq; colorem
Mutauere comæ. solidatam crista resurgens
Erexit galeam: clipei; recanduit orbis:
Et leuis excussa micuit rubigine conus.
Humentes iam noctis equos: lethæaq; somnus
Frena regens: tacito uoluebat sidera cursu.
Iam duo diuornm proceres: maiorq; minorq;
Theodosii pacem laturi gentibus ibant:
Qui iouis arcanos monitus: mandataq; ferrent
Fratribus: & geminis sanxirent fœdera regnis.
Sic quum procipites arcem uicere procellæ:
Assiduoq; gemens undarum uerbere nutat
Decessura ratis: cæca sub nocte uocati
Naufraga ledæi sustentat uela lacones.
Circulus ut patuit lunæ: secuere meat?
Diuersos: italas senior tendebat ad oras.
At pater intrantem pontum: qua bospor⁹ arctat
Archadii thalamis: urbi; elapsus æoæ:
Quem simul ut uidit natus (nam clara nitebat
Cynthia) permixto tremuerunt gaudia fletu
Complexuq; fouens quos non sperauerat artus.
O mihi post alpes: nec primum reddite dixit
Vnde tuis optatus ades? da tangere dextram:
Qua gentes cecidere feræ. quis tale remouit
Presidium terris? ut te mortalia pridem
Implorant: lugentq; pium: fortemq; requirunt.
Tum pater in tales rupit suspiria uoces
Hoc erat in fratres? medio discordia mauro
Nascitur? & mundus: germanaq; dissidet aula?
Gildonis ne saltus tanti fit causa furoris?
Scilicet egregius morum magnoq; tuendus:
Et quouis meritis pietas infracta recedat?
In primo genitore uide: ciuile calebat
Dissidium. dubio stabant romana sub ic̄tu.
Quis procul armenius? uel quis mæotide ripa
Rex ignotus agit: qui non me iuuat euntem?
Auxilio fauere getæ: uenere geloni.

Solus adhuc non puppe data: non milite misso
Subsedit fluitante fide: si signa petisset
Obuia detecto submissis hoste: dolorem.
Restitit in speculis fati: turbaq; reductus
Librauit geminas euentu iudice uires:
Ad rerum momenta cliens: seseq; daturus
Victori: fortuna simul cum morte pependit.
Et si non cupidis essem præruptus ab astris:
Exemplum sequerer tullii: laniataq; dumis
Impia diuersis raptarem membra quadrigis.
Germani nunc usq; tui responsa colebat
En iterum calcat. tali tu credere monstro
Post patrem: fratremq; paras? sed magna repedit:
Inq; tuam sortem numerosas transtulit urbes.
Ergo fas precio cedit? mercede placebit
Proditor? Apporet suspensa morte salutem.
Nunq; gratus erit. damnamus luce reperta
Prefidiam: nec nos patimur committere tali
Hoc genus emptori ciues cum mœnib; offert:
Hoc uendit patriam: pleriq; in tempus abusi
Mox odere tamen. tenuit sic graia philippus
Oppida: pellæo libertas concidit auro.
Romani scelerum semper spreuere ministros.
Noxia pollicitum domino miscere uenena
Fabricius regi nudata fraude remisit:
Infesto quem Marte petit bellumq; negauit
Per famuli patrare nephas: ductosq; camillus
Trans murum pueros obsessæ reddidit urbi.
Traduntur pœnis alii quom prælia soluant:
Hic maneat: ut moueat:q; respuit alter i hoste:
Suscipis in fratrem. longi pro dedecus æui
Quoi placet australes gildo condonat habenas:
Tantaq; mutatos sequitur prouincia mores:
Quaslibet ad partes animum mutauerit anceps:
Transfundit libyam secum: refluxumq; malign;
Commodat imperiū. mauri fuit affrica munus.
Tollite massilas fraudes. remouete bilingues
Insidias: & uerba soli sperantia uirus:
Nec consanguineis certetur communius armis:
Hec p̄cor hec trucib; tebis: hec digna mycænis
In mauros hoc crimen eat: quid noster iniquum
Molitur stilico? quando non ille iubenti
Paruit? an quisq; nobis deuinctior extat?

Vt sileam uarios: quos mecum gesserit: actus:
Quæ uidi post fata loquar: quum diuus abirem:
Res incompositas fateor: timidasq; reliqui.
Stringebat uetitos etiam nunc exercitus enses
Alpinis odiis: alternataq; iurgia uicti:
Victoresq; dabant: uix hæc amentia nostris
Excubiis: nec dum puero rectore quiescet.
Heu quantum timui uobis quod libera tanti
Militis auderet moles: quum cæca remoto
Feruere tam læta metu: dissensus acerbus:
Et grauior consensus erat. tunc ipse paterna
Successit pietate mihi: miserumq; rudemq;
Fouit: & in ueros eduxit principis annos:
Ruffinumq; tibi: quem tu tremuisse fateris:
Depulit. hunc solum memorem solumq; fidelẽ
Experior: uolui siquid dum uita maneret
Aut uisus uoluisse gerit: uenerabilis illi
Ceu præsens numenq; uocor. Si tanta recusas
At socii reuerere faces: aut respice fratris
Connubium: pignusq; meæ regale serenæ
Debueras etiam fraternis obuius ire
Hostibus ille tuis. quæ gens: q; rhen⁹: & histæ
Vos conspirantes opibus: uictosq; tulisset?
Sed tantum permitte cadat: nil poscimus ultra:
Ille licet sese prætentis sirtibus armet.
Oppositoq; atlante regat: licet arua referta
Anguibus: & solis medios obiecerit æstus.
Noui consilium: noui stiliconis in omnes
Aequalem casus animum. penetrabit arenas:
Inueniet uirtute uiam: sic diuus: & inde
Sic natus: iussis genitor parebimus ultro.
Amplector præcepta libens: nec carior alter
Cognato stilicone mihi commissa prophanus
Ille luat: redeat iam tutior africa fratri.
Talia dum longo secum sermone uolutant:
Hesperiam peruenit auus: castumq; cubile
Ingreditur: tyrio quo fortis honorius ostro
Carpebat teneros maria cum coniuge somnos:
Assistit capiti. tunc sic per somnia fatur:
Tanta ne deuictos tumuit fiducia mauros
Chare nepos iterum post me coniurat in arma
Progenies uexana iubæ: bellumq; resumit
Victoris cum stirpe sui: firmum ne iacentem

Obliti? libiam nostro sudore receptam
Rursus habēt? ausus latio contendere gildo?
Germani ne fata timet? non ire profecto
Nunc uellem: notosq; senex ostendere uultus
Nonne meā fugiet maurus quū uiderit umbrā?
Quid dubitas? exurge toris inuade rebelles
Captiuum mihi redde meum: desiste morari
Hoc generi fatale tuo: dum sanguis in orbe
Noster erit semper pallebit regia bocci:
Iungantur spoliis firmi gildonis opima
Exornet geminos maurusia laurea currus
Vna domus totiens una de gente triumphet
Dii bene q; tantis inter labentibus annis
Seruati: firmusq; mihi: fraterq; nepoti
Dixit: & affatus uicino sole refugit.
At iuuenem stimulis i manibus æmula uirtus
Exacuit: iam puppe uehi: iam stagna secare
Feruet: & absentes inuadere cuspide mauros
Tunc iubet acciri socerum: dextramq; uocato
Conferit: & quæ sit potior sententia quærit.
Per somnos mihi sancte pater iam sæpe futura
Panduntur: multæq; canunt præfagia noctes:
Nanq; procul libycos uena tu cingere saltus:
Et iuga rimari canibus getula uidebar.
Mærebat regio sæui uastata leonis
Incursum: pecudum strages: passimq; uiuenti
Semineces: & adhuc infecta mapalia tabo
Sparsaq; sanguineis pastorum funera campis
Aggredior latebras monstri: nurumq; relatu
Conspicio: dilapsus honos. ceruice minaces
Defluxere iubæ. fractos inglorius armos
Supposuit seruile gemens: iniectaq; uincla
Vnguibus: & subitæ collo subire catenæ.
Nunc etiam paribus secum certare tropheis
Hortatu me cogis auus. quo nam usq; remoti
Cunctamur? decuit pridem complere biremes:
Et pelagi superare moras: transmittere primus
Ipse paro: quo cunq; meo gens barbara nutu
Stringitur: adueniat. germania tota feratur
Nauibus: & socia comitentur classe sicambri:
Pallida translatum iam sentiat africa rhenum:
An patior tot probra sedens? iuuenisq; relinqua
Quæ tenui: rexiq; puer. bis noster ad alpes

Vlterius genitor defensum regna cucurrit
Nos predæ faciles insultantiq; iacemus.
Finierat. stilico quoi contra talia reddit:
Aduersi ne tubam princeps dignabere mauri?
Afferet ignauus clari solatia leti?
Te bellante mori: decurret honorius inde:
Hinc gildo. post astra chaos miscebit auerno:
Vindictã mandasse sat est. plus nominis horror
Quam tuus ensis aget. minuunt præsentia famã.
Qui stetit: æquatur campo: collataq; nescit
Maiestatem acies. sed quod magis utile factos
Atq; hosti grauius (sensus aduerte) docebo.
Est illi patribus: sed non & moribus isdem
Macezer fugiens: qui dira piacula fratris:
Spesq; suas: uitamq; tuo commisit asyllo.
Hunc ubi tentatis frustra mactare nequiuit
Insidiis: patrias in pignora contulit iras:
Quosq; manu pueros paruos gestauerat unas:
Occidit iuuenes: inhumataq; corpora uulgo
Dispulit: & tumulo cognatas arcuit umbras:
Naturamq; simul: fratremq;: hominẽq; cruẽtus
Exiit: & tenuem cæsis inuidit harenam.
Hoc facinus refugo damnauit sole mycænas:
Auertitq; diem sceleri: sed reddidit atreus
Crimen: & infandas excusat coniuge mentas.
Hic odium: non pœna fuit. te perdita iuras
Te pater ultorem: te nudi puluere manes:
Te pietas polluta rogat. si flentibus aram:
Et proprium miseris numen statuistis athenas:
Si pandionias planctu traxere pbalanges
Inachides: belloq; rogos meruere maritis:
Si mœstas squalore comas: lachrymisq; senatũ
In numidas pulsus solio commouit adherbal:
Nunc quoq;: nũc gildo: tanto quẽ funere meritis
Nunc doleat uenisse ducem: seseq; minorem
Suppliciiis sciat esse tuis: quem sede fugauit:
Nunc p̄ceps fugiat: fregit quẽ clade: tremescat?
Agnoscatq; suũ: trahitur dum uictima: fratrẽ.
Hæc ubi sederunt genero: notissima marti
Robora: præcipuos electa pube maniplos
Disponit: portuq; rates instaurat betrusco.
Herculeam suus alcides: ioniamq; cohortem
Rex ducit superum. premitur nec signifer ullo

Pondere: festinant adeo uexilla moueri
Neruius insequitur: meritisque uocabula felix
Dictaque ab augusto legio: nomenque probantes
Inuicto clipeoque animosi teste leones.
Dictis ante tamen princeps confirmat ituros
Aggere conspicuus: stat circumfusa iuuentus
Nota hastis: pronasque ferox accomodat aures:
Gildonem domitura manus promissa: minasque
Tempus age si quid pro me meruistis in armis:
Ostentate mihi: iusto magnoque triumpho
Imbelles abolete notas: sciat orbis æous:
Sitque palam gallos causa non robore uinci:
Nec uos barbariem: quanuis collegerit omnem:
Terreat: aut mauri fremitus: raucosque repulsus
Umbone: & nostros passuri cominus enses
Non contra clipeis tectos galeisque micantes
Ibitis: in solis longe fiducia telis
Exarmatus erit quum misile torserit hostis
Dextra mouet iaculum: prætentat pallia leua
Cætera nudus eques: sonipes ignarus habenæ
Virga regit: non ulla fides: non agminis ordo
Arma oneri: fuga præsidio: connubia mille:
Non illis generis nexus: non pignora curæ:
Sed numero languet pietas: hæc copia uulgi
Umbratus dux ipse rosis & marcidus ibit
Unguentis: nudusque cibo: titubansque lyæo:
Confectus senio: morbis stuprisque solutus
Excitet incestos turmalis buccina somnos:
Imploret citharas cantatricesque choreas:
Offensus stridore tubæ: discatque coactus
Quas iugalat ueneri: castrisque impedere noctes.
Nonne mori satius: uitæ quam ferre pudorem?
Nam quæ iam regio restat: si dedita mauris
Regibus: illyricis accesserit affrica damnis?
Ius latium quod tunc mercæ rubroque solebat
Oceano cingi: tyrrhena clauditur unda.
Et quoi non nilus: non intulit india metas
Romani iam finis erit trinacria regni.
Ite recepturi: predo quem sustulit: axem:
Ereptumque notum caput insuperabile rerum
Aut ruet in uestris: aut stabit roma lacertis.
Tot mihi debetis populos: tot iura: tot urbes
Amiffas: uno libyam defendite bello.

Vestros imperium remos: & uestra sequatur
Carbasa: despectas trans æquora ducite leges.
Tertia iam ceruix solito mucrone notetur.
Tandem funereis finem positura tyrannis.
Omnia conueniunt dicto: fuluusq; tonantis
Armiger ad liquidam cunctis spectatibus æthra
Correptum pedibus curuis innexuit hydram
Dumq; reluctantem morso partitur abunco
Hæsit in ungue caput. truncatus decidit anguis.
Ilicet auguriis alacres per saxa citati:
Torrentesq; ruunt: non mons: nō sylua retardat.
Pendula ceu paruis moturæ bella colonis
Ingenti clamore grues: æstiuæ relinquunt
Thracia: quum tepido permutat strimona nilo:
Ordinibus uariis per nubila textur alis
Littera: pennarumq; notis inscribitur aer.
Ut fluctus tetigere maris: tunc acrior arsit
Impetus. arripiunt naues: ipsiq; rudentes
Expediunt: & uela legunt: & cornua summis
Associant malis: quatitur tyrrhena tumultu
Ora: nec alpheæ capiunt naualia pisæ.
Sic agamemnoniã uindex quum græcia classem
Solueret: innumeris feruebat uocibus aulis.
Non illos strepitus: impendentisq; procellæ
Signa: nec aduentus dubii deterruit austri:
Soluite iam socii. clament: aut rumpite funem
Per uada gildonem: quanuis aduersa petam?
Ad bellum nos trudit hyems. per deuia ponti
Quassatis cupio tellurem figere rostris.
Heu nimium segnes: cauta qui mente notatis:
Si reuolant mergi: graditur si littore cornix.
Ora licet maculis aspexerit occiduis sol:
Lunaq; conceptis liuescat turbida choris:
Et confusa uagos iaculentur sidera crines:
Hymbribus humescant edi: nimbofaq; taurum
Ducat byas: totusq; fretis descendat orion:
Certa fides cæli: sed maior honorius auctor
Illius auspiciis immensa per æquora miles
Non plaustris auctoq; regor: contemne bootem
Nauita turbinibus mediis permittite carinas.
Si mihi tempestas libyam: uentiq; negabunt.
Augusti fortuna dabit. iam classis in altum
Prouehitur. dextra ligures: hetruria leua

Linguitur: & cæcis uitatur cœlica fax.
Humanæ spetiem plantæ se magna figurat
Insula: sardiniam ueteres dixere coloni:
Diues ager frugum: pœnos italosue potenti
Opportuna situ: quæ pars uicinior afris
Plana solo: ratibus clemens: quæ respicit arcton
Immitis: scopulosa: procax: subitilq; sonora
Flatibus: insanos infamat nauita montes:
Hinc hominũ pecudũq; lues: hinc pestifer aer
Sæuit: & exclusis regnant aquilonibus austris:
Quos ubi luctatis procul effugere carinis:
Per diuersa ruunt sinuosæ littora terræ
Pars adit antiqua ductos carthagine muros.
Partem littoreo complectitur obuia muro
Vrbs libyam contra tyrio fundata potenti
Tenditur in longum caralis: tenuẽq; per undas
Obuia dimittit fracturum flamina collem
Efficitur portus medium mare: tutaq; uentis
Omnibus ingenti mansuescunt stagna recessu:
Hanc omni petiere manu: prorilq; reductis
Suspensa zephyros expectant classe fauẽtes

Claudii claudiani in Eutropiũ liber primus

Emiferos partus metuendaq;
I pignora matri
Mœnibus in mediis auditum
nocte luporum

Murmur: & attonito pecudes pastore loquutas:
Et lapidum duras hyemes: nimboq; minacem
Sanguineo rubuisse iouem: puteosq; cruore
Mutatos: binasq; polo concurrere lunas.
Et geminos soles mirari desinat orbis.
Omnia cæsserunt eunucho consule monstra.
Heu terræ cæliq; pudor. trabeata per urbes
Ostentatur anus: titulumq; effœminat ani.
Pandite pontifices cumanæ carmina uatis
Fulmineos solers betruria consulat ignes:
Immensumq; nefas fibris exploret auruspex.
Quæ noua portendant superi: nilus ne meatu
Deuius: & nostri tentat iam transfuga mundi
Se rubro miscero mari: ruptoq; niphate
Rursus barbaricis oriens uastabitur armis?
An morbi uentura lues: an nulla colono

Responsura leges? quæ tantas expiet iras
Victima? quo diras iugulo placabimus aras?
Consule lustrandi fasces: ipsoq; litandum
Prodigio: quæcunq; parant hoc omne fata
Eutropius ceruice luat. sic omnia nobis
Hæc regni fortuna tenes: quæ nam ista iocandi
Sæuitia? humanis quantum bacchabere rebus?
Si tibi seruili placuit fœdare curules
Crimine. procedat laxata compede consul.
Rupta quirinales sumant ergastula cinctus.
Des saltem quæcunq; uirum. discrimina quædã
Sunt famulis: splendorq; suus: maculãq; minorẽ
Condicionis habet: domino qni uixerit uno
Si pelagi fluctus: libyæ si discis barenas.
Eutropii numerabis heros. quot iura: quot ille
Mutauit tabulas: uel quanta uocabula uertit
Nudatus quotiens medicũ dũ consulit emptor:
Omnes pœnituit precii: uenumq; redibat:
Dum uendi potuit. postq; deforme cadauer
Mansit: & in rugas totus defluxit aniles
Iam spem doni certatim limine pellunt:
Et fœdum ignaris properant obtrudere munus.
Tot translata iugis sumisit colla: uetustum
Seruitium: semperq; nouum: nec destitit unq;
Cœpit sæpe tamen cunabula prima cruentis
Dedita suppliciis. rapitur castrandus ab ipso
Vbere: suscipiunt matris post uiscera pœnæ.
Aduolat armenius certo mucrone recisos
Edoctus mollire mares: damnoq; nefandum
Aucturus precium: secum dum corporis ignem
Sedibus exhaurit geminis: unoq; sub ictu
Eripit officium patris: nomenq; mariti:
Ambiguus uitæ iacuit: penitusq; supremum
In cerebrum secti traxerunt frigora nerui.
Laudemus ne manum: quæ uires abstulit hosti?
An potius fato causam tribuisse queramur?
Profuerat mansisse uirum. felicior extat
Opprobrio: seruiret adhuc: si fortior esset.
Inde per assyriæ trahitur commertia ripæ:
Hinc fora uenalis galata ductore frequentat.
Permutatq; domos uarias. quis nomina possit
Tanta sequi? miles stabulis ptolomæus in illis
Notior: hic longo lassatus pellicis usu

Donat aristæo: neq; enim iam dignus haberi
Nec maturus emi: quum fastiditus abiret
Quæ genuit? quanto planxit diuortia luctu?
Hæc erat heu ptholomæ fides. hoc p̄fuit ætas
In gremio consumpta tuo? lectusq; iugalis?
Et ducti totiens inter præsepia somni
Libertas promissa perit? uiduū ne relinquis
Eutropium? tantaq; premunt obliuia noctes?
Crudelis: generis pro sors durissima nostri.
Fœmina consenuit. retinet connubia partus:
Vxoriscq; decus matris reuerentia pensat.
Nos lucina fugit: nec pignore nititur ullo
Cum forma dilapsus amor. defforuit oris
Gratia? qua miseri scapulas tutabimr arte?
Qua placeam ratione senex. sic fatus acutum
Aggreditur lenonis opus: nec segnis ad artem
Mens erat: officiiq; capax: omnesq; pudoris
Hauferat insidias. custodia nulla tuendo
Fida toro. nulli poterant excludere uectes.
Ille uel ærata danaen sub turre latentem
Eliceret. fletus domini fingebat amantis.
Indomitasq; mora: precio lenibat auaras:
Lasciuasq; iocis: nec blandior ullus euntis
Ancillæ tetigisse latus: leniterq; reductis
Vestibus occulto crimen mandare susuro:
Nec furtis quæsisse locum: nec fraude reperta
Cautior: elusi fremitus uitare mariti.
Haud aliter iuuenum flammis ephyreia lais
E gemino ditata mari: quum sarta refundit
Canities: iam turba procax: noctisq; recedit
Ambitus: & raro pulsatur ianua tactu:
Seq; reformidat speculo damnante senectus.
Stat tamen: atq; alias succingit lena ministras.
Dilectumq; diu quanuis longæua lupanar
Circuit: & retinet mores: quos perdidit ætas.
Hic honor eutropio: quūq; omnib⁹ unica uirt⁹
Esset in eunuchis thalamos seruare pudicos:
Solutus adulteriis creuit: nec uerbera tergo
Cessauere tamen: quotiens decepta libido
Irati caluisset heri: frustra q; rogantem:
Iactantemq; suos tot iam per lustra labores
Dotalem genero: nutritoremue puellæ
Tradidit: æous rector consulq; futurus

Pectebat dominæ crines: & sæpe lauanti
Nudus: in argento lympham gestabat alumna.
Et quum se rapido fessam proiiceret æstu
Patricius roseis pauonum uentilat alis.
Iamq; æuo lassata cutis: sulcisq; genarum
Corruerat: passa facies rugosior uua:
Flaua minus: presso finditur uomere rura.
Nec uento sic uela tremunt: miserabile turpes
Exedere caput tineæ. deserta patebant
Interualla comæ. qualis sitientibus aruis
Arida ieiunæ seges interlucet aristæ.
Vel qualis gelidis pluma labente pruinis
Arboris immoritur trunco brumalis hirundo:
Scilicet ut trabeis iniuria cresceret olim
Has in fronte notas: hoc dedecus addidit oris
Luxuriæ fortuna suæ: quum pallida nudis
Ossibus: horrorem dominis preberet imago.
Decolor & maties occursum læderet omnes:
Aut pueris latura metus: aut tædia mensis:
Aut crimen famulis: aut procedentibus omen:
Et nihil exhausto caperent in cespite lucris:
Sternere quippe toros: uel cedere ligna culinæ
Membra negant: aurum: uestes arcana tueri
Mens infida uetat. quis enim cõmittere uellet
Lenoni thalamum? tãdem ceu funus acerbum:
Infaustamq; suis trusere penatibus umbram.
Contemptu iam liber erat: Sic pastor obesum
Lectæ canem: ferroq; ligat pascitq; reuinctum:
Dum ualidus seruare gregem: Vigiliq; rapaces
Latratu terrere lupos: quum tardior idem
Iam scabiæ laceras demisit sordibus aures
Soluit: & exuto lucratur uincula collo.
Est ubi despectus nimius iuuat: undiq; pulso
Per cunctas licuit fraudes impune uagari.
Et fatis aperire uiam: pro quisquis olympi
Summa tenes? tanto ne libet mortalia risu
Vertere: qui serui non est admissus in usum:
Suscipitur regnis: & quem priuata ministrum
Dedignata domus: moderantē sustinet aula
Vt primum uetulam traxere palatia uulpem
Quis non ingemuit? quis non obrepere sacris
Obsequiis doluit totiens uenale cadauer
Ipsi quin etiam tali consorte fremebant

Regales famuli: quibus est illustrior ordo
Seruicij: sociumq; sibi spreuere superbi.
Cernite quem latius poscant annectere fastis
Quouis & eunuchos puduit. sed uilior ante
Obscure latuit pars ignotissima turbæ.
Donec abundanti furiis qui rebus æois
Exicium: primoq; sibi perduxit ab imis
Euectus thalamis summos inuasit honores.
Quam bene dispositum terris? ut dignus iniqui
Fructus consilij primis auctoribus instet:
Sic multos fluuio uates arente per annos:
Hospite qui cæso monuit placare tonantem:
Inuentas primus busiridis imbuit aras.
Et cecidit sæui: quod dixerat: hostia sacri.
Sic opifex tauri tormentorumq; repentor:
Qui funesta nouo fabricauerat æra dolori:
Primus inexpertum siculo cogente tyranno
Sensit opus: docuitq; suum mugire iuencum.
Nullius eutrøpius quam: qui se protulit ante:
Direptas possedit opes. nullumq; priorem
Pertulit exilio. solumq; hoc ritè peregit:
Auctorem damnare suum. postq; obsitus æuo
Senuit excelsam rerum sublatus in arcem:
Quod nec nota pati: nec fingere somnia possūt:
Vidit sub pedibus leges: subiectaq; colla
Nobilium: tantumq; sibi permittere fata:
Qui nihil optasset plus libertate mereri.
Iam iam dissimulat dominos. alteq; tumescunt
Seruiles animi: procerum squalore repletus
Carcer: & exulibus meroe campi: gemiscunt
Aethiopum: pœnis hominū plaga psonat ardēs.
Marmaricus claris uiolatur cedibus amon.
Asperi⁹ nihil est: humili quum surgit in altum.
Cuncta ferit: dū cūcta timet. defæuit in omnes:
Vt se posse putent. nec belua tetrior ulla est
Quam serui rabies in libera colla furentis.
Agnoscit gemitus: & pœnæ parcere nescit.
Quē subiit: dominiq; memor quē uerberat: odit:
Adde q; eunuchus nulla pietate mouetur:
Nec generi natisq; cauet. clementia cunctis
Insimiles: animosq; ligant consortia damni.
Iste nec eunuchis placidus: sed peius in aurum
Aestuat. hoc uno fruitur succisa libido:

Quid numeros secuisse iuuat. Vis nulla cruentā
Castrat auariciam. paruis exercita furtis
Quæ uastare pœnum neglecta sueuerat arte:
Claustra remoliri: nec uberiore rapina
Peccat in orbe man⁹. quicquid se tigris ab hemo
Diuidit: hoc certa proponit merce locandum
Institor imperii: caupo famosus honorum.
Hic asiam Villa pactus regit: ille redemit
Coniugis ornatu syriam. dolet ille paterna
Bithynios mutasse domi: suffixa potenti
Vestibulo: precii distinguit regula gentes
Tot galatæ: tot pontus eat: tot lydia nummis
Ciliciam tenuisse uelis. tot milia ponas
Si pbrygas adde parum duræ solatia sortis:
Communes uult esse notas: & uenditus ipse
Vendere cuncta cupit. certantum sæpe duorum
Diuersum suspendit onus: cum pondere iudex
Vergit: & in geminas uertit prouincia lances.
Non pudet heu superi populos uenisse sub hasta
Vendentis. certe pudeat quod iure sepultum
Mancipium tot regna tenet: tot distrahit urbes
Pollentem solio croesum uictoria cyri
Fregit: ut eunucho fluerent pactolus: & herm⁹?
Attalus hæredem uoluit te roma relinqui
Restitit antiochus præscripto margine tauri
Indomitos curru seruilis egit isauros.
Et pharos augusto iacuit: uel creta metello.
Nec non eutropio questus numerosior esset
In merces ueniunt cilices: iudæa sophone:
Romanusq; labor: pompeianiq; triumphus.
Quo struis hos auri cumulos? quæ pignora tantis
Succedent opibus? nubas ducas ne licebit:
Nunq̄ mater erit: nunq̄ pater. hoc tibi ferrum:
Hoc narura negat. te grandibus india gemmis:
Te foliis arabes: ditent te uellere seres.
Nullus inops adeo: nullum sic coget egestas:
Ut uelit eutropii fortunam & membra pacisci:
Iamq; olita sui: nec sobria diuitiis mens
In miseras leges hominumq; negocia uenit.
Iudicat eunuchus. quid iam de consule miror?
Prodigiū est quodcunq; gerit: quæ pagina lites
Fæmineas meminit? quibus unq̄ sæcula terris?
Eunuchi uidere forum: sed nequa uacaret

Pars ignominia: ne quid restaret inausum:
Arma etiam uiolare parat: portentaq; monstris
Aggregat: & secum petulans amentia certat.
Erubuit maior aduersaq; risit ennyo.
Dedecus æoum quotiens intenta sagittis:
Et pharetra fulgens anus exerceret amazon:
Arbiter aut quotiens belli pacisq; recurrit:
Alloquiturq; getas. gaudet quū uiderit hostis:
Et sentit iam deesse uiros. incendia fumant.
Muris nulla fides: squalent populantibus agri:
Et medio spes sola mari. trans phasin aguntur
Cappadocū matres: stabulisq; abducta paternis
Caucasias captiua bibunt armenta pruinas
Et scythicis mutant argei pabula syluis
Extra cimmerias taurorum claustra paludes:
Flos syriæ feruet. spoliis nec sufficit atrox
Barbarus: in cædem uertit fastidia prædæ.
Ille tamen (quid enim seruū mollēq; pudebit?
Aut quid i hoc potuit uultu flagrare ruboris)?
Pro uictore redit. peditum uexilla sequuntur:
Et turmæ similes: eunuchorumq; manipuli
Hellespontiacis legio dignissima signis
Obuius ire cliens: defensoremq; reuersum
Complecti. placet ipse sibi: laxasq; laborat
Distendisse genas: fictumq; inflatus anhelat
Pulvere respersus tineas: & solibus ora
Pallidior: uerbisq; sonat plorabile quiddam
Ultra nequiciam fictis: & prælia narrat.
Perq; suam tremula testatur uoce sororem:
Defecisse uagas ad publica commoda uires:
Cædere liuori: nec sustentare procellas
Inuidiæ mergiq; fretis spumantibus orat.
Exoretq; utinam. dum talia fatur ineptas
Detergit lachrymas: atq; inter singula dicta
Flebile suspirat. qualis uenit arida socrus
Longinquam uisura nurum. uix lassa resedit:
Et iam uina petit. quid te turpissime bellis
Inferis? aut sæuis pertentas pallada campis?
Tu potes alterius studiis hæerere mineruæ
Tu telas: non tela pati. tu stamina nosse:
Tu segnes operum solers urgere puellas:
Et niueam dominae pensis inuoluere lanam.
Vel si sacra placent: habeas pro marte cybellem

Rauca cylenæos ad tympana disce furōres.
Cimbala ferre licet:pectus illidere pinu.
Inguinis & reliquum phrygiis abscidere cultris.
Arma relinque uiris.geminā quid diuidis aulā?
Conarisq; pios odiis committere fratres.
Te magis ab demens:ueterem se respicis artem:
Conciliare decet gestis pro talibus annum
Flagitat eutropius:ne quid non polluat unus
Dux:aties:iudex:prætoriam:tempora:consul.
Nil adeo fœdum est:quod nō exacta uetustas
Ediderit:longiq; labor commiserit æui.
Oedipodes matrem:natam duxisse thyestes
Cantatur.peperit fratres iocasta marito
Et pelopea sibi:labe ac funera troiæ
Tristis erichthæi deplorat cœna theatri
In uolucrum tereus.cadmus se uertit in anguē:
Scylla novos mirata canes:hunc arbore figit.
Eleuat hunc pluma:squamis hūc fabula uestit.
Hunc soluit fluuio.nunq; spado consul in orbe:
Nec iudex ductorue fuit.quicumq; uirorum
Est decus:eunuchi scelus est exēpla creantur:
Quæ socci superent risus:luctusq; cothurni:
Quā pulchre conspectus erat? quū tēderet art?
Exangues onerare toga:cinctuq; grauatus:
Inductoq; senex obscenior iret in auro?
Humani qualis simulator simius oris:
Quem puer adridens precioso stamine serum
Velauit:nudasq; nates:ac terga reliquit
Ludibrium mensis:erecto pectore diues
Ambulat:& claro sese deformat amictu.
Candida pollutos comitatur curia fasces:
Forsitan & dominus præbet miracula lector
Consule nobilior:libertatemq; daturus:
Quem nondū meruit:scandit sub lime tribunal:
Atq; inter proprias laudes ægyptia iactat
Somnia:prostratosq; canit se uate tyrannos.
Scilicet in dubio uindex bellona pependit:
Dum spado tyresias:eneruatusq; melampus
Reptat:ab extremo referens oracula nilo.
Obstupere auium uoces:exborruit annus
Nomen:& insanum gemino proclamat ab ore
Eunuchumq; uetat fastis accedere ianus.
Sumeret illicitos & enim si fœmina fasces:

Esset turpe minus. medis leuibusq; sabæis
Imperat hic sexus: reginarumq; sub armis
Barbariæ pars magna iacet. gens nulla pbatut
Eunuchi quæ scepra ferat: tritonia: phæbe:
Vesta: ceres: cybele: iuno: latona coluntur.
Eunuchi quæ templa dei? quas uidimus aras?
Inde sacerdotes: intrat hæc pectora phæbus:
Inde canunt delphi: troianam sola mineruam
Virginitas uastalis adit: flammæq; tuetur
Ii nullas meriti uittas: semperq; prophani.
Nascitur ad fructum mulier. prolemq; futurâ.
Hoc genus inuentû est. ut seruiat herculis arcu
Concidit hyppolite. danai fugere bipennem
Penthasilea tuam: claras chartaginis arces
Creditur: & centum portis babylona superbam
Fæmineus struxisse labor. Quid nobile gessit
Eunuchus? quæ bella tulit? quas condidit arces?
Illas præterea rerum natura creauit.
Hos fecere manus: Seu prima semiramis astu
Assyriis mentita uirum: neu uocis acutæ
Mollicies: leuesue genæ se prodere possent.
Hos tibi coniunxit similes: seu percita ferro
Luxuries uetuit nasci lanuginis umbram:
Seruatoq; diu puerili flore coegit
Arte retardatam ueneri seruire iuuentam.
Fama prius falso similis: uanoq; uideri
Ficta ioco: leuior uolitare per oppida rumor.
Rideriq; nefas: sicut nigrantibus alis
Audiretur olor: coruo certante ligustris:
Atq; aliquis grauior morum: si talibus inquit
Creditur: & nimis turgent mendacia mōstris:
Iam testudo uolat. profert iam cornua uultur.
Prona petunt retro fluuii: uada gadibus ortum
Armenii texere diem. iam frugibus aptum
Aequor: & aduectum syluis delphina uidebo.
Iam cocleis homines iunctos: & quicquid inane
Nutrit: iudaicis quæ pingitur india uelis.
Subiicit: & mixtis salibus lasciuior alter:
Miraris? nihil est quod non in pectore magnum
Concipit eutropius: semper noua: grandia semp
Diligit: & sceleri degustat singula sensu.
Nil timet a tergo. Vigilantibus undiq; curis
Nocte dieq; patet: lenis facilisq; moueri

Supplicibus; mediaq; tamen mollissimus ira:
Nil negat: & sese uel non poscentibus offert.
Quodlibet ingenio subigit: truditq; nefandum.
Quicquid amas: dabit illa manus: cōmuniter omni
Fungitur officio: gaudetq; potentia flecti.
Hoc quoq; consiliis peperit: meritoq; laborum
Accipit: & trabeas argutæ premia dextræ.
Postq̄ uera fides facinus uulgauit æoum
Gentibus: & romæ iam certius impulit aures:
Eutropium ne etiam nostra dignabimur ira?
Hic quoq; romani meruit pars esse doloris?
Sic effata: rapit cæli per inania cursum
Diua potens: unoq; padum translapsa uolatu
Castra sui rectoris adit. Tum forte decorus
Cum stilicone gener pacē implorantibus ultro
Germanis responsa dabat: legesq; caycis
Arduus: & flauis signabat iura sueuis.
His tribuit leges. his obside fœdera sancit.
Indictō bellorum alios transcribit in usus:
Miletet ut nostris detonsa sicambria signis.
Læta subit romam pietas: & gaudia pœnæ
Mouerunt lachrymas: tantoq; exultat alumno:
Sic armenta suo iam descendente iuueno
Celsius assurgunt erectæ cornua matri.
Sic iam terribilem stabulis: dominūq; ferarūm
Crescere miratur genitrix massilla leonem.
Dimouit nebulam: iuueniq; apparuit ingens.
Tunc sic orsa loqui. Quantū te principe possum
Non longinq̄ docēt. domito quod saxone tethys
Mitior: aut fracto securo britannia brito
Ante pedes humili franco: tristiciq; sueuo
Perfruo: & nostram uideo germanice rhenum:
Sed quid agam? discors oriens felicibus actis
Inuidet: atq; alio phœbi de cardine surgunt
Crimina: ne toto conspiret corpore regnum.
Gildonis taceo magna cum laude receptam
Perfidiam: & fretos æoo robore mauros.
Quæ suscepta fames? quātum discriminis urbi?
Ni tua uel soceri nunq̄ non prouida uirtus
Australem arctois pensasset frugibus annum:
Inuectæ rhodano tyberina per hostia classes
Cynipheisq; ferax araris successit aristis.
Theutonicus uomer: pyreneiq; iuueni

Sudauere mihi. segetes mirantur iberas
Horea: nec libyæ senserunt damna rebellis:
Iam transalpina contenti messe quirites.
Ille quidē soluit meritas (scit trabraca) pœnas.
Vt pereat quicumq; tuis confixerit armis:
Ecce recens isdem clades a partibus exit:
Terrorisq; minus: sed plus habitura pudoris:
Eutropius consul. pridem tolerare fatemur
Hoc genus: arfacio postq; se regia fastu
Sustulit: & nostros corrupit parthia mores.
Præfecti sed adhuc gemmis: uestiq; dabantur
Custodes: sacroq; adhibere silentia somno:
Militia eunuchi nunq; progressa cubile
Non uita spondere fidem: sed inertia tantum
Mentis pignus erat. secreta monilia seruet:
Ornatus curent tyrios: a sorte recedant
Imperii. tenero tractari pectore nescit
Publica maiestas. nunq; uel in æquore puppim
Vidimus eunuchi clauo parere magistri.
Nos adeo sperni faciles? orbisq; carina
Vilior? aurora certe est: quæ talia ferre
Gaudet: & assuetas sceptris muliebribus urbes
Possideant: qui belliferam communibus urunt
Italiam maculis: nocituraq; probra seueris
Admiscent populis: peregrina piacula forti
Pellantur longe latio: ne transeat alpes
Dedecus in solis: quibus extitit: hereat aruis.
Scribat alis: scribat famæ contemptor orontes.
Per te perq; tuos obtestor roma triumphos
Nesciat hoc tybris: nunq; poscentibus olim:
Qui dare dendatis annos: fabiisq; solebat.
Martius eunuchi repetit suffragia campus.
Hoc mihi ianiculo positis betruria castris
Quæsiit: & tantum fluuio porfenna remotus.
Hoc meruit uel ponte cocles: uel mutius igne.
Aemilios inter seruatoresq; camillos
Eutropius. iam chryso gonis tua brute potestas:
Narcisq; datur. natos hoc dedere pœnæ
Profuit: & misero ciuem præponere fratri.
Visceribus frustra castum lucretia ferrum
Mersit: & attonitum transnauit coclia tybrim.
Eutropio fasces obseruabantur adempti
Tarqiniis? quicumq; meæ uexere curules

Laxato ueniat socii spectator auerno
Inferni sacris decii prorumpite bustis:
Torquatiq; truces: animosaq; pauperis umbra
Fabricii: tuq; o si forte inferna piorum
Iugera & elysias scindis ferrane nouales
Pæno sciade: pæno præclare lutati.
Sicania mercelle ferox: gens claudia surgat:
Et curii series: & qui sub iure negasti
Viuerè cæsareo. paruo procede sepulchro
Eutropium passure cato: remeate tenebris
Agmina brutorum: coruinorumq; cateruæ:
Eunuchi uestros habitus insignia sumunt
Ambigui romana mares: rapuere tremendas
Hannibali: pyrrhoq; togas: flabella perosi
Aspirant trabeis. iam non umbracula gestant
Virginibus: latias ausi uibrare secures.
Linquite fœmineas infelix turba latebras:
Alter quos pepulit sexus: nec suscipit alter
Executi ueneris stimulos: & uulnere casti.
Mixta duplex ætas: inter puerumq; senemq;
Nil medium: falsi complete sedilia patres.
Ite noui proceres: infecundoq; senatu
Eutropium stipate ducem. celebrate tribunal
Pro thalamis. uerso iam discite more curules
Non matrum pilenta sequi. ne prisca reuoluam:
Nec numerem quantis iniuria mille per annos
Sit retro ducibus: quanti fœdabitur æui
Canities? unam subeant quot sæcula culpam?
Inter aristei fastus: & nomen herile
Seruus erit: dominoq; suos æqualis honores.
Inferet: heu semper ptolomæi noxia mundo
Mancipia. en alio lædor grauiore fotino:
Et patior maius phario scelus: ille cruorem
Consulis unius pellæis ensibus hausit.
Inquinat hic omnes. si nil priuata manebunt:
At tu principibus: nostræ tu prospice causæ:
Regalisq; aduerte notas. hunc accipit unum
Aula magistratum. uobis patribusq; recurrit
Hic alternus honor. in crimen euntibus annis
Parce pater. consul contagia fascibus oro
Defendas ignaua tuis. neu tradita libris
Omnia: uestitusq; meos: quib; omne qd; ambit
Oceanus domui: tanta caligine mergi:

Calcarique sinas. nam quæ iam bella feramus
Mollibus auspiciis: aut quæ connubia prolem?
Aut frugem laturus ager? quid fertile terris?
Quid plenum sterili possit sub consule nasci?
Eunuchi si iura dabunt: legesque tenebunt:
Ducant pensa uiri: mutatoque ordine rerum
Viuat. amazonio confusa licentia ritu.
Quid trabor ulterius? stilico quod uincere differt
Dum certare pudet: nescis quod turpior hostis
Læticia maiore cadet. piratica magnum
Erigit. illustrat seruilis laurea crasum.
Animus: agnosco fremitum: quo palluit eurus:
Quo mauri: gildoque ruit: quid martia signa
Sollicitas: non est iaculis hastisue petendus.
Conscia succumbent audito uerbere terga.
Ut scythia post multos rediens exercitus annos.
Quum sibi seruilis pro finibus obuia pubes
Iret: & arceret dominos tellure reuersos:
Armatam ostensis atiem fudere flagellis
Notus sub incæptis immobile reppulit horror
Vulgus: & adductus sub uerbere terripuit enses.

Claudii claudiani Iocosa insulta-
tio in Eutropium.

q Vi modo sublimes rerum flectebat habenas
Patricius: rursus uerbera nota timet:
Et solitos tarde passurus compedis orbes
In dominos uanas luget abisse minas.
Culmine deiectum uitæ fortuna priori
Reddidit insano iam faciata ioco.
Scindere nunc alia meditatur ligna securis
Fascibus & tandem uapulat ille suis.
Illicitas consul pœnas: se consule soluit
Annus qui trabeas: hic dedit exilium.
Infaustum populis in se quoque uertitur omen:
Sæuit in auctorem prodigiosus honor.
Ablato penitus respirant nomine fasti:
Maturamque luem sanior aura uomit
Dissimulant socii: coniuratioque recedunt.
Procumbit pariter cum duce tota cohors:
Non atie uicti: nec seditione coacti:
Ne pereant ritu quo periire uiri.
Concidit exiguae dementia uulnere carthæ.
Confecit sæuum littera martis opus.

Mollis fœminea detruditur arte tyrannus:
Et thalamo pulsus perdidit imperium.
Sic iuuenis nutante fide: ueteriq; reducta
Pelice deffetam linquit amica domum.
Canitiem raram largo de puluere turpat:
Et lachrymis rugas implet auile gemens.
Suppliciterq; pias humilis substratus ad aras
Mitigat iratas uoce tremente nurus.
In numerũ glomerantur heri: sibi quisq; petêtes
Mancipium solis utile suppliciis:
Quauis fœdus enim: mentemq; obscenior ore:
Ira dabat precium: lingua meretur emi.
Quas spado nunc terras: aut quẽ trãsibis in axẽ.
Cingeris hinc odiis. inde recessit amor.
Vtraq; te gemino sub sidere regia damnat.
Hesperius nunq; iam nec æous eris.
Miror quur aliis qui pandere fata solebas:
Ad propriam cladem cæca sibylla taces?
Iam tibi nulla uidet fallax insomnia nilus.
Peruigilant uates nec miserandæ tui:
Quid soror? audebit tecum conscendere puppẽ?
Et ueniet longum per mare fida comes?
An fortasse toros eunuchi pauperis odit?
Et te nunc inopem diues amare negat?
Eunuchi iugulum primus secuisse fateris?
Sed tamen exemplo non feriere tuo.
Viue pudor fatis. en quem tremuere tot urbes
Eunuchus: populi sustinuere iugum.
Direptas quid plãgis opes? quas natus habebit?
Non aliter poteras principis esse pater.
Improbe quid pulsas mulieribus astra q̄relis?
Quod tibi sub cypri iittore parta quies.
Omnia barbarico per te concussa tumultu.
Crede mihi terris tutius æquor erit.
Iam non armenios iaculis terebis: & arcu
Per campos uolucrum non agitabis equum.
Dilecto caruit bizantius ore senatus.
Curia consiliis extuat orba tuis.
Emeritam suspende togam: supẽde pharetram.
Ad ueneris partes ingeniumq; redi.
Non bene graduo lenonia dextra seruit.
Suscipiet famulum te cytherea libens.
Insula læta choris: blandorum mater amorum.

Nulla pudiciæ cura placere potest
Prospectant paphiæ celsa de rupe puellæ:
Sollicitæ saluam dum ferat unda ratem.
Sed uereor teneant ne te tritones in alto
Lasciuas doctum fallerere nereidas.
Aut idem cupiant pelago te mergere uenti:
Gildonis nuper qui tenuere fugam.
Inclyta captiuo memoratur tabraca mauro.
Naufragio cyprus sit memoranda tuo.
Venturum moriens frustra delphina uocabis
Ad terram solos deuehit ille uiros.
Quisquis adhuc similes eunuchi tendit ad actus.
Respiciens cyprum desinat esse ferox.

CL. Claudiani liber. ii. in Eutro-
pium Eunuchum Incipit.

m Ygdonii cineres: & si quid restat æoi.
Quod pereat regni: certe nō augure falso
Prodigii patuere minæ: frustra peracto
Vulnere: monstriferi præfagia discitis anni.
Cautior ante tamen uiolentum nauita chorum
Prospicit: & tumidæ subducit uella procellæ.
Quid iuuat errores merfa iam puppe fateri?
Quid lachrymæ delicta leuāt? stāt omina nostri
Consulis. immotis hæere piacula fatis.
Tunc decuit sentire nefas: tunc ire recentes
Deterfum maculas: ueteri post obrupta morbo
Corpora: pæonias nec quicquid admoueris herbas.
Ulcerata possessis alte suffusa medulis
Non leuiore manu: ferro sanantur & igni.
Ne noceat frustra mox eruptura cicatrix.
Ad uiuum penetrāt flammæ. quis fundit humor
Defluat: & uacuis corrupto sanguine uenis.
Arescat fons ille mali: truncantur & artus:
Ut liceat reliquis secure uiuere membris.
At uos egregie purgatam creditis aulam:
Eutropium si cyprus habet: uindictæ mundi
Semiuir exul erit? quis nos lustrare ualebit
Oceanus? tantum facinus quæ diluet ætas?
Induerat nec dum trabeas: mugitus ab alto
Redditus inferno. rabies arcana cauernæ
Vibrat: & alterno configunt culmina lapsu:
Bacchatus per operta tremor: calcedona mouit
Pronus: & in geminas nutauit bosporus urbes.

Concusrere freti fauces radice reuulsa
Vitant instabilem rursus semiplegada nautæ.
Scilicet & stygiæ premittunt signa sorores:
Et sibi mox tradi populos hoc consule gaudēt.
Mox oritur diuersa lues. hinc mulciber ignes
Sparserat: hinc uicto proruperat obice nereus.
Hinc flagrāt: hic tecta natāt. quā numina pœnā
Seruatis sceleri? quouis tot cladibus omen
Constitit. incumbens utinam neptune tridentis:
Pollutumq; solum toto cum crimine mergas.
Vnam pro mundo furiis concedimus urbem.
Vtq; semel patuit monstris iter: omnia tempus
Nacta suum properāt nasci. tū decolor humber
Infantumq; noui uultus: & dissona partu
Semina: tum lapidum fletus: armenta q; uulgo
Ausa loqui: mediisq; feræ se credere muris.
Tum uates sine more rapi: lymphataq; passim
Pectora: facifici stimulis ignescere phœbi:
Fac nullos cecinisse deos: adeo ne retusi
Quisquā cordis erit? dubitet qui partibus illis
Affore fatalem castrati consulis annum?
Sed quia cæcus inest uitii amor: omne futurū
Despicitur: suadentq; breuem p̄sentia fructum:
Et ruit in uetitum damni secura libido.
Dum mora supplicii lucro: serumq; quod instat
Creditor: haud equidē contra tot signa camillo;
Detulerim fascis: nec dum pro sexus inertis
Mancipio: quōi cuncta licet responsa iuberent:
Hortantesq; licet sponderent prospera diui:
Turpe fuit cecisse uiros. exquirite retro
Crimina: continui lectis annalibus æui
Prisca recensitis euoluite scelera fastis:
Quid senis infandi capreæ: quid scæna neronis?
Tale ferunt. spado romuleo succinctus amictu
Sedit in augustis laribus. uulgata patebat
Aula salutantum studiis. huc plebe senatus
Permixta: trepidiq; duces: omnisq; potestas
Confluit: aduoluit genibus. contingere dextrā
Ambitus: & uotum deformibus oscula rugis
Figere: presidium legum: genitorq; uocatur
Principiis: & famulum dignatur regia patrem.
Posteritas admitte fidem. monumēta petuntur
Dedecoris: multisq; gemunt incudibus æra

Formatura nefas. hic iudicis: illa togati:
Hic nitet armati species. numerosus ubiq;
Fulget eques. præfert eunuchi curia uultus.
Ac ueluti caueant: ne quo consistere uirtus
Possit pura loco: cunctas hæc ora laborant
Incestare uias: maneant immota precamur:
Certaq; perpetui sint argumenta pudoris
Subter adulantes tituli: nimiaq; leguntur
Vel maribus laudes: claro quod nobilis ortu
Conuiuant domini: quod maxima prælia solus
Impleat: & pariter miles quod certius urbis
Conditor: hoc bizans constantinusq; uidebunt?
Inter quæ tumidus leno producere cænas
In lucem fecere. mero: dispergere plausu
Empturas in uulgus opes: totosq; theatris
Indulgere dies: alieni prodigus auri
At soror: & siquid portentis creditur: uxor:
Mulcebat matres epulis: & more pudicæ
Coniugis: eunuchi celebrabat uota mariti
Hanc amat. hanc sūma de re: uel pace: uel armis
Consultit. huic curas: & clausa palatia mandat:
Ceu stabulum: uacuāq; domum. sic magna tueri
Regna niti patiensq; iugi deluditur orbis.
Mitior alternum zephyri iam bruma teporem
Senserat: & primi laxabant gramina flores.
Iamq; iter in gremio pacis solenne parabant
Ad muros amphysa tuos: auctore repertum
Eutropio: pelagi ne tædia longa subirent
Sed uaga lasciuis fueret discursibus æstas:
Vnde tamen tanta sublimes laude redibant:
Ceui uictos traherent moædos nilūq; bibissent.
Ecce autem flauis gradiuus ab usq; gelonis
Arua cruentato repetebat thracia curru.
Subsidunt pangea rotis: alteq; sonoro
Stridunt axe niues: & uertice constitit hemis:
Fœmineasq; togas pressis conspexit habenis.
Subrisit crudele pater: tristisq; micantem
Quassabat galeam. tunc implacabile numen
Bellonā alloquitur: quæ sanguine sordida uestē
Illyricis pingues pectebat cladibus hydros.
Nec dum molliciem: nec dum germana mederi
Possumus æoæ. nunq; corrupta rigescenē
Scelera. cappadocum tepidis argeus aceruis

Extuat: infelix etiam nunc pallet orontes:
Dum pereunt: meminere mali. si corda parump
Respirare sinas: nullo tot funera sensu
Prætereunt: tantiq; leuis iactura cruoris
Aspicias obscenum facinus? quid crinibus ora
Protegis? en qualis sese diffundit in actus
Parua quies? quantum nocuerunt ocia ferri
Qui caruit bellis eunucho traditur annus.
Actum de trabeis esset: si partibus una
Mens foret hesperiis. rueret derisa uetustas:
Nullaq; calcati starent uestigia iuris:
Ni memor imperii stilico: morumq; priorum
Turpe relegasset defenso tybride nomen:
Intactamq; nouo seruasset crimine romam.
Ille dedit portum: quo se pulsata referret
Maiestas latii: deformatæq; secures.
Ille dedit fastos: ad quos oriente relicto
Confugeret sparsum maculis seruilibus ætium.
Quam similes hæc aula uiros (ad mœnia uisus
Dirige): non saltem tacita formidine musant?
Non damnant animo. plaudentẽ cerne senatum
Et bizantinos proceres: graiosq; quirites.
O patribus plebes: o digni consule patres.
Quicquid & armati cessant: & nulla uiriliter
Inter tot gladios sexum reminiscitur ira.
Huccine nostrorum cinctus abiire nepotum?
Sic bruti despectus honos. ignosce parenti
Romule quod serus remeatis fascibus ultor
Aduenio: iam iam largis hæc gaudia faxo
Cõpēsēt lachrymis. Quid dudū iflare moraris
Tartaream bellona tubā? quid stringere falcē:
Qua populos a stirpe metis? molire tumultus.
Excute delicias. thracum macedumq; ruinæ
Tædet: & ingentes iterum sæuire sepultas.
Damna min⁹ cõsueta mouēt: trās æquora sæuas
Verte faces. aliis exordia summe rapinis.
Non tibi ryp hæis hospes quærendus ab oris.
Non per caucasias accito turbine ualles
Est opus. ostrogothis colitur: mixtisq; grutūgis
Phryx ager. hos parua poterūt impellere causæ
In scelus: ad mōres facilis natura reuerti.
Sic eat in nostro quando iam milite robur
Torpuit: & molli didicit parere magistro

Vindicet arctous uiolatas aduena leges,
 Barbara romano succurrant arma pudori,
 Sic fatus, clipeo quantum uix ipse deorum
 Arbiter: infesto quum percutit æthera nimbo
 Intonuit, resonat athos: hemusq; remugit,
 Ingeminat rhodope magnum concussa fragorē,
 Cornua cana gelu mirantibus extulit undis
 Hebrus: & exanguem glacie timor alligat istrū,
 Tunc adamante grauem: nodisq; rigētib; hastā
 Tellum ingens: nulliq; deo iactabile torfit:
 Fit late ruptis uia nubibus, illa per auras
 Tot freta: tot montes uno contempta uolatu
 Transilit: & phrygiæ mediis affigitur oris,
 Sensit humus: gemuit nylæo palmite felix
 Hermus: & aurata pactolus inborruit urna:
 Totaq; submissis fleuerunt dindima syluis,
 Nec dea præmissæ stridorem segnius hastæ
 Consequitur: centumq; uias meditata nocendi,
 Tandem trabigilum geticæ dux improbus aulæ
 Hic erat, aggreditur: uiso tum forte redibat
 Eutropio: uacuis donis: feritasq; dolore
 Creuerat: & teneris etiam quæ crimina suadent
 Ingeniis: scythicum pectus flammabat egestas,
 Huic sese uultu simulante coniugis offert,
 Mentitoq; ferox incedit barbara gressu
 Carbaseos induta sinus: post terga reductas
 Vberibus: propior mordebat fibula uestes:
 Inq; orbem tereti mythra radiante capillum
 Strinxerat: & uirides flauescere iusserat angues,
 Aduolat: & niueis reducem complectitur ulnis
 Infunditq; animo furiale per oscula uirus
 Principe quam largo ueniat: quas inde reportet
 Diuitias, astu rabiem motura, requirit
 Ille iter ingratum: uanos desistere labores:
 Quos super eunuchi fastus: quæ probra tulisset
 Continuo secat ungue genas: & tempore pandit
 Arrepto gemitus: nunc deuotus aratri
 Scinde solum: positoq; tuos mucrone sodales
 Ad rastros sudare doce: bene rura grutunnus
 Excolet: & certo disponet sidere uites,
 Felices aliæ quas debellata maritis
 Oppida: quas magnis quæsitæ uiribus ornant
 Exuuiæ: quibus argiuæ: pulchreque ministrant

Tessalides: famulas & quæ meruere lacænas.
Me nimium timido: nimium iunxere remisso
Fata uiro: totum qui degener exiit istrum
Qui refugit patriæ ritus: quem detinet æqui
Gloria: concessoque cupit uixisse colonus.
Quã dominus raptò. qd pulchra uocabula pigris
Pretentas uitii: probitatis inertia nomen
Iusticiæ formido subit. tolerabis iniquam
Pauperiem? quom tela geras? & flebis multus?
Quom pateant tantæ nullis custodibus urbes:
Quippe metus pœnæ: pridem mos ille figebat:
Ut meritos colerent: impacatisq; rebelles
Vigerent odiis. at nunc qui fœdera rupit:
Ditatur. qui seruat: eget: uastator achiuæ
Gentis: & epirum nuper populatus inultam
Possidet illyricos: iam quos obsedit amicus:
Ingreditur muros: illis responsa daturus:
Quorum coniugibus potitur: natosq; peremit.
Sic hostes punire solent. hæc præmia soluunt
Excidiis. cunctaris adhuc? numerumq; tuorum
Respicias? exiguamq; manum. tu rumpe quiete.
Bella dabunt socios. nec te tam prona monerem.
Si contra paterere uiros. nunc alter in armis
Sexus: & eunuchis se defensoribus orbis
Credidit. hos aquilæ: romanaq; signa sequuntur.
Incipe barbaricæ tandem te reddere uitæ.
Te quoq; iam timeant: admirenturq; nocentẽ:
Quem spreuere pium. spoliis prædaq; repletus
Quum libeat: romanus eris. sic fata repente
In diram se uertit auem: rostroq; recuruo
Turpis: & infernas tenebris obscurior alas
Auspicium ueteri sedit ferale sepulchro.
Ille pauor postq; resolutò corde quieuit:
Et rigidæ sedere comæ: non distulit atrox
Iussa dæ: sociis: quæ uiderit: ordine pandit:
Inuitatq; sequi. coniurat barbara pubes
Nacta ducem: latiisq; palam desciiuit ab armis.
Pars phrygiæ: scythicis q̄cunq; trionibus alget
Proxima bithynios: solem quæ condit ionas:
Quæ leuat attingit galatas utriq; propinqui
Finibus obliquis lydi: piscidæq; feroces
Continuant australe latus: gens una fuere
Tot quondam populi: prisca cognomen & unũ

Appellata phryges. sed quid non longa ualebit
Permutare dies: dicti post mæona regem
Mæones: ægæos insedit græcia portus.
Thini thraces erant: quæ nunc bithynia fertur
Nuper ab oceano gallorum exercitus ingens
Illis ante uagus tandem regionibus hæsit:
Gesæq; deposuit tam graio mitis amictu:
Pro rheno poturus alim. dat cuncta uetustas
Principium phrygibus. nec rex ægyptius ultra
Restitit: humani postq; puer uberis expers
In phrygiam primum laxauit murmura uocē:
Hic cecidit libycis iactata paludibus olim
Tibia: fœdatam quū reddidit umbra mineruæ
Hic & apollinea uictus testudine pastor
Suspensa memores illustrat pelle celenas.
Quattuor hic magnis pcedunt fontibus amnes
Auriferi: nec miror aquas radiare methallo:
Quæ totiens lauere midam. diuersus ad haustrū
Cursus: & arctouū fluuiis mare: dindima fundūt.
Sangarium uitrei puro qui gurgite galli
Auctus: amazonii defertur ad hostia ponti.
Icarium pelagus: mycalæaq; littora iuncti
Marsia: meanderq; petunt. sed marsia uelox
Dum suus est flexuq; carens: iā flumine mixtus
Mollitur meandre tuo: contraria passus
Quā rhodano stimulat⁹ arar: quos inter aprica
Planicies: cereriq; fauet: densisq; ligatur
Vitibus: & glaucos fructus extollit oliuæ:
Diues equis: felix pecori: preciosaq; picto
Marmore: purpureis cædit quod symada uenis.
Talem quum phrygiam geticis populantib⁹uri
Permisere dei: securas barbarus urbes
Irrupit: facilesq; capi. spes nulla salutis:
Nulla fugæ. putribus iam propugnacula saxi.
Longo corruerant æuō: pacisq; senecta
Interea gelidæ secretis partibus idæ
Dum sedet: & thyasos spectat de more cybellæ:
Curetumq; alacres ad tympana suscitatur enses.
Aurea sanctarum decus immortale comarum
Defluxit capiti turris: summoq; uolutus
Vertice crinalis uiolatur puluere murus.
Obstupere truces omen choribantes: & uno
Fixa metu tacitas presserunt orgia buxos.

Indoluit genitrix. tunc sic irata profatur
Hoc mihi iam pridem lachesis lōgeua canebat
Augurium: phrygiæ casus uenisse supremos.
Delapsus testatur apex. heu sanguine qualis
Ibit sangarius? quantasq; cadauera lenti
Meandri passura moras? immobilis hæret
Terminus. hæc dudum nato placuere tonanti.
Paret finitimus luctus: frustra q; lyæi.
Non defensuros impleret lydia tyrsos:
Iamq; uale phrygiæ tellus: peritura q; flāmis
Mœnie conspicuas quæ nunc attollitis arces
Mox campi: nudumq; solum: dilecta ualete
Flumina: nec uestris ultra bacchabor in antris.
Nec iuga sulcabit noster berecintbia currus.
Dixit: & ad tristes conuertit tympana planctus.
Labentem patriam sacris ululantibus atys
Personat: & lachrymis torui maduere leones.
Eutropius: nequeat quanuis metuenda taceri
Clades: & trepidus uulgauerit omnia rumor:
Ignorare tamen fingit: regniq; minasq;
Dissimulat: paruam ad fontes errare cateruam
Latronum tormenta magis: q̄ tela parari
Nec duce frangendas iactat: sed iudice uires.
Vasta uelut libyæ uenantum uocibus ales
Quū p̄mitur: calidas cursu transmittit harenas:
Inq; modum ueli sinuatis flamine pennis
Puluerulenta uolant. si iam uestigia retro
Clara sonent: oblita fugæ stat lumine clauso
Ridendum: reuoluta caput: creditq; latere:
Quæ non ipsa uidet: furtim tamen ardua mittit
Cum donis promissa nouis. si forte rogatus
Desinat: ille semel nota dulcedine predæ
Se famulo seruire negat: nec grata timentum
Munera: militiam nullam: nec prima superbus
Cingula dignari. nam quis non consule tali
Vilis honos: postq̄ precibus mitescere nullis
Non aurō cesisse uidet: creberq; recurrit
Nuncius in cassum: nec spes iam fœderis extat.
Tandem consilium belli confessus agendi
Ad sua tecta uocat iuuenes: uenere proterui
Lasciuiq; senes: quibus est insignis edendi
Gloria: corruptasq; dapes uariasse decorum:
Qui uentrem inuitant precio: traduntq; palato

Sidereas iunonis aues:& si qua loquendi
Gnara:coloratis uiridis defertur ab indis:
Quæsitus trans regna cibus:quorunq; profunda
Ingluuiem:non ægæus:non alta propontis:
Non freta longinquis mœotida piscibus explēt:
Vestis odorate studium.laus maxima risum
Per uanos mouisse sales:minimæq; uiriles
Mundiciæ:compti uultuus:oneraq; uel ipsa
Serica:si hunnus feriat:si sarmata portas
Solliciti scenæ:romam contemnere sucti
Muniriq; suas quas bosporus obruit ædes:
Saltandi dociles:aurigarumq; periti
Pars humili de plebe duces:pars cōpede suras:
Cruraq; signati nigro liuentia ferro
Iura regunt? facies quanuis inscripta repugnet:
Seq; suo prodat titulo.sed prima potestas
Eutropium præfert:solio subnixa secundo
Dulcior hic sane cunctis:pr udensq; monendi
Iuris:& admoto qui temperat omnia fumo
Feruidus:accensam sed qui bene dequoquat irā:
Considunt apices gemini dicionis æoæ
Hic quoquus:hic leno:de fossi uerbere terga
Seruitio:non arte pares:hic sæpius emptus:
Alter ad hispanos nutritus uerna penates.
Ergo ubi collecti proceres:qui rebus in arctis
Consulerent:tantisq; darent solacia morbis
Obliti subito phrygiæ:belloq; relicto
Ad solitos cœpere iocos:& iurgia circi
Tendere neq;nicq; magna conflagitur ira
Quis melius uibrata puer uertigine molli
Membra rotet:uerrat q; marmora crine supinō:
Quis magis enocles laterum detorqueat artus:
Quis uoci digitos:oculos quis moribus aptet.
Hi thragicos memiere modos.bis fabula tere⁹.
His nec dum cōmissa choro cantatur agaue.
Inc repat eutropius:non hæc spectacula tempus
Poscere:nunc alias armorum incumbere curas:
Se satis armenio fessum pro limite cingit
Nec tantis unum subsistere posse periculis:
Ignoscant senio iuuenes:ad prælia mittant
Qualis pauperibus nutrix inuisa puellis
Absidet:& tela cōmunem quærere uictum
Rauca monet.festis illæ lulisse diebus

Orant: & positis æquæuas uiuere pensis:
Iratæq; operi iam lasso pollice fila
Turbant: & teneros detergent stamine fœtus.
Emicat extemplo cunctis trepidantibus audax
Crassa mole leo: quem uix cyclopia solum
Aequatura fames: quem non uictura celæno
Vinceret: hinc nomen fertur meruisse leonis:
Acer in absentes: linguæ iactator: abundans
Corporis: exiguusq; animi: doctissimus artis
Quondam lanificæ: moderator pectinis uncis
Non alius lanam purgatis sordibus æque
Prebuerat calathis: similis nec pinguia quisq;
Vellera: per tenues ferri producere rimas.
Tunc aiæx erat eutropii: lateq; fremebat
Non septem uasto quatiens umbone iuencos:
Sed quam perpetuis dapibus: pigroq; sedili
Inter anus: interq; colos onerauerat aluum:
Assurgit tandem: uocemq; exprimit anbelam?
Quis nou? hic torpor socii? quo nã usq; sedem?
Fœmineis clausi thalamis? patimurq; periculũ
Gliscere desidia? grauiorum turba malorum
Texitur: ignauus. trahim? dum tempora uotis.
Me petit hic sudor: nunq; mea dextera segnis
Ad ferrum. faueat tantum tritonia cœptis:
Inceptum peragetur opus. iam cuncta furore
Qui grauat efficiam grauiorem pondere lanæ
Tarbigilum timidum: desertoresq; grutunos
Vt miseras populabor oues: & pace relata
Pristina restituã phrygias ad stamina matres.
His dictis iterum sedit. fit plausus & ingens
Consilii clamor: qualis resonantibus olim
Exoritur caueis: quotiens crinitus ephebus
Aut rigidam niobem: aut flentẽ troada fingit.
Protinus excitis iter inremeabile signis
Arripit: infestoq; iubet bubone moueri
Agmina: mygdonias mox impletura uolucres:
Pulcher: & urbanæ cupiens exercitus umbræ:
Assiduis ludis: auidus splendere lauacris:
Nec soles: imbresue pati: multumq; priori
Dispar: sub clipeo thracum qui ferre pruinas
Dum stilico regeret: nudoq; hyemare sub axe
Sueuerat: & duris haurire bipennibus hebrum:
Cum duce mutatæ uires: bizancia robur

Fregit luxuries:ampbiaraniq; triumphi:
Non peditē præcedit eques.nō cōmoda castris
Eligitur regio:uicibus custodia nullis
Aduicilant uallo.non explorantur eundæ
Vitandæq; uia:nullo se cornua flectunt
Ordine.confusi passim per opaca uagantur
Lustra:per ignotas angusto tramite ualles.
Sic uacui rectoris equi:sic orba magistro
Fertur in abruptum casu:non sidere puppis
Sic ruit in rupes amisso pisce sodali
Bellua:sulcandas quoi præuius edocet undas:
Immensumq; pecus parux moderamine caudæ
Temperat:& tanto coniungit fœdera mōstro.
Illa natat rationis inops:& cæca profundi
Iam breuibus deprehensa uadis ignara reuerti
Palpitat:& uanos scopulis illidit hiatus.
Tarbigilus simulare fugam:flatusq; leonis
Spe nutrire leuis:improuisusq; repente:
Dum grauibus marcent epulis:hostiq; catenas
Inter uina crepant:largo sopita lyæo
Castra subit.pereunt alii dum membra cubili
Tarda leuant.alii leto iunxere soporem.
Ast alios uicina palus sine more ruentes
Excipit:& cumulis in manibus aggerat iras.
Ipse leo:dāmi ceruoq; fugatior ibat:
Sudanti tremebundus equo:qui pondere postq;
Decidit implicitus limo cunctantia pronus
Per uada reptabat ceno subnixa tenaci
Mergitur:& pingui suspirat corpore moles
More suis:dapibus quæ iam deuota futuris
Turpe gemit:quotiens aliquis mucrone corusco
Armatur:cingitq; sinus:secumq; uolutat:
Quas figat ueribus partes:quæ frustra calenti
Mandet aquæ:quātoq; cutem distendat echine
Flagrat opus:crebro pulsatus perstrepat ictu
Contextit uariis penetrans calcedona nidor.
Ecce leuis frondes a tergo concutit aura
Credidit tela leo.ualuit pro uulnere terror:
Impleuitq; uicem iaculi:uitamq; nocentem
Integer:& sola formidine sautius efflat.
Quis tibi tractandos pro pectine degener enses?
Quis solum campo præponere suasisit auito?
Quam bene texentum laudabas carmina tutus:

Et matutinis pellebas frigora mensis.
Hic miserande iaces, hic dum tua uellera uitas.
Tandem fila tibi neuerunt ultima parca.
Iam uaga pallentem densis terroribus aulam
Phama quatit: stratas aties: deleta canebat
Agmina: mæonios fœdari cædibus agros
Pamphilios: pisidasq; rapi, metuendus in omni
Targibilus regione sonat, modo tendere cursum
In galatas: modo bithynis incumbere fertur.
Sunt qui per cilicas rupto descendere tauro:
Sunt qui correptis ratibus: terraq; mariq;
Aduentare ferunt, geminantur uera pauoris
Ingenio: longe spectari puppibus urbes
Accensas: lucere fretum: uentoq; citatas
Omnibus in pelago uelis hæere fauillas.
Hos inter strepitus funestior aduolat alter
Nuncius: armatam rursus babylona minari
Rege nouo: resides parthos: ignaua perosos
Ocia: romanæ finem iam quærere paci
Rarus apud medos regum cruor: unaq; cuncto
Pœna manet generi: quãuis crudelibus æque
Paretur dominis, sed quid nõ audeat annus
Eutropii? socium nobis: fidumq; sodalem
Perculit: & persas in regia uulnera mouit:
Rapturasq; fidem, leto pars nequa uacaret
Eumenidum tedas: trans flumina tigridis egit.
Tunc uero cecidere animi: tantisq; procellis
Deficiunt, scepti latrantibus undiq; bellis:
Infestos tandem superos: & consulis omen
Agnouere sui: nec iam reuocabile damni
Euentu: stolido rerum didicere magistro,
Namq; ferunt geminos uno de semine fratres
Iapetiomas generis primordia nostri
Dissimili finxisse manu: quoscunq; prometheus
Excoluit: multumq; innexuit æthera limo:
Hi löge uentura notant: dubiisq; parati
Casibus: occurrunt fabro meliore politi
Deteriore luto : prauus quos edidit auctor
Quem merito grai perhibent epimethea uates:
Et nihil ætherei sparsit per membra uigoris:
Hi pecudum ritu non impendentia uitant:
Nec res ante uident, accepta clade queruntur:
Et sero transacta gemunt, iam sola renidet

In stilicone salus: & quouis semper acerbunt
Ingratumque sibi factorum conscius horror
Credidit aduentum: quem si procedere tantum
Alpibus audissent: mortem poenasque tremebant
Iam cuncti uenisse uolunt: scelerumque priorum
poenitet. hoc tantis bellorum sidus in undis
Sperant. hoc pariter iusti fontesque precantur.
Ceui pueri quibus alta pater trans aequora merces
Deuebit: nitenti ludo: studiisque soluti:
Laetius amoto passim custode uagantur.
Si grauis auxilio uacuas inuaserit edes
Vicimus: laribusque suis: proturbet inultos:
Tum demum patremque implorant: & nomen inani
Voce cient: frustra que oculos ad littora tendunt:
Omnes supplicio dignos letoque fatentur.
Qui se tradiderint famulo stilicone relicto:
Mutati stupere diu: sensuque reducto
Paulatim proprii mirantur monstra furoris.
Auertuntque oculos. proiectis fascibus horret
Licitor: & inphames labuntur sponte secures.
Quales aonio thebas de monte reuersae
Maenades: infectis penthaeo sanguine thyrsis:
Quum patuit uenatus atrox: matrisque rotatum
Conspexere caput: gressus caligine figunt:
Et rabiem desisse dolent. Quin protinus ipsa
Tondit ad italiam supplex aurora potentem:
Non radiis redimita comam: nec flamma uultus
Nec croceum uestita diem. stat liuida luctu
Qualis erat phrygio: tegerque quum menona busto:
Quam simul agnouit stilico (nec causa latebat)
Restitit: illa manum uictricem amplexa moratur.
Altaque uix lachrymans inter suspiria fatur.
Tanta ne te nostri coeperunt taedia mundi?
Sic me ludibrium famulis risumque relinquis?
Dux quondam rectorque meus? solamque tueris
Hesperiam? domiti nec te post bella tyranni
Cernere iam licuit? sic te uictoria nobis
Eripuit? gallisque dedit? ruffinus origo
Prima mali: geminas inter discordia partes
Hoc auctore fuit: sed iam maiora mouenti
Occurrit iusta rediens exercitus ira
Fortis adhuc: ferrique memor. breuis ide reduxit
Falsaque libertas: rursus stiliconis habenis

Sperabam me posse regi: pro cæca futuri
Gaudia. fraterno coniugi cœperat orbis
Imperio (quis enim tanto terrore recentis
Exempli paribus sese committeret ausis)
Quum subito monstrosa mihi: turpisq; relatu
Fabula ruffini: castratus prosilit hæres:
Et similis iterum luctus fortuna reduxit:
Vt solum domini sexum mutare uiderer.
Hic primum thalami claustris delicta tegebat
Clam timideq; iubens. erat inuidiosa potestas:
Sed tamen eunuchi nec dum sibi publica iura
Summere: nec tantas audebat summere leges:
Sed postq; pulsusq; bonis: & fece retenta:
Peiores legit socios: dignusq; satelles
Hinc osius stetit: inde leo: fiducia creuit:
Regnandiq; palam flagrauit aperta libido
Patricius: consul: maculat quos uendit honores.
Plus maculat quos ipse gerit. iam signa tubæq;
Mollescunt. ipsos ignauia fluxit in enses.
Exultant merito gentes: facilisq; uolenti
Præda sumus. iam bistonis: hemoq; ntuali
Vastior expulsis oriens squalebit aratris:
Hei mihi quas urbes: & quāto tempore martis
Ignaras uno rapuerunt prælia cursu.
Nuper ab extremo ueniens equitatus araxe
Terruit antioci muros: ipsumq; decoræ
Pene caput syriæ flammis hostilibus arsit.
Vtq; grauis spoliis: nulloq; obstante profunda
Lætus cæde redit: sequitur mucrone secūdo
Continuū uuln⁹. nec iam mihi caucasus hostes:
Nec mittit gelidus phasis. nascuntur in ipso
Bella sinu. legio pridem romana grutumī
Iura quibus uictis dedimus: quibus arua: domosq;
Præbuimus lydos: asiæq; uberrima uastant
Ignibus: & siquid tempestas prima reliquit
Nec duce: nec numero freti: sed inertia nutrit.
Proditioq; ducum: quorum per crimina miles
Captiuus dat terga suis: quos teste subegit
Danubio: partemq; timet qui reppulit omnes:
Aula choris: epulisq; uacat: nec perdita curant
Dum supest aliquid: ne quid tamen orbe reciso
Venditor amittat. prouincia quæq; superstes
Diuiditur: geminumq; duplex passura tribunal:

Cogitur alterius precium sartire peremptæ?
Sic mihi restituant populos, hac arte reperta
Rectorum numerum terris pereuntibus augēt.
In te iam spes una mihi: pro fronde mineruæ:
Has tibi protendo lachrymas: succurre ruenti.
Eripe me tandem, seruilibus eripe regnis:
Ne ue adeo cūctos paucorum crimine damn es:
Nec noua tot meritis offensa prioribus obstet.
Iam iam flecte animum: suprema picula semper
Dant ueniam culpæ: quanuis iratus & exul
Pro patriæ flammis non distulit arma camill⁹.
Non te subtrahimus latio: defensor utriq;
Sufficis, armorum liceat splendore tuorum
In commune frui: clipeus nos protegat idem:
Vnaq; pro gemino desudet cardine uirtus

CL. Claudiani Epitalamiū in nu-
ptiis Honorie Aug. & marie.

Rinceps corusco sidere pulchrior
p Parthis sagittas tendere certior:
Eques gelonis imperiosior.
Quæ digna mentis laus erit arduæ?
Quæ digna formæ laus erit igneæ
Te leda mallet quam dare castorem.
Præfert achilli te proprio thetis.
Victum fatetur delos apollinem.
Credit minorem lidia liberum.
Tum quum per altas impiger ilices
Præda citatum cornipedem reges:
Luduntq; uentis instabiles comæ.
Telis iacebunt sponte tuis feræ:
Gaudensq; sacris uulneribus leo
Admittet hastam morte superior.
Venus reuersum spernit adonidem.
Damnat reductum cynthia uirbium:
Quum post labore sub platani uoles
Virentis umbra uel gelido specu
Torrentiorem fallere syrium:
Et membra somno fessa resolueris.
O quantus uret tum dryades calor:
Quod te æstuentes ancipiti gradu.
Furtiua carpent oscula naiades
Quis uero acerbis horridior scythis?
Quis beluarum corde furentior?

Qui cum micantem te prope uiderit:
Non optet ultro seruitium pati.
Quis non catenas arripiat libens?
Colloq; poscat uincula libero?
Tu si niualis per iuga caucasi
Sæuas petisses pulcher amazonas:
Peltata pugnas desereret cohors
Sexu recepto: patris & immemor
Inter frementes hippolyte tubas
Strictam securim languida poneret:
Et seminudo pectore cingulum
Forti negatum solueret herculi:
Bellumq; solus conficeret decor.
Beata quæ te mox faciet uirum
Primisq; sese iunget amoribus.
a Ge cuncta nuptiali
Redimita uere tellus
Celebra toros herilis.
Omne nemus cū fluiis: Omne canat profundū.
Ligures fauete campis.
Veneti fauete montes.
Subitisq; se rosetis
Vestiat alpinus apex: & rubeant pruinæ
Athesis strepat choreis:
Calamisq; flexuosus
Leue mintius susurret:
Et padus heleciferis admōduletur alnis:
Epulisq; iam repleto
Resonet quirite tybris:
Demumq; læta uotis
Aurea septem geminas roma coronet arces:
Procul audiant iberi:
Fuit unde semen aulæ:
Vbi plena laurearum
Imperio fœta domus. Vix numerat triumphos:
Habet hinc patrem maritus:
Habet hinc puella matrem:
Geminaq; parte ductum
Cæsareum flammeo stemma recurrit ortu.
Decorent uireta bethem.
Tagus intumescat auro:
Generis præcreator
Sub uitreis oceanus luxurietur undis:

Oriensq; regna fratrum:
Simul occidentesq; plaudat:
Placidæ locentur urbes
Quæq; nouo:quæq; nitent deficiente phœbo.
Aquiloniæ procellæ:
Rabidi tacete cori.
Taceat sonorus auster:
Solutus quantem zephyrus perdominetur annū:
 f Olytas galea fulgere comas
 Stilico molli nocte corona.
Cessent litui: sæuumq; procul
Martem felix teda releget:
Tractus ab aula rursus in aulam.
Redeat sanguis patris officii.
Iunge potenti pignora dextra:
Gener augusti pridem fueras:
Nunc rursus eris socer augusti:
Quæ iam rabies liuoris erit?
Vel quis dabitur color inuidiæ?
Stilico socer est: pater est stilico.
a T tollens thalamis idalium iubar
 Dilectus ueneri nascitur hesperus.
Iam nuptæ trepidat sollicitus timor:
Iam produnt lacrymas flammea simplices.
Ne cessa iuuenis cōminus aggredi.
Iam pacata licet sæuiat unguibus.
Non quisq; fruitur ueris odoribus:
Hyblæos latebris: nec spoliat fauos
Si fronti caueat. si timeat rubos:
Armat spina rosas. mella tegunt apes.
Crescunt difficili gaudia iurgio:
Accenditq; magis: quæ refugit uenus.
Quod fienti tuleris plus sapit osculum.
Dices o quotiens hoc mihi dulcius:
Quam flauos decies uincere sarmatas.
Aspirate nouam pectoribus fidem:
Mansuramq; facem tradite sensibus:
Tam iunctis manibus noctice uincula:
Quam frondens hedera stringitur esculus.
Quam lento premitur palmite populus:
Et murmur querula blandius alite
Linguis assiduo reddite mutuis:
Et labris animum conciliantibus

Alternum rapiat somnus anhelitum:
 Amplexu careat purpura regio:
 Et uestes tyrio sanguine fulgidas
 Alter uirgineus nobilitet cruor.
 Tum uictor madido profiliis toro.
 Nocturni referens uulnera prælii.
 Ducant peruigiles carmina tibix:
 Permissisq; iocis turba licentior
 Exultet tetricis libera legibus.
 Passim cum ducibus ludite milites:
 Passim cum pueris ludite uirgines.
 Hæc uox æthereis insonet axibus.
 Hæc uox per populos:per mare transeat:
 Formosus mariam ducit honorius.

CL. Claudiani præfatio in nuptias
 Honorii & Mariæ.

(Uirgerz i thalamũ ducto quũ pelion arcus
 Nec caperet tantos hospita terra deos:
 Quum focer æquore⁹:numerosaq; turba sororũ
 Certarent epulis continuare dies:
 Preberetq; ioui cõmunia pocula chiron:
 Molliter obliqua parte refusus equi:
 Peneus gelidos mutaret nectare fontes:
 Oetæis fluerent spumea uina iugis:
 Terpsicore facilem lasciuo pollice mouit
 Barbiton:& mollis duxit in antra cobros:
 Carmina nec superis:nec displicuere tonanti.
 Quom teneris nosset cognita uota modis.
 Centauri:fauiniq; negant:quæ flectere cratona
 Quæ rigidum poterant plectra mouere pholũ.
 Septima lux aderat cælo:totiensq; renatus
 Viderat exactos hesperus igne choros.
 Tũ phæb⁹ quo saxa domat:quo ptrahit ornos:
 Pectine tentauit nobiliore lyram.
 Venturumq; sacris fidibus iam spondet achillẽ:
 Iam phrygias cædes:iam simoenta canit.
 Frondoso strepuit fœlix hymenæus olympo.
 Reginam resonant othris:& ossa thetim.

CL. Claudiani liber de nuptiis Ho-
 norii & Mariæ.

b Auferat insolitos promissæ uirginis ignes
August⁹. pronosq; rudis flagrauerat æstu.
Nec nouus unde calor: nec quid suspiria uellent
Nouerat: incipiens: & adhuc ignarus amandi
Non illi uenator equus: non spicula curæ:
Non iaculum torquere libet. mēs omnis aberrat
In uulnus: quod pinxit amor. quā sæpe medulis
Erupit gemitus? quotiens incanduit ore
Confessus secreta rubor? nomenq; beatum
Inuissæ scripsere manus. iam munera nuptæ
Præperat: & pulchros. mariæ sed luce minores
Eligit ornatus: quicquid uenerabilis olim
Liuiæ: diuorumq; nurus gessere superbæ.
Incusat spes ægra moras: longiq; uidentur
Stare dies: segnemq; rotam non uoluere phœbe
Scytia sic tenerum uirgo flammabat achillem
Fraudis adhuc expers: bellatricesq; docebat
Ducere fila manus: & mox quos horruit idem
Tessalico roseos necebat pectine crines.
Hæc etiã quæritur secum: Quo nã usq; uerēdus
Cunctatur mea uota socer? quid iungere differt
Quam pepigit? castasq; preces implere recusat?
Non ego luxuriam regum: moremq; sequutus
Quæsiui uultum thalamis: ut nuncia formæ
Læua per innumeros iret pictura penates.
Nec uariis dubium thalamis lecturus amorem
Ardua commisi falsæ connubia cæræ.
Non rapio præceptis alienæ fœdera thedæ:
Sed quæ sponsa mihi pridem: patrisq; relicta
Mandatis: uno materni sanguinis ortu
Communem partitur auum. fastigia supplex
Deposui: gessiq; procum de limine sacro.
Oratum misi proceres: qui proxima nobis
Iura tenent. stilico fateor non parua poposci.
Sed certe mereor. princeps hic principe natus:
Qui sibi te generum fraterna prole reuinxit
Quoi mariam debes: fœdus mihi solue paternū
Redde suos aulæ: mater fortasse rogari
Mollior: o patrum germen quoi nominis hæres
Successi: sublime decus torrentis hiberi

Stirpe soror: pietate parens: tibi creditus infans:
Inq; tuo creui gremio: partuq; remoto
Tu potius flacilla mihi. Quid diuidis ergo
Pignora? quid iuueni natam nō tradis alumno?
Optatus ne dies aderit? dabitur ne iugalis
Nox nunq;? tali solatur uulnera quæstu.
Risit amor: placidæq; uolat trās æquora matri
Nuncius: & totas iactantior explicat alas.
Mons latus ionium cypreæ rupis obumbrat
Inuius humano gressu: pharumq; cubile
Protheos: & septem despectans cornua nili.
Hunc neq; candentes audent uestire pruinæ.
Hunc uenti pulsare timent. hunc lædere nimbi:
Luxuriæ: uentriq; uacat. pars acrior anni
Exulat. æterni patet indulgentia ueris.
In campum se fudit apex. hunc aurea sæpes
Circuit: & flauo defendit prata methallo
Mulciber: ut perhibent: his oscula cōiugis emit
Mœnibus: & tales uxorius obtulit arces.
Intus prata micant: manibus quæ subdita nullis
Perpetuum florent zephyro contenta colono:
Umbrosuq; nemus: quo non admittitur ales:
Ni probet ante suos diua sub iudice cantus
Quæ placuit: fruitur ramis: quæ uicta recedit
Viuent in uenerem frondes: omnisq; uicissim
Felix arbor amat. mitant ad mutua palmæ
Fœdera: populeo suspirat populus ictu:
Et platani platanis: alnoq; assibilat alnus:
Labuntur gemini fontes. hic dulcis amarus
Alter: & infusis corrumpunt mella uenenis:
Vnde cupidineas armauit phama sagittas.
Mille pharetrati ludunt in margine fratres
Ore pares: æuo similes: gens mollis amorum:
Hos nymphæ pariunt: illum uenus aurea solum
Aedidit: ille deos: cælumq; & sidera cornu
Temperat: & summos dignatur figere reges.
Hi plebem feriunt. nec cætera numina desunt
Hic habitat nullo constricta licentia nodo:
Et flecti faciles iræ: uinoq; madentes
Excubiæ: lachrymæq; rudes: & gratus amanti

Pallor: & in primis titubans audacia furtis:
Iocundiq; metus: & non secunda uoluptas:
Et lasciuia uolant leuibus periuria uentis.
Hos inter petulans alta ceruice iuuenta
Excludit senium: luco procul atria diuæ
Permittant radios: syluaq; obstante uirescunt
Lemnius hæc etiam gemmis extruxit: & auro
Admiscens artem precio: grauiusq; smaragdis
Supposuit cæsas hiacynthi rupe columnas.
Berillo paries: & iaspide lubrica surgunt
Limina: despectusq; solo calcatur achates.
In medio glebis redolentibus area diues
Præbet odoratas messes. hic mitis amomi:
Hic casia matura seges: pangeaq; surgunt
Cinnama: nec sicco frondescent uimina costo:
Tarda; sudanti prorepunt balsama succo.
Quo postq; dilapsus amor: longasq; peregit
Penna uias: alacer: passuq; superbior intrat:
Cesariem tunc forte uenus subnixa corusco
Fingebat solio. dextra: leuaq; sorores
Stabant idaliæ. largos hæc nectaris hymbres
Irrigat hæc morfu numerosi dentis eburno
Multimodum discrimen erat. sed tertia retro
Dat uarios nexus: & iusto diuidit orbis
Ordine: neglectam partem studiosa relinquens.
Plus error decuit: speculi nec uultus egebat
Iudicio: similis tecto monstratur in omni:
Et rapitur quodcūq; uidet: dum singula cernit.
Seq; probat: nati uenientis conspicit umbram:
Ambrosioq; sinu puerum complexa ferocem.
Quid tantum gauisus ait? quæ prælia sudas
Improbe? quis iacuit telis? iterū ne tonantem
Inter sydonias cogis mugire iuencas?
An tytana domas? an pastoralia lunam
Rursus in antra uocas? durum magnūq; uideris
Debellasse deum: suspensus in oscula matris
Ille refert: lætare parens: immane trophæum
Rettulimus. nostrum iam sensit honorius arcū.
Sis mariam fratremq; ducem: q; cuspide gallos.
Italiamq; fouet. nec te preclara serenæ

Phama latet. propera: regalibus annue uotis
Iunge choros. natum gremio cytherea refouit.
Et crinis festina ligat: peplumq; fluentem
Alleuat: & blando spirantem numine ceston
Cingitur: impulsos pluuiis quo mitigat amnes:
Quo mare: quo uentos: irataq; flumina soluit.
Ut stetit ad littus: paruos affatur alumnos:
Ecquis erit pueri: uitreas qui lapsus in undas
Huc rapidum tritona uocet: quo uecta per altu
Deferar. haud nunq; tanto mihi uenerit usu
Sacri quos petimus thalami. pernitus omnes
Quærite. seu cõcha libycu circumtonat æquor:
Ogygias seu frangit aquas. quicumq; repertum
Duxerit: aurata donabitur ille pharetra.
Dixerat: & sparsi diuersa plebe feruntur
Exploratores. pelagi sub fluctibus ibat
Carpatiis triton: obluçantemq; petebat
Cymothoen. timet illa ferum: seseq; sequenti
Surripit. & duris elabatur uda lacertis.
Heus inquit speculat⁹ amor. nõ uestra sub imis
Furta tegi potuere uadis: accingere nostram
Vecturus dominam: precium non uile laboris
Cymothoen facile: quæ nunc detrectat: habebis:
Hac mercede ueni: prorumpit gurgite toruus
Semifer. undosi uelabant brachia crines.
Aspera tendebant bifido uestigia cornu:
Qua pistrix cõmissa uiro: per pectora mouit.
Iam quarto paphias tractu sulcabat harenas
Umbratura deam: retro sumatur in arcum
Bellua: tum uiuo squalentia murice terga
Purpureis mollita toris. hoc nauigat antro
Fulta uenus. niuicæ delibant æquora plantæ.
Prosequitur uolucrum late comitatus amorum
Tranquilluq; choris q̄titur mare:serta p̄ omnis
Neptuni dispersa domos. cadmeia ludit
Leuchotoe: frenatq; rosis delphina palæmon.
Alternas uiolis nereus interserit algas.
Caniciem glaucus ligat immortalibus verbis:
Necnon & uariis uectæ nereides ibant
Audito tritone feris. hanc pisce uolutam

Subleuat oceani monstrum carchesia tigris:
 Hanc timor aegæi rapturus fonte carinas
 Trux aries: hæc cerulea suspensa læna
 Innatat: hæc uiridem trahitur cōplexa iuencū
 Certatimq; nouis onerant connubia donis.
 Cingula cymothoe: rarum galatea monile:
 Et grauibus spathale bacchis diadema ferebat
 Intextum: rubro quas legerat ipsa profundo:
 Mergit se subito. uellitq; coralia clothe:
 Vimen erat dum stagna subit: pcesserat undis:
 Gemma fuit. nuda uenenerem cinxere caterua:
 Plaudentesq; simul tali cum uoce sequuntur.
 Hos mariæ cult⁹: hæc munera nostra ꝑcamur:
 Regina regina feras. dic talia nunq̄
 Promeruisse thetim: nec quū soror amphitrite
 Nostro nupta ioui. deuotum sentiat æquor:
 Agnoscat famulum uirgo stiliconia pontum:
 Victricis nos spem patriæ: Classemq; paternam
 Veximus: ad tristes quū tēderet ultor achiuos.
 Iam ligurum terris spumantia pectora triton
 Appulerat: lassosq; fretis extenderat orbis
 Continuo sublime uolans ad mœnia gallis
 Condita lanigeris: ouis ostentantia pellem
 Peruenit. aduentu ueneris spissata recedunt
 Nubila: rarescunt puris aquilonibus hymbres.
 Læticiæ causas ignorat dicere miles:
 Lætaturq; tamen. mauortia signa rubescunt
 Floribus: & subitis animantur frondibus hastæ.
 Illa suum dictis affatur talibus agmen.
 Graduum nostri comites arcete parumper:
 Ut soli uacet aula mihi. procul igneus horror
 Thoracum: gladiosq; tegat uagina minaces.
 Stent bellatrices aquilæ: sæuiq; dracones.
 Fas sit castra meis hodie succumbere signis.
 Tibia pro lituis: & pro clangore tubarum
 Molle lyræ festumq; canant. epulentur ad ipsas
 Excubias: mediis spirent crateres in armis:
 Laxet terribilis maiestas regia fastus:
 Et sociam plebem non indignata potestas
 Confundant turbæ procures. soluantur habehis
 Gaudia: nec leges pudeat ridere seueras:

Tu festas hymenææ faces:tu gratia flores
Elige:tu geminas concordia nocte coronas:
Vos pennata cohors quocunq; uocauerit usus
Diuisa properate manu:neu marceat ulla
Segnities:alii funalibus ordine ductis
Plurima uenturæ suspendite lumina nocti.
Hi nostra nitidos postes obducere myrto
Contendant.pars nectareis aspergere tecta
Floribus:& flamma lucos adolere sabæos.
Pars infecta croco uelamina luthea serum
Pandite:sydoniasq; solo prosternite uestes.
Ast alii thalamum docto componite textu
Stamine gemmato:picturatisq; columnis
Aedificetur apex:qualem non lydia diues
Erexit pelopi:nec quem struxere lyæo
Indorum spoliis:& opaco palmite bacchæ.
Illic exuuias omnes cumulate parentum:
Quicquid auus senior mauro:uel saxone uictis:
Quicquid ab inumeris socio stilicone treméd⁹
Quæsiuit genitor bellis:quæcunq; gelonus:
Armeniusue dedit:quantum crinita sagittis
Attulit extremo meroe circûflua nilo:
Misit achimeno quicquid de tigride mœdus:
Quum supplex emeret romanâ parthia pacem:
Nobilibus gazis:opibusq; cubilia surgant
Barbaricis:omnes thalamo conferte triûpbos:
Sic ait:& sponsæ petit improuisa penates.
Illa autem secura chori:thedasq; parari
Nescia:diuinæ fruitur sermone parentis:
Maternosq; bibit mores:exemplaq; discit
Prisca pudiciæ:latios nec uoluere libros
Desinit:aut graios ipsa genitrice magistra
Mæonius quæcunq; senex:aut thratius orphe⁹:
Aut mithylenæo modulatur pectine sappho
Sic triuiam latona monet:sic mitis in antro
Nemosine docili tradidit præcepta thaliæ:
Quum procul augeri nitor:& iocundior æe
Attonitam lustrare domum:fundiq; comarum
Gratus odor.mox uera fides:numenq; refulsit.
Cunctatur stupefacta uenus:nunc ora puellæ.

Nunc flauam niueo miratur uertice matrem.
Hæc modo crescenti:plenæ par altera lunæ
Assurgit:seu forte minor sub matre uirenti
Laurus:& ingentes ramos:olimq; futuras
Promittit iam parua comas:uel flore sub uno
Ceu geminæ pæstana rosæ per iugera regnant:
Hæc largo maturo die:saturataq; uernis
Roribus:indulget spacio,latet altera nodo:
Nec teneris audet foliis admittere soles:
Astitit:& blande mariam cytherea salutat.
Salue sidereæ proles augusta serenæ:
Magnorum soboles regum:parituraq; reges.
Te propter paphias ædes:cyprumq; reliqui.
Te propter libuit tantos explere labores:
Et tantum transnasse maris,ne uilior ultra
Priuatos patiare lares:neu tempore longo
Dilatos iuuenis nutriret honorius ignes.
Accipe fortunam,generis diadema resume:
Quod tribuas natis:& in hæc penetralia rursus:
Vnde parens progressa:redi, fac nulla subesse
Vincula cognatæ:quanuis aliena fuisses
Principibus:regnum poteras hoc ore mereri:
Quæ propior sceptris facies? quis dignior aula
Vultus erit? non labra rosæ:non colla pruinæ:
Non crinis æquant uiolæ:non lumina flammæ:
Quã uincti leuiter sese discrimine confert
Vmbra supercilii? miscet q̄ iusta pudorem
Temperies? nimio nec sanguine candor abūdat.
Auroræ uincis digitos:humerosq; dianæ.
Ipsam iam superas matrem:si bacchus amator
Dotali potuit cælum ditare corona:
Quur nullis uirgo redimitur pulchrior astris?
Iam tibi mollitur stellantia ferta boetes:
Inq; decus mariæ iam sidera parturit æther.
O digno neçtenda uiro:tantiq; per orbem
Consors imperii:iam te uenerabitur ister.
Nomen adorabunt populi,iam rhenus:& albis
Seruiet.in medios ibis regina sicambros.
Quid numerem gentes? atlantæosq; recessus
Oceanii? toto pariter dotabere mundo.

Dixit: & ornatus dederant quos nuper ouantes
Nereides: collo membrisque micantibus aptat.
Ipsa caput distinguit acu: substringit amictus:
Flammea uirginis accomodet ipsa capillis:
Ante fores iam pompa sonat: pilentaque sacra
Preradiant ductura nurum. calet obuius ire
Iam princeps: tardumque cupit discedere solem.
Nobilis haud aliter sonipes quem primus amoris
Sollicitauit odor: tumidus quatiensque decoras
Curuata ceruice iubas: pharsalia rura
Peruolat: & notos hinnitu flagitat omnis
Naribus accensus. mulcet secunda magistris
Spes gregis: & pulchro gaudet armata marito:
Candidus interea positus exercitus armis
Exultat socerum iuxta nec signifer ullus:
Nec miles pluuiae flores dispergere ritu
Cessat: purpureoque ducem perfundere nimbo:
Haec quoque uelati lauro: myrtoque canebant:
Diue parens seu te complectitur axis olympi:
Seu colis belisias: animarum premia ualles:
En promissa tibi stilico iam uota peregit:
Iam gratiae redire uices. connubia pensant
Acceptum reddit thalamum: natoque reponit:
Quod dederat genitor: nunquam te sancte pigebit
Iudicii: nec te pietas suprema fefellit:
Dignus quoui leges: dignus quoui pignora tanti
Principis: & rerum commendarentur habent.
Dicere possemus quae praelia gesta sub hemo:
Quaeque cruentarent fumantem strimona pugnae:
Quam notus clipeo: quanta ui fulminet hoste:
Ni prohiberet hymen: quae tempestiua relatu
Nunc canimus. quis consilio: quis iuris & aequi
Nosse modum melior? quod semper disilit: in te
Conuenit: ingenio robur: prudentia forti
Fronte quis aequali? quem sic romana decerent
Culmina? sufficerent tantis quae pectora curis?
Stes licet in populo: clamat quicumque uidebit:
Hic ille est stilico: sic te testatur: & offert
Celsa potestatis spes. non uoce feroci:
Non alto simulata gradu: non improba gestu

Affectant alii quicquid fingi laborant.
Hæc donat natura tibi: pudor emicat una:
Formosusq; rigor: uultusq; auctura uerendos.
Canicies festina uenit: consorte remota
Contigunt grauitas senii: uiresq; iuuentæ
Vtraq; te cingit propriis insignibus ætas.
Ornatur fortuna uiro. non ulla nocendi
Tela: nec infecti iugulis ciuilibus enses:
Non odium terrore moues: nec frena resoluit
Gratia: diligimus pariter: pariterq; timemus.
Ipse metus te noster amat: iustissime legum
Arbiter: egregiæ pacis fidelissime custos:
Optime ductorum: fortunatissime patrum:
Plus iam: plus domino cuncti debere fatemur
Quod gener est inuicte tuus: Vincere coronâ:
Inferre te nostris contempto iure choreis.
Sic puer eucherius superet uirtute parentum.
Aurea sic uideat similes thermantia tædas.
Sic uterus crescat mariæ: sic natus in ostro
Paruus honoriades genibus confidet auitis.

CL. Claudiani præfatio in tertium
consulatum Honorii Aug.

p Aruos non aquilis fas est educere fœtus.
Ante fidem solis: iudiciumq; poli.
Nam pater excusso saliit quum germine proles:
Ouaq; maternus rupit hiulca tepor:
Protinus implumes conuertit ad æthera nidos:
Et recto flammam imperat ore pati.
Consulit ardentes radios: & luce magistra
Natorum uires: ingeniumq; probat.
Degeneres refugo torsit qui lumine uisus:
Vnguibus hunc sæuis ira paterna ferit.
Exploratores oculis qui pertulit ignes:
Sustinuitq; acie nobiliore diem.
Nutritur: uolucrumq; potens: & fulminis hætes
Gesturus summo tela trifulca ioui.
Me quoq; pietis tentatum sæpius antris
Audet magna suo mittere roma deo.

Iam dominas aures: iam regia tecta meremur:
Et chelis augusto iudice nostra sonat.

Claudii Claudiani Pangyrie de ter-
tio consolatu Honorii Aug.

t Fertia romulei sumant exordia fasces:
Terq; tuas ducat bellatrix roma curules.
Festior annus eat: cinctusq; imitata gabinos:
Diues hidaspæis augetur purpura gemmis.
Succedant armis trabæ: tentoria licet
Ambiat: & latæ redeant ad signa secures.
Tuq; o qui patrium curis æqualibus orbem
Aeo cum fratre regis: procede secundis
Alitibus: plebiq; novos ordine meatus:
Spes uotumq; poli: quem primo a limine uitæ
Nutrix aula fouet: strictis quem fulgida telis
Inter laurigeros aluerunt castra triumphos.
Ardua priuatos nescit fortuna penates:
Et regimen cum luce dedit: cognata potestas
Exceptit tyrio uenerabile pignus in ostro:
Lustrauitq; tuos aquilis uictricibus ortus
Miles: & in mediis cunabula præbuit hastis:
Te nascente ferox toto germania rheno
Intremuit: mouitq; suas formidine syluas
Caucasus: & positis munus confessa pharetris:
Ignauas meroe traxit de crine sagittas.
Reptasti per signa puer. regumq; recentes
Eximie tibi ludus erant: primusq; solebas
Aspera complecti toruum post prælia patrem.
Signa triumphato quotiens flexisset ab istro
Arcta de strage calens: & poscere patrem
De spoliis scythicos arcus: aut rapta gelonis
Cingula: uel iaculum daci: uel frena sueui.
Ille coruscanti clipeo te sæpe uolentem
Sustulit arridens: & pectore pressit anelo
In trepidum ferri: galeæ nec triste timentem
Fulgur: & ad summas tendentē brachia cristas.
Tunc sic lætus ait. rex o stellantis olympi
Talis perdomito redeat mihi filius hoste

Hyrceanas populatus opes. aut cæde superbus
Assyria: sic ense rubens: sic flamine crebro
Turbidus: & grato respersus puluere belli.
Armaq; gauiso referat captiua parenti.
Mox ubi firmasti recto uestigia gressu:
Non tibi desidias molles: nec marcida luxu
Ocia: nec somnos genitor permisit inertes:
Sed noua per duros instruxit membra labores:
Et cruda teneras exercuit indole uires.
Frigora sæua pati: grauibus non cedere nimbis
Aestiuum tolerare iubar: transnare sonoras
Torrentum furias: ascensu uincere montes
Planiciem cursu: ualles: & concaua saltu:
Nec non in clipeo uigiles perducere noctes:
In galea portare niues: nunc spicula cornu
Tendere: nunc glandes baleari spergere funda:
Quodq; magis nimum pugnae inflammaret amor e:
Facta tui numerat aui: quem littus adusta
Horrescit libyæ: ratibusq; in puia thule
Ille leuis maior: nec falso nomine pictos
Edomuit: scotumq; uago mucrone sequutus
Fregit hiperboreas remis audacibus undas
Et geminis fulgens utroq; sub axe trophæis
Tethyos alternæ refiuas calcavit harenas.
Hos tibi uirtutū stimulos. hæc premia laudū:
Hæc exempla dabat: non ocyus hausit achilles
Semiferi præcepta senis: seu cuspidis artes:
Siue lyrae cantus: medicas seu disceret herbas.
Interea turbata fides: ciuilia rursus
Bella tonāt: dubiumq; quatit discordia mundū.
Pro crimen superum: pro longi dedecus æui:
Barbarus hesperias exul possederat urbes:
Sceptraq; deiecto dederat romana clienti.
Iam princeps mollitur iter: gentesq; remotas
Colligit auroræ: tumidus quascunq; pererrat
Ephriates: quas lustrat alis: quas ditat orontes:
Turiferos arabum saltus: uada caspia mædi:
Armenii phasim: parthi liquere nyphatem.
Quæ tibi tunc martis rabies? quātusq; sequendi
Ardor erat? quanto flagrabant pectora uoto?

Optatas audire tubas:campiq; cruenta
Tempestate frui:truncisq; immergere plantas:
Ut leo:quem fuluæ matris spelunca tegebat:
Vberibus solitum pasci quum crescere sensit
Vngue pedes:& terga iubis:& dentibus ora.
Iam negat imbelles epulas:& rupe relicta
Getulo comes ire patri:stabulisq; minari
Aestuat:& cæsi terga absorbere iuenci.
Ille uetat:rerumq; tibi commendat habenas:
Et sacro meritos ornat diademate crines:
Tantaq; se pietas rudibus ostentat in annis.
Sic ætas animo cessit:quererentur ut omnes
Imperim tibi sero datum,uiçtoria uelox
Auspiciis effecta tuis.pugnastis uterq;
Tu fatis:genit:orq; manu:te propter & alpes
Inuadi faciles:cauto nec profuit hosti
Munitis hæsisse locis.spes irrita ualli
Cõcidit:& scopulis patuerunt claustra reuulsis.
Te propter gelidis aquilo de monte procellis
Obruit aduersas acies:reuolutaq; tela
Vertit in auctores:& turbine reppulit hastas.
O nimium dilecte deo:quoi fundit ab antris
Aeolus armatus hyemes:quoi militat æther:
Et coniuurati ueniunt ad classica uenti.
Alpinæ rubuere niues:& frigidus amnis
Mutatis fumauit aquis:turbaq; cadentum
Staret ni rapidus iuuisset flumina sanguis.
At ferus inuentor scelorum traiecerat altum
Non uno mucrone latus:duplexq; tepebat
Ensis:& ultrices in se conuerterat iras.
Tandem iusta manus:iam libertate reducta
Quauis emeritum peteret natura reuerti
Numen:& auratas astrorum panderet arces:
Nutaretq; oneri uenturo conscius atlas.
Distulit augustus cupido se reddere cælo:
Dum tibi pacatum præsentì traderet orbem.
Nec mora bistoniis alacer consurgis ab oris
Inter barbaricas ausus transire cohortes.
In puido uultu linquis rhodopeia saxa
Orpbæis animata modis,iuga deseris oetes

Herculeo damnata rōgo. post pelion intras
Nereis i llustre choris. te pulcher enipheus:
Celsaq; dodone stupuit: rursusq; loquuta
In te chaonia mouerunt carmina quercus.
Illyrici legitur plaga littoris: arua teruntur
Dalmatiae: phrygii numerantur stagna timaui.
Gaudent italiae sublimibus oppida muris
Aduentu sacrata tuo. submissus adorat
Eridanus: blandosq; iubet mitescere fluctus:
Et phaetontæas solitæ deffere ruinas:
Rosida frondosæ reuocant electra sorores.
Quanti tum iuuenes: quantæ spreuere pudorem:
Spectandi studio matres: piusq; seueri
Certauere senes: quum tu genitoris amico
Exceptus gremio: mediam uebere per urbem:
Velaretq; pios cōmunis laurea currus.
Quis non luciferum roseo cum sole uideri
Credidit? aut uinctum bromio rodiare tonantē
Feruet cristatis exercitus undiq; turmis:
Quisq; sua te uoce canens: præstringit aena
Lux oculos: nudiq; sepes mauortia belli
Ingeminat splendore diem: pars nobilis arcu
Pars longe iaculis: pars cōminus hurrida contis
Hi uolucres tollunt aquilas: hi picta draconum
Colla leuant: multusq; tumens per nubila serpēs
Iratu stimulante noto: uiuitq; receptis
Flatibus: & uario mentitur sibila tractu.
Ut uentum ad sedes: cunctos discedere tectis
Dux iubet: & generum compellat talibus ultrō.
Bellipotens stilico: quo ius mihi robur in armis
Pace probata fides (quid enim per prælia gessi
Te sine?) quē merui te non sudante triumphū?
Othrisium pariter getico fœdauimus hebrum
Sanguine: dalmaticas pariter p̄strauimus alas
Rypheaq; simul fessos porreximus artus
In glatie: stantemq; rota sulcauimus istrum.
Sic age: me quoniam cælestis regia poscit:
Tu curis succede meis: tu pignora solus
Nostra foue: geminos dextra tu p̄tege fratres.
Per consanguineos thalamos: noctemq; beatam
Per thedas quas ipsa tuo regina leuauit
Coniugio: sociaq; nukum produxit ab aula.
Indue mente patrem: crescentes dilige fœtus

Vt ducis: ut soceri. iam iam securus ad astra
Te custode ferar. rupta si molle tiphæus
Vndis profiliat. tityus si membra resoluat.
Si furor encheladi proiecta mugiāt ætna:
Opposito stilicone cadent. nec plura loquutus:
Sicut erat liquido signauit tramite nubes:
Ingrediturq; globum lunæ: lumenq; relinquit
Arcadis: & ueneris clementes peruolat aures.
Hinc phæbi permensus iter: stamæq; nocentem
Gradiui: placidumq; iouem: stetit arce sup̄ma.
Argenti qua zona riget: saturnia tractu
Machina laxatur cæli: rutilæq; patescunt
Sponte fores: arctoa parat conuexa bootes
Australes referat portas succintus orion:
Inuitantq; nouum sidus: pendentq; uicissim:
Quas partes uelit ille sequi: quibus esse sodalis
Dignetur stelis: aut qua regione moueri.
O decus æthereum: terrarum gloria quondam:
Te tuus oceanus natali gurgite lassum
Excipit: & notis hispania proluit undis.
Furtunate parens: primus quum detegis ortus:
Aspicias arcadium: quum te prodiuior urges
Occiduum uisus remoratur honorius ignes:
Et quocunq; uagos flectis sub cardine cursus:
Natorum per regna uenis: qui mente serena:
Maturorq; regunt iunctas moderamine gentes:
Sæcula qui rursus formant meliore methallo.
Luget auaricies stygiis innexa catenis:
Cumq; suo demens expellitur ambitus auro.
Non dominantur opes: nō corrumpentia sensus
Dona ualent: emitur sola uirtute potestas.
Vnamini fratres: quorum mare: terraq; fatis
Debentur: quicunq; manus euasit auitas
Quod superest patri: uobis iam mulciber arma
Præparat: & sicula cyclops incude laborat.
Borontes in numeris exasperet ægida signis:
Altum fulminea crispate in casside conum:
Festinat steropes: nectit thoraca pyragmon:
Ignistuisq; gemit lipare fumosa cauernis.
Vobis ionia uirides neptunus in alga
Nutrit equos: qui summa freti p cærule possint
Ferre uiam: segetemq; leui percurrere motu:
Nesciat ut spumas: nec poterat ungula culmos.

Iam uideo babylona rapi:parthumq; coactum
Non ficta trepidare fuga.iam bactra teneri
Legibus:& famulis gangem palefcere ripis:
Gemmatosq; humilem disperdere pſida cult⁹.
Ite per extremum thanaim:pigrosq; triones:
Ite per ardentem libyam superare uapores
Solis:& archanos nili deprehndite fontes
Herculeum finem bactri tranſcurrite metas
Vestri iuris erit quicquid complectitur axis
Vobis rubra dabunt preciosas æquora pompas:
Indus ebur:ramos panchaia:uelleræ feræ.

CL.Clau.panægyris de quarto con
ſolatu Honorii Aug.

a Vſpiciis iterum ſeſe regalibus annus
Induit:& nota fruitur iactantior aula:
Limina nec paſſi circum priuata morari.
Exultant reduces auguſto conſule faſces.
Cernis ut armorum proceres:regumq; potentes
Patricios ſumunt habitus:& more gabino
Diſcolor incedit legio:poſitiſq; parumper
Bellorum ſignis:ſequitur uexilla quirini.
Licitori cædunt aquilæ:ridetq; togatus
Miles:& in mediis effulget curia caſtris.
Ipa palatino circum uallata tumultu
Iam trabeam bellona gerit:parmæq; remouit
Et galeam:sacras humeris uectura curules:
Nec te laurigeras pudeat gradiue ſecures
Paccata geſtare manu:latiaq; micantem
Loricam mutare toga:dum ferreus hæret
Currus:& eridani ludunt per prata iugales
Haud indigna coli:nec nuper cognita marti
Vlpia progenies:& que diademata mundo
Sparſit iberæ domus:nec tantam uilior unda
Promeruit ſeriem gentis:cunabula fouit
Oceanus:terræ dominos:pelagiq; futuros
Immenſo decuit rerum de principe naſci.
Hinc proceſſit auus:quo poſt arctoa frementi
Classica maxillas adnexuit africa lauros.
Ille calydoniis poſuit qui caſtra pruinis:
Qui medios libyæ ſub caſſide pertulit æſtus.
Terribilis mauro:debellatorq; britanni
Littoris:ac pariter boreæ uaſtator:& aſtri.
Quid rigor æternus?cæli quid ſidera proſunt?

Ignotumq; fretum? maduerunt saxone fusó
Orcades:incaluit piætonum sanguine thide.
Scotorum cumulos fleuit glacialis hibernæ:
Quis calor obsistit forti? per uasta cucurrit
Aethiopum:cinxitq; nouis atlanta manipulis.
Virgineum tritona bibit:sparsosq; uenenis
Gorgoneos uidit thalamos:& uile uirentes
Hesperidum risit:quos ditat fabula ramos.
Arx incensa iubæ rabies maurusia ferro
Cessit:& antiqui penetralia diruta bochi:
Sed laudes genitor longe transgressus auitas
Subdidit oceanum sceptris:& margine cæli
Clausit opes:quantum distant a tigride gades.
Inter se thanais quantum nilusq; relinquunt:
Hæc tamen innumeris per se quæsitæ trophæis
Non generis dono:non ambitione petitus
Digna legi uirtus:ultra se purpura supplex
Obtulit:& solus meruit regnare rogatus:
Nam quum barbaries penitus cõmota gementẽ
Irrueret rhodopen:& mixto turbine gentes:
Iam referta suas in nos transfunderet arctos:
Danubii totæ uomerent quum prælia ripæ:
Quum geticis ingēs p̄meretur mysia plaustris:
Flauaq; bistonios operirent agmina campos
Omnibus afflictis:& uel labentibus ictu:
Vel prope casuris.unus tot funera contra
Restitit:extinxitq; faces:agrosq; colonis
Reddidit:& læti rapuit de faucibus urbes:
Nulla relicta foret romani nominis umbra:
Ni pater ille tuus:iam iam ruitura subisset
Pondera:turbatamq; ratem:certaq; leuasset
Naufragiũ cõmune manu:Velut ordine rupto:
Quũ p̄cul insane traherent phaetõta quadrigæ:
Sæuiretq; dies:terramq; & stagna propinqui
Haurirent radii:solito cum murmure taruus
Sol occurrit equis:qui postq; rursus heriles
Agnouere sonos:rediit meliore magistro
Machina:concentusq; poli:rursusq; recepit
Imperium:stãmæq; modum.Sic traditur illi:
Seruaturq; oriens:at non pars altera rerum
Tradita:bis possessa manu:bis parta periculis
Per uarium gemini scelus erupere tyranni
Thracibus occiduis,hunc sæua britannia fudit:

Hunc sibi germanus famulum delegerat exul:
Ausus uterq; nefas. domini resperfus uterq;
Infantis iugulo: nouitas audere priori
Suadebant: tantumq; dabant exempla sequenti.
Hic noua moliri præceps. hic quærere uita
Prouidus: hic fusis: collectis uiribus ille:
Hic uagus excurrens: hic inter claustra reduct⁹
Dissimiles: sed morte pares: euadere neutri
Dedecus: aut mixtis licuit procumbere telis:
Amissa specie: raptisq; insignibus ambo
In uultus rediere suos: manibusq; reuinctis
Oblati: gladiis submitunt colla paratis:
Et uitam ueniamq; rogât. pro damna pudoris:
Qui modo tam densas nutu mouere cohortes:
In quos iam dubius sese librauerat orbis.
Non hostes uictore cadunt: sed iudice fontes
Damnat uoce reos. petiit quos marte tyrannos:
Amborum periere duces. hic sponte carina
Decidit in fluctus. illum suus abstulit ensis:
Hunc alpes: hunc pontus habet: solatia cæsis
Fratribus: hæc ultor tribuit necis: auctor uterq;
Labitur: augustas per uictima mitigat umbras.
Has dedit inferias tumulis: iuuenumq; duorum
Purpureos merito placauit sanguine manes:
Illi iusticiam confirmauere triumpho
Præsentis docuere deos: hinc sæcula discant
Indomitum nihil esse pio: tutumue nocenti
Nuncius ipse sui longas incognitus egit
Præuento rumore uias: inopinus ntrunq;
Perculit: & clausos montes ut plana reliquit
Extruite immanes scopulos. attollite turre:
Cingite uos fluuiis: uastasq; opponite syluas:
Garganum alpinis: apeninumq; niualem:
Permixtis sociate iugis: & rupibus hemum
Addite caucaseis. inuoluite pelion ossæ:
Non dabitis murum sceleri: qui uindictat ibit:
Omnia subsident meliori peruia causæ.
Nec tamen oblitus ciuem: cædentibus atrox
Partibus infremuit. non insultare iacenti
Mallebat: mitis precibus: pietatis abundans.
Pœnæ parcus erat. paci non intulit iram
Post acies odiis idem qui terminus armis
Profuit hoc uincente capi: multosq; subactos

Prospera laturæ commendauere catenæ:
Magnarum largitor opum: largitor honorum
Pronus: & in melius gaudens conuertere fata.
Hinc amor: hinc odium: deuoto milite robur:
Hinc natis mansura fides. hoc nobilis ortu
Nasceris: æquæua cum maiestate creatus:
Hullaq; priuatæ passus contagia sortis.
Omnibus acceptis ultro te regia solum
Protulit: & patrio felix adolescens in ostro:
Membræq; uestitu nunq; temerata profano
In sacros cecidere sinus. hispania patrem
Auriferis eduxit aquis: te gaudet alumno!
Bosporus: hesperio de limine surgit origo:
Sed nutrix aurora tibi. pro pignore tanto
Certatur: geminus ciuem te uendicat axis
Herculis: & bromii sustentat gloria thebas.
Hæsit apollineo delos latonia partu:
Certaq; se iactat tenero reptata tonanti:
Sed melior delo: dictæis clarior oris:
Quæ dedit hoc numen regio: nō littora nostro
Sufficerent angusta deo: nec inhospita cynthi
Saxa: tuos artus duro læsere cubili
Accliuis genitrix auro: circūstua gemmis:
In tyriis enixa toris: ululata uerendis
Aula puerperiis: quæ tunc documenta futuri?
Quæ uoces auium? quanti per inane uolatus?
Quis uatum discursus erat? tibi corniger amon:
Et dubium taciti rupere silentia delphi:
Te persæ cecinere magi. te sensit betruscus
Augur: & inspectis babilonius horruit astris:
Caldæi stupuere senes: cumanaq; rursus
Intonuit rupes rabidæ delubra sibyllæ.
Non te progenitum cibelleius aere sonoro
Lustrauit coribas exercitus undiq; fulgens
Astitit: ambitur signis angustior infans:
Sensit adorantes galeas: redditq; ferocem
Vagitem lituis. uitam tibi contulit idem:
Imperiumq; dies: inter cunabula consul
Perueheris signans posito modo nomine fastos:
Donaturq; tibi: qui te produxerat: annus.
Ipsa quirinali paruum te cinxit amictu
Mater: & ad primas docuit reptare curules
Vberibus sanctis: immortalisq; deorum

Crescis adoratus gremio. tibi sæpe diana
 Mænalios arcus: uenatricesq; pharetras
 Suspendit puerile decus: tu sæpe mineruæ
 Lufisti clipeo: fuluamq; impune pererrans
 Aegida: tractasti blandos interitus angues.
 Sæpe tuas etiam iam nunc gaudente marito
 Velauit regina comas: festinaq; uoti
 Præsumptum diadema dedit. tum leuibus ulnis
 Sustulit: & magno porrexit ad oscula patri:
 Nec dilatus honos mutatus principe cæsar:
 Protinus æquaris fratri: nec certius unq;
 Hortati superi. nullis præsentior æther
 Affuit hominibus: tenebris inuoluerat atris
 Lumē hyems: dēsosq; not⁹ collegerat hymbres:
 Sed mox quum solita miles te uoce leuasset
 Nubila dissoluit phœbus: pariterq; dabantur
 Sceptra tibi: mundoq; dies caligine liber
 Bosporus aduersam patitur calcedona cerni.
 Nec tantum uicina nitent: sed tota repulsis
 Nubibus exuitur thrace: pangæa renident.
 Insuetosq; palus radios mœtida uibrat:
 Nec boreas nimbos: aut sol ardentior egit:
 Imperii lux illa fuit. prælagus obibat
 Cuncta nitor: risitq; tuo natura sereno:
 Visa etiam medio populis mirantibus audax
 Stella die: dubitanda nihil: nec crine resuso
 Languida: sed quantus numeratur nocte boetes:
 Emicuitq; plagis alieni temporis hospes
 Ignis: & agnosci potuit quum luna lateret:
 Siue parens augusta fuit: seu forte reluxit
 Diuus auus: seu te claris properantibus astris
 Cernere: sol patiens cælum commune remisit.
 Apparet quid signa ferant. uentura potestas
 Claruit ascānio: subita quum luce comarum
 Innocuus flagraret apex: phrygioq; uolutus
 Vertice: fatalis redimeret tempora candor.
 At tua cælestes illustant omnia flāmæ:
 Talis ab idæis primæuus iuppiter antris
 Posselli stetit arce poli: famulosq; recepit
 Natura tradente deos. lanugine nundum
 Vernabant uultus: nec adhuc per colla fluebant
 Moturæ conuexa comæ: tum scindere nubes
 Discebat: fulmenq; rudi torquere lacerto

Lætior augurio genitor natisq; superbus
Iam paribus: duplici fultus consorte redibat:
Splendebatq; pio complexus pignora curru.
Haud aliter summo gemini cum patre lacones
Progenies ledæa sedent: in utroq; relucet
Frater: utroq; soror. similis clamys affluit auro:
Stellati pariter crines. iuuat ipse tonantem
Error: & ambiguae placet ignorantia matri:
Eurotas proprios discernere nescit alumnos.
Ut domus excepit reduces: ibi talia tecum
Pro rerum stabili fertur dictione loquutus.
Si tibi parthorum solium fortuna dedisset
Chare puer: terrisq; procul uenerandus æois
Barbarus arfacio consurgeret ore thiaras:
Sufficeret sublime genus: luxuq; fluentem
Deside: nobilitas posset te sola tueri
Altera romanæ longe rectoribus aulæ
Conditio: uirtute decet. non sanguine niti
Maior: & utilior facta coniuncta potenti:
Vile latens uirtus. quid enim submersa tenebris
Proderit? obscuro ueluti sine remige puppis:
Vel lyra quæ recitet: uel qui non tenditur arcus
Hanc tamen haud quisq; qui nō agnouerit ante
Semet: & incertos animi placauerit æstus
Inueniet: longis illuc ambagibus itur.
Disce orbis quod quisq; sibi quū conderet artus
Nostros: æthereis miscens terrena prometheus
Synceram patri mentem furatus olympo.
Continuit claustris: indignantemq; reiuñxit.
Et quum non aliter possent mortalia fingi
Adiunxit geminas: ille cum corpore lapsæ
Intereunt: hæc sola manet: bustoq; superstes
Euolat: hanc alta capitis fundauit in arce
Mandatricem operum: prospecturamq; labori:
Illas inferius collo: præceptaq; summæ
Passuras dominæ: digna statione locauit.
Quippe opifex ueritus cōfundere sacra pphania
Distribuit partes animæ: sedesq; remouit
Iram sanguinei regio sub pectore cordis
Protegit: imbutam flammis: auidāq; nocendis
Precipitemq; sui rabie succensa tumescit.
Contrahitur stupefacta metu: quūq; omnia secū
Duceret: & requiem membris uesana negaret:

Inuenit pulmōtis opem: madidumq; fluenti
Præbuit: ut tumidæ ruerent in mollia fibræ.
At sibi cuncta petens: nil celatura cupido
In iecur: & tractus imos compulsa recessit.
Quæ uelut immanes reserat dum bellua rictus
Expleri: pasciq; nequit. nunc uerbere curas
Torquet auariciæ: stimulis nunc flagrat amorū:
Nunc gaudet: nunc mæsta dolet: saciataq; rursus
Exoritur: cæsaq; redit pollentius hydra.
Hos igitur potuit siquis sedare tumultus
Inconcussa dabit puræ sacraria menti.
Tu licet extremos late dominere per indos
Te mædus: te mollis arabs. te seres adorent:
Si metuis: si parua cupis: si duceris ira:
Seruitii patiere iugum tollerabis iniquas
Vlterius leges: tunc omnia iure tenebis:
Quum poteris rex esse tui: procliuior usus
In peiora datur: suadetq; licentia luxum:
Illecebrisq; effrena fauet. tunc uiuere castæ
Asperius: quum prompta uenus. tū durius iræ
Cōsuluim⁹: quū pœna patet. sed cōprime mot⁹:
Nec tibi quid liceat: sed quid fecisse decebit.
Occurrat: mentemq; domet respectus honesti.
Hoc te preterea crebro sermone monebo:
Vt te totius medio telluris in orbe
Viuere cognoscas: cūctis tua gentibus esse
Facta palam: nec posse dari regalibus usq;
Secretum uitiiis. nam lux altissima fati
Occultum nil esse sinit: latebrasq; per omnes
Intrat: & obtrusos implorat phama recessus:
Sis pius in primis: nam quū uincamur in omni
Munere: sola deos æquat clementia nobis.
Heu dubie suspectus agas: neu falsus amicis
Rumorūue auidus: qui talia currit inanes:
Horrebit strepitus: nulla non anxius hora.
Non sic excubiæ: nec circumstantia pila:
Quam tutatur amor: non extorquebis amari.
Hoc alterna fides: hoc simplex gratia donat.
Nonne uides operum qui se pulcherrimus ipse
Mundus amore ligat? nec ui cōnexa per æuum
Conspirant elementa sibi: qui limite phæbus
Contentus medio: contentus littore pontus:
Et qui perpetuo terras ambitq; uebitq;.

Nec premat incumbens oneri: nec cesserit aer.
Qui terret plus iste timet. fors ista tyrannus
Conuenit: inuideant claris: fortesq; trucident.
Muniti gladiis iuuant: sceptiq; uenenis
Ancipites habeant artes: trepidiq; minentur.
Tu ciuem patremq; geras: tu consule cunctis
Nec tibi: nec tua te moueant: sed publica uota
In commune iubes siquid: censetq; tenendum:
Primus iussa subi: tunc obseruantior æqui
Fit populus: nec ferre uetat: quū uiderit ipsum
Actorem parere sibi: componitur orbis
Regis ad exemplum: nec sic inflectere sensus
Humanos edicta ualent: quam dicta regentis.
Mobile mutatur semper cum principe uulgus:
His tamen effectis: nec fastidire minores:
Neu pete præscriptos homini trāscēdere fines.
Inquinat egregios adiuncta superbia mores:
Non tibi tradidimus dociles seruire sabæos
Armenix dominum: nec te præfecimus oræ:
Nec damus assyriam: tenuit quā fœmina: gētē.
Romani: qui cuncta diu rexere: regendi.
Qui nec tarquinii fastus: nec iura tulere
Cæsaris annales ueterū delicta loquuntur:
Hærebunt maculæ. quis nō per sæcula damnat
Cæsareæ portenta domus? quā dira neronis
Funera? quem rupes caprearum tetra latebit
Incesto possessa seni? uictura feretur
Gloria traiani: non tam qui tigride uicto
Nostra triumphati fuerint prouincia parthi.
Alta quod inuectus fractis capitolia daxis:
Quam patriæ quod mitis erat: nec desine tales
Nate sequi. si bella tonant: prius agmina duris
Exerce studiis: & sæuo præstrue marti.
Non brumæ requies: non hybernacula segnes
Eneruent torpore manus. ponenda salubri
Castra loco: præbenda uigil custodia uallo.
Disce ubi densari cuneus: ubi cornua tendi
Æquius: aut iterum flecti: quæ montibus aptæ:
Quæ campis acies: fraudi quæ accomoda uallis
Quæ uia difficilis: fidis si mœnibus hostis:
Tum tibi murali libretur machina pulsu:
Saxa rotet præceps aries: prætectaq; portas
Testudo feriat: ruat emensura iuuentus

Effossi per operta soli. si longa mōretur
Obsidio: tum uota caue secura remittas:
Inclusumq; putes: multis damnosa fuere
Gaudia: dispersi pereunt: somnoq; soluti
Sæpius incautæ nocuit uictoria turbæ.
Neu tibi regificis tentoria longa redundant
Deliciis, non imbelles ad signa ministros
Luxuries armata trahat: neu flantibus austris
Neu pluuiis cædas: ne defensura calorem
Aurea sumoueant rapidos umbracula soles:
Inuentis utere cybis: solabere partes
Aequali sudore tuas: si collis iniquus
Primus ini: syluam si cædere prouocat usus:
Ne pudeat sumpta quercum strauisse bipenni:
Calcatur si pigra palus: tuus ante profundum
Prætentet sonipes: primus tu protere curru
Hærentes glacie: liquido tu scinde natatu:
Nunc eques in medias equitū te cōsere turmas:
Nunc pedes assistas pediti: tum promptius ibūt
Te socio: tum conspicuus gratulq; geretur:
Sub te teste labor: Dicturum plura parentem
Voce subis: Equidē faueant mō numina cœptis
Hæc effecta dabo: nec me fratriq; tibiq;
Dissimilem populi: commissaq; regna uidebūt:
Sed quur uon potius uerbis quæ diseris usu
Experior? gelidas cætes nec tendis in alpes:
Duc tecum comitē: figant sine nostra tyrannū
Spicula. palescat nostro sine barbarus arcu.
Italiam ne feram furiis prædonis acerbi
Subiectam? patiar romam seruire clienti.
Vsq; adeo ne puer? nec me polluta potestas:
Nec pia cognati tanget uindicta cruoris?
Per strages equitare libet. da protinus arma
Quur annos obiicis: pugnae quur arguor impar?
Aequalis mihi pyrrhus erat: quū pgama solus
Verteret: & patri non degeneraret achilli.
Deniq; si princeps castris hære nequibo.
Vel miles ueniam. delibat dulcia nati
Oscula: miratusq; refert. Laudanda petisti.
Sed festinus honor. ueniet robustior ætas:
Ne propera: nec dum decimas emensus aristas
Aggrederis metuenda uiris: uestigia magnæ
Indolis agnosco: fertur pelleus æoum

Qui domuit pyrrhū: quū p̄spera s̄ape philippi
Audiret: l̄atos inter fleuisse sodales:
Nil sibi uincendum patris uirtute relinqui.
Hos uideo motus: fas sit promittere patri:
Tantus eris: nostro nec debes regna favori:
Quæ tibi iam natura dedit. sic mollibus olim
Stridula ducturum pratis examina regem:
Nascentem uenerantur apes: & publica mellis
Iura petunt: traduntq; fauos. Sic pascua paruus
Vendicat: & nec dum firmatis cornibus audax
Iam tegit armentum uitulus. sed prælia differt
In uenerem: patiensq; meum cū fratre tuere
Te bellante locum. uos impacatus araxes:
Vos celer euphrates timeat. sit nilus ubiq;
Vester: & emisso quicquid sol imbuit ortu:
Si pateant alpes. habeat si causa secundos
Iustior euentus: aderis: partesq; receptas
Suscipies: animosa tuas ut gallia leges
Audiat: & nostros æquus modereris iberos:
Tunc ego securus fati: l̄atusq; laborum
Discedam uobis utrunq; regentibus axem:
Interea musis animus dum mollior instet:
Et quæ mox imitere legas: nec desinat unq;
Tecum graia loqui: te cum romana uetustas
Antiquos euolue duces: assuesce futuræ
Militiæ: latium retro te confer in æuum:
Libertas quæ sita placet. mirabere brutum
Perfidiam damnas metii faciabere pœnis:
Triste rigor nimius: torquati despue mores:
Mors impensa bonum: detiôs uenerare ruentes:
Vel solus quid fortis agat: te ponte soluto
Oppositus cocles: mutii te flamma docebit.
Quid mora perfringat. fabi⁹ quid rebus in artis
Dux gerat: ostendat gallorum strage camillus:
Discitur hinc nullos meritis obsistere casus:
Prorogat æternam feritas tibi punica famam:
Regulæ successus superant aduersa catonis:
Discitur in quantum paupertas sobria possit.
Pauper erat curius: reges quum uinceret armis:
Pauper fabricius: pyrrhi quum sperneret aurū.
Sordida seranus flexit dictator aratra:
Lustratæ lictore casæ: facesq; salignis
Postibus affixi: collectæ consule messes:

Et sulcata diu trabeatō rude colonō.
Hæc genitor præcepta dabat: uelut ille carinæ
Longæus rector: uariis quæ sæpe procellis
Explorauit hyems: ponto iam fessus: & armis
Aequoreas alni nato commendat habenas.
Et casus: artesq; docet: quo dextra regatur
Sidere: quo fluctus possit moderamine falli:
Quæ nota nimborum: quæ fraus infida serenis.
Quid sol occidus prodat: quo sautia uento
Decolor iratos attollat cynthia uultus.
Aspice nunc quacunq; micæ: seu circulo austri
Magne parens gelidi seu te meruere triones
Aspice: completur uotum. iam natus adæquat
Te meritis: & quod magis est optabile: uincit
Discedens: clipeum: defensoremq; dedisti
Pro nobis nihil ille pati: nullumq; recusat
Discrimen tentare sui. non dura uiarum:
Non incerta maris: libyæ squalentis harenas
Audebit superare pedes: madidaq; cadente
Pleiade: getulas intrabit sirtibus undas:
Hunc tamen in primis populos lenire feroces:
Et rhenum paccare iubet: uolat ille citatis
Vectus equis: nullaq; latus stipante caterua
Aspera nubiferas qua rhetia porrigit alpes:
Pergit: & hostiles (tanta est fiducia) ripas
Incomitatus adit: totum properare per amnem
Attonitos reges humili ceruice uideres
Ante ducem nostrum: flauam sparsere sicambri
Cæsariem: pauidoq; orantes murmure franci
Procubuere solo: iuratur honorius absens:
Imploratq; tuum supplex alemania nomen.
Basternæ uenere duces: uenit accola syluæ
Busterus ercinæ: latisq; paludibus exit
Cimbrus: & ingentes albim liquere ceruci.
Accipit ille preces uarias: tardeq; rogatus
Annuit: & magno pacem pro munere donat.
Nobilitant ueteres germanica fœdera drusos:
Marte sed ancipiti: sed multis cladibus empta.
Quis uictum meminit sola formidine rhenum:
Quod longis alii bellis potuere mereri.
Hoc tibi dat stiliconis iter: post oia galli
Limitis: hortaris graias fulcire ruinas
Ionium tegitur uelis: uentiq; laborant

Tot curuare sinus: seruaturasque corynthum:
Prosequitur facili neptunus gurgite classes
Et puer hismiaci iam pridem littoris exul
Secura repetit portus cum matre palæmon.
Castra cruore natant. moritur pellita iuuentus:
Pars morbo: pars ense perit: non lustra licæi.
Non erymanthææ iam copia sufficit umbræ:
Innumeris exuta rogis: exutaque ferro:
Sic flagrasse suas lætantur menala sylvas
Excuiat cineres ephyre: parthanus: & arcas
Tutior: exangues pedibus proculcet aceruos
Fessaque pensatis respiret græcia pœnis.
Gens qua non scythicos diffusior ulla triones
Incoluit: quoi paruus athos: angustaque thrace
Quum transiret: erat: per te uiresque tuorum
Fracta ducum: lugetque sibi iam rara superstes:
Et quorum turbæ spacium uix præbuit orbis:
Vno colle latent: sitiens inclusaque uallo
Ereptas quæsiuit aquas: quas hostibus ante
Contiguas: alio stilico deflexerat arcu:
Mirantemque nouas ignota per auia ualles:
Iusserat aduerso fluuium migrare meatu:
Obuia quid mirum uinci? quum barbarus ultro
Iam cupiat seruire tibi: tua sarmatha discors
Sacramenta petit. proiecta fraude gelonus
Militat. in latios ritus transistis alani:
Ut fortes in Marte uiros: animisque paratos
Sic iustos in pace legis: longumque tueris
Electos: crebris nec succedentibus urges
Iudicibus: notis regimur: fruimurque quietis:
Militiaque bonis: ceu bellatore quirino:
Ceu placido moderante numa: non iminet ensis.
Nullæ nobilium cædes. non crimina uulgo
Texuntur. patria mæstus non truditur exul.
Impia continui cessant augmenta tributi.
Non infelices tabulæ: non hasta reflexas
Vendit opes auidis. emptor non uoce citatur:
Nec tua priuatis crescunt æraria damnis.
Munificus laudis: sed non es prodigus auri.
Perdurat non empta fides: nec pectora merces
Alligat: ipsa suo pro pignore castra laborant.
Te miles nutritor amat. Quæ denique romæ
Cura tibi? quam fixa manet reuerentia patrum:

Firmatur senium iuris:priscamq; resumunt
Canitiem leges:emendanturq; uetustæ:
Acceduntq; nouæ.talem sensere solonem
Res pandioneæ:sic armipotens lacedæmon:
Quæ sub te uel causa breuis? uel iudicis error:
Nec legitur dubiis qui litibus addere finem
Iustior:& mersum latebris educere uerum.
Quæ pietas? quâusq; rigor? tranquillaq; magni
Vis animi? nulloq; leuis terrore moueri.
Nec noua mirari facilis? quæ docta facultas
Ingenii? linguæq; modus? responsa uerentur
Legati:grauibusq; latet sub moribus ætas.
Quant⁹ in ore pater? radiat quâ torua uoluptas
Frontis:& angusti maiestas grata pudoris.
Iam patrias imples galeas:iam cornus auita
Tentatur:uibrata tibi promittitur ingens
Dextra rudimentis:romanaq; uota moratur.
Quis decor:incedis quotiens clipeatus:& auro
Squameus:& rutilus cristis:& casside maior?
Sic quum threicia primum sudaret in hasta
Flumina lauerunt purum rhodopeia martem.
Quæ uires iaculis? uel quum cortynia tendis
Spicula:quam felix arcus:certiq; petitor
Vulneris:& iussum mentiri nescius ictum:
Sis quo more cydon:qua dirigat arte sagittas
Armenius:refugo quæ sit fiducia partho.
Sic amphionæ pulcher sudore palestræ
Alcides pharetras:dircæaq; tela solebat
Prætentare feris:olim domitura gigantes:
Et pacem latura polo:semperq; cruentus
Ibat:& alcmenæ præ dam referebat ouanti.
Ceruleus tali prestratus appolline phiton
Implicuit fractis moritura uolumina syluis.
Quum uectaris equo:simulacraq; martia ludis
Quis molles sinuare fugas:quis tendere contum
Acrior? aut subitos melior flexisse recursus?
Non te massagete:non gens exercita campo
Thessala:non ipsi poterunt æquare bimembres.
Vix comites alæ:uix te suspensa sequuntur
Agmina:fruentesq; tumēt post terga dracones:
Vtq; tuis primum sonipes calcaribus arsit.
Ignescunt patulæ nares:non sentit harenas
Vngula:discussæq; iubæ sperguntur in armos.

Turbantur phaleræ spumosis morsibus aurum
Fumat: anhelantes exundant sanguine gemmæ.
Ipse labor: puluisq; decet: confusaq; motu
Cæsaries: uestis radiato murice solem
Combibit: ingesto crispatur purpura uento.
Si dominus legeretur equis: tua posceret ultro
Verbera: nereidum stabulis nutritus arion:
Seruiretq; tuis contempto castore frenis
Cyllarus: & flauum xanthus spreuisset achillē.
Ipse tibi famulas præberet pegasus alas:
Portaretq; libens: melioraq; pondera passus
Bellerophontæas indignaretur habenas.
Quin etiam uelox auroræ nuncius æthon:
Qui fugat hinnitu stellas: roseoq; domatur
Lucifero: quotiens equitem te cernit ab astris
Inuidet: inq; tuis mauult spumare lupatis:
Nunc quoq; quos habit⁹: quātæ miracula pōpæ
Vidimus? ausonio quum iam succinct⁹ amictu
Per ligurūm populos solito conspectior ires?
Atq; inter niueas alte ueherere cohortes:
Obnixisq; simul pubes electa lacertis
Sidereum gestaret onus. sic numina nymphis
In uulgus proferre solet: penetralibus exit
Effigies: breuis illa quidem: sed plurimus infra
Laniger: & posita suspirans ueste sacerdos
Testatur sudore deum. nilotica ripis
Ripa sonat: uariosq; modos ægyptia ducit
Tibia: submissis admugit cornibus apis.
Omnis nobilitas: omnis tua sacra frequentat.
Tibridis: & latii soboles conuenit in unum
Quicqd in orbe fuit procerū: qb⁹ actor honoris
Vel tu: uel genitor: numeroso consule consul
Cingeris: & socios gaudes admittere patres
Illustri te prole thagus: te gallia doctis
Ciuiibus: & toto stipauit roma senatu.
Portatur iuuenum ceruicibus aurea sedes:
Ornatusq; nouo grauior deus. asperat indus
Velamenta lapis: preciosaq; fila smaragdis
Ducta uirent: amethystus inest: & fulgor iberus
Temperat arcanis iacynthi cerula flammis:
Nec rudis in tali suffecit gratia textu.
Auget acus meritum: picturatumq; methallis
Viuit opus: multaq; ornantur iaspide uultus:

Et uariis spirat nereida baccha figuris:
Quæ tantum potuit digitis mollire rigorem
Ambitiosa colus: uel quous pectinis arte
Traxerunt solidæ gemmarum stamina telæ?
Inuia quis calidi scrutatus stagna profundi
Tethyos inuasit gremium? quis diuitis algæ
Germina? flagrantis inter quæsiuit harenas
Quis iunxit lapides ostro? quis miscuit ignes?
Sydonii rubricq; maris? tribuere colorem
Phœnices, seres subtegmina, pondus bidaspes.
Hoc si mæonias cinctu gradere per urbes
In te pampineos proferret lydia tyrsos.
In te uisa choros, dubitarent orgia bacchi
Quoi furerent: irent blandæ sub uincula tigres.
Talis erithræis intextus nebrida gemmis
Liber agit currus: & caspia flectit eburnis
Colla iugis, satyri circum: crinemq; solutæ
Mænades, astringunt hederis uictricibus indos
Ebrius hostili uelatur palmite ganges.
Aspice mox lætum sonuit clamore tribunal.
Te fastos ineunte quater solennia ludit
Omnia libertas: deductum uindice morem
Lex celebrat: famulusq; iugo laxatus herili:
Ducitur: & grato remeat securior ictu
Tristis conditio pulsata fronte recedit
In ciuem, rubuere genæ: tergoq; remouit
Verbera: promissi felix iniuria uoti.
Prospera romulæis sperantur tempora rebus
In nomen uentura tuum: præmissa futuris
Dant exempla fidem, quotiens te cursibus æui
Prefecit: totiens accessit laurea patri.
Ausu danubium quondam transnare grutunnis
In lintres fregere nemus: tibi mille ruebant
Per fluuium plenæ cuneis immanibus alni.
Dux odotheus erat, tantæ conamina classis
Incipiens ætas: & primus contudit annus.
Submersæ sedere rates, fuitantia nunq;
Largius arctoos pauere cadauera pisces.
Corporibus premitur peuce, p̄ quinq; recurrens
Hostia barbaricos uix egerit unda cruores.
Confessusq; parens odothei regis opima
Rettulit: exuuiasq; tibi, ciuile secundis
Conficis auspiciis bellum, tibi debeat orbis

Facta grutunnorum:debellatumq; tyrannum.
Ister sanguineos egit te consule montes:
Sed patriis olim fueras successibus auctor:
Non erit ipse tuis:semper uenere triumphi
Cum trabeis:sequiturq; tuos uictoria fasces:
Sis precor assidue consul:marii; relinquo
Et senis augusti numerum:quæ gaudia mundi
Per tua lanugo quum serpere cœperit ora:
Quum tibi prodiderit festas nox p̄nuba thedas:
Quæ tali donata toro? quæ murice fulgens
Ibit in amplexus tanti regina mariti:
Quæ nam tot diuis ueniet nurus? omnibus aruis
Et toto dotanda mari:quantusq; feretur
Idem per zephyri metas hymenæus:& euri.
O mihi si liceat thalamis intendere carmen
Connubiale tuis:si te iam dicere patrem
Tempus erit:quū tu trans rbeni cornua uictor
Archadius captæ spoliis babylonis honustus
Communem maiore toga signabitis annum:
Crinitusq; tuo sudabit fasce lyæus:
Ultima fraternas horrebunt bac̄tra secures.

CL. Claudii prologus in panægyrim
Manlii Theodorii con.

a Vdebis ne: p̄cor: doctæ subiecta cateruæ
Inter tot proceres nostra talia loqui?
Nec te phama uetat uero quam celsius actam
Vel seruasse labor:uel minuisse pudor.
An tibi continuis creuit fiducia castris?
Totaq; iam uatis pectora miles habet?
Culmina romani:maiestatemq; senatus:
Et quibus exultat gallia cerne uiros:
Omnibus audimur terris:mundi; per aures
Ibimus.ab nimis consulis urget amor.
Iuppiter ut perhibent:spaciū quū discere uellet
Naturæ:regni nescius ipse sui.
Armigeros utrinq; duos æqualibus alis
Misit ab æois occiduisq; plagis.
Parnasus geminos fertur iunxisse uolatus.
Contulit alternas phituis axis aues:
Princeps non aquilis terram cognoscere curat:
Certius in nobis æstimat imperium.
Hoc ego concilio collectum metior orbem.
Hoc uideo cœtu quicquid ubiq; micat.

CL. Clau. Panagyris in consulatum
Manlii Theodorii.

i
Psa quidē uirtus precium sibi: solaq; late
Fortunæ secura nitet: nec fascibus ullis
Erigitur: plausuue petit clarescere uulgi.
Nil opis externæ cupiens: nil indiga laudis:
Diuitiis animosa suis: immotaq; cunctis
Casibus: exalta mortalia despicit arce.
Hanc tamen inuitam blande uestigat: & ultro
Ambit honor. docuit totiens a rure profectus
Licitor: & in mediis consul quæsitus aratris.
Te quoq; naturæ sacris: mundi q; uacantem
Emeritum pridem: desudatisq; remotum
Iudiciis: eadem rursus complexa potestas
Euehit: & reducem notis imponit habenis:
Accedunt trabæ. nil iam theodore relictum:
Quo uirtus animo crescat: uel splendor honore.
Culmen utrunq; tenes. talem te protinus anni
Formauere rudes: & dignum uita curuli
Traxit iter: primæq; senes cessere iuuentæ.
Iam tunc canities animi: iam dulce loquendi
Pondus: & attonitas sermo qui duceret aures.
Mox undare foro uictrix opulencia linguæ:
Tutariq; reos. ipsa hæc amplissima sedes
Orantem stupuit bis laudatura regentem.
Hinc te pars libyæ moderantem iura probauit:
Quæ nunc nota probat: longi sed pignus amoris
Exiguæ pepere moræ: populumq; clientem
Publica mansuris testantur uocibus aera.
Inde tibi macedum tellus: & condita pelle
Mœnia: quæ famulus quōdam ditauit bidaspes.
Tantaq; commissæ reuocasti gaudia genti
Mitibus arbitriis: quantum bellante philippo
Floruit: aut nigri cecidit quum regia porri.
Sed non ulterius te præbuit urbibus aula.
Malluit esse suum: terris edicta daturus
Supplicibus responsa uenis: oracula regis
Aeloquio creuere tuo: nec dignius unq;
Maiestas meminit sese romana loquutam.
Hinc sacræ mandantur opes: orbisq; tributa
Possessi quicquid fluiuis euoluitur auri
Quicquid luce procul uenas rimata sequaces
Abdita pallentis fodit solertia beffi.

Ac uelut excitus lentandis nauita tonfis
Præficitur lateri custos. hinc ardua proræ
Temperat: & fluctus tempestatesq; futuras
Edocet: assiduo quum dorida uicerit usu:
Iam clauum: totamq; subit torquere carinam:
Sic quum clara diu rerum documenta dedisses
Non te parte sui: sed in omni corpore fudit
Imperium: cunctaq; dedit tellure regendos
Rectores. ispana tibi: germanaq; tethys
Paruit: & nostro diducta britannia mundo:
Diuersoq; tuas coluerunt gurgite uoces.
Lentus arar: rhodanusq; celer: & diues iberus.
O quotiens doluit rhenus. qua barbarus ibat:
Quod te non geminis frueretur iudice ripis.
Vnius fit cura uiri: quodcunq; rubescit
Occasus: quodcunq; dies deuexior ambit.
Tam celer assiduos expleuit cursus honores.
Vna potestatum spaciis interfuit ætas:
Totq; gradus fati iuuenilibus intulit annis.
Postq; parta quies: & summum nacta cacumen
Iam secura petit: priuatum gloria portum.
Ingenii redeunt fructus: aliiq; labores.
Et uitæ pars nulla perit. quodcunq; recedit
Litibus: incumbit studiis: animusq; uicissim
Aut curam imponit populis: aut ocia musis.
Omnia cecropæ relegis præcepta senectæ:
Discutiens quid quisq; nouum mādauerit æuo:
Quantaq; diuersæ perducant agmina sectæ.
Namq; aliis princeps rerum disponitur aer:
Hic cōfundit aquis: hic procreat omnia flāmis.
Alter in ætnæas casurus sponte fauillas
Dispergit: reuocatq; deum: rursusq; receptis
Nectit amiciciis: quicquid discordia soluit.
Corporis hic clamat sensus: uerūq; uideri
Pernegat. hic semper lapsuræ pondera terræ
Conatur rapido cæli fulcire rotatu.
Accenditq; diem prærupti turbine saxi:
Ille ferox: unoq; tegi non passus olympo:
Immensum per mane uolat: finemq; perosus
Parturit innumeros angusto pectore mundos.
Hi uaga collidunt cæcis primordia plagis.
Numina constituunt alii: casusq; relegant.
Graiorum obscuras romanis floribus artes

Irradias: uicibus gratis seruare loquentes
Suetus: & alterno uerum contexere nodo.
Quicquid socratico manauit ab ordine: quicquid
Docta cleantæ sonuerunt atria turbæ.
Inuentum quodcunq; tuo chryssippe recessu
Quicquid democritus risit: dixitq; tacendo
Pythagoras: uno se pectore cuncta uetustas
Condidit: & maior collectis uiribus exit.
Ornantur ueteres: & nobiliore magistro
In latium spretis academia migrat athenis:
Ut tandem propius discat quo fine beatum
Dirigitur: quæ norma boni: quis limes honesti:
Quæ nam membra sui uirtus diuisa donandis
Obiectet uitii: quæ pars iniusta recidat:
Quæ uincat ratione metus: quæ frenet amores.
At quotiens elementa doces: semperq; fluentis
Materiæ causas. quæ uis animauerit astra.
Implerentq; choros. quo uiuat machina motu
Sidera quæ septem retro nitantur in ortus
Obluctata polo: uariisq; meatibus idem
Arbiter: an geminæ conuertant sidera mentes
Sit ne color proprius rerum: lucisq; repulsi
Eludant aciem: tumidos quæ luna recursus
Nutriat oceani. quo fracta tonitrua uento:
Quis trahat hymbriferas nubes: quo saxa creant
Grâdinis: unde rigor niuib⁹: quæ flabra p auras
Excutiant rutilos tractus: aut fulmina uelox
Torqueat: aut tristem figat crinita cometen:
Iam tibi cõpositâ fundauerat anchora puppim:
Telluris iam certus eras: facunda placebant
Ocia. nascentes ibant in sæcula libri:
Quum subito liquida cessantē uidit ab æthera
Iusticia: & tanto uiduatas iudice leges.
Continuo frontem lymbo uellata pudicam
Deserit autumnus portas: qua uergit in austrum
Signifer: & noctis reparant dispendia chele.
Pax auibus quacunq; uolant: rabiēq; frementes
Deposuerunt feræ: lætatur terra reuerso
Numine: quod prisca post tempora pdidit auri.
Illa per occultum ligurum se mœnibus infert:
Et castos leuibus plaustris ingerssa penates
Inuenit æthereos signantem in puluere cursus:
Quos pia sollicito deprehndit pollice memphis:

Quæ moueāt momēta polum:quā cett⁹ i astris
Error:quis tenebras soli causisq; meantem
Defectum iuducat numeris:quæ linea phœben
Damnet:& excluso pallentem fratre relinquat.
Vt procul aspexit fulgentia uirginis ora:
Cognouitq; deam:uultus ueneratur amicos.
Occurrit:scriptæq; notas confundit barenæ.
Tunc sic diua prior.mali syncera bonorum
Congeries:in quo ueteris uestigia recti:
Et ductos uideo mores meliore methallo.
Iam satis indultum studiis:musæq; tot'annos
Eripuere mihi.pridem te iura reposcunt.
Aggredere:& nostro rursus te redde labori:
Nec tibi sufficiat transmissæ gloria uitæ
Humanum curare genus.quis terminus unq;
Præscripsit?nullas recipit prudentia metas.
Adde quod hæc potuit multis cōtingere sedes:
Sed meritis tantum redeunt:actusq; priores
Cōmendat repetitus honor:uirtusq; reducit:
Quos fortuna regit:melius magnoq; petēdum.
Credis?an abstrusa rerum ratione morari?
Scilicet illa tui patriam præcepta platonis
Erexere magis:quam qui responsa sequutus
Obruit:æoas classes:urbesq; carinis
Vexit:& arsuras mædo subduxit athenas.
Sparthanis potuit robur prestare lygurgus
Matribus:& sexum leges uicere seueræ.
Ciuibus & uetitis ignauo credere muro
Tutius obiecit midam lacedæmona bellis.
At non pythagoræ monitus:animiq; silentes
Famosum oebalii luxum pressere tarenti.
Quis uero insignem tanto sub principe curam
Respuat?aut quando meritis maiora patebunt
Premia?quis demens adeo:qui iungere sensus
Cum stilicone neget?similem quæ pertulit ætas
Consilio uel Marte uirum?nunc Brutus amaret
Viuerē sub regno tali:succumberet aulæ
Fabricius:cuperent ipsi seruire catōnes.
Nonne uides ut nostra soror clementia tristes
Obtundit gladios?fratres amplexa serenos
Assurgat pietas?fractis ut lugeat armis
Perfidia?& laceris morientes crinibus hydri
Lambant in ualido furiarum uincla ueneno?

Exultat cum pace fides. iam sidere cuncta
Linquimus: & placidas inter discurrim⁹ urbes.
Nobiscum theodore redi. Subit ille loquentem
Talibus: Agrestem dudum me diua reuerti
Cogis: & infectum longi rubigine ruris
Ad tua signa uocas: nunq̄ mihi cura tot annis
Altera: quam duras sulcis mollire nouales.
Nosse solis uires: nemori quæ cōmoda rupes
Quis felix oleæ tractus: quæ gleba faueret
Frugibus: aut qualis tegetet uindemia colles
Terribiles rursum lituos ueteranus adibo?
Et desueta uetus tentabo cerula uictor?
Collectumq; diu: & certis ut cunq; locatam
Sedibus: in dubium patiar deponere famam?
Nec me quid ualeat natura fortior usus
Præterit. aut quantum neglectæ defluat artis
Desidis aurigæ non audit uerbera currus.
Nec manus agnoscit quem non exercuit arcum
Esse sed iniustum fateor quodcunq; negatur
Iusticiæ. tu prima hominem siluestribus antris
Elicis: & fedo detergis sæcula uictu
Te propter colimus leges: animosq; ferarum
Exuimus: nitidis quisquis te sensibus hausit
Irruet intrepidus flammis: hyberna secabit
Aequora: consertos hostes superabit inermis.
Ille uel æthiopum pluuiis solabitur æstus.
Illum trans scythiam uernus comitabitur aer.
Sic fatus: tradente dea suscepit habenas.
Quatuor ingenti iuris temone refusas
Prima padū: tyberimq; ligat: crebrisq; micantē
Urbibus italiæ: lydos: pænosq; secunda
Temperat: illyrico se tertia porrigit orbi
Ultima sardiniam smirna: trifidamq; retentat
Sicaniam: & quicquid ryrhena fuditur unda.
Vel gemit ionia. nec te tot limina rerum:
Aut tantum turbauit onus: sed ut altus olympi
Vertex: qui spacio uentos hyemesq; reliquit:
Perpetuum nulla temeratus nube serenum
Celsior exurgit pluuiis: auditq; ruentes
Sub pedibus nimbos: & rauca tonitrua calcat:
Sic patiens animus per tanta negocia liber
Emergit: similisq; sui: iustiq; tenorem
Flectere: non odium cogit: non gratia suadet.

Nam spretas quis opes: intactaꝫ pectora lucro
Commemoret? fuerint aliis hæc forte decora:
Nulla potest laus esse tibi: quæ crimina purget:
Seruat inoffensam diuina modestia uocem.
Temperiem seruant oculi, nec lumina feruor
Asperat: aut rabidas suffundit sanguine uenas:
Nullaꝫ mutati tempestas proditur oris.
Quinetiam fontes expulsa corrigis ira:
Et placidus delicta domas: nec dentibus unq̄
Instrepis horrendū: fremitu nec uerbera poscis.
Qui fruitur pœna ferus est: legumꝫ uidetur
Vindictam prestare sibi: quum uiscera felle
Canduerint: ardet stimulis: ferturꝫ nocendi
Prodigus: ignarus causæ: diis proximus ille est:
Quem ratio: nō ira mouet: qui facta rependens
Consilio: punire potest mucrone cruento:
Se iactent alii: studeant feritate timeri:
Addictꝫ hominum cumulent æraria censu.
Lene fuit nilus: sed cunctis amnibus extat
Vtilior: nullas confessus murmure uires.
Acrior at rapidus tacitas prætermeat ingens
Danubius ripas: eadem clementia sæui
Gurgitis immēsum deducit in hostia gangem:
Torrentes immane fremant: lapsisꝫ minentur
Pontibus: inuoluant spūmoso uertice syluas.
Pax maiora docet: peragit tranquilla potestas:
Quod uiolenta nequit: mandataꝫ fortius urget
Imperiosa quies. idem prædurus iniquas
Accepisse preces: rursus quæ digna petitu
Largitor facilis: nec quæ comitatur honores:
Ausa tuam leniter tentare superbia mentem.
Mens priuata manet: non se meruisse fatetur:
Qui creuisse putet: rigidi sed plena pudoris
Elucet grauitas fasta iocunda modesto.
Quæ non seditio? quæ non insania uulgi.
Te uiso lenita cadat? quæ dissona ritu
Barbaries: media quam non reuerentia frangat?
Vel quis non sitiens sermonis mella politi:
Deserat orphæos blanda testudine cantus?
Qualem te legimus teneri primordia mundi
Scribentem: aut partes animæ: p̄ singula talem
Cernimus: & similes agnoscit pagina mores.
Nec dilata tuis augusto iudice merces

Officiis:illumq; habitum:quo iungitur aulæ
Curia:qui socios proceres cum principe neçtit:
Quem pater ipse gerit:perfecto detulit anno.
Deposuitq; suas te succedente curules.
Crescite uirtutes:secundaq; floreat ætas:
Ingeniis patuit campus:certusq; merenti
Stat fauor:ornatur propriis industria donis.
Surgite sopitæ:quas obruit ambitus:artes.
Nil licet inuidiæ:stilico dum prospicit orbi:
Sidereusq; gener.non hic uiolata curulis.
Turpia non latios inçstant nomina fastos.
Fortibus hæc concessa uiris:solisq; gerenda
Patribus:& romæ nunq; latura pudorem.
Nuncia uotorum celeri iam fama uolatu
Mouerat aonios audito consule lucos:
Concinuitq; felix helicon:fluxitq; aganippe
Largior:& docti riserunt floribus amnes.
Vranie redimita comas:qua sæpe magistra
Manlius igniferos radio descriperat axes:
Sic alias hortata deas.patimur ne sorores
Optato procul esse die?nec limina nostri
Consulis:& semper dilectas uisimus ædes?
Et fasces subiisse nouos?miracula plebi
Colligite:& claris nomen celebrate theatris:
Tu iouis æquorei submersam fluctibus aulam
Oratum uolucres erato iam perge quadrigas:
A quibus haud unq; palmam rapturus arion:
Illustret circum sonipes:quicumq; superbo
Perstrepit hinnitu betim:qui splendida potat
Stagna thagi:madidoq; iubas aspergitur auro.
Calliope liquidas alcidem posce palæstras.
Cuncta palæmoniis manus explorata cõronis
Adsit:& helæo pubes laudata tonanti.
Tu iuga taygeti:frondosaq; mænala clio
I:triuia supplex:non aspernata rogantem
Amphitheatrali faueat latonia pompæ.
Audaces legat ipsa uiros:qui corda ferarum
Arte ligent:certoq; premant uenabula nisu.
Ipsa truces fœtus:captiuaq; ducat ab antris
Prodigia:& cædis sitientem differat arcum
Conueniant ursi:magna quos molle ruentes
Torua lycaoniis helice miretur ab astris.
Perfossiq; ruant populo pallente leones:

Quales mygdonio curru frenare cybelle
Optet: & herculei mallent fregisse lacerti:
Obuia fulminei properent ad uulnera pardi
Semine permixto geniti: quum forte lænæ
Nobiliorem uterum uiridis corruptit adulter.
Hi maculis patres referunt: & robore matres.
Quicquid monstriferis nutrit getulia campis:
Alpina quicquid tegitur niue: gallica siquid
Sylua timet: iaceat. largo ditescat harena
Sanguine: consument totos spectacula montes.
Nec molles egeant nostra dulcedine ludi:
Qui lætis risum salibus mouisse facetus:
Qui nutu: manibusq; loquax: quoi tibia flatus:
Quoi plectro pulsanda chelis: qui pulpita socco
Personat: aut alte graditur maiore cothurno:
Et qui magna leui detrudens murmura tactu
Innumeras uoces segetis moderatus aenæ:
Intonat erranti digito: penitusq; trabali
Vecte laborantes in carmina concitat undas.
Vel qui more auium sese iaculantur in auras:
Corporaq; ædificant celeri crescentia nexu:
Quorum compositam puer augmentat⁹ in artē
Emicet: & uinctus plantæ uel curribus hærens
Pendula librato figat uestigia saltu.
Mobile ponderibus descendat pægma reductis:
Inq; chori speciem spargentes ardua flammæ
Scæna rotet: uarios effingat mulciber orbes
Per tabulas impune uagus: pictæq; citato
Ludant igne trabes: & non permissa morari
Fida per innocuas errent incendia turre.
Lasciui subito configant æquore lembi:
Stagnaq; remigibus spument immersa canoris:
Consul per populos: idemq; grauissimus auctor
Eloquii: duplici uita subnixus in æuum
Procedat pariter libris fastisq; legendus.
Accipiat patris exemplum: tribuatq; nepoti
Filius: & cœptis ne desit fascibus hæres.
Decurrat trabeata domus: tradatq; secures
Mutua posteritas: seruatq; ordine fati
Manlia continuo numeretur consule proles.

CL. Clau. panagyris in laudes stili-
conis.

c Ontinuât superi pleno romana fauore

Gaudia: successusq; nouis successibus augent.
Coniugii necdum festinos gaudia cantus
Sopierant: cecinit fuso gildone triumphus:
Et calidis thalami successit laurea fertis:
Sumeret ut pariter princeps nomenq; mariti:
Victorisq; decus. libyæ post prælia crimen
Concidit æoum: rursusq; oriente subactō
Consule defensæ surgunt stilicone secures.
Ordine uota meant. equidem si carmen in unū
Tantarum sperem cumulos aduoluere rerum.
Promptius imponam glaciali pelion ossæ.
Si partem tacuisse uelim: quodcunq; relinq̄a:
Maius erit. ueteres actus: primāq; iuuentam
Prosequar: ad sese mentem præsentia ducunt.
Narrem iusticiam: resplendet gloria martis:
Armati referam uires: plus egit inermis.
Quod floret latium: latio quod reddita seruit
Africa: uicinum quod nescit iberia maurum.
Tuta quod imbellem miratur gallia rhenum.
An gelidam thracem: detestatosq; labores
Hebro teste canā: magnū mihi p̄ditur æquor:
Ipsaq; pierios lassant procliuia currus
Laudibus innumeris: etenim mortalibus ex quo
Tellus cœpta coli: nunq̄ sincera bonorum
Sors ulli concessa uiro: quam uultus honestat:
Et decorāt mores: animus quē pulchrior ornat:
Corpus destituit. Bellis insignior ille:
Sed pacem fœdat uitiiis. hic publica felix
Sed priuata domus. partitu singula quemq;
Nobilitāt. hūc forma decēs: hūc robur i armis:
Hunc rigor: hunc pietas: illum sollertia iuris:
Hunc soboles: castiq; tori: spargūtur in omnes:
In te mixta fluunt: & quæ diuisa beatos
Efficiunt: collecta tenes. nec facta reuoluam:
Militiamq; patris: quouis protendere famam:
Si nihil egisset clarum: nec fida ualenti
Dextera duxisset rutilantes crinibus alas:
Sufficeret natus stilico. mens ardua semper
A puero: tenerisq; etiam fulgebat in annis
Fortunæ maioris bonos erectus & acer.
Nil breue molliri: nullis hæere potentum
Limnibus: fastisq; loqui iam digna futuris.
Iam tunc conspicuus: iam tunc uenerabilis ibas:

Spondebatq; ducem celsi nitor igneus oris:
Membrorūq; modus. qualē nec carmina fingūt
Semideis: quacūq; alte gradereris in urbe:
Cædentes spaciis: assurgentēsq; uidebas:
Quauis miles adhuc taciti suffragia uulgi
Iam tibi detulerant: quicq; mox reddidit aula
Vix primæuus eras: pacis quum mitteris actor
Assyriæ: tanta fœdus cum gente ferire
Cōmissum iuueni. tigrim trāsgressus: & altum
Euphratē: Babylona petis. stupuere seueri
Parthorum proceres: & plebs pharetrata uidēdi
Flagrauit studio: defixæq; hospite pulchro
Persides: arcanum suspirauere calorem
Thuris odoratæ cumulis: & messe sabæa
Pacem conciliant aræ. penetralibus ignem
Sacratum rapuere aditis: rituq; iuuenos
Caldæo strauere magi. rex ipse micantem.
Inclinat dextra pateram: secretaq; cæli:
Et uaga testatur uoluentem sidera mytram:
Si quando sociis tecum uenatibus ibant.
Quis stilicone prior ferro penetrare leones
Cōminus? aut longe uirga transfigere tigres:
Flectenti faciles mœdus tibi cessit habenas.
Torquebas refugum parthis mirātibus arcum.
Nubilis interea maturæ uirginis ætas
Urgebat patrias suspenso principe curas:
Quem simul imperioq; ducem: natæq; maritum
Prospiceret dubius: toto quærebat ab axe
Dignum coniugio generum thalamisq; serenæ
Iudicium uirtutis erat. per castra: per urbes:
Per populōs animi cunctantis libra cucurrit:
Tu legeris: tantosq; uiros quos optulit orbis:
Intra consilium uincis: sensumq; legentis:
Et gener augustis olim socer ipse futurus
Accedis. radiis auri: tyriaq; superbit
Maiestate torus. comitata parentibus exit
Purpureis uirgo: stabat pater inde trophæis
Inclytus. inde pium matris regina gerebat
Obsequium: grauibus subnectēs flamma gemis:
Tunc & solis equos: tunc exultasse choreis
Astra ferunt: uiniq; lacus: & flumina lactis
Erupisse solo: quum flōribus æquora uernis
Bosporus indueret: roseisq; euincta coronis

Certantes asiæ tedas eurōpa leuaret.
Felix arbitrii princeps: qui congrua mundo
Indicat: & primus sensit quod cernim⁹ omnes.
Talem quippe uirum natis adiunxit: & aulæ:
Quoi neq; luxuries bello: nec blanda periclis
Ocia: nec lucis fructus preciosior unq̄.
Laude fuit. quis enī missos in plaustra feroces
Reppulit: aut sæua proponti cæde tumentes
Basternas una potuit delere ruina?
Pallantis iugulum turno moriente piauit
Aeneas: tractusq; rotis ultricibus hector
Irato uindicta fuit: uel quæstus achilli.
Tu neq; uesano raptas uenalia curru
Funera: nec uanam corpus meditaris in unum
Sæuiciam. turmas equitnm: peditumq; cateruas
Hostilesq; globos tumulo prosternis amici.
Inferiis gens tota datur: nec mulciber auctor
Mendacis clipei: fabricataq; fatibus arma
Conatus iuere tuos: tot barbara solus
Millia: iam pridem missam uastantia thracem
Finibus exiguæ uallis conclusa tenebas.
Nec te terrisonus stridor uenientis alani:
Nec uaga hunnorum grauitas: nō falce gelon⁹:
Non arcu pepulere getæ: non sarmatha conto.
Extinctiq; forent penitus: ni more maligno
Falleret augustas occultus proditor aures:
Obstrueretq; moras: strictūq; retēderet ensem.
Solueret obsessos. preberet fœdera captis.
Assiduus castris aderat: rarissimus urbi:
Si quando trepida princeps pietate uocaret
Vixq; salutatis laribus: uix coniuge uisa
Deterse necdum repetebat sanguine campū.
Nec stetit eucheri: dum carperet oscula saltem:
Vincit cura ducis: quotiens sub pellibus egit
Aedomas hyemes: & tardi flabra boetæ:
Sub diuo ryp hæa tulit: quumq; igne propinquo
Frigora uix ferrent alii: tunc iste rigentem.
Danubium calcabat eques: niuibusq; profundū
Scandebat cristatus atton: lateq; corusco
Curuatus glacie syluas umbone ruebat
Nunc prope cimmerii tendebat littora ponti.
Nunc dabat hybernū rhodope nimbosa cubile:
Vos hemi gelidæ ualles: quas sæpe cruentis

Stragibus æquauit stilico: uos thracia testor
Flumina: quæ largo mutastis sanguine fluctus.
Dicite Bisaltæ: uel qui pangæa iuuenis
Scinditis: offensæ quanto sub uomere putres
Dissiliant glebis galeæ: uel qualia rastris
Ossa peremptorum resonent immania regum.
Singula complecti cuperem: sed densior instat
Gestorum series: laudumq; sequentibus undis
Obruimur. genitor cæsi post bella tyranni
Iam tibi commissis conscenderat æquora terris
Ancipites rerum ruituro culmine lapsus:
Aequali ceruice subis. Sic hercule quondam
Sustentante polum: melius librata pependit
Machina: nec dubiis titubauit signifer astris:
Perpetuaq; senex subductus molle parumper
Obstupuit proprii spectator ponderis atlas.
Nulli barbariæ motus: nil turbida rupto
Ordine tentauit nouitas: tantoq; remoto
Principe mutatas orbis non sensit habenas.
Nil inter geminas acies: seu libera frenis
Ausa manus: certe nec tantis dissona linguis
Turba: nec armorum cultu diuersior unq;
Confluxit populus: totam pater undiq; secum
Mouerat auroram: mixtis hic colchus iberis
Hic mytra uelatus arabs: cum crine decoro
Armenius: hic picta faces: phucataq; mædus.
Hic gemmata niger tentoria fixerat indus:
Hic rhodani procera cohors: hic miles alumnus
Oceani: ductor stilico tot gentibus unus
Quas uel p̄grediens: uel conspicit occiduus sol:
In quo tam uario uocum: generumq; tumultu
Tanta quies: iurisq; metus seruator honesti
Te moderante fuit: nullis ut uinea furtis:
Vt seges erepta fraudaret messe colonum:
Vt nihil aut sæuum rabies: aut turpe libido
Suaderet: placidi seruirent legibus enses.
Scilicet in uulgus manant exempla regentum:
Vtq; ducum lituos: sic mores castra sequuntur.
Deniq; felices aquilas: quocunq; moueres
Arebant tantis epoti millibus amnes.
Illyricum pereres: campi: montesq; latebant.
Vexillum nauale dares: sub puppibus ibat
Ionium: nullis succincta ceraunia nimbis.

Nec iuga leucate feriens spumantia fluctu
Deterrebat hyems. tu si glaciale iuberes
Vestigare fretum: securo milite ducti
Stagna reluctantes quaterent saturnia remi.
Si deserta noti: fontem si quærere nili
Aethiopum medios penetrassent uela uapores:
Te memor eurotas: te rustica musa lycæi:
Te pastorali modulantur mœnala cantu.
Parthemiūq; nemus: quod te pugnante resurgēs
Aegra caput mediis erexit græcia campis
Plurima parrhasius tunc inter corpora ladon
Hæsit: enipheus geticis angustus aceruis:
Tardior ad siculos etiam nunc pergit amores.
Miramur rabidis hostem succumbere bellis:
Quom solo terrore ruant. nunc classica francis
Intulimus? iacuere tamen: non marte sueuos
Contudimus? q; iura damus. q; credere possit?
Ante tubam nobis audax germania seruit.
Cedant druse tui: cedant traiane labores:
Vestra manus dubio quicq; discrimine gessit:
Transcurrens egit stilico: totidemq; diebus
Edomuit rhenum: quot uos potuistis in annis
Quem ferro aloquiis: quem uos cū milite solus.
Impiger a primo descendens fluminis ortu
Ad bifidos tractus: & iuncta paludibus ora
Fulmineum perstrinxit iter: ducis impet⁹ undas
Vincebat celeres: & pax a fonte profecta
Cum rheni crescebat aquis: ingentia quondam
Nomina: crinigero flauentes uertice reges:
Qui nec principibus donis precibusq; uocati
Paruerint: iussi properant: segniq; uerentur
Offendisse mora: transuecti linitibus amnem
Occursant ubicunq; uelis: nec fama fefellit
Iusticiæ: Videre pium: uidere fidelem.
Quē ueniens timuit: rediens germanus amauit.
Illi terribiles quibus ocia uendere semper
Mos erat: & fœda requiem mercede pacisci.
Natis obsidibus pacem tam supplice uultu:
Captiuoq; rogant: quam si post terga reuincti
Tarpeias pressis subeant ceruicibus arces.
Omne quod oceanum: fontēq; interiacet istris
Vnius incurſu tremuit. sine cæde subactus
Seruicio Boreas: exarmatiq; triones

Tempore tam paruo. tot prælia sanguine nullo
Perficis: & luna nuper nascente profectus
Ante redis: quam plena fuit: rhenūq; minacem
Cornibus infractis adeo mitescere cogis:
Vt sueuus iam rura colat: flexosq; sicambris
In falcem curuent gladios: geminasq; uiator
Quum uideat ripas: quæ sit romana requirat:
Vt iam transfluum non indignante Cayco
Pascat Belga pecus: mediumq; ingressa p albi
Gallica francorum montes armenta pererrent.
Vt procul hercinia per uasta silentia syluæ
Venari tuto liceat: lucosq; uetusta
Religione truces: & robora numinis instar
Barbarici: nostræ feriant impune bipennes
Vltro quum etiam deuota mente tuentur:
Victoriq; fauent: quotiens sociare cateruas
Orauit: iungiq; tuis alemania signis
Nec doluit contempta tamen: spretoq; recessit
Auxilio laudata fides: prouincia missos
Expellet citius: fallax quam francia reges:
Quos dederis seruat: nec iam pulsare rebelles:
Sed uinclis punire licet. sub iudice nostro
Regia romanis disquirat crimina carcer.
Marcomæes: sueu⁹q; doc³: quorū alter betruscū
Pertulit exilium: quum se promitteret alter
Exulis ultorem. iacuit mucrone suorum
Res auidi concire nouas: odioq; furentes
Pacis. & ingenio: celeri⁹q; cupidine fratres:
Post domitas arctos alio prorumpit ab axe
Tempestat: & nequa tuis intacta trophæis
Pars foret: australis sonuit tuba. Mouerat omēs
Maurorū gildo populos: quibus imminet atlas:
Et quos interior nimio plaga sole relegat:
Quos uagus humectat cinyps: & pxim⁹ hortis
Hesperidum triton: & gis notissimus annus
Aethiopum simili mentitus gurgite nilum.
Venerat & paruis redimitus nuba sagittis
Et uelox garamas: nec quāuis tristibus ammon
Responsis: alacrem potuit nasamona morari.
Stipantur numide campis. stant puluere sirtes
Getulæ. pœnus iaculis obtexitur aer.
Hi uirga moderantur equos: his fulua leones
Velamenta dabant: ignotarumq; ferarum

Exuuiæ:uastis meroe quas mittit harenis.
Serpentum gestant patulos pro casside rictus.
Splendet uiperea squamosa pelle pharetra.
Non sic intremuit simois:quū montibus idæ
Nigra coloratus produceret agmina memnon.
Non ganges:quum tela procul uibrantib⁹ indis
Immanis medium uectaret bellua porrum:
Porrus alexandro:prostratus memnon achilli.
Gildo nempe tibi:nec solum feruidus austrum:
Sed partes etiam mauors agitabat æoas:
Quauis obstreperet pietas.bis ille regendæ
Transtulerat nomen libyæ:sceleriꝑ profano
Fallax legitimam regni prætenderat umbram:
Surgebat uaria geminum formidine bellum.
Hoc armis:hoc triste dolis:hoc africa sæuis
Cinxerat auxiliis.hoc coniuratus alebat
Insidiis oriens,illinc edicta meabant
Corruptura duces,hinc frugibus atra negatis
Urgebat:trepidamꝑ fames obsederat urbem
Exiciale palam libycum ciuile pudoris
Obtentu tacitum,tales utrinꝑ procellæ
Quū fremerent:latiumꝑ alternis ictibus anceps
Imperium pulsaret byems:nil fessa remisit
Officii uirtus:contraꝑ minantia fata
Peruigil euentusꝑ sibi latura secundos:
Maior in aduersis micuit:uelut arbiter alnis
Nubibus ægæo quem turbine uersat:orion.
Exiguo clauī flexu declinat aquarum
Verbera:nunc recta:nunc obliquante carina
Callidus:& pelagi:cæliꝑ obnitur iræ.
Quid primū mirer stilico? ꝑ cautus ad omnes
Restiteris fraudes? ut te nec noxia furto
Littera:nec precio manus inflāmata laterent?
Quod nil in tanto rerum terrore loquutus
Indignum latio:responsa quod ardua semper
Aeolis dederis? quæ mox effecta probasti
Securus:quauis & opes:& rura tenerent:
Insignesꝑ domos:lenis hæc iactura:nec unꝑ
Publica priuatæ cesserunt commoda causæ.
Diuidis ingentes curas:teꝑ omnibus unum
Obiicis:inueniens animo quæ mente gerenda
Efficiens patranda manu:dictare paratus:
Quæ scriptis pagenda forēt:quæ brachia centū

Briarens aliis numero crescente lacertis:
Tot simul obiectis posset configere rebus?
Euitare dolos:ueteres firmare cohortes
Explorare nouas:duplices disponere classes
Quæ fruges:uel bella ferent:aulæq; tumultum:
Et romæ linire famem:quot nube saporis
Immunes oculi:per tot discurrere partes?
Tot loca sufficerent:& tot longinqua tueri?
Argum fama canit centeno lumine cinctum
Corporis excubiis unam seruasse iuencam:
Vnde tot illatæ segetes? quæ sylua carinas
Texuit? unde rudis tanto tyrone iuuentus
Enituit:senioq; iterum uernante resumpsit
Gallia bis fractis alpino uulnere uires.
Non ego dilecti tyrii:sed uomere cadmi
Tam subitas acies concepto dente draconis
Exiliuisse reor.dircæis qualis in aruis
Messis cum proprio mox bellatura colono
Cognatos strinxit gladios:quum semine iactò
Terrigenæ galea matrem nascente ferirent
Armifer:& uiridi floreret milite sulcus.
Hoc quoq; non parua fas est cū laude relinqui:
Quod non ante fretis exercitus astitit ultora:
Ordine quam prisco censeret bella senatus:
Neglectum stilico per tot iam sæcula morem
Rettulit:ut ducibus mandarent prælia patres:
Decretoq; togæ felix legionibus iret
Tessera:romuleas leges rediisse fatemur.
Quum procerū iussis famulatia cernim⁹ armæ:
Thyrrhenū poteras cunctis trāsmittere signis:
Et ratibus sirtes:libyam complere manipulis:
Consilio stetit ira minor:nec territus ille
Te duce:suscepto martis grauiore paratus:
Aut inharenosos æstus:zonamq; rubentem
Tenderet:aut solis fugiens transiret in ortus:
Missurusue sibi certæ solatia mortis
Oppida dirueret flammis.res mira relatus:
Ne timeare:times:& quem uindicta manebat:
Desperare uetas:quantum fiducia nobis
Profuit hostilis:saluxæ carthaginis arces
Illæsis tyrii gaudent cultoribus agri:
Quos potuit uastare fuga:spe captus manis
Nec se surripuit pœnæ:nostrisq; pepercit

Demens: qui numero tantum: nō robore mensus
 Romanos: rapidis ibat ceu protinus omnes:
 Calcaturus equis: & qui iactare solebat
 Solibus effetos mersurus frigore gallos.
 Sed didicit non æthiopum geminata uenenis
 Vulnera: non fusum crebris hastilibus imbrem.
 Non equitum nimbos latiis obsistere pilis
 Sternitur ignauus nasamon: nec spicula supplex
 Iam torquet garamas: repetunt deserta fugaces
 Anolopes: pavidus proiecit missile mazas
 Cornipedem maurus nequicq̄ hortatur anbelū
 Prædonem ninibo profugum: uentisq̄ repulsum
 Suscepit merito fatalis tabraca portu
 Expertum: quod nulla tuis elementa paterent
 Hostibus: & lætæ passurum iurgia plebis:
 Fracturumq̄ reos humili sub iudice uultus.
 Nil tribuat fortuna sibi: sit prospera semper
 Illa quidem: sed non uni certamina pugnae
 Credidimus: totis nec constitit alea castris
 Nutatura semel: siquid licuisset iniquis
 Casibus: instabant aliæ post terga biremes.
 Venturus dux maior erat: uictoria nulla
 Clarior: aut hominum uotis optatior unq̄
 Contigit: an quisq̄ tigræuen armaq̄ ponti
 Vel pyrrhū: antioc̄isq̄ fugā: uel uicla iugurthæ
 Conferat: aut persen: debellatumq̄ philippum
 Hi propagandi fuerant pro limite regni.
 Hic stabat romana salus: ibi tempora tuto
 Traxerunt dilata moræ: Hic uincere tarde
 Vinci pene fuit. discrimine roma supremo
 Inter supplicium populi deforme pependit:
 Et tantum libyam fructu maiore recepit:
 Quā peperit: quantū grauiorem amissa dolorē:
 Quā necdū quæsitā mouent: quis punica gesta?
 Quis nos sciade? quis te iam regule nosset?
 Quis lentū caneret fabium? si iure perempto
 Insultaret atrox famula carthagine maurus.
 Hic omnes ueterum reuocauit ad ore laurus:
 Restituit stilico cunctos tibi roma triumphos.

CL. Claudiani secundum Panagyris in
 laudes Stiliconis.

b acten⁹ armatae laudes: nunc qualib⁹ orbē
Morib⁹: & quāto frenet metuēd⁹ amore
Quo tandem flexus trabeas auctore rogantes
Induerit: fastisq; suum concesserit annum.
Mitior incipiat fidibus iam musa remissis:
Principio magni custos clementia mundi
Quae iouis incoluit zonā: quae temperat aethra
Frigoris & flammæ mediam: qua maxima natu
Cœlicolum. nam prima chaos clementia soluit
Congeriem miserata rudem: uultuq; sereno
Discussis tenebris in lucem sæcula fudit:
Hæc dea pro templis: & ture calentibus aris
Te fruitur: posuitq; suas hoc pectore sedes.
Hæc docet ut pœnis hominū: uel sanguine pasci
Turpe ferūq; putes: ut ferrū marte cruentum:
Sic cum pace præmas: ut nō infensus alendis
Materiam præstes odiis: ut fontibus ultro
Ignouisse uelis. deponas ocys iram:
Quā moueas precibus: nunq̄ implacabilis astes:
Obuia prosternas: prostrataq; more leonum
Despicias: alacres ardent qui sternere tauros:
Transiliunt prædas humiles. hac iste magistra
Dat ueniam uictis: hac exhortante calores
Horrificos: & quæ nunq̄ nocitura timentur
Iurgia contentus solo terrore coercet:
Aetheret patris exemplo: qui cuncta sonoro
Concutiens tonitru cyclopum spicula defert
In scopulos: & monstra maris: nostriq; cruoris
Parcus oetæis exercet fulmina syluis.
Hinc diuæ germana fides: eademq; sororis
Corde tuo delubra tenens sese omnibus actis
Inserit. hæc nullo docuit liuescere fucos:
Nunq̄ falsa loqui: nunq̄ promissa morari.
Inuisos odisse palam: non uirus in alto
Condere: non lætam speciem pretendere fraudi:
Sed certum: mentiq; parem cōponere uultum.
Occulto seruire uetat: prodesse remittit.
Hæc & amicias longo post tempore firmat:
Mansuroq; adamante ligat: nec mobile mutat
Ingenium: parua strepitu: nec uincula noxæ
Dissolui patitur: nec fastidire priorem
Allicitur ueniente nouo: benefacta tenere:

Respuere offensas facilis: pariterque minoris
Officii: magnique memor superare laborat.
Vtque hostes armis: meritis sic vincit amicos.
Hæc fouet absentes: hæc longe sola remotis
Consulit: hæc nullis auidam rumoribus aurem
Pandit: & ignauum nunquam læsura clientem
Insidiosa tuos alienent murmura sensus.
Non uiuis adnexus amor: meminisse sepultos
Desinit: in prolem transcurrit gratia patrum.
Hac tu theodosium tenuit dum sceptrum colebas:
Hac etiam post facta colis: nec pignora curas
Plus tua quam natos: dederat quos ille monendos.
Tutandosque tibi iustos: nimiumque fideles
Fama putat: qui quum possent commissa negare:
Maluerint nullo uiolati reddere quaestu.
Ast stilico non diuitias: aurique relictum
Pondus: sed geminos axes: tantumque reseruat
Depositum teneris: quantum sol igneus ambit.
Quid non intrepidus credas? quomodo regia tuto
Creditur. hoc clipeo munitus honoris altum
Non genuit patrem: uitæque & lucis in ipso
Limine contemptus nunquam dat iura subactis
Gentibus: & secum sensit creuisse triumphos:
Quem tu sic placida formas: sic mente seuera:
Vt neque desidia tradas: dum pronus ad omne
Quodlibet obsequeris: nec contra nixus ouante
Constringas animum secretus consona regno:
Ceu iuuenem doceas: moles quid publica poscat.
Ceu sanctum uenerere senem: patriisque gubernes
Imperium monitis: dominum submissus adores:
Obsequio moderere ducem: pietate parentem.
Hinc fuit: ut primos in coniuge disceret ignes:
Ordiri que uirum non luxuriante iuuenta:
Sed cum lege tori: casto cum foedere uellet.
Principe tu felix genero: felicior ille
Te socero: fratrem lenior nec cura tuetur
Arcadium: nec siquid iners: aut impia turba
Præterdens proprio nomen regale furore
Audeat: adscribis iuueni: discordia quippe
Quum fremeret: nunquam stiliconis canduit ira:
Sæpe lacessitus probris: gladiisque petitus:
Vt bello furias ultimum quas pertulit iret

Illicito:causamq; daret ciuilibus armis:
Quoius stulta fide mediis disensibus aulæ
Intemeratorum stabat reuerentia fratrum.
Quin & sydonias clamydes:& cingula Baccis
Aspera:gemmataq; togas:uiridesq; smaragdis
Loricas:galeasq; renidentes iacynthis:
Gestatosq; patri scapulis radiantibus enses:
Et uario lapidum distinctas igne coronas
Diuidis ex æquo:ne non augusta suppellex
Ornatusq; pares geminis hæredibus essent.
Mittitur & miles:quanuis certamine partes
Iam tumeant:hostem muniri robore maui:
Quam peccare fide:permittis iusta petenti:
Idq; negas solum:quoius mox ipsa repulsa
Gaudeat:& quicquid fuerat deforme mereri.
Omnes preterea puro quæ crimina pellunt
Ore deæ:uinxere choros:unoq; receptæ
Pectore:diuersos tecum cinguntur in usus
Iusticia utilibus rectum præponere suadet:
Cõmunelq; sequi leges:iniustaq; nunq;
Largiri sociis.durum patientia corpus
Instruit:ut nulli cupiat cæsisse labori.
Temperies:ut casta pietas.prudentia:nequid
Inconsultus agas.constantia:futule nequid:
Infirnumq; geras.procul importuna fugantur
Numina mōstriferis:quæ tartar⁹ edidit antris.
At primum scelerum:matremq; semp habendo
Plus sitiens patulis rimatur faucibus aurum.
Trudis auariciam:quoius fœdissima nutrix
Ambitio:quæ uestibulis foribusq; pōtentum
Excubat:& precii commertia poscit honorū
Pulsa simul:nec te gurges corruptior æui
Traxit ad exemplum:quod iã firmauerat annis
Crimen:& in legem rapiendi uerterat usum.
Deniq; non diues sub te pro rure paterno:
Vel laribus pallet.non insidiator aberrat
Fracturus quęcunq; reum.non obruta uirtus
Paupertate latet:lectos ex omnibus oris
Euebis:& meritum:nunq; cunabula quæris.
Et qualis:non unde satus.sub teste benigno
Viuitur.egregios inuitant premia mores.
Hinc prisca redeunt artes:felicibus inde

Ingeniis aperitur iter: despecta q̄ musæ
Colla leuant: opibusq̄ fluens: & pauper eodem
Nititur ad fructum: studio quum cernat uterq̄:
Quod nec inops iaceat p̄bitas: nec iertia surgat
Diuitiis: nec te iocunda fronte fefellit
Luxuries p̄dulce malum: quæ dedita semper
Corporis arbitriis hebetat caligine sensus:
Membræq̄ circæis effœminat acrius herbis:
Blanda quidem uultu: sed qua nō tetrior ulla
Interius fucata genas: & amicta dolosis
Illecebris: toruos auro circumligat hydros.
Illa uoluptatum multos innexuit hamis:
Te nunq̄ conata capit: non parua libido
Aduigilat stupris. nō tempora somnus agendi
Frustratur: nullo cytharæ conuiuia cantu:
Non pueri lasciuia sonant. quis cernere curis
Te uacuum potuit? quis tota mēte remissum?
Aut indulgentem dapibus? ni causa iuberet
Læticiæ. non indecores æraria laxant
Expensæ. paruo non improba littera librō
Absentum condemnat opes: a milite parcus
Diligeris: neq̄ enim neglectas pace cohortes
Tum ditas: quū bella fremunt: scis nulla placere
Munera: quæ metuēs illis: quos spreuerit: offert.
Serus: & in cassum seruati p̄ odigis auri
Anteuenis tempus: non expectantibus ultro
Munificus: mensæq̄ adhibes: & nomine quēq̄
Compellas: clari sub te: quod gesserat olim
Ammonitor facti: figendaq̄ sensibus addis
Verba: quibus magni geminatur gratia doni:
Nequid si tribuas iactatum sæpius idem
Exprobrare soles: nec quos promoueris alto
Turbidus alloqueris fastu: nec prospera flatus
Attollunt nimios: quin ipsa superbia longe
Discessit: uitium rebus solenne secundis:
Virtutumq̄ ingrata comes. contingere passim:
Affariq̄ licet: non inter pocula sermo
Captatur: pura sed libertate loquendi
Seria quisq̄ iocis nulla formidine miscet.
Quem uidet angusti socerum: regniq̄ parentē:
Miratur conuiuia parem: quom tanta potestas
Ciuem lenis agat: te doctus prisca loquentem:

Te matura senex audit: te fortia miles
Aspersis salibus: quibus aut amphiona quisq̄
Præferat aonios meditantem carmine muros.
Nec uelit orphæo migrantes pectine syluas.
Hinc amor: hinc ueris: & nō fallentibus omnes
Pro te solliciti uotis: hinc nomen ubiq̄
Plausibus: auratis celebrant hinc ora figuris:
Quæ non incudes streperent: quæ flāma uacaret
Fabrili: quantis fluerent fornacibus æra
Effigies ductura tuas: quis deuius esset
Angulus: aut regio? quē non pro numine uultus
Dilectos colerent? talem ni semper honorem
Respuerest: decus hoc rapiat: quē falsa timentū
Munera decipiunt: qui se diffidit amari:
Hic solus spreuisse potest: qui iure metetur.
Vndiq̄ legati properant: generiq̄ sub ore
In tua centenas aptant præconia uoces.
Grates gallus agit: quod milite tutus inermis
Et metuens hostile nihil noua culmina totis
Aedificet ripis: & sæuum gentibus amnem
Tybridis in morem domibus seruellet amœnis.
Hinc pœni cumulant laudes: quod rura tyranno
Libera possiderant. hinc obsidione solutus
Pannonius potorq̄ saui: qui clausa tot annis
Oppida laxatis ausus iam pandere portis:
Rursum cote nouat nigras rubigine falces
Exesofq̄ situ cogit splendere ligones.
Agnoscit causas: & collibus oscula notis
Figit: & impresso glebis non credit aratro.
Execris inculta dabant quas sæcula syluis:
Restituit terras: & opacum uitibus istrum
Conferit: & patrum uectigal soluere gaudet
Immunis qui clade fuit: te sospite fas est
Vexatum late corpus iuuenescere regni:
Sub tot principibus quæcūq̄ amisimus olim
Tu reddis: solo poterit stilicone medente
Crescere romanum uulnus: textura cicatrix:
Inq̄ suos fines tandem redeunte colono
Illyricis iterum ditabitur aula tributis.
Nec tamen humano cædit cæleste fauori
Iudicium. cingunt superi concordibus unum
Præsidiis: hostesq̄ tuos aut littore produnt:

Aut totum oppositi claudūt fugientib⁹ æquor.
Aut in se uertent furiis: aut militis enses
Bacchati laniant penthæo corpote ritu:
Insidias retegunt: & in ipsa cunabula fraudum
Ducunt: Ceu tenera uenantem nare molossi
Omnibus uentura notant: aut alite monstrāt.
Aut monitos certa dignantur imagine somnos
Pro quibus innumeræ trabearum insignia terræ
Certatim petiere tibi poscentibus ipse
Restiteras: & mens aliorum prona fauori
Index dura sui facibus succensa pudoris
Tarda uerecundis excusat premia causis.
Ergo auidæ: tantosq; noui spe consulis annos
Elusæ dominæ pergunt ad limina romæ.
Si minus annueris precibus: Vel cogere certe
Cunctantem: uotoq; moras auferre paratæ
Conueniunt ad tecta dex: quæ candida lucent
Monte palatino: glaucis tum prima mineruæ
Nexa comam foliis: fuluæq; intexta micantem
Veste thagum tales profert hispania uoces.
Cuncta mihi semper stilico quæcunq; poposci
Concessit: tantumq; suos intidit honores:
Augusti potuit soceri contemnere falces:
Iam negat & genero: si non ut ductor ab orbe
Quem regit accipiat: saltem cognatus ab aula
Exiguum ne putat quod sic complexus iberam
Progeniem: nostros immoto iure nepotes
Sustinet: ut patrum cōmendat purpura bethym
Quod pulchro mariæ fecundet germine regnū.
Quod domini superatur auus. tum flaua repexo
Gallia crine ferox: euinctaq; torque decoro:
Binaq; gesa tenens animoso pectore fatur.
Qui mihi germanos solus: francosq; subegit:
Quur nundum legitur fastis? quur pagina tantū
Nescit adhuc nomē? quod iā numerare decebat
Vsq; adeo ne leuis pacati gloria rheni?
Inde caledonio uelata britannia monstro.
Ferro picta genas: quous uestigia uertit
Cerulus: oceaniq; æstum mentitur amictum.
Me quoq; uicinis pereuntem gentibus inquit
Muniuit stilico: totam quum scotus hibernam
Mouit: infesto spumauit remige tethys.

Illius effectum curis ne bella timerem
Scotica: ne pictum tremere: ne litore toto
Prospicerem dubiis uenturum saxona uentis:
Tunc spicis: & dente comas illustris eburno:
Et calido rubicunda die. sic africa fatur:
Sperabam nullas trabeis: gildone perempto:
Nasci posse moras: etiam nunc ille repugnat:
Et tanto dubitat fasces prebere triumpho.
Qui mihi maurorū penitus lachrymabile nomē
Ignorare dedit. post hæc ænotria lentis
Vitibus intorquens bederas: & palmitē largo
Vina fluens: si uos adeo stilicone curules
Augeri flagratis agit: quas sola iuuare
Fama potest: quanto me dignius incitat ardor
Ut præsentē fruar: concedentemq; tribunal
Prosequar: atq; añi pandentem claustra salutē:
Talibus alternant studiis: romamq; petentes
Pro cunctis hortantur eat. Nec segnius illa
Paruit officio: sed raptis protinus armis
Ocyor excusso per nubila sidere tendit.
Transuebitur thuscos. Apeninuscq; uolatu
Stringitur. eridanus clipei iam fulgurat umbra.
Constitit ante ducem: tetrico nec pallade uultu
Deterior: nec Marte minor: tremit orbe corusco
Iam domus: & summæ tangunt laquearia cristæ.
Tum prior attonitum gratis affata quærelis.
Seruatās stilico per te uenerande curules
Ornatas necdum fateor. Quid profuit anni
Seruilem pepulisse notam? defendis honorem:
Quem fugis: & spernis: tãta quem molle tueris:
Respui oblatum: pro quo labente resistis.
Quæ nam causa moræ? quo nã cunctabere rursus
Ingenio? nullus boreæ motus: omnis & austri
Ora silet: cecidit maurus: germania cessit
Et ianum pax alta ligat: te consule necdum
Digna feror: titulum ne leuem paruiq; nitoris
Credimus: augusti quo se decorare fatentur.
Sub iuga quo gentes captiuis regibus egi:
Non si prodigii casus natura futuros
Signat: polluimur macula: quod rebus æois
Omen erat: quã nullis mihi cognita rebus
Fabula: uix tanto risit de crimine rumor.

Oppropriis stat nulla fides: nec littera tenet
Vulgatura nefas: in quo uel maxima uirtus
Est tua: quod nostros qui consulis omnia patres
De monstris taceas pellendis: denique nulla
Dedecoris sanctum uiolat oracula coetum.
Nec mea funestum uersauit curia nomen.
Pars sceleris dubitasse fuit: quaecumque profana
Pagina de primo uenisset limite phœbi.
Ante fretura deleta mihi: ne turpia castis
Auribus italiæ fatorum exempla nocerent.
Publicus ille furor. quantum tua cura peregit
Secretum meruit. lætetur quisquis æous
Scribere desierit fastos. portenta gabinos
Ista latent. propriam labem tersisse laborent.
Quis ego quæ nunquam didici? sensive cruentum
Gratulor exemptum. delicti poenitet illos:
Nos nec credimus. fuerit tamē omnibus unum
Crimen: & ad nostras manauerit usque secures.
Plus ideo sumenda tibi fastigia iuris:
Ne pereat iam priscus honos. qui portus honorum
Semper erat: nullo sarciri consule damnum
Excepto stilicone potest: bene præscia tempus
Mens tua distulerat: titulo tunc crescere posses:
Nunc per te titulus. consul succurre grauat
Consulibus: quicumque fuit: quicumque futurus
Annum redde tuum: quem mox secuta sequa tur
Posteritas: nec iam doleat defensa uetustas.
Sit trabeis ultor stilico: Brutusque rector
Libertas populi primo tunc consule Bruto
Reddita per fasces. hic fascibus expulit ipsis
Seruitium. instituit sublimen Brutus honorē.
Asseruit stilico. plus est seruasse repertum:
Quam quæsisse nomen. quid tardius ore uerendo
Annuis? insolitus frontem circumlinet ignis:
Tandem uince tuum: qui uincis cuncta: pudor ē.
Hos etiam quamuis corrumpi munere nullo
Posse queas: mirare libens: ac suspice cinctus:
Quos tibi diuino mecum tritonia duxit
Pectine: cuncta simul repetito murice fila
Contulimus pensis: & eodem neuimus auro:
Aurea quo lachesis sub te mihi sæcula texit.
Hic ego promissam sobolem: separataque mundo

Pignora prælusi:ueram mox ipe probabis
Me uatem: nostræq; fidem uenientia telæ
Fata dabunt. dixit: geminoq; rigentia profert.
Dona: graues auro trabeas. insigne mineruæ
Spirat opus. rutilus hic pingitur aula columnis:
Et sacri mariæ partus: lucina labores
Solatur: residet fulgente puerpera lecto.
Sollicitæ iuxta pallescunt gaudia matris
Susceptum puerū redimitæ tempora nymphæ
Auri fonte lauant. teneros in stamine risus
Vagitusq; audire putes: iam creuerat infans
Ore ferens patrem: stilico maturior æuo
Martia recturo tradit præcepta nepoti.
Parte alia spumis spumantem serica frena
Purpureo primæ signatus flore iuuentæ
Eucherius flectebat equum: iaculisq; uel arcu
Aurea purpureos tollentes cornua ceruos
Aureus ipse ferit. uenus hic inuecta columbis
Tertia regali iungit connubia nexu:
Pennatiq; nurum circūstipantur amores
Progenitam augustis: augustorumq; sororem:
Eucherius timido iam flammea subleuat ore
Virginis: arridet læto thermantia fratri.
Nam domus hæc utroq; petit diademata sexu:
Reginasq; parit: reginarumq; maritos.
Talibus inuitat donis: dextræq; regendum
Diua simul porrexit ebur: solennibus urnam
Commouet auspiciis: auibusq; incepta secūdat.
Tunc habiles humeros armis dea uestibus ābit
Romuleis. latii sederunt pectore cultus
Loricæq; locum decuit toga. talis ab istro
Vel scythico uictor. rediens graduius ab axe
Deposito mitis clipeo: candentibus urbem
Ingreditur trabeatus equis: spaciosa quirinus
Frena regit: currumq; patris. Bellona cruentat
Ditibus exuuiis tendentem ad sidera quercum.
Præcedit: licitorq; metus cum fratre pauore
Barbara ferratis innectunt terga catenis.
Velati galeas lauro: propiusq; iugales
Formido ingentem uibrat succincta securim:
Vidit ut optato se consule roma petitam:
Nunc ait elisii lucos erumpere campi

Nunc libet: ut tanti curiis miracula uoti
Fabriciisque feram: famis qui uulnere nuper
Calcatam fleuere togam. iam prata choreis
Pulsent: nec rigidos pudeat lulisse catones.
Audiat hoc senior Brutus: pœnisque tremendi
Scipiadae: geminis tandem qui libera damnis
Vnius auxilio pœnos libyamque recepi.
Quod superest unum precibus fortissime cōsul
Adde meis: urbiq; tuum largire parumper
Quem regat aduentum: quā tu bellisque fameq;
Depulsam terris iterum regnare dedisti
Splendida suspiciant alium te rostra camillum
Ultorem uideant: seruatoremq; quirites.
Et populus quē ductor amas: quibus africa p te:
Nec prius auditas rhodanus iam donat aristas
Ut mihi uel massila ceres: uel gallica prosit
Fertilitas: messesq; ferat nunc humidus auster:
Nunc aquilo: cunctis ditescant orea uentis.
Quæ tunc flāmeam stipabunt millia uulgi.
Fallax o quotiens puluis deludet amorem
Suspensum: ueniens omni dum crederis hora.
Spectabūt cupidae matres: spargentur & omnes
Florentiā: superet quom pythia limina consul
Arduus: antiqui species romana senatus
Pompeiana dabunt: quantos proscænia plausus
Ad cœlum quotiens uallis tibi martia ducet
Nomen: auentino palent inoq; recessu.
Nunc te conspiciant castris permittite relictis:
Mox & cum genero trabeis uisura secundis.
Hæc dum roma refert: iam fama uelocibus alis
Peruolat oceanum: linguis & mille citatos
Festinare iubet proceres: nulliq; sequutus
Non iter: bybernis obstant nec flatibus alpes.
Vincit amor meriti pridem: clariq; uetustis
Fascibus: ad socii properant: & uindicis annum.
Sic ubi fœcunda reparauit morte iuuentam:
Et patrios idem cineres: collectaq; portat
Vnguibus ossa piis: niliq; ad littora tendens
Vnicus extremo phœnix procedit ab euro.
Conueniunt aquilæ: cunctaq; ex orbe uolucres:
Ut solis mirentur auem. procul ignea lucet
Ales: odorati redolent quoi cinnama Busti

Nec minor in cælo chorus est. Exultat uterq;
Theodosius: diuiq; tui. sol ipse quadrigis
Vere coronatis: dignum tibi properat annum.
Est ignota procul: nostræq; i peruia menti
Vix adeunda deis. annorum squalida mater
Immensi spelunca æui: quæ tempora uasto
Suppeditat: reuocatq; sinus: cõplectitur antrum
Omnia qui placido consumit numine serpens.
Perpetuumq; uiret squamis: caudãq; reducto
Ore uolat tacito relegens exordia lapsu
Vestibuli custos uultu longæua decoro.
Ante fores natura sedet: cunctisq; uolantes
Deprehndunt membris animæ. mäsura uerêdus
Scribit iura senex: numeros qui diuidit astris
Et cursus: stabilesq; moras: quibus omnia uiuüt:
Ac pereunt. fictis cum legibus ille recenset
Incertum quid martis iter: certumq; tonantis
Proficiat mundo: quid uelox semita lunæ:
Pigræq; saturni: quantum cytherea sereno
Curriculo: phæbiq; comes cyllenius iret:
Illius ut phæbus ad limen constitit antri
Occurrit natura potens: seniorq; superbus
Canitiem inclinat: radiis tunc sponde reclusos
Laxauit postes adamas: penetrabile profundum
Panditur & sedes: æuiq; arcana patefcunt.
Hic habitat uario facies distincta methallo
Sæcula certa locis: illinc glomerantur æna:
Hinc ferrata rigent: illinc argentea cadent
Eximia regione domus. contingere terris
Difficilis stabat rutuli grex aureus anni.
Quorum precipuum precioso corpore tytan
Signandi stilicone legit. tunc imperat omnes
Pone sequi: dictisq; simul compellet euntes.
En quoi distulimus melioris sæcla methalli
Consul adest: ite optati per sæcla methalli:
Ducite uirtutes hominum. florescite rursus
Ingeniis. bylares Baccho frugumq; feraces
Non inter geminos anguis glaciale triones
Sibilet: in medio nec frigore sæuiat urfa.
Non toruo fremat igne leo: nec brachia cancri
Vrat atrox ætas: madidæ nec prodigus urnæ
Semina prærupto dissoluat aquarius imbre.

Phrixæus roseo producat fertile cornu
Ver aries: pingues nec grandine turdat oliuas
Scorpion: autumni maturet gramina uirgo.
Lenior & grauidis allatret syrius uuis:
Sic fatur: Croceis rorantes ignibus ortos
Ingredietur: uallemq; suam: quam flāmeus ambit
Riuus: & irriguis largum iubar ingerit herbis:
Quas solis pascuntur equi. flagrantibus inde
Cesariem fertis: & lactea lora: uibasq;
Subligat alipedum. gelidas hinc lucifer ornat:
Hinc aurora comas: iuxtaq; arridet habenis
Aureus: & nomen præ tendit consulis annus:
Inq; nouos iterum reuoluto cardine cursus
Scribunt æthereis stiliconem sidera fastis:

CL. Claudiani præfatio in laudes
Stiliconis.

m Aior scipiades: italis qui solus ab oris
In proprium uertit punica Bella caput.
Non sine pieriis exercuit artibus arma.
Semper erat uatum maxima cura duci.
Gaudet enim uirtus testes subiungere musas.
Carmen amat quisquis: carmine digna gerit.
Ergo seu patriis primæuus manibus ultor
Subderet hispanum legibus oceanum.
Seu tyrias contra fracturus cuspide uires:
Inferret libyco signa tremenda mari.
Hærebat doctus lateri: castrisq; solebat
Omnibus: in medias ennius ire tubas.
Illi post lituos pedites fauere canenti:
Laudabatq; noua cæde cruentus eques.
Quūq; triumpharet gemina carthagine uicta:
Hanc uindex patris: uicerat hanc patriæ.
Quum longi libyam tandem post funera Belli.
Ante suas mœstam cogeret ire rotas.
Aduexit reduces secum uictoria musas:
Et sertum uati martia laurus erat.
Noster scipiades stilico: quo concidit alter
Annibal: antiquo sæuior annibale.
Te mihi post quintos annorum roma recursus
Reddidit: & uotis iussit adesse suis.

CL. Claudiani Panagyris alia in
laudes Stiliconis.

q Vē populi plausu: pcerū quē uoce petebas
Aspice roma uirum: iā tēpora desine lōgæ
Dinumerare uix uissoq; assurgere semper
Pulueres: non dubiis ultra torquebere uotis.
Totus adest oculis: aderat qui mentibus olim
Spe maior: fama melior: uenerare curulem:
Quæ tibi restituit fasces: complectere dextram:
Sub iuga quæ pœnos iterum romana redegit.
Excipe magnanimum pectus quo frena regūtur
Imperii: Quo ius libratur sensibus orbis.
Os sacrum quod in aere colis: mirare sine auro.
Cerue libens: hic est pro te Bellator ubiq;
Defensor libyæ: rheni calcator & istri.
Ostentare suos prisco si more labores:
Et gentes cuperet uulgo monstrare subactas:
Certaret utroq; pares a cardine laurus.
Hæc alemannorum spoliis australibus: illa
Ditior exuuiis: illinc flauente sicambri
Cesarie: nigris hinc mauri crinibus irent.
Ipse albis ueheretur equis: currūq; sequutus
Laurigerum festo fremuisset carmine miles:
Hi famulos traherent reges: Hi facta methallis
Oppida: uel montes captiuoq; flumina ferrent:
Hinc libyci fractis lugerent cornibus amnes.
Inde catenato gemeret germania rheno.
Sed non immodicus proprii iactator honoris
Consul roma tuus. non illum premia tantum:
Quam labor ipse iuuat: strepid⁹ fastidit inanes:
Inq; animis hominū pompa meliore triumphat.
Non alium certe romanæ clarius arces
Suscepere ducem: nec quum cedente rediret
Fabricius pyrro: nec quum capitolia curru
Pelleæ domitor paulus conscenderet aulæ.
Non similis latias patefecit gloria portas:
Post numidas mario: post classica martis æoi
Pompeio. nulli pars æmula defuit unq;
Quæ grauis obstrepet laudis: stimul⁹ q; malignis
Facta sequebatur quanuis ingentia liuor
Solutus hic inuidiæ fines uirtute reliquit.
Humanūq; modum: quis enim liuescere possit?

Quod nunq̄ pereunt stellæ? quod iuppiter olim
Possideat cælum? quod nouerit omnia phœb⁹.
Est aliquod meriti spacium: quod nulla furentis
Inuidiæ mensura capit: ductoribus illis
Præterea diuisus erat fauor: æquior ille
Patribus: inuisus plebi: popularibus illi
Munito studiis: languebat gratia patrum.
Omnis in hoc uno uariis discordia cessit
Ordinibus. lætatur eques: plauditq; senatores
Votaq; patricio certant plebea fauori.
O felix: seruata uocat quem roma parentem.
O mundi cōmunis amor: quo militat omnis
Gallia: quem regum thalamis hispania nectit.
Quo ius & aduentum crebris petiere quirites
Vocibus: & meruit genero præstante senatus.
Non sic uirginibus flores: non frugibus imbres
Prospera. non lassis optantur flamina nautis:
Ut tuus aspectus populo: quæ munere tanto
Littora fatidicas attollunt delia lauros:
Venturi quotiens affulsit apollinis arcus:
Quæ sic aurifero pactoli fonte tumescit
Lydia: quum domitis apparuit euchius indis.
Nonne uides? & plebe uias: & recta latere
Matribus. hic stilico cunctis inopina reluxit:
Te uictore salus. septem circumspice montes:
Qui solis radios auri fulgore laceffunt.
Indutosq; arcus spoliis: æquataq; templa
Nubibus: & quicquid tanti struxere triumphi.
Quantum profueris: quātam seruaueris urbem:
Attonitis metiere oculis. hæc fabula certe
Cuncta forent: si pœn⁹ adhuc incūberet austro.
Mos erat in ueterum castris: ut tēpora quercu
Velaret: ualidis fuso qui uiribus hoste:
Casurum potuit morti subducere ciuem:
At tibi quæ poterit pro tantis ciuica reddi
Mœnibus? aut quantæ pensabunt facta coronæ?
Non solam populi uitam debere fatetur
Armis roma tuis: sed quod iocundior esset:
Lucis honoratæ fructus uenerabile fame
Pondus: & amissas uires: & regna recepit.
Iam non prætumidi supplex orientis ademptam
Legatis poscit libyam: famulos ue precatur

Dictu turpe suos: Sed robore freta gabino
Te duce romana tandem se uindicat ira:
Ipsa iubet signis: Bellaturoq; togatus
Imperat: & spectant aquilæ decreta senatus.
Ipsa tibi trabeas ultrâ dedit: ipsa curulem
Optulit: hæc ultro fasces ornare coegit.
Nil perdit decoris prisca: nec libera quærit
Sæcula quom donet fasces: quom prælia mædet.
Cum se etiam creuisse uidet: quis gallica rura?
Quis meminit latio senonum seruisse ligones?
Vexit lingonico sudatas uomere messes.
Illa seges non auxilium modo præbuit urbi.
Sed fuit inditio: quantum tibi roma liceret.
Ammonuit dominæ gentes: instarq; trophæi
Rettulit ignotum gelidis uectigal ab oris.
Hæc quoq; maiestas augetur plena quirini
Rectores libyci: p opulo quod iudice pallent.
Et post emeritas moderator quisq; secures:
Discrimen letale subit: quod pœnus arator
Intulerit: madidus quantû transmitterit auster:
Ardua qui late terris responsa dedere:
Hic trepidat humiles: tremuit quos africa nuq;
Cernunt rostra reos. cani uirtutibus æui
Materiam pandit stilico: populumq; uetusti
Culminis immemorê dominâdi rursus in usum
Excitat: ut magnos calcet metuendus honores.
Pendat iustica crimen: pietate remittat
Errorem: puerosq; probet: damnetq; nocentes.
Et patrias iterum clemens exerceat artes.
Fallitur egregio quisquis sub principe: credit
Seruicium: nuq; libertas gratior extat:
Quam sub rege pio: quos præficit ipse gerendis
Rebus: ad arbitrium plebis: patrumq; reducit:
Conceditq; libens: meritis seu premia poscunt:
Seu punire uelint: posito iam purpura fastu
De se iudicium non indignatur haberi.
Sic docuit regnare socer: sic apta iuuentæ
Frena dedit: teneros his moribus imbuit annos.
Verior augusti genitor: fiducia Belli:
Pacis consilium: per quem squalore remoto
Pristina romuleis in floruit artibus ætas:
Per quem fracta diu: translataq; pene potestas

Non oblita sui seruilibus exulat armis:
In proprium seducta larem uictoria reddit
Fata solo:fruiturq; iterum quibus hæserat olim
Auspiciis:capitiq; errantia membra reponit:
Proxime diis consul:tantæ qui prospicis urbi:
Qua nihil in terris complectitur altius æther:
Quoius nec spacium uisus:nec corda decorem:
Nec laudem uox ulla capit:quæ luce methalli
Aemula uicinis fastigia conserit astris.
Quæ septem scopulis zonas imitatur olimpi:
Armorum:legūq; parens:quæ fundit in omnes
Imperium:primiq; dedit cunabula iuris.
Hæc est exiguis quæ finibus orta recedit,
In geminos axes:paruaq; a sede profecta
Dispersit cum sole manus:hæc obuia uotis
Innumeras uno gereret quum tempore pugnas
Hispanas caperet:siculas submitteret urbes
Et gallum terris prosterneret:æquore pœnum:
Nunq; succubuit damnis:& territa nullo
Vulnere:post cumas maior:trebiãq; fremebat:
Et quum iam premerent flãmæ:murūq; teneret
Hostis:in extremos aciem mittebat iberos.
Nec stetit oceano:remisq; ingressa profundum
Vincendos alio quæsiuit in orbe britannos.
Hæc est in gremium uictos quæ sola recepit:
Humanumq; genus cõmuni nomine fouit
Matris:non dominæ ritū:ciuesq; uocauit:
Quos donuit:nexuq; pio longinqua reuinxit:
Huius pacificis debemus moribus omnes:
Quod ueluti patriis regionibus utitur hospes.
Quod sedem mutare licet:quod cernere thulen:
Rursus & horrendos quondã penetrare recessus
Quod bibimus passim rhodanū:potam⁹orantē:
Quod cuncti res una sumus:nec terminus unq;
Romanæ dicionis erit.nam cætera regna
Luxuries uitiiis:odiisq; superbia uertit.
Sic male sublimes fregit sparthanus athenas:
Atq; idem thebis cecidit,sic mædus ademit
Assyrio:mædoq; tulit moderamina perles.
Subiecit persen macedo:cessurus & ipse
Romanis:hæc auguriis firmata sibyllæ.
Hæc sacris animata numæ.binc fulmina uibrat
Iuppiter,hanc tota tritonia gorgone uelat.

Arcanas huc uesta faces: hunc òrgia secum
Transtulit & phrygios genitrix turrita leones.
Huc depressuros morbos epidaurius hospes
Reptauit placido tractu: uectumq; per undas
Insula pœonium traxit tyberina draconem.
Hanc tu cum superis stilico preclare tueris.
Protegis hanc clipeo matrem regumq; ducūq;
Præcipueq; tuam. dedit hæc exordia lucis
Eucherio: puerumq; ferens hic regia mater
Augusto monstrauit auo. lætatus at ille
Sustulit in tyria reptantem ueste nepotem:
Romaq; uenturi gaudebat præscia fati:
Quod te iam toto meruisset pectore ciuem:
Non tamen ingratum: nec qui benefacta referre
Nesciat. hunc credas populū: si uolueris priscos
Annales libeat: quotiens hic prælia sumpsit
Pro sociis: quotiens dono concessit amicis
Regibus: ausonio quæsitæ sanguine terras:
Publica sed nunq̄ tanto se gratia fudit
Assensu: (quis enim princeps hæc omnibus egit
Obsequiis?) sese dominum patremq; uocari:
Quin tibi continuis resonant conuexa diebus:
Maeste nouis consul titulis: mauortia plebes
Te dominum bruto non indignante fatetur.
Et quod adhuc nullo potuit terrore coacta
Libertas romana pati: stiliconis amori
Detulit: exultant auidi quocunq; decorus
Conspiciare loco: nomenq; ad sidera tollunt:
Nec uaga dilecto faciantur lumina uultus
Seu circum trabeis fulgentibus aureus intres.
Seu celebres ludos: solio seu fultus eburno
Cingas iure forum: denso seu turbine uulgi
Circumfusa tuæ circudent rostra secures.
Quæ uero procerum uoces. quam certe fuere
Gaudia: quum totis exurgens ardua pennis
Ipsa duci sacras uictoria panderet alas:
Et palma uiridi gaudens: & amicta trophæis
Custos imperii uirgo: que sola mederis
Vulneribus: nullumq; doces sentire laborem.
Seu tibi dictæ placuerunt astra coronæ:
Seu magis æstiuo sedes uicina leonis:
Seu sceptrum sublime iouis: seu palladis ambis
Aegida: seu fessi mulces suspiria martis.

Adsis perpetuum latio: uotisq; senatus
Annue diua tui: stilico tua sæpius ornet
Limina: teq; simul rediens in castra reducat.
Hunc bellis comitare fauens: huc redde togatū
Consiliis: semper placidis te moribus egit:
Seruauitq; piam uictis: nec polluit unq;
Laurum sæuitia: ciuem nec fronte superba
Despicit: aut trepidam uexat legionibus urbem.
Sed uerus patriæ consul cessantibus armis
Contentus lictore uenit: nec inutile quærit
Ferri præsidium: solo contentus amore
Magnarū nec parcus opum: geminare pfundas
Distulit impensas: & post miracula castris
Edita: uel genero romæ maiora reseruat.
Auratos rodiis imbres: nascente minerua.
Indulisse iouem perhibent: Bacchoq; paternum
Iam pulsante femur: mutatus palluit bermus
In precium: uotiq; famem passurus amari.
Ditabat rutilo quicquid mida tangeret auro
Fabula: seu uerum canitur: tua copia uincit
Fontem hermi: tactūq; midæ: plumasq; tonantis
Obscurat ueteres: obscurabitq; futuros
Pardonis: armisq; manus: si solueret ignis
Quas dedit immanes uili pro pondere massas:
Argenti potuere lacus: & flumino fundi.
Nec tibi quæ pariter syluis dominaris: & astris
Exiguam stilico mouit latonia curam.
Tu quoq; nobilibus spectacula nostra laboras
Illustrare feris: summoq; in uertice rupis
Alpinæ socias arcu cessante pudicas:
Et pharetratarum comitum inuiolabile cogis
Concilium. ueniunt humeros & brachia midæ
Armataq; manus iaculis: & terga sagittis
Incomptæ pulchræq; tamen. sudoribus ora
Puluerulenta horrent. sexum nec cruda fatetur
Virginitas. sine lege comæ: duo cingula uestem
Crure tenus pendere uetant. præcedit amicas
Flaua leontodome. sequitur nutrita lycæo
Nepropene: telisq; domat quæ menala thero.
Ignea cretæa properat Briomartis ab ida
Et cursu zephyris nunq; cessura lycastæ.
Iungunt se geminæ metuenda feris erymanthe.
Et soror optatum numen uenatibus opis

Progenies scythiæ: diuas nemorumq; p̄tentes
Fecit hyperboreis delos prælata pruinis:
Hæ septem uenere duces: exercitus alter
Nympharum incedunt: acies formosa dianæ
Centum taigeti: centum de uertice cynthi
Et totidem casto genuit quas flumine ladon.
Quas ubi collectas uidit: sic delia cœpit.
O sociæ: mecum thalami quæ iura perosæ
Virgineo gelidos percurritis agmine montes:
Cernitis ut latio superi communibus orrent
Hunc annum studiis: quantos neptunus equorū
Donet ab urbe greges: laudi quam nulla canēdæ
Fratris plectræ uacent: nostrâ quoq; sentiat idē:
Quam meritis debem⁹ opem: nō spicula poscit.
Iste labor: maneant clausis nunc sica pharetris
Omnis: & a solitis noster uenatibus arcus
Temperet: in solam cruor hic seruetur harenā
Retibus: & claustris dilata morte tenendæ:
Ducendæq; feræ: cupidas arcete sagittas
Consulis in plausum casuris parcite monstris.
Accerelet diuisa manus: dum cursus anbelas
Tenditur ad sirtes: mecum dictæa lycaste.
Et comes opis eat. steriles iuuat ire per æstus.
Namq; feras aliis tellus maurusia donum
Præbuit. huic soli debet ceu uicta tributum:
Dum nos horribiles libyæ scrutamur alumnos.
Europæ uos interea percurrite saltus:
Et scopulos. posita ludat formidine pastor:
Securisq; canat stiliconem fistula syluis:
Parent muneribus montes: ut legibus urbes.
Dixit: & extemplo frondosa fertur ab alpe
Trans pelagus. cerui currum subiere iugales:
Quos decus esse deæ primi sublimine cæli
Rosida fœcundis concepit luna cauernis.
Par nitor intactis niuibus. frons discolor auro
Germinat: & spacio summas æquantia fagos.
Cornua ramoso surgunt procera methallo.
Opis frena tenet. fert retia rara lycaste:
Auratasq; plagas: immortalesq; molossi.
Latrantes mediis circum iuga nubibus ibant:
Quinq; aliæ paribus (phœbe sic iusserat) armis.
Diuersa regione ruunt: ducitq; cohortem
Quæq; suam. uariæ formis & gente sequuntur:

Ingenioq; canes. illæ grauioribus aptæ
 Morsibus: hæc pedib; celeres: hæc nare sagaces:
 Hirsutæq; fremunt cresse: tennesq; lacænæ:
 Magnaq; taurorum fracturæ colla britannæ.
 Dalmaciæ lucos abruptaq; brachia pindi.
 Sparsa comâ Briomartis agit. Tu gallica cigis
 Lustra leontodame: germanorumq; paludes
 Eruis: & si quis defensus arundine rheni
 Vastus aper nimio dentes curuauerat æuo
 Nubiferas alpes: appenniniq; recessus.
 Garganiqu; niues nicharte prompta fatigat.
 Speluncas canibus thero rimatur iberas:
 Informesq; canis ursos detrudit ab antris:
 Quorum sæpe tagus manantes sanguine rictus
 Non faciauit aquis: & quos iam frigore segnes
 Pyrenæa textit lapidosis frondibus ilex
 Circæis siculisq; iugis uenata uirago.
 Nebrophone ceruos: aliasq; in uincula cogit.
 Non sæuas pecudes: sed luxuriantis harenæ
 Delicias: pompam nemorû quocûq; tremédum
 Dentibus: aut insigne iubis: aut nobile cornu:
 Aut rigidum setis capitur: decus omne timorq;
 Sylvarum. non caute latent: non molle resistunt
 Fortia: non uolucris fugiunt pernicia cursu:
 Hæc laqueis innexa genuit: hæc clausa feruntur
 In lignis domibus: fabri nec tigna polire
 Sufficiunt: rudibusq; fagis texuntur & ornis
 Frondentes cauæ: ratibus pars ibat honestis
 Per freta: uel fluuios. exanguis dextera torpet
 Remigis: & propriam metuebat nauita mercē.
 Per terram pars ducta rotis: longocq; morantur
 Ordine plaustra uias montani plena triumphis
 Et fera sollicitis uebitur captiua iuuentis:
 Expleuit quibus ante famem: quotiensq; reflexi
 Conspexere boues: puidi temone recedunt.
 Iamq; pererratis libyæ flagrantibus oris:
 Legerat eximios phœbi germana leones:
 Hesperidas qui sæpe fugant: uentocq; citatis
 Terrificant atlanta iubis: armentaq; longe
 Vastant æthiopum: quorûq; impune fragosa
 Murmura pastores nunq; exceperere per aures.
 Non illos tedæ ardentes: non fracta superne
 Lapsuro uirgulta solo: non uocibus edi

Pendentis stimolata fames: non fossa fefellit.
Vltro se uoluere capi: gaudentq; uideri:
Tantæ præda deæ. respirant pascua tandem
Agricolæ referant iam rupta mapalia mauri.
Tum uirides pardos: & cetera colligit austri
Prodigia: immanesq; simul latonia dentes:
Qui secti ferro in tabulas: auroq; micantes
Inscripti rutilum cælato consule nomen:
Per præces & uulgus eant: stupor omnib; indis.
Plurimus ereptis elephas inglorius errat
Dentibus: insedit nigra ceruice gementum:
Et fixum dea quassat ebur: penitusq; cruentis
Stirpibus auulsis patulos exarmat hiatus.
Ipsos quin etiam nobis miracula uellet
Ducere. sed pigra cunctari mole ueretur.
Tyrrenas fœtus libycos amplexa per undas
Classis turba sonat: caudâq; a puppe retorquens
In propriam iacet ipse leo. uix subleuat unum
Tarda ratis: fremitus stagnis auditur in imis.
Cunctaq; profiliunt coete: tyrrenaq; nereus
Confert monstra suis: sed non equare fatetur
Aequor: sic uictor quotiens per rura lyæus
Nauigat: intorquet clauum silenus: & acres
Insudant tonsis satyri: taurinaq; pulsu
Bracharum bromios inuitant typana remos.
Transtra ligant hederæ: malum circumflua uestit
Pampinus: antennis illabitur ebria serpens.
Perq; mero madidos currunt: soluuntq; rudêtes
Linces: & insolitæ mirantur carbasa tigres.

CL. Claud. præfatio in sextum Ho-
norii Aug. consulatum.

o Mnia quæ sensu uoluuntur uota diurno
Pectore sopito reddit amica quies:
Venator defensa toro quum membra reponit:
Mens tamen ad syluas: & sua lustra redit:
Iudicibus lites: aurigæ somnia currus:
Vanaq; nocturnus meta cauetur equis.
Furto gaudet amans: permutat nauita merces:
Et uigil elapsas quærit auarus opes.
Blandaq; largitur frustra sitientibus agris.
Irriguus gelido pocula fonte sopor.
Me quoq; musarum studium sub nocte silenti
Artibus assuetis sollicitare solet.

Namq; poli media stellantis in arce uidebar
Ante pedes summi carmina ferre iouis.
Vtq; fauet somnus: plaudebant numina dictis:
Et circumfusi sacra corona chori.
Enceladus mihi carmen erat. uictusq; typhoeus.
Hunc p̄mit in arimes. hūc grauis ætna domat.
Quam lætus post bella iouem susceperit æther
Phlegrææ referens premia militiæ.
Additur ecce fides: nec me mea lusit imago:
Irrita nec falsum somnia misit ebur.
En princeps: en orbis apex æquatur olympos
En quales meminit turba uerenda deos.
Fingere nil maius potuit sopor: altaq; uati
Conuentum cælo prebuit aula parem.

CL. Claud. panagyris in sextū Ho-
norii Aug. consulatum.

a Rea fortunæ reduci si templa priores
Ob reditum uouere ducū: nō digni? unq;
Hæc dea p̄ meritis amplas sibi posceret ædes:
Quā sua quom pariter trabeis repetatur: & urbi
Maiestas: nec enim campus solennis: & urna
Luditur in morem: species nec dissona cœtus
Aut peregrina nitet simulati iuris imago
Indigenas habitus natiua palatia sumunt:
Et patriis plebem castris sociante quirino:
Mars augusta sui renouat suffragia campi:
Qualis erit terris: quem mons euandrius offert:
Romanis auibus quem tybris inaugurat annus.
Quāq; omnes quicunq; tui cognominis annis
Semper inoffensum dederat successibus omen.
Sintq; trophæa tuas semper comitata secures:
Hic tamen ante omnes mirō promittitur ortu
Vrbis: & augusti geminato nomine felix.
Nanq; uelut stelas babilonia cura salubres
Optima tua spondet mortalibus edere fata:
Cælicolæ quum celsa tenent: summoq; feruntur
Cardine: nec radios humili statione recondunt.
Haud aliter latæ sublimis signifer aulæ
Imperii sidus propria cum sede locauit:
Augēt spes italas: & certius omnia surgunt
Victrici concepta solo: quum pulcher apollo
Lustrat hyperboreas delphis cessantibus aras.
Nil tum castaliæ riuis communibus: undæ

Dissimiles: nili nec discrepat arbore laurus:
Antraque mœsta silent: inconsultiq; recessus:
At si phœbus adest: & frenis gripba iugalem
Ryphæo tripodas repetens detorsit ab axe:
Tunc syluæ: tunc antra loqui: tunc uiuere fontes:
Tunc sacer horror aq;: adytisq; effundit æcho
Clarius: & doctæ spirant præfagia rupes.
Ecce palatino creuit reuerentia monti:
Exultatq; habitante deo: potioraq; delphis
Supplicibus late populis oracula pandit:
Atq; suas ad signa iubet reuiuere lauros.
Non alium certe decuit rectoribus orbis
Esse larem: nulloq; magis se colle potestas
Aestimat: & summi sensit fastigia iuris.
Attollens apicem subiectis regia rostris
Tot circum delubra uidet: tantisq; deorum
Cingitur excubiis: iuuat intra tecta tonantis
Cernere tarpeia pendentes rupe gigantes:
Cælataq; fores: mediisq; uolantia signa
Nubibus: & densum stipantibus æthera tēplis:
Aeraq; uestitis numerosa puppe coluimus
Consita: subnixasq; iugis immanibus ædes
Naturam cumulante manu: spoliisq; micantes
Innumeros arcus: acies stupet igne methalli:
Et circumfuso trepidans obtunditur auro
Agnoscis ne tuos princeps uenerande penates?
Hæc sunt quæ primis olim miratus in annis
Patre pio monstrante petis. nil optimus ille
Diuorum toto meruit felicius æuo.
Quam quod romuleis uictor sub mœnibus ægit
Te consorte dies: quum se melioribus addens
Exemplis: ciuem gereret terrore remoto
Alternos cum plebe iocos: dilectaq; passus
Iurgia: patriciasq; domos: priuataq; passim
Visere deposito dignatus limina fastu
Publicus hinc ardescit amor cū moribus æquis
Inclinat populo regale modestia culmen:
Teq; rudem uitæ quanuis diademate nec dum
Cingebare comas: socium sumebat honorum
Purpureo fotum gremio: paruumq; triumphis
Induit: & magnis docuit præludere fastis.
Te linguis uariæ gentes: missiq; rogatum
Fœdera. persarum proceres cum patre sedentē

Hac quondam uidere domo:positaq; tiara
Submisere genu.tecum praelarga uocauit
Ditandas ad dona tribus.fulgentia tecum
Collecti.trabeatus adit delubra senatus
Romano puerum gaudens offerre fauori.
Ut nouus imperio iam tunc assuesceret hæres:
Hic tibi concreta radice tenacius hæsit:
Et penitus totis inoleuit roma medullis:
Dilectæq; urbis teneris conceptus ab annis
Tecum creuit amor:nec te mutare reuersum
Eualuit propria nutritor bosporus arce.
Et quotiens optare tibi:quæ mœnia males
Alludens genitor regni pro parte dedisset:
Diuitis auroræ solium:sortemq; paratam
Sponte remittebas fratri.regat ille uolentes
Assyrios.habeat pharium cum tigride nilum
Contingat mea roma mihi.nec uota fefellit
Euentus:fortuna nouum mirata tyrannum
Iam tibi quærebat latium:belloq; secundo
Protinus æoa uelox accitus ab aula
Suscipis hesperiam patrio bis marte receptam.
Ipsa per illyricas urbes oriente relicto
Ire serena comes nullo deterrita casu
Materna te mente fouens:laticq; futurum
Rectorem generumq; sibi:seniore supernas
Iam repente plagas:illo sub cardine rerum
Sedula seruatum per tot discrimina pignus
Restituit sceptris patruis:castrisq; mariti
Certauit pietate domus:fideq; reductum
Coniugis officiis stiliconis cura recepit.
Felix ille parens:qui te securus olympum
Succedente petit:quam lætus ab æthere cernit
Se factis creuisse tuis.duo namq; fuere
Europæ:libiæq; hostes:maurusius atlas
Gildonis furias.Alaricum barbara peuce
Nutrierat:qui sæpe tuum spreuere prophana
Mente patrem.tbzacum uenientem finib⁹ alter
Hebri clausit aquis.alter præcepta uocantis
Respuit:auxiliisq; ad proxima bella rogatis
Abiurata palam libyæ possederat arua:
Quorū nunc meritam repetēs nō immemor irā
Suppliciis fruitur:natoq; ultore triumphat
Ense thyestiade pœnas exegit orestes:

Sed mixtum pietate nefas: dubitandaq; cædis
Gloria maternæ: laudem cum crimine pensata
Pauit iulæos inuiso sanguine manes
Augustus: sed falsa pii præconia sumpsit
In luctum patriæ ciuili strage parentis.
At tibi causa patris rerum coniuncta saluti
Bellorum duplicat lauros: hisdemq; trophæis
Reddita libertas orbi: uindicta parenti.
Sed mihi iam pridem captum parnasia maurū
Pieriis egit fidibus chelis: arma getarum
Nuper apud socerum plectro celebrata recentis
Aduentus nunc sacra tui libet ædere musis:
Grataq; patris exordia sumere Bellis.
Iam pollentini tenuatus funere campi
Concessaq; libi (rerum sic ammonet usus.)
Luce tot amisis sociis atq; omnibus una
Direptis opibus latio discedere iussus
Hostis: & immensi reuolutus culmine fati
Turpe retexit iter: Qualis practica puppis:
Quæ cunctis infensa fretis: scelerumq; referta
Diuitiis multasq; diu populata carinas
Incidit in magnam: bellatricemq; triremem:
Dum prædam de more putat: uiduataq; cæsis
Remigibus: scissis uelorum debilis alis:
Orba gubernaculis: antemnis saucia fractis
Ludibrigium pelagi uento iactatur & unda:
Vastato tandem pœnas luitura profundo:
Talis ab urbe minas retro flectebat manes
Italiam fugiens: & quæ uenientibus ante
Prona fuit: iam difficilis: iam dura reuersis
Clausa putat sibi cuncta pauor: retroq; relictos
Quos modo terebat rediens exorruit amnes.
Vndosa tum forte domo: uitreisq; sub antris
Rerum ignarus adhuc: ingenti pectore cūras
Voluebat pater eridanus: Quis bella maneret
Exitus: imperiumue ioui: legesq; placerent:
Et uitæ romana quies: an iura perosus
Ad priscos pecudum damnaret sæcula ritus
Talia dum secum monet anxius: aduolat una
Naiadum resoluta comam: complexaq; patrem
En alaricus ait: non qualem nuper ouantem
Vidimus exanguis genitor mirabere uultus
Percensere manum: tantaq; ex gente iuuabit

Reliquias numerasse breues. iam desine mœsta
Fronte q̄ri: nymphasq; choris iā redde sorores.
Dixerat. ille caput placidis sublime fluentis
Extulit: & totis lucem spargentia ripis
Aurea roranti micuerunt cornua uultu.
Non illi madidum uulgaris arundine crinem
Velat honos: rami caput umbrare uirentes
Heliadum: totisq; fluunt electra capillis.
Palla tegit latos humeros: curruq; paterno
Intextus phaeton glaucos incendit amictus.
Fultaq; sub gremio cœlatis nobilis astris
Aethereū probat urna decus: nāq; omnia luctus
Argumenta sui titan signauit olympo
Mutatumq; senem plumis: & fronde sorores:
Et fluuium nati qui uulnera lauit anhel.
Stat gelidis auriga plagis: uestigia fratris
Germanæ seruant hyades: cigniq; sodalis
Lacteus extensas aspergit circulus alas.
Stelifer eridanus sinuatis fluctibus errans
Clara noti conuexa rigat: gladioq; tremendum
Gurgite sidereo subterluit oriona.
Hoc deus effulgens habitu prospectat euntes
Deiecta ceruice getas. tunc talia fatur.
Siccine mutatis properas alarice reuerti
Consiliis? italæ sic te iam pœnitet oræ?
Nec iam cornipedem tyberino gramine pascis:
Vt rebare tuum. thuscis nec figis aratrum
Collibus: o cunctis herebi dignissime pœnis
Tu ne gigantæis urbem tentare deorum
Aggressus furiis? nec te mens improbe saltem
Terruit exemplo phaeton? qui fulmina præceps
In nostris efflauit aquis: dum flammea cœli
Flectere terrenis meditatur frena lacertis:
Mortalisq; diem sperat diffundere uultu.
Crede mihi simili bacchatur crimine: quisquis
Aspirat romæ spoliis: aut solis habenis.
Sic fatus ligures uenetosq; erectior amnes
Magna uoce ciet: frondentibus humida ripis
Colla leuant: pulcher ticinus: atq; adua iusu
Cerulus: & uelox atthesis: tardusq; meatu
Mincius: inq; nouum consurgens ora timauus
Insultant omnes profugo: paccataq; lætum
Inuitant ad prata pecus. iam pana lycæum.

Iā dryades reuocāt: & rustica numina phaunos.
Tu quoq; nō paruum getico uerona triumpho
Adiungis cumulum: nec plus pollentia rebus
Contulis auloniis: aut mœnia uindictis bastæ.
Hic rursus dum prata mouet: damnisq; coactus
Extremo mutare parat præsentia casu.
Nil sibi per uirum sensit prodesse furorem
Conuerti nec fata loco: multisq; suorum
Diras paut aues: inimicaq; corpora uolens
Ionios athesis mutauit sanguine fluctus.
Oblatum stilico uiolato fœdere martem
Omnibus arripuit uotis: ubi roma periclo
Iam procul: & belli medius padus arbiter ibat.
Iamq; opportunam motu statuisse rebelli
Gaudet perfidiam prebens exempla labori.
Sustinet accensos æstiuo puluere soles.
Ipse manu metuendus adest: inopinacq; cunctis
Instruit arma locis: & qua uocat usus ab omni
Parte uenit: fesso si deficit agmine miles
Vtitur auxiliis: damniq; securus: & astu
Debilitat sæuum cognatis uiribus istrum.
Et duplici lucro committens prælia uertit
In se barbariem nobis utrinq; cadentem
Ipsam te caperet: letoq; alarice dedisset:
Ni calor incanti male festinatus alani
Dispositum turbasset opus: prope capt⁹ anhelū
Verbere cogis equum: nec te uitasse dolemus.
I: potius gentis reliquum: tantisq; superstes
Danubii populis: & nostrum uiue trophæum.
Non tamen ingenium tantis se cladibus atrox
Deiicit: occulto tentabat tramite montis:
Si quas per scopulos subitis exquirere posset
In rethos gallosq; uias: sed fortior obstat
Cura ducis (quis enim diuinum præfallere pectus
Possit?) & excubiis uigilantia numina regni:
Quoius cōsilium non unq; reperit hostis:
Nec potuit texisse suum: secreta getarum
Nosse prior: celeriq; dolis occurrere sensu
Omnibus exclusus cœptis confidit in uno
Colle tremens: frondesq; licet depastus amarās
Arboreo figat sonipes in cortice morsus:
Et tetrīs collecta cibus: anniq; uapore
Sæuiat aucta lues: & miles probra superbus

Ingerat absesso: captiuæq; pignora monstret.
Non tamē aut morbi rabies: aut omne periculū
Docta subire fames: aut prædæ luēt⁹ ademptæ:
Aut pudor: aut dictis mouere procacibus iræ.
Vt male tentato totiens se credere campo
Cōminus auderet. nulla est uictoria maior:
Quā q̄ confessos animo quoq; subiugat hostes.
Iamq; frequens rerū decerpere transfuga robur
Cœperat: inq; dies numerus decrefcere castris:
Nec iam deditio paucis occulta parari:
Sed cunei: totæq; palam descendere turmæ
Consequitur: uanoq; fremens clamore retentat.
Cumq; suis iā bella gerit: mox nomina supplex
Cum precibus: fletuq; ciet: ueterumq; laborum
Admonet: & frustra iugulum p̄centibus offert:
Defixoq; malis animo sua membra: suasq;
Cernit abire manus: Qualis cybelleia quassans
Hyblæus procul æra senex reuocare fugaces
Tinnitu conatur apes: quæ sponte relictis
Desciuere fauis: sonituq; exhaustus inani
Raptas mellis opes: solitæq; oblita latebræ
Perfida deplorat uacuis examina cæris.
Ergo ubi præclusæ uoci laxata remisit
Frena dolor: notasq; oculis humentibus alpes
Aspicit: & nimium diuersi stamine fati
Præsentis reditus: fortunatosq; reuoluit
Ingressus: solo peragens cum murmure bellum:
Protento leuiter frangebatur mœnia conto
Irridens scopulos: nunc desolatus: & expers
Debita pulsato reddit spectacula monti.
Tunc sic ausonium respectans æthera fatū.
Heu regio funesta getis: heu terra sinistris
Auguriis calcata mihi: faciare nocentum
Cladibus: & tandem nostris inflectere pœnis.
En ego qui toto sublimior orbe ferebar:
Ante tuum felix aditum: seu legibus exul:
Addictusq; reus flatu propiore sequentum
Ter ga p̄mor: quæ prima mihi: quæ funera dictis
Posteriora querar: nec me pollentia tantum:
Nec captæ cruciastis opes. hæc aspera fati
Sors tulit: martisq; uices: non funditus armis
Concideram: stipatus adhuc equitūq; cateruis
Integer ad montes reliquo cum robore cessi:

Quos apeninum perhibent: hunc esse ferebat
Incola: qui siculum porrectus ad usque pelorum
Finibus ad ligurum populos amplectitur omnes
Italiae: geminamque latus stringentia longe:
Vtraque perpetuo discriminat æquora tractu.
Hic ego continuum si per iuga tendere cursum:
Ut prior iratae fuerat sententia menti
Iam desperata uoluissim luce. Quid ultra
Omnibus oppetererem fama meliore perustis:
Et certe moriens propius te roma uiderem.
Ipsaque percultas segetes mors nostra sequuto
Victori damnosa foret. sed pignora nobis
Romanus: charasque nurus: prædamque tenebat.
Hoc magis exertum raperé succinctior agmen.
Heu quibus insidiis: qua me circundedit arte
Fatalis semper stilico: dum parcere fingit
Extulit hostiles animos: Bellumque remenso
Eualuit transferre pado pro fœdera sæuo
Deteriora iugo: tunc uis extincta getarum:
Tunc mihi tunc letum pepigi: uiolentior armis
Omnibus. expugnat nostram clementia gentem
Mars grauior sub pace latet: capiorque uicissim
Fraudibus ipse meis: quis iam solatia fesso
Consiliumue ferat socius suspectior hoste?
Atque utinam cunctos licuisset perdere bello:
Nam quisquis duro cecidit certamine: nunquam
Desinit esse meus. melius mucrone perirent.
Auferretque mihi luctu leuiore sodales
Victa manus: que læsa fides. nullusque clientum
Permanet: offensi comites odere propinqui.
Quid moror inuisam lucem? qua sede recodam
Naufragii fragmenta mei? quæue arua requirã:
In quibus haud unquam stilico: nimiumque potentis
Italiae nostras nomen circumsonet aures:
Hæc memorans instante fugam stilicone retedit
Expertas borrens aquilas. comitatur euntem
Pallor: & atra fames: & saucia liuidus ora
Luctus: & inferno stridentes agmine morbi.
Lustralem sic triste facem quum lumen odorum
Sulfure ceruleo: nigroque bitumine fumat:
Circum membra rotæ doctus purganda sacerdos
Rore pio spargens: & dira fugantibus herbis
Numina: terrificumque iouem: triuiamque precatus

Trans caput auersis manib⁹ iaculatur in austrū
Secum rapturas cantata piacula tedas.
Acrior interea uisendi principis ardor
Accendit cum plebe patres: & sæpe negatum
Flagitat aduentum: nec tali publica uota
Consensu tradunt atauī caluisse per urbem
Dacica Bellipotens quum fregerit ulpius arma:
Atq; indignantes in iura redegerit arctos:
Quum cinxere faces hypanum: mirataq; leges
Romanum stupuit mæotica terra tribunal.
Non tantis patriæ studiis ad templa uocatus
Clemens Marte redis: quū gētibus undiq; cinctā
Exiit hesperiam paribus fortuna periclis.
Laus ibi nulla ducū: nā flāme⁹ humber in hostē
Decidit: hunc dorso trepidum flāmante ferebat
Ambustus sonipes hic tabescente solutus
Subsedit galea: liquefactaq; fulgure cuspis
Canduit: & subitis fluxere uaporibus enses.
Tunc contenta polo: mortalis nescia teli
Pugna fuit. caldæa mago seu carmina ritu
Armauere deos: seu quod reor omne tonantis
Obsequium Marti mores putuere mereri.
Nunc quoq; presidium latius nō deesset olympis
Deficeret si nostra manus: sed prouidus æther
Noluit humano titulos auferre labori.
Ne tibi iam princeps soceri sudore paratam
Quam meruit uirtus: ambirent fulmina laurum
Iam totiens missi proceres. responsa morandi
Rettulerant: donec differrī longius urbis
Cōmunes non passa preces penetralibus altis
Profiliit: uultusq; palam confessa coruscōs
Impulit ipsa suis cunctantem roma quærelis.
Dissimulata diu tristes in amore repulsas
Vestra parens auguste q̄ror: quo nā usq; tenebit
Prælatas mea uota ligur? uetitumq; propinqua
Luce frui: spaciis decernens gaudia paruis
Torquebit rubicon uicino nomine tybrim.
Africa uenturi spe lusit principis urbem:
Nec duras tantis precibus permouimus aures.
At ego frenabam geminos: quibus altior ires:
Electi candoris equos: & nominis arcum
Iam molita tui: per quem radiante decorus
Ingredere toga: pugna monumenta dicabam

Defansam titulo libyam testata peremni.
Iamq; parabantur pompæ simulacra futuræ
Tarpeio spectanda ioui: cælata methallo
Classis: ut auratos sulcaret remige fluctus:
Vt massila tuos anteirent oppida currus
Palladiaq; comas innexus arundine triton
Edomitis ueberetur equis: & in ære trementem
Succinctæ famulum ferrent atlanta cohortes.
Ipse iugurthinam subiturus carcere pœnam
Preberet fera colla iugo: ni captus: & armis
Nec Bochi syllæue dolis: sed prima remitto:
Nec præsens etiam getici me laurea belli
Declinare potest. sedes ne capatior ulla
Tantæ laudis erit? tua te benefacta morantem
Conueniunt: meritiscq; suis obnoxia uirtus
Quod seruauit: amat. iam flauescencia centum
Messibus æstiuæ detondent gargara falces:
Spectatosq; iterum nulli celebrantia ludos
Circūflexa rapit centenus sæcula consul.
His annis qui lustra mihi bisdena recensent
Nostra ter augustos inter pomeria uidi
Temporibus uariis eadem sed causa trophæi
Ciuilis succensus erat: uenere superbi
Silicet ut latio respersos sanguine currus
Aspicerem: quisq; ne piæ lætanda parenti
Natorum lamenta putat? fauere tyrannis.
Sed nobis periere tamen quum gallica uulgo
Prælia iactaret: tacuit pharsalia cæsar.
Namq; inter socias acies: cognataq; signa
Vt uinci miserum: nunq; uicisse decorum.
Restituat priscum per te iam gloria morem
Verior: & fructum synceræ laudis ab hoste.
Dessuetæ iam redde mihi: sumptiscq; furoris
Externi spoliis fontes absolue triumphos.
Quem precor ad finē laribus se iuncta potestas
Exultat: imperiumq; suis a sedibus errat.
Quur mea quæ cunctis tribuere palatia nomen
Neglecto squalent senio? nec creditur orbis
Illic posse regi: medium non deserit unq;
Cæli phœbus iter: radiis tamen omnia lustrat:
Segnius an ueteres istrum: rhenumq; tenebat?
Qui nostram coluere domum: leuiusne timebāt
Tigris: & euphrates: quū fœdera mœd? & ind?

Hinc peteret: pacemq; mea speraret ab arce.
 Hic illi mansere uiri: quos mutua uirtus
 Legit: & in nomen romanis rebus adoptans
 Iudicio pulchram seriem: non sanguine duxit.
 Hic proles attauum deducens hælia neruam
 Tranquilloq; pii: bellatoresq; sæueri.
 Hic ciuis dignare forum: conspectaq; dudum
 Ora refer pompam recolens sub mente priorē:
 Quem tenero patris comitem susceperat æuo.
 Nunc duce cum socero iuuenē te tybris adoret
 Orantem medio princeps sermone refouit.
 Nunq̄ aliquid frustra per me uoluisse dolebis
 O dea: nec legum fas est occurrere matri:
 Sed nec post libyam: falsis ne perge querelis
 Incusare tuos: patriæ mandata uocantis
 Spreuimus: aduectæ misso stilicone curules:
 Vt nostras tibi roma uices pro principe consul
 Impleret: generoq; socer uidistis in illo.
 Me quoq; sic credat pietas: nec sanguine solo:
 Sed claris potius factis experta parentem.
 Cuncta quidē cētum nequeā p̄stringere linguis:
 Quæ pro me mūdoq; gerit: sed ab omnib⁹ unū.
 Si necdum potuit fama te roma docebo
 Subiectum nostris oculis: & quous agendi
 Spectator uel causa sui: populator achiuæ:
 Bistonæq; plagæ crebris successibus amens:
 Et ruptas animis spirans immanibus alpes.
 Iam ligurum trepidis admouerat agmina muris
 Tutior auxilio brumæ: quod gentibus illis
 Frigore consuetis fauet inclementia cæli.
 Meq; minabatur calcato obsidere uallo.
 Spem uano terrore fouens: si forte remotis
 Præsiidiis urgente metu: qua uellet: obirem:
 Condicione fidem: nec me timor impulit ullus
 Et duce uenturo fretum: memoremq; tuorum
 Roma ducum: quibus haud unq̄ uel morte pata
 Fœdus lucis amor pepigit dispendia famæ.
 Mox & per latum stelarum more uidebam
 Barbaricos ardere focos: iam classica primos
 Excierāt uigiles: gelida quum pulcher ab arcto
 Aduenit stilico: medium sed clauserat hostis
 Inter me & socerum: pontemq; uiamq; tenebat.
 Adua quo scissas spumosiore incitat undas:
 Quid faceret? differret iter? discrimina nullas

Nostra dabant adeūda moras, prumpet agmē.
Sed paucis comitatus erat, nam plurima retro
Dum nobis properat succurrere: liquerat arma
Extera: uel nostras acies. hęc ille loquutus
Ancipiti: longum socias: tardumq; putauit
Expectasse manus: & nostra pericula tendit
Posthabitis pulsare suis: mediumq; per hostem
Flammatus uirtute pia: propriæq; salutis
Immemor: & stricto prosternens obuia ferro
Barbara fulmineo secuit tentoria cursu.
Nunc mihi tididem attollant carmina uatum:
Quod iuncto fidens ithaco patefacta dolonis
Indicio: dapibusq; simul religataq; somno
Thracia sopiti penetrauerat agmina rhesi:
Graiaq; rettulerit captos ad castra iugales?
Quorum: si qua fides augentibus omnia musis:
Impetus excessit zephyros: candorq; pruinas.
Ecce uirum: taciti nulla qui fraude soporis
Ense palam sibi pandit iter: remeatq; cruentus:
Et diomedæis tantum præclarior ausis:
Quantū lux tenebris: manifesta q; prælia furtis.
Adde quod & ripis steterat munitior hostis:
Et quoi nō uigilem fas est componere rhesum?
Traxerat, hic thracū domitor, nō tela retardāt
Obice non hæsīt fluiui. Sic ille minacem
Tyrrenam labente manū pro ponte repellens
Traiecit clipeo tybrim: quo texerat urbem
Tarquinio mirante cocles: mediisq; superbus
Porsennam respexit aquis. celer adua nostro
Salcatus socero: sed quum tranaret betruscis
Ille dabat tergum: geticis hic pectora bellis
Exere nunc doctos tantæ certamine laudis
Roma choros: & quanta tuis facundia pollet
Ingeniis: nostrum digno sonet ore parentem.
Dixit: & antiquæ muris egressa rauennæ
Signa mouet: iamq; ora padi: portusq; reliquit
Flumineos: certis ubi legibus aduena nereus
Aestuat: & pronas pupes nunc amne secundo
Nunc redeunte uehit: nudaq; littora fluctu
Deserit, oceani lunaribus æmula damnis
Lætior hinc fano recipit fortuna uetusto:
Despiciturq; uagus prærupta ualle metaurus:
Qua mons arce patens uiuo se perforat arcu:
Admisitq; uiam sectæ per uiscera rupis

Exuperans delubra iouis:saxoꝝ minantes
Apeninigeris cultas pastoribus aras.
Quin & clitumni sacras uictoribus undas.
Candida q̄ latiis prebent armenta triumphis
Visere cura fuit,nec te miracula fontis
Prætereunt tacito passu:quem siquis adiret:
Lentus erat:si uoce gradum maiore citasset.
Cōmixtis feruebat aquis:cūꝝ omnibus una
Sit natura uadis:similes ut corporis umbras
Ostendant:hæc sola nouam iactantia sortem
Humanos properant imitari flumina mores.
Celsa debinc patulum prospectās narnia campū
Regali calcatur equo:rariꝝ coloris
Non pcul amnis abest urbi:qui nominis auctor
Ilice sub densa syluis artatur opacis.
Inter utrunꝝ iugum tortis anfractibus albet.
Inde salutato libatis tybride lymphis
Excipiunt arcus:operosaꝝ semita uastis
Mollibus:& quicquid tantæ præmittitur urbi:
Ac uelur officiis trepidantibus ora puellæ
Spe propire tori mater sollertior ornat
Adueniente proco:uestes & cingula comit
Sæpe manu:uiridicꝝ angustat iaspide pectus:
Substringitꝝ comam gēmis:& colla monili
Circuit:& baccis onerat candentibus aures:
Sic oculis placitura tuis:insignior auctis
Collibus & nota maior se roma uidendam
Pertulit.addebāt pulchrum noua mœnia uultū
Audito perfecta recens rumore getarum:
Profecitꝝ opifex decori timor:& uice miras
Quam pax intulerat:bello discussa senectus.
Erexit subitas turres.cinctosꝝ coegit
Septem continuo montes iuuenescere muro:
Ipse fauens uotis:solitoꝝ decentior aer:
Quauis assiduo noctem fœdauerat hymbre
Principis:& solis radiis deterisa remouit
Nubila.nam pluuiis ideo turbauerat omnes
Ante dies:lunamꝝ rudem madefecerat austro:
Vt tibi seruatum scirent conuexa serenum
Omne palatino:qua pons a colle recedit
Miluius:& quantum licuit consurgere tectis.
Vna replet turbæ facies.uno ore uideres
Ima uiris:altas effulgere matribus ædes.
Exultant iuuenes æquæui principis annis.

Temnunt prisca senes: & in hunc sibi prosa fati
Gratantur durasse diem: moderataq; laudant
Tempora: quod clemens aditu: quo tēpore solus
Romanos uetuit currum præcedere patres:
Quū tamē eucherius quoi regi⁹ undiq; sanguis
Atq; augusta soror fratri præberet ouanti
Militis officium. Sic illum dura parentis
Instituit pietas: in se uel pignora parci.
Quiq; neget nato: procerū qui præstet honori.
Hoc sibi cura senum: maturaq; cōprobat ætas:
Idq; inter ueteris speciem præsentis & aulæ
Iudicat hunc ciuem: dominos uenisse priores
Conspicuas cum flore genas: diademate crinem:
Membraq; gemmato trabæ uiridantia cinctus:
Et fortes humeros: & certatura lyæo
Inter erythreos surgentia colla smaragdos
Mirari sine fine nurus: ignaraq; uirgo:
Quoi simplex calet ore pudor: p singula cernens
Nutricem consultat anum: quid fixa draconum
Ora uelint: uentis fluitant: an uera minentur
Sibilla: suspensum rapturi faucibus hostem.
Ut calibe indutos equites: & in ære latentes
Vidit cornipedes: qua nam de gente rogabat
Ferrati uenere uiri: quæ terra methallo
Ferratos informat equos. num lemnus auctor
Addidit hinnitum ferro: simulacraq; bellis
Via dedit: gaudet metuens: & pollice mōstrat:
Quod picturatas galeæ iunonia cristas
Ornet auis: uel qui rigidos uibrata per armos
Rubra subaurato crispentur serica dorso.
Tunc tibi magnorum mercem fortuna laborū
Persoluit stilico: curru quum uectus eodem
Urbe triumphantem generum florente iuuenta
Conspiceres: illumq; diem sub corde referes:
Quo tibi confusa dubiis formidine rebus
Infantem genitor moriens commisit alendum.
Virtutes uariæ fructus sensere receptos:
Depositum seruasse fides: constantia paruum
Præfecisse orbi: pietas fouisse propinquum:
Hic est ille puer: qui nunc ad rostra quirites
Euocat: & solio fultus genitoris eburno
Gestarum patribus causas ex ordine rerum:
Euentusq; refert: ueterumq; exempla sequutus
Digerit imperii sub iudice facta senatu

Nil cumulat:uerbiq; nihil fiducia cælat
Fucati sermonis opem:mens conscia laudis
Abnuat:agnoscunt proceres:habituq; gabino
Principis:& ducibus circum stipata togatis
Iure pio lautæ iam curia militat aulæ
Affuit ipsa suis,talis uictoria templis
Romanæ tutela togæ:quæ diuite pompa
Patricii reuerenda fouet sacraria cœtus:
Castrorumq; eadem comes indefessa tuorum.
Nunc tandem fruitur uotis:atq; omne futurum
Te romæ:seleq; tibi promittit in æuum.
Hinc te iam patriis laribus uia nomine uero
Sacra refert:flagrat studiis concordia uulgi:
Quam non illecebris dispersi coligis auri:
Nec tibi uenales captant æraria plausus
Corruptura fidem:meritis offertur inemptus
Pura mente fauor,nam carior omni
Astringit sua quæq; salus,procul ambitus errat,
Non quæret precium uitam:qui debet amori.
O quantum populo secreti numinis addit
Imperii præsens species,quantamq; rependit
Maiestas alterna uicem:quum regia circi
Connexum gradibus ueneratur purpura uulgus.
Consensuq; cauæ sublatus in æthera uallis
Plebis adoratæ reboat fragor:unaq; totis
Intonat augustum septenis arcibus œcho
Nec solis hic cursus equis,assueta quadrigis
Cingunt arua tigres:subitæq; aspectus harenæ
Diffudit libycos aliena ualle cruores.
Hic & belligeros exercuit aera lusus.
Armatos hic sæpe choros:certaq; uagandi
Textas lege fugas:inconfusosq; recursus:
Et pulchras errorum artes:iocundaq; martis
Cernimus:insonuit quū uerbere signa magister.
Mutatos edunt pariter tunc pectora motus
In latus illisis clipeis:aut rursus in altum
Vibratis:graue parma sonat mucronis acuti
Murmur:& umbonū pulsu modulante resultat.
Ferreus alterno contentus clauditur ense
Vna omnis subnixa phalanx:tantæq; salutant
Te princeps galeæ:partitis inde cateruis
In uarios docto discurritur ordine gyros:
Quos neq; semiferi cortinia tecta iuueni:
Flumina uel crebro uincant mæandria flexu

Discreto reuoluta gradu. torquentur in orbem
Agmina: perpetuisq; immoto cardine claustris
Ianus bella premens læta sub imagine pugnae
Armorum innocuos paci largitur honores.
Iamq; nouum fastis aperit felicibus annum
Ore coronatus gemino. iam tybris in uno
Et bruti cernit trabeas: & sceptrum quirini.
Consule letatur post plurima sæcula uiso
Pallantæus apex. agnoscunt rostra curules
Auditas quondam proauis: dissuetaq; cingit
Regius auratis fora fascibus. ulpia lictor
Et sextas getica præuelans fronde secures
Colla triumphati proculcat honoribus istri.
Exeat in populos cunctis illiustrior annis
Natus fonte suo: quem non aliena per arua
Induit hospes honor: quouis cunabula fouit
Curia: quem primi tandem uidere quirites:
Quem domitis auspex peperit uictoria bellis.
Hunc & priuati titulis famulantibus anni:
Et quos armipotens genitor: regesq; priores
Diuersis gessere locis ceu numen adorent.
Hunc: & quinque tui: uel quos habiturus in urbe
Post alios auguste colant: licet unus in omnes
Consul eas: magno sextus tamen iste superbit
Nomine: præteritis melior uenientibus auctor.

CL. Clau. præfatio de uictoria Stiliconis contra Alaricum.

p Ost resides años lōgo uelut excita somno
Romanis fruitur nostra thalia choris.
Optatos renouant eadem mihi culmina cætus
Personat & noto pythia uate domus.
Consulis hic fasces cecini: libyamq; receptam:
Hic mihi pro stratis bella canenda getis.
Sed prior effigiem tribuit successus amœnam.
Oraq; patricius nostra dicauit honos.
Annuit hic princeps titulum poscente senatu:
Respice iudicium quam graue musa subis.
Ingenio minuit merces properata fauorem:
Carminibus ueniam premia tanta negant.
Et magis intento studium censore laborat:
Quod legimur medio: conspicimurq; foro.
Materies tamen ipsa iuuat: solitumq; timorem
Dicturo magna sedula. parte leuat.
Nam mihi conciliat gratas impensius aures:

Vel meritum libri: uel stiliconis amor.

CL. Claudiani de uictoria Stiliconis
contra Alaricum:

i Ntacti quū claustra freti coeūtib⁹ æquor
 Armatū scopulis audax irrūperet argos
Aetham: colcbosq; petens propiore periclo
Omnibus attonitis solus post numina typhis
Incolumen tenui damno seruasse carinam
Fertur: & ancipitem montis uitasse ruinam:
Deceptoq; uagre concursu rupis in altum
Victricem duxisse ratem. stupuere superbæ
Arte uiri domitæ symplegades: & noua passæ
Iura soli: faciles cunctis iam pupibus hærent
Vt uinci didicere semel. Quod si ardua typhim
Naui ob innocuæ meritum sic gloria uexit:
Quæ tibi pro tanti digno discrimine regni
Sufficient laudes stilico: licet omnia uates
In maius celebrata ferant: ipsamq; secandis
Argois trabibus iactant sudasse mineruam:
Nec nemoris tantum uinxisse carentia sensu
Robora: sed cæso teneri iouis augure luco
Arbore præfaga tabulas animasse loquaces:
Plurima sed quanuis uariis miracula monstris
Ingeminent: teneras uincturi carmine mentes:
Harpyiasq; truces: insopitisq; refusum
Tractibus aurati custodem uelleris anguem:
Et iuga taurorum rapidis ambusta fauillis.
Et uirides galeis sulcos: fœtasq; nouales:
Martis: & in segetem oresentis semina belli.
Nil ueris æquale dabunt: prohibere rapaces
Scilicet harpyias: unaq; excludere mensa
Nobilior titulis: quam tot potuisse paratas
In latii prædam geticas auertere fauces.
An ego terrigenas potius mirabor in ipsis
Procubuisse satis: uitæ quibus attulit idem
Principium: finemq; dies: quam cæsa getarum
Agmina: quos tantis aluit bellona trophæis:
Totaq; sub caleis mauortia canuit ætas.
Per te namq; unum mediis exuta tenebris
Imperio sua forma redit: claustrisq; solutæ
Tristibus exangues audent procedere leges.
Iamq; potestates priscus discriminat ordo
Iusticiæ: quas ante pares effecerat una
Nube timor: tua nos urgenti dextera leto

Eripuit: tectisq; suis redduntur & agris
Damnati: fato populi: uirtute renati.
Iam non in pecorum morem formidine clausi
Prospicimus sæuos campis ardentibus ignes.
Alta nec incertis metimur flumina uotis
Excidio latura morem, non poscimus amnes
Vndosam seruare fidem: nubesq; fugaces:
Aut coniuratum querimus splendere serenum.
Ipsa quoq; interius furiis exercita plebis
Securas iam roma leuat tranquilior arces.
Surge precor ueneranda parens: & certa secūdis
Fide deis: humilemq; metum deponere senectæ
Vrbs æquæua polo: tum demū ferrea summet
Ius in te lachesis: quum sic mutauerat axem
Fœderibus natura nouis: ut flumine uerso
Irriget ægyptum thanaïs: mœotida nilus:
Eurus ab occasu: zephyrus se promat ab indis:
Caucaseisq; iugis: calido nigrantibus austro:
Getulas aquilo glacie constringet harenas.
Fatales hucusq; manus: crebrisq; notare
Prodigiis abire minæ: nec sidera pacem
Semper habent: ipsumq; iouē turbate typhæo:
Si fas est: timuisse ferunt: quum brachia cent ū
Montibus armaret totidem: spirasq; retorquens
Lamberet attonitas erectis anguibus arctos.
Quid mirum si regna labor mortalia uexat?
Quum gemini fratres: genuit quos asper alceus
Matrem subdiderint uinclis: & in astra negatas
Tentarunt munire uias: steteritq; reuulsis
Pene tribus scopulis cælesti machina bello.
Sed caret euentu nimius furor: improba nunq;
Spes lætata diu: nec peruenere iuuentæ
Robur alcidæ: dum uellere pelion othrys
Nititur: occubuit phœbo: moriensq; ephialtes
In latus obliquam proiecit languidus ossam.
Aspice roma tuum iam uertice celsior hostem
Italia detrusus eat: quantunq; priori
Dissimilis: qui cuncta sibi cessura ruenti
Pollicitus: patrii numen iurauerat istri:
Non nisi calcatis loricam ponere rostris
O rerum fatiq; uices: qui fœda parabat
Romanas ad supra nurus. sua pignora uidet
Coniugibus pmixta trahi: qui mente profunda
Hauserat urbis opes: ultro uictoribus ipse

Præda fuit: nostri quondam qui militis auro
Aggressus tentare fidem. desertus ubi omni
Gente sua: manibusque redit truncatus: & armis
Hoc quoque quod ueniam leti ualere mereris
Si positis pendas odiis: ignoscere pulchrum
Iam misero: pœnæque genus uidisse precantem.
Quæ uindicta prior: quam quæ formido supbos
Flectit: & assuetum spoliis affligit egestas:
Sed magis ex aliis fluxit clementia causis:
Consulitur dum roma tibi: tua cura coegit
Inclusis aperire fugam: ne peior in arcto
Sæuaret rabies uenturæ nuncia mortis
Nec tanti nomen: stirpemque abolere getarum:
Ut propius peterere fuit, procul arceat altus
Iuppiter ut delubra numæ: sedemque quirini
Barbaries oculis saltem temerare prophanis
Possit: & arcanum tanti deprehendere regni:
Quantum si ueterum certamina rite recordor
Tunc etiam pulchra quum libertate uigerent:
Et proprio late florent milite patres.
Semper ab his famæ petiere insignia bellis:
Quæ diuersa procul tuto trans æquora uires
Excere dabant currus: regumque catenæ
Inter abundantis fati ludibria ductæ.
At uero italiam quotiens circumstetit atror
Tempestatas: ipsumque caput læsura pependit.
Non illis uani ratio uentosa fauoris:
Sed grauius spectata salus: doctorumque placebat:
Non qui præcipiti traheret semel omnia casus:
Sed qui maturo uel læta: uel aspera rerum
Consilio momenta regens: nec tristibus impar:
Nec pro successu nimius: spaciumque morandi:
Vincendi que modus mutatis nosset habenis
Cautius ingentes morbos: & proxima cordi
Ulceras: pœonia tractat solertia curæ:
Parcendoque secat: ferro ne largius acto
In reuocandus eat sectis uitalibus error:
Sublimi certe curium canit ore uetustas:
Ac acidem italo pepulit qui littore pyrrhum:
Nec magis insignis marii: paulique triumphus:
Qui captos niueis reges ægere quadrigis:
Plus fuga laudatur pyrrhi: quam uincla iugurthæ
Et quanuis gemina fessum iam clade fugauit
Post decii lituost & nulli peruia culpæ

Pectora fabricii: donis inuicta: uel armis
Plena datur curio pulsi uictoria pyrrhi:
Quanto maius opus solo stilicone peractum
Cernimus? hic ualida gentē: quam dura nivosis
Educat ursa plagis. non chaonas: atq; molossos:
Quos epirus alit: nec dodonæa subægit
Agmina: fatidicam frustra iactantia quercum
Primus fulmineum lento luctamine pœnum
Compressit fabius: campo post ausus aperto
Marcellus uinci docuit. sed tertia uirtus
Scipiadæ latiis tandem deterruit oris.
Vnus in hoc stilico diuersis artibus hoste
Tres potuit complere duces: fregitq; furentem
Cunctando: uincitq; manu: uictumq; relegat.
Atq; hic tanta breui miscentē incendia pyrrhū
Sustinuit toto mœrens ænotria lustro:
Et prope ter senas itali per graminis herbas
Massilus pœno sonipes uastante cucurrit:
Annibalemq; senem uix ad sua reppulit arua.
Vindex sera patrum post bellum nata iuuentus:
Hic celer effecit bruina ne longior una
Esset hyems: rerum primus sed messibus æstas
Temperiem cælo pariter belloq; referret.
Sed quid ego annibalem circa pyrrhūq; tot ānis
Certatum memorem? uilis quū parthac⁹ omne
Per latus italiæ ferro bacchatus: & igni
Consulibusq; palam titiens congressus inertes
Exuerat castris dominos: & strage pudenda
Fuderit imbelles aquilas seruilibus armis
Hos terrorum expers: & luxu mollior ætas
Deficimus queruli: si bos adductus aratro.
Si libata seges: non hanc ergastula nobis
Immisere manum: nec coniurantis harenæ
Turba fuit: Qualem stilico deiecerit hostem
Thraces: & emonii poterunt mœssiq; fateri
Frigida terdecies nudatum frontibus hemum
Tendit hyems uestire gelu: totiensq; solutis
Ver niuibus: uiridem monti reparauit amictū:
Ex quo iam patrios gens hæc oblita triones:
Atq; istrum transgressa semel: uestigia fixit
Threicio funesta solo: seu fata uocabant:
Seu grauis ira deum seriem meditata ruinis:
Ex illo quocunq; uagos impegit erynnis
Grandinis: aut morbi ritu per deuia rerum

Præcipites per claustra ruūt: nec contigit ullis
Amnibus: aut scopulis pprias defendere terras.
Nil rhodope: nil uastus athos: nil profuit hem?
Otrisiis: facili contemnunt strimona saltu
Et frustra rapidum damnant almonia belli.
Nubibus intactum macedo miratur olympum
More pererratum campi: gemit irrita tempe
Thessalus: & domitis irrifam cotibus oetam:
Sperchyusq; & uirginibus dilectus enypheus
Barbaricas lauere comas: non obice pindi
Seruati driopes: nec nubifer actia textit
Littora leucates: ipsæ quæ durius olim
Restiterant moedis: primo conamine ruptæ
Thermopyle: uallata maris scyronia ripis.
Et duo continuo connectens æquora muro
Isthmos: & angusti patuerunt claustra lycæi:
Nec tibi parrhasios licuit munire colonos
Frondosus erymanthe iugis: equitataq; summi
Culmina taygeti trepidæ uidistis amyclæ.
Tandem suplicium cunctis pro montibus alpes
Exegre getis: tot tandem flumina uictor
Vindicat eridanus. docuit nunc exitus alte
Fatorum secreta tegi. Quisquā ne reclusis
Alpibus ulterius latii fore credidit umbram?
Nonne uelut capta rumor miserabilis urbe
Trans freta: trans gallos: pyreneumq; cucurrit.
Famaq; nigrantes succincta pauoribus alas
Secum cuncta trahens: a gadibus usq; britannū
Terruit oceanum: & nostro procul axe remotā
Insolito belli tremefecit murmure thulen.
Mandemus ne noti flabris: quoscunq; timores
Pertulimus: festæ doleant ne tristibus aures:
An potius meminisse iuuat? semperq; uicissim
Gaudia præmissi cumulant inopina dolores:
Cōmendat placidum maris inclementia portū.
Sic mihi tunc maior stilico: quum læta periclis
Metior: atq; illi redeunt in corda tumultus.
Nonne uidebantur quanuis adamante rigentes
Turribus inualidis fragiles procumbere muri?
Ferratæq; getis ultro se pandere portæ?
Nec uallum: densæq; sudes arcere uolantes
Cornipedum saltus: iam iam conscendere pupes
Sardonios habitare sinus: & inhospita cypri
Saxa parant: uitamq; freto spumante tueri.

Ipsa etiam diffusa breui trinacria ponto:
Si rerum natura sinat: discedere longe
Optat: & ionium refugo laxare peloro
Fultaq; despiciens auro laquearia diues
Tutior æoliis malet uixisse cauernis:
Iamq; horum creduntur opes: tandēq; libido
Hæsit auariciæ grauioribus obruta curis:
Vtq; est ingenioq; loquax: & plurima fingi
Permittens: crediq; timor: tunc somnia uulgo
Narrari: tunc monstra deum monitusq; sinistri
Quid meditētur aues: quid cū mortalib⁹ æther
Fulmineo uelit igne loqui: quid carmine poscat
Fatidico: custos romani carbasus æui
Territat assiduus lunæ labor: atraq; phœbe
Noctibus horrifonas crebris ululata per urbes
Nec credunt uetito fraudatam sole sororem
Telluris subeunte globo: sed castra sequutas
Barbara: thessalidas patriis lunare uenenis
Incestare iubar. tunc anni signa prioris:
Et si quod fortasse quies neglexerat omen:
Addit cura nouis: lapidosos grandinis ictus:
Molitasq; examen apes: passimq; crematas
Perbacchata domos nullis incendia causis.
Et nunq; cælo spectatum impune cometen:
Qui primum roseo phœbi prolatus ab ortu
Qua micat astrigera senior cū cōiuge cepheus.
Inde lycaonia paulatim expulsus ab arcto
Crine uago getici fœdauit sidera plaustris:
Donec in exiguum moriens uanesceret ignem.
Sed grauius mentes cælorum ostenta luporum
Horrificant: duo quippe lupi sub principis oras
Dum campis exercet equos: uiolenter adorti
Agmen: & excepti telis immane relatu
Prodigium: miramq; notam duxere futuri.
Nā simul humano geminas de corpore palmas
Vtraq; perfossis emisit bellua costis
Illo lena tremens: hoc dextera uentre latebant:
Intentis ambæ digitis: & sanguine uiuo
Scrutari si uera uelis: fera nuncia martis
Ore sub augusti casurum prodidit hostem:
Vtq; manus utero uirides patuere relecto
Romula post ruptas uirtus sic emicat alpes:
Sed malus interpres rerū metus omne trahabat
Augurium peiore uia: truncataq; membra

Nutricemq; lupam romæ: regnoq; minari:
Et repetunt annos: interceptoq; uolatu
Vulturis: incidunt properatis sæcula metis:
Solutus erat stilico: qui desperantibus augur
Sponderet meliore manu: dubiaq; salutis
Dux idem: uatesq; fuit. durate parumper
Inquit: & excussis muliebribus ore querelis
Fatorum toleremus onus. nil nautica profunt
Turbatæ lamenta rati: nec segnibus undæ
Planctibus: aut uanis mitescunt flumina uotis.
Nunc instare manu: toto nunc robore niti
Communi pro luce decet succurrere: uelis
Exbaurire fretum: uarios aptare rudentes
Omnibus: & docti iussis parere magistri:
Non si perfidia nacti penetrabile tempus
Irrupere getæ: nostras dum græcia uires
Occupat: atq; alio desudant Marte cohortes.
Iccirco spes omnis abit: mirabile posset
Esse mihi: si fraude noua: uel calle reperto
Barbarus ignotas inuaderet inscius alpes.
Nunc uero geminis clades reperta tyrannis
Famosam uulgauit iter: nec nota fefellit
Semita præstructum bellis ciuilibus hostem
Per solitas uenere uias: adit usq; sequendos
Barbarico romana dedit discordia bello.
Sed nec præteritis hæc res incognita sæclis
Sæpe laceffitam: sed non impune fatemur
Ausoniã. hæc senonũ restinxit sanguine flamas.
Hæc & theutonico quondam patefacta furori
Colla catenati uidit squalentia cimbrï
Vile decus: quod non erexit præuius honor:
Ingentes geminant discrimina magna triũphos.
Quid turpes iam mente fugas? iam gallica rura
Respicitis? latioq; libet post terga relicto
Longinquũ pfugis ararim præcingere castris.
Scilicet arctoïis concessa gentibus urbe
Considet regnum rhodano: capitiq; superstes
Truc⁹ erit. uestros stimulat sed pignora sensus.
Me quoq; non impar naturæ cura remordet.
Nec ferro sic corda rigent: aut nosse recusant.
Quam sanctum soceri nomen: q̄ dulce mariti.
Quantus prolis amor: sed nunq̄ oblita decoris
Obscœ nam latebram pietas ignaua requirit:
Nec uobis fortis mentor mihi cautior uni:

Hic coniunx: hic progenies: hic charior omni
Luce gener: pars nulla mei subducta procellæ.
Accipe tu nostræ tellus oenotria mentis
Pignora communes tecum subeuntia casus.
Exiguamq; moram muris impende tuendis:
Dum redeo. lectum referens in classica robur.
His dictis pauidi firmavit inertia uulgi
Pectora migrantisq; fugam compescuit aulæ:
Ausaq; tunc primis tenebris emergere pulsus
Hesperia: ut secum iunxisse pericula uidit
Augustum: tantoq; sui stetit obside fati.
Protinus umbrosa uestit qua littus oliua
Laurius: & dulci mentitur nereæ fluctu
Parua pupe lacum preteruolat ocyus. inde
Scandit in accessos brumali sidere montes:
Nil hyemis: cæliq; memor. Sic ille relinquens
Ieiunos antro catulos immanior exit
Hyberna sub nocte leo: tacitusq; per altas
Incedit furiale niues. stat colla pruinis
Aspera: flauentes astringit stiria setas:
Nec meminit leti: nimbosue aut frigora curat:
Dum natis alimenta paret. sublimis in arcton
Prominet hercinæ confinis rhetia syluæ.
Quæ se danubii iactat: rheniq; parentem:
Vtraq; romuleo prætendens flumina regno.
Primo fonte breues: alto mox gurgite regnant:
Et fluuios cogunt unda coeunte minores
In nomen transire suum: te cymbrica tethys
Diuisum bifido consumit sæpe meatu.
Thracia quinq; uadis istrû uorat amphytrite:
Ambo abiles remis: ambo glacialia secti
Terga rotis: ambo boreæ martiq; sodales.
Sed latus hesperix: quo rhetia iungitur oræ:
Præruptis ferit astra iugis: panditq; tremendâ
Vix æstate uiam: multi seu gorgone uisa
Obriguere gelu: multos hausere profundæ
Vasta mole niues: cûq; ipsis sæpe iuencis
Naufraga candenti merguntur plaustra baratro.
Interdum subitam glacie labente ruinam
Mons dedit: & trepidis fundamia subruit astris
Pendenti male fida solo. per talia tendit
Frigoribus mediis stilico loca. nulla lyæi
Pocula. rara ceres: raptos contentus in armis
Delibasse cibos: madidoq; oneratus amictu

Argentem pulsabat equum: nec mollia fesso
Strata dedere torum: tenebris si cæca repressit
Nox iter: aut spelea subit metuenda ferarum:
Aut pastorali iacuit sub culmine fultus
Cervicem clipeo, stat pallidus hospite magno
Pastor: & ignoto præclarum nomine uultum
Rustica sordenti genitrix ostendit alumno,
Illa sub horrendis prædura cubilia syluis:
Illis sub niuibus somni: curæq; laborq;
Peruigil hanc requiem terris: hæc ocia rebus
Insperata dabant: illæ tibi roma salutem
Alpinæ peperere casæ. iam fœdera gentes
Exuerant: latiiq; audita clade feroces
Vindelicos saltus: & norica rura tenebant.
Ac ueluti famuli: mendax quos mortis herilis
Nuncius in luxum falso rumore resoluit:
Dum marcent epulis: atq; inter uina chorosq;
Persultat uacuis effrena licentia tectis:
Si reducem dominum sors improuisa reuexit:
Hærent attoniti: libertatemq; perosus
Conscia seruilis præcordia concutit horror:
Sic ducis aspectu cuncti stupuere rebelles:
Inque uno princeps latiumq; & tota refulsit
Roma uiro. frons læta parum: nō tristior æquo:
Non deiecta malis: mixta sed nobilis ira.
Qualis in herculeo quotiens infanda iubebat
Euristeus fuit ore dolor: uel qualis in atram
Sollicitus nubem mœsto ioue cingitur æther.
Tanta ne uos inquit getici fiducia belli
Erigit: hinc animo frustra tumuistis inani?
Non ita romanum fati uolentia nomen
Opprimat: ut uestros nequeant punire tumultū
Parte sui: neu uos longe sermone petito
Demorer: exemplum ueteris cognoscite fati:
Quū ferus ausonias perfrangeret annibal arces,
Et trebiam sæuo geminassent funere cannæ.
Nec quiq; emathiū pepulit spes uana philippū:
Ut uelut afflictos ferro tentaret inertis,
Romanos commouit atrox iniuria patres:
Urgerent maiora licet: grauiusq; tulere
Urbibus inter se claris de culmine rerum
Congressis: aliquid gentes audere minores.
Nec pœnam differre placet: sed bella gerenti
Punica leuino: regis quoq; prælia mandant.

Paruit imperiis consul: fufusq; philippus.
Vilia dum grauibus populis interferit arma.
Pretereunte manu: didicit non esse potentum
Tentandas: mediis quanuis in luctibus: iras.
Hoc monitu pariter nascentia bella repressit:
Et bello quaesuit opes: legitq; precantes
Auxilio mensus numerum qui congruus esset:
Nec grauis italia: formidandusue regenti.
Nec minus accepto nostræ rumore cohortes:
(Sic ducis urget amor) pperatib⁹ undiq; signis
Conueniunt: uisq; animi stilicone recepti
Singultus uarios: lachrymosaq; gaudia miscent:
Sic armenta bouum: uastis qua turbida syluis
Spargit hyems: cantus & sibylla nota magistri
Certatum repetunt: uel notæ pascua uallis:
Inq; uicem se uoce regunt: gaudentq; fideles
Reddere mugitus: & qua sonus attigit aurem:
Rara per obscuras apperent cornua frondes.
Accurrit uicina manus: quam rhetia nuper
Vandalicis auctam spoliis defensa probauit.
Venit & extremis legio prætenta britannus:
Quæ scoto dat frena truci: ferroq; notatas
Perlegit exanimis picto moriente figuras.
Agmina quinetiam flauis obiecta sicambris:
Quæq; domant cintbos: imasuetosq; cherucas:
Huc omnes uertere minas: tutumq; remotis
Excubiis rhenum solo terrore relinquunt:
Vlla ne posteritas credet? germania quondam
Illa ferox: populisq; uix instantibus olim
Principibus: tota poterit cum mole teneri.
Iam sese placidam præbet stiliconis habenis.
Ut nec præsidiis nudato limite tentet
Expositum calcare solum: nec transeat amnem
Incustoditam metuens attingere ripam.
Celsior o cunctis: uniq; æquande camillo:
Vestris nãq; armis alarici fracta quieuit
Ac brenni rabies: confusis rebus uterq;
Diuinam tribuistis opem: sed tardior ille
Iam captæ uindex patriæ: tu sospitis ultor:
O quantum mutata tuo fortuna regressu:
Ut sese pariter diffudit in omnia regni
Membra rigor: uiuusq; redit calor urbibus ægris:
Creditor herculeis lucem renouasse lacertis
Fœmina dilecti fatis impensa mariti:

Vt iuuenem spretæ laniatum fraude nouercæ:
Non sine circeis latonia reddidit herbis
Cretaq; si uera narratur fabula: uidit
Minoum rupto puerum prodire sepulchro:
Quem senior uates auium clangore repertum
Gramine restituit: miræ nam munere sortis
Dulcia mella necē: uitā dedit horridus anguis.
At tuus aduentus nō unum corpus ab umbris:
Sed tot communi populos sub morte iacentes:
Totaq; tartareis e faucibus oppida traxit
Ipso roma die: nec adhuc ostenditur auctor
Personuit uenisse ducem: lætisq; quirites
Vocibus auspiciū certi plausere triumphī
Muniti stilicone suo: quis gaudia uero?
Principis amplexus? alacris quis differat aulæ?
Pulueris ambiguam nubem speculamur ab altis
Turribus: incerti socios apporet an hostes
Ille globus? mentem suspensa silentia librant:
Donec puluereo sub turbine sideris instar
Emicuit stiliconis apex: & cognita fulsit
Canicis: gauisā repens per mœnia clamor
Tollitur, ipse uenit, portas secura per omnes
Turba salutatis effunditur obuia signis.
Non iam defletus miseri: nec falce per agros
Deposita: iaculum uibrans ignobile messor
Non tentat clipeum proiectis sumere rastris
Bellona ridente ceres: humilisq; nouorum
Seditio clamosa ducum: sed uera iuuentus:
Verus ductor adest: & uiuida martis imago
Prospera, sed quātum nostræ spes addita mēti:
Tantū exempta getæ: qui uertice pxim⁹ astris
Post alpes iam cuncta sibi promisit apertas
Nil superesse ratus: postq; tot flumina pulsis:
Cinctaq; fluminibus crebris tot moenia cernit.
Tot subito pedites: equitum tot conspicit alas:
Seq; uelut clausum laqueis sub pectore furtim:
Aestuat: & nimium prono feruore petitæ.
Iam piget italiæ: sperataq; roma teneri
Visa procul: magni subeunt iam tædia coepti.
Occultat tamen ore metum, primosq; suorum
Consultare iubet bellis annisq; uerendos:
Crinigeri sedere patres: pellita getarum
Curia: quos plagis decorat numerosa cicatrix:
Et tremulos regit hasta gradus: & nititur altis

Pro baculo contis non exarmata senectus:
Hic aliquis grauior natu: quoi plurima dictis:
Consiliisq; fides: defixus lumina terræ:
Concutiēsq; comam: capuloq; accliuis eburno:
Si numero non fallor ait. tricesima currit
Bruma fere: rapidum postq; trāsnauimus istrū.
Romanamq; manum tantis eludimus annis.
Sed nunq; maior adeo constrinxit in arcetum
Res alarice tuas: per tot certamina docto
Crede seni: qui te tenero uice patris ab æuo
Gestatum parua solitus donare pharetra:
Atq; aptare breues humeris puerilibus arcus.
Sæpe quidem frustra monui seruator ut ic̄ti
Fœderis: emathia tutus tellure maneres.
Sed quoniam calidæ rapuit te flamma iuuentæ:
Nunc saltem: si cura tibi manet ulla tuorum:
His claustris euade precor: dumq; agmina lōge:
Dum licet: hesperiis præceps elabere terris.
Ne noua prædari cupiens: & parta reponas:
Pastoriq; lupus scelerum delicta priorum
Intra sceptris luas. Quid palmitis uber betrusci
Quid mihi nescio quā pprio cū tybride romā
Semper in ore greis? referunt si uera parentes.
Hanc urbem insano nullus qui Marte petiuit
Lætatus uiolasse redit: nec numina sedem
Destituunt: iactata procul: dicuntur in hostem
Fulmina: diuiniq; uolant pro mœnibus ignes
Seu cælum: seu roma tonat. si temnis olympū:
A magno stilicone caue: qui semper iniquos
Fortuna famulante premit. scis ipse perosus
Arcadiæ quam densa iugis cumulauerit ossa:
Sanguine quā largo græcos tremefecerit amnes:
Extinctusq; fores: ni te sub nomine legum
Proditio: regniq; fauor texisset æoi.
Talia grandæuum flammata fronte loquentem:
Obliquisq; tuens oculis: non pertulit ultra:
Sed rupit rabidas accensa superbia uoces:
Si non mentis inops: fraudataq; sensibus ætas
Præberet ueniam: nunq; hæc opprobria linguæ
Turpia danubius me sospite ferret inultus:
Anne tot augustos hebro qui teste fugauis
Te patiar suadente fugam? quum cesserit omnis
Obsequiis natura meis: subsidere nostris
Sub pedibus montes: arescere uidimus amnes.

Non ita dii getici faciant: manesq; parentum:
Ut mea conuerso relegam uestigia cursu.
Hanc ego uel regno uictor: uel morte tenebo
Victus humū: per tot populos. urbesq; cucurri
Fregi alpes: galeisq; padum uictoricibus ausi.
Quid restat nisi roma mihi? gens robore nostra
Tunc quoq; pollebat: nullisq; quū fideret armis:
At nunc illyrici postq; mihi tradita iura:
Meq; suum fecere ducem: tot tela: tot enses:
Tot galeas multo thracum sudore parauit:
Inq; meos usus uectigal uertere ferris:
Oppida legitimo iussu romana coegi.
Sic me fata fouent: ipsi quos omnibus annis
Vastabam: seruire dati: nocitura gementes
Arma dabunt: flammisq; diu molitus: & arte
In sua damna calybs: fabro lugente rubebunt.
Hortantes his adde deos. non somnia nobis
Nec uolucres: sed clara palā uox reddita luco ē.
Rumpe omnis alarice moras. hoc impiger anno
Alpibus italiæ ruptis penetrabis ad urbem.
Huc iter usq; datur. quis iam post talia segnis
Ambigat? aut cælo dubitet parere uocanti.
Sic ait: hortaturq; suos: belloq; uiaq;
Instruit: attollunt uanos oracula fastus.
O semper tacita sortes ambage malignæ
Euentuq; patens: & noxia uatibus ipsis
Veri sacra fides. ligurum regione suprema
Peruenit ad fluuium miri cognominis urbem:
Atq; illic domitus uix tandem interprete casus
Agnouit dubiis illusa uocabula fati:
Necnon & stilico pugna poscentia mouit
Pleno castra gradu: dictisq; inflammat euntes.
Nunc nunc o socii temerate sumite tandem
Italiæ pœnas: obcessi principis armis
Excusate nefas: deploratumq; timauo
Vulnus: & alpinum gladiis abolete pudorem.
Hic est: quem totiens campus fudistis achiuis.
Quem discors: odiisq; anceps ciuilibus orbis.
Non sua ius tutata diu: dum fœdera fallax
Ludit: & alternæ periuria uendicat aulæ:
Credite nunc omnes: quas dira britannia gētes:
Quas ister: quas rhenus alit: pendere paratas
In speculis: uno tot prælia uincite bello.
Romanum reparate decus: molemq; labentis

Imperii fulcite humeris. hic omnia campus
Vindicat: hæc mundo pacem uictoria sancit.
Non in threiciis heni decernimus oris:
Nec super alphas umbrantia menala ripas
Constitimus: non hic tegæam argosq; tuemur.
Visceribus mediis: ipsoq; in corde uidetis
Bella geri. patrem clipeis defendite tybrim.
Talia nunc pediti: turmæ nunc mixtus equestri
Dicta dabat. simul externis præcepta ferebat
Auxiliis. ibat patiens dicionis alanus:
Qua nostræ uisere tubæ: mortēq; petendam
Prolatio docuit gentis præclarus alanæ:
Quoi natura breues animis ingentibus artus
Finxerat: immaniq; oculos infecerat ira.
Vulneribus pars nulla uacat: recisaq; cunctis
Gloria fœdati splendet iactantior oris.
Ille tamen mandante procul stilicone citatis
Acceleratur equis: italamq; momordit harenā
Fœlix helisiisq; plagis: & carmine dignus:
Qui male suspectam nobis impensius arsit:
Vel leto purgare fidem: qui iudice ferro
Diluit immeritum laudato sanguine crimen
Morte uiri turbatus eques. flectebat habenas:
Totaq; præciso mutassent agmina cornu.
Ni celer instructa stilico legione sequutus
Subsidiis peditum pugnā instaurasser equestre.
Quis musis: ipsoq; licet pœane recepto
Enarrare queat: quantum graduius in illa
Luce suæ dederit fundator originis urbi:
Altius haud unq; toto descendimus ense
In iugulum scythiæ: tanta nec clade superbum
Contudimus thanaim: uel cornua fregim⁹ istri.
Inuisum miles sitiens haurire cruorem
Per uarias uestes: onerataq; plaustra methallo:
Transit & argenti cumulos: & cædis auarus
Contemptas proculcat opes: præciosior auro
Sanguis erat: passim neglecti prodiga lucri.
Ira furens strictis odio mucronibus explet
Purpureos cultus: assumptas igne ualentes
Exuuias: miserisq; graues crateras ab argis.
Raptaq; flagranti spirantia signa corintho.
Callidus ante pedes uenientibus obiicit hostis
In cassum. neq; enim feralis præda moratur:
Sed iustos præbêt stimulos monimēta doloris:

Afferitur ferro captiuum iugus: & omnes
 Diuersæ uocis populi: quos traxerat hostis
 Seruicio: tandem dominorum strage redempti
 Blanda cruetatis affigunt oscula dextris:
 Desertosq; lares: & pignora læta reuisunt.
 Mirantur sua quemq; domus: cladesq; renarrat
 Ordine cognati referunt miracula belli.
 Quis tibi tunc alarice dolor? quum arte perirēt
 Diuitiæ: spoliisq; diu quæsitæ suppellex:
 Pulsaretq; tuas ululatus coniugis aures
 Coniugis: inuictæ dudum quæ freta marito
 Demens ausonidum gemmata monilia matrū:
 Romanasq; alta famulas ceruice petebat.
 Scilicet argolicas: epyriadasq; puellas
 Cœperat: & pulchras iam fastidire lacænas:
 Sed dea: quæ nimis obstat rhamnusia uotis:
 Ingemuit: flexitq; rotam. domat aspera uictos
 Pauperies: unoq; die romana rependit:
 Quicquid terdenis acies amisimus annis:
 O celebranda mihi cunctis pollentia sæclis:
 O meritum nomen felicibus apta triumphis:
 Virtutis fatale solum: memorabile bustum
 Barbariæ: nam sæpe locis: ac finibus illis
 Plena laceffito rediit uindicta quirino.
 Illic oceani stagnis exita supremis
 Cymbrica tempestas: aliasq; immissa per alpes
 Iisdem prociuit campis. iam protinus ætas
 Adueniens geminæ gentis permisceat ossas
 Et duplices signet titulos cōmune trophæum.
 Hic cymbros: fortesq; getas stilicone pemptos
 Et mario: claris ducibus tegit itala tellus.
 Discite uesanzæ romam non temnere gentes.
 Panægyris in Probū de ei⁹ cōsolatua
 ¶ Ol qui flāmigeris mūdū cōplex⁹ habenis
 Voluisⁱ exhausto redeūtia sæcula motus
 Sparge diem meliore coma: crinemq; repexi
 Blandius elato surgunt temone iugales.
 Efflantes roseum frenis spumantibus ignem.
 Iam noua germanis uestigia torqueat annus.
 Consulibus lætiq; petant exordia menses.
 Scis genus auchenium: nec te latuere potentes
 Auniadæ: nam sæpe soles ductoribus illis
 Instaurare uias: & cursibus addere nomen.
 His neq; per dubium pendet fortuna pauorem:

Nec nouit mutare uices: sed fixus in omnes
Cognatos procedit honos: quęcunq; requires
Hac de stirpe uirum: certū est de cōsule nasci.
Per fasces numerantur aui: semperq; renata
Nobilitate uirent: & prolem fata sequuntur
Continuum simili seruantia lege tenorem:
Nec quisq; procerum tentat: licet ære uetusto
Floreat: & claro cingatur roma senatu
Se iactare parem: sed prima sede relicta
Auchemiis: de iure licet certare secundo.
Haud secus ac tacitam luna regnante p̄ arcton
Sideræ cædunt acies: cum fratre retuso
Aemulus aduersis flagrauerit ignibus orbis:
Tunc uibar arturi languet. tunc fulua leonis
Ira perit: plaustro iam rara intermicat arctos
Indignata regi iam caligantibus armis
Debilis orion dextram miratur inermem.
Quem prius aggrediar? ueteris quis facta p̄bini
Nesciat. aut nimias laudes ignoret olimbri?
Viuit adhuc: completq; uagis sermonib; aures.
Gloria fusa probi. q̄ nec uentura silebunt
Lustra: nec ignota rapiet sub nube uetustas:
Illum fama uehit trans æquora: transq; remotas
Thetyos ambages: atalantæosq; recessus.
Audiit & gelido siquem mœotica pascit
Sub ioue. uel calido siquis coniunctus in axe
Nascentem te Nile bibit. uirtutibus ille
Fortunam domuit: nunq; leuantibus alte
Intumuit rebus: sed mens circūflua luxu
Nouerat intactum uitio seruare uigorem.
Hic non diuitias nigrantibus abdidit antris:
Nec tenebris dānauit opes: sed largior hymbre
Sueuerat innumeras hominum ditare cateruas.
Quippe uelut denso currentia munera nimbo
Cernere semper erat populis undare penates:
Assiduos intrare inopes: remeare beatos.
Præceps illa manus fluuios superabat iberos:
Aurea dona uomens siquis tellure reuulsa
Solicitis fodiens miratur collibus aurum:
Quantum stagna tagi rudibus stillantia uenis
Effluxere decus? quanto præciosa methalli
Hermi ripa micat: quantas per lidya culta
Despumat rutilas diues pactolus harenas.
Non mihi centenis pateant si uocibus ora

Multifidusq; ruat centum per pectora phœbus
Acta probi narrare queam: quot in oridiē gētes
Rexerit: ad summi quotiens fastigia iuris
Venerit. italix late cum frena teneret:
Illyricosq; sinus: & quos arat africa campos.
Et nati uicere patrem: soliq; merentur
Victores audire probi: non congit illi
Talis honor: prima cum parte uiresceret æui
Non consul cum fratre fuit. Vos nulla fatigat
Cura diu maiora petens: non anxia mentem
Spes agit: & longo tendit præcordia uoto.
Cœpilas: quo finis erat. primordia uestra
Vix pauci meruere senes: metasq; tenetis
Ante genas dulces q̄ flos iuuenilis in umbret;
Oraq; ridenti lanugine uestiat ætas.
Tu precor ignarum doceas parnasia uatem.
Quis deus ambobus tanti sit muneris auctor:
Postq̄ fulmineis impellens uiribus hostem
Belliger augustus trepidas laxauerat alpes.
Roma probo cupiens dignas persoluere grates
Sedula pro natis dominum flexura rogando
Ire parat. famuli currum iunxere uolantem.
Impetus: horribilisq; metus: qui semper agentes
Prælia cum fremitu romam comitatur hanelos:
Siue petat parthos: seu cuspide turbet hidaspē.
Hic ligat axe rotas: hic subiuga ferrea neçtit
Cornipedes: rigidisq; docet seruire lupatis.
Ipsa triumphatum qua possidet æthera regnis
Assilit. innuptæ ritus immitata minervæ.
Nam neq; cælarium crinali stringere cultu.
Colla nec ornatu patitur mollire retorto
Dextrum nuda latus. niueos exerta lacertos.
Audacem tetigit māmam: laxamq; cohercens
Mordet gemma sinum. nod⁹ qui subleuat enses
Album puniceo pectus discriminat ostro.
Miscetur decori uirtus. pulcherq; sæuero
Armatum terrore pudor. galeæq; minaci
Flaua cruentarum pretenditur umbra iubarū.
Et formidato clipeus titana laceffit
Lumine: quem tota uariarat mulciber arte.
Hic patriis mauortis amor: fœtusq; notantur
Romulei: post amnis inest: & bellua uitrix.
Electro tyberis: pinus formantur in auro.
Tingunt æra lupā. mauors adamante coruscat;

Iam simul emissis rapido uelocior euro
Fertur equis. stridunt zephyri cursuq; rotarū
Saucia diuiduis clarescunt nubila sulcis.
Nec traxere moras. sed lapsu protinus uno
Quem poscūt tetigere locum: quē fine sub uno
Angustare aditum curuis amfractibus alpes.
Claustraq; congestis scopulis durissima tendūt:
Non alia referanda manu: sed peruia tantum
Augusto geminisq; fidem mentita tyrannis.
Semirutæ turres: auulsaq; mœnia fumant.
Crescunt in culmine strages: uallēq; profundā
Aequauere iugis: stagnant immensa cruore
Corpora. trudentur permixto funere manes.
Haud procul exacto lætus certamine uictor
Cespite gramineo confederat: arbore fultus
Acliues humeros: dominum gauisa coronat
Terra suum. surguntq; toris maioribus herbæ:
Sudor adhuc per mēbra calet: crebriq; recurrit
Halitus: & placidi radiant in casside uultus.
Qualis lætifera populatus cæde gelones
Procubat horrendus getico graduius in aruo.
Exutas uias belona leuat. bellona repentes
Pulvere soluit equos: immensaq; cornus in astā
Porrigitur: tremulisq; ferit splendoribus hebrū.
Ut stetit ante ducem discussas roma per aures
Conscia tunc sonuit rupe: & inhorruit acriter
Maiestate nemus. prior hic o numen amicū
Dux ait: & legum genitrix: longeq; regendo
Circumfusa polo. consors addicta tonanti
Dic agēdum quæ causa uix? cur deseris arces
Ausonias? cælumq; tuum? dic maxima rerum:
Non ego uel libycos cessem tolerare labores
Sarmaticosue pati medio sub frigore choros:
Si tu roma uelis: pro te quascunq; per horas
Ibimus: & nulla sub tempestate timentes
Solstitio meroen. brumā tentabimus istrum.
Tum regina refert: non me latet inclyte rector
Quod tua pro latio uictricia castra laborent.
Nec q; seruitium rursus furiaq; rebelles:
Edomitæ paribus sub te cecidere triumphis
Sed precor hoc donum cum libertate recenti
Adiicias: si uera manet reuerentia nostri.
Sunt mihi pubentes alto de semine fratres
Pignora chara probi: festa quos luce creat os

Ipsa meo foui gremio. cunabula paruis
Ipsa dedi: cum matris onus lucina beatum
Solueret: & magnos præferrent sidera partus.
His ego nõ decios pulchros: fortesue metellos
Prætulerim: non qui pœnum domuere ferocẽ
Scipiadas. gallisq; genus fatale catullos
Pieriis pollent studiis. multoq; redundant
Eloquio. nec desidiis dapibusue paratis
Indulgere parant: nec tanta licentia uitæ
Arripir: aut mores ætas lasciuia relaxat:
Sed grauibus curis animum sortita senilem.
Ignea longæuo frenatur corde iuuentus:
Illis quam propriam ducunt ab origine sortem
Oramus prebere uelis: anniq; futurum
Deuoeas uenientis iter: non improba posco.
Non insueta dabis. dom⁹ hæc de more requirit.
Annue. sic nobis sit hic us famuletur artaxerxes.
Sic rhenus per utrunq; latus mediscq; subactis.
Nostra semiranie timeant insignia turre.
Sic fluat attonitus romana per oppida ganges.
Ductor adhuc. optata iubet. ultroq; uolentem
Diua rogas. non hic precibus tentanda fuissent.
Vsq; adeo ne meam condūt obliuia mentem?
Vt pigeat meminisse probi? quo iudice totam
Vidimus hesperiam. fessasq; res urgere gentes.
Ante dabunt hyemes nilum: p̄ flumina damne
Errabunt. glacieq; niger damnabitur indus.
Ante thyestæis iterum conterrita mensis
Intercisa dies refugos uertetur in ortus.
Quam probus a nostro noscit descendere sensu.
Dixerat. & uelox nuncius aduolat axem.
Extemplo strepuere chori. collesq; canoris
Pulsibus impulsis septena uoce resultant.
Lætatur ueneranda parens: & pollice docto
Iam parat auctoritas: currusq; micantes
Stamine: q; molli tudent de stipite feres
Frondea lanigere carpentes uellera syluæ.
Et longum tenues rractus producit in aurum.
Filaq; concreto cogit incalere methallo.
Qualis purpureas prebebat candida uestes
Numinibus latona suis: cum sacra redirent
Ad loca nutricis: iam non errantia deli.
Illa feros saltus & desolata relinquens
Menala lassato cretam uenatibus arcu

Phoebus adhuc nigris rotantia tela uenenis
Extincto pythone ferens, tunc insula notos
Lambit amica pedes, ridetq; ægeus alumnis
Lenior: & blando testatur gaudia fluctu.
Sic proba præcipuo natos exornat amictu:
Quæ decorat mundum, cuius romana potestas
Fœtibus augetur, credas ex æthere lapsam
Stare pudiciciam: uel sacro thure uocatam
Iunonem in atiiis oculos aduertere templis:
Talem nulla refert antiquis pagina libris.
Nec latine cecinere tubæ: nec græca uetustas.
Coniuge digna probo nam tantum coetibus extat
Fœmineis: quantum supereminet ille maritos.
Ut sceptrum gessere manu: membrisq; rigentes
Aptauere togas, signum dat summus hiulca
Nube pater: gratamq; facem per inane rotantes
Aspera uibrati: tenuerunt omnia nimbi.
Accepit sonitus curuis tribunus in antris
Ima ualle sedens arrectis auribus hæsit.
Vnde repentinus oculi fragor: illicet herbis
Pallentes thalomos: & structa cubilia musco
Deserit, ac nymphis dominam cõmendat herile:
Illi glauca nitent hirsuto lumina uultu
Ceruleis refecta notis reddetia patrem
Oceanum: crispo densantur gramine colla:
Vertice luxuriat toto crinalis barundo.
Quam neq; fas zephyris frangi: nec sole perusta
Aestiuo candore mori, sed inuida spondet
Aequæuum complexa caput, taurina leuantur
Cornua temporibus raucos sudantia riuos.
Distillant per pectus aquæ, frons hispida manat
Imbribus: in liquidos fontes se barba recepit.
Palla graues humeros uelat: quam neuerat uxor
Ilia percurrens uitreas sub gurgite telas.
Est in romuleo procumbens insula tybris:
Qua medium geminas interfuit alueus urbes
Discretas subeunte freto: pariterq; minantes.
Ardua turrigere surgunt in culmina ripæ.
Hic stetit: & subitum prospexit ab aggere uotum.
Vnanimes fratres, iuncto stipante senatu
Ire forum: strictasq; procul radiare secures.
Atq; imo biuges tolli de limine fasces:
Obstupuit uisu: suspensaq; gaudia uocem
Oppressam tenuere diu, mox inchoat ore.

Respice si tales iactas alluisse fluentes
Eurota: sparteue tuis: quid protulit æquum
Falsus olor: ualido quanuis decernere cestu
Horruit: & ratibus sæuas arcere procellas.
Tu noua ledæis soboles fulgentior astris.
Ecce nunc ciues: quorum iam signifer optat
Aduentum: stelisq; parat conuexa futuris.
Iam per noctiuagos dominentur olimbrius axes
Pro polluce rubens. pro castore flāma pbini.
Ipsi uela regent. ipsis donantibus auras
Nauita tranquillo moderabitur æquore pinum.
Nunc patrias libare deis. nunc soluere multo
Nectare corada libet. niueo iam pandite cœtu
Naiades. & totum uiolis prætexite fontem.
Mella ferant syluæ: iam profluat ebrius amnis.
Mutatis in uina uadis: iam sponte per agros
Sudent irriguæ spirantia balsama uenæ
Indigenas fluuios. italis quicunq; suberrant
Montibus: alpinaq; bibunt de more pruinas.
Vulturūq; rapax: & uas uitiatus odoro
Supbure: tardatusq; suis erroribus ulfens.
Et phaetontææ perpeffus damna ruinae
Eridanus. flauæq; tenens querceta mariscæ
Lyris: & oebaliæ qui reparat arua galesus.
Semper honoratus nostris celebrabitur undis
Iste dies. semper dapibus recoletur opimis.
Sic ait. & nymphæ patris præcepta secutæ
Tecta parant epulis. ost roq; resecta corusco
Humida gemmiferis illuxit regia mensis.
O bene signatum fraterno nomine tempus.
O consanguineis felix autoribus annæ:
Incipe quadrifidum phœbi torquere laborem
Prima tibi procedit hyems non frigore torpēs:
Non canas uestita niues: non aspera uentis:
Sed tepido calefacta noto: uer inde serenum
Protinus: & liquidi clementior aura fauoni
Pratis te croceis pingat: te messibus æstas
Induat: autumnusq; madentibus imbuat uuis:
Omni nobilior lustro tibi gloria soli
Contigit: exactum nunq̄ memorata per æuum
Germanos habuisse duces. te cuncta loquetur
Tellus. te uariis scribingent in floribus horæ.
Longaq; perpetui ducent in sæcula fasti.

Finis

Finis operum CL. Claudiani: quæ nō minus
eleganter q̄ diligenter impressit Iacobus Dusen
si, Milesimo quadringentesimo octogesimo secū
do sex. cal. Iun. Vicentiæ.

f^r

326 f^o

REGISTRVM

A	f
Vaccat	Iam uideo
Barnabas	Hunc sibi
CL. Claudiani	Crescis
Hespidus	Inuenit
B	g
Sub terris	Claudii Clau
Spumet	rradias
Rumpunt	Exultat
Naiades	Officiis
a	b
Claudii Clau.	Demens
Iam cupio	Respuere
Aegypti	Ingeniis
Suppliciis	Aut totum
b	i
Tangebatur	Non oblita
Mansuescunt	Adsis perpetuum
Nudus pascit	Ingenioq;
Alpheus	Namq; poli
c	k
Pondere	Hinc peteret
Linqitur	Exuperans
Donat	Nil cumulat
Regales	Vel meritum
d	l
Nulla pudiciæ	Vt iuuenem
Formatura	Non ita
Vindicet	Asseritur
Appellata	
e	Finis
Oriensq;	
Hauferat	
Pallor &	
Subleuat	